

ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིག་གཞི་ ༢༠༢༣ ཅན་མ། དང་ འཛིན་སྐྱོན་ ༢༠༢༥ །

Forest and Nature Conservation Rules and Regulations, 2023 and (Amendment, 2025)

འབྲུག་རྒྱལ་བཞུད།
རྒྱལ་ཤྱགས་དང་རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་ལྷན་ཁག།
ནགས་ཚལ་དང་གླིང་ག་ཞབས་ཏོག་ལས་ཁུངས།

Royal Government of Bhutan
Ministry of Energy and Natural Resources
Department of Forests and Park Services

ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་
གཞི་ ༢༠༢༣ ཅན་མ། དང་ །།འཕྲི་སྟོན་ ༢༠༢༥།
**Forest and Nature Conservation Rules and
Regulations, 2023 and (Amendment, 2025)**

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་
རྒྱལ་ཕྱགས་དང་རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་ལྗན་ལག་
ནགས་ཚལ་དང་སྒྲིང་ག་ཞབས་ཏྲོག་ལས་ཁུངས་
**Royal Government of Bhutan
Ministry of Energy and Natural Resources
Department of Forests and Park Services**

དཀར་ཆག།

ལེའུ་ ༡ བ།.....	༡༠
ཕོན་བརྗོད།.....	༡༠
མཚན་གནས།.....	༡༠
འགོ་འཇུག་སྐྱེ་ཚེས།.....	༡༠
ལྷབ་ཚད།.....	༡༠
དམིགས་ཡུལ།.....	༡༠
ལེའུ་ ༢ བ།.....	༡༡
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒོ།.....	༡༡
ལྷན་འག་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒོ།.....	༡༡
ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒོ།.....	༡༢
ཚན་རིག་དབང་འཛིན།.....	༡༥
ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....	༡༦
འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན།.....	༡༧
ནགས་ཚལ་འགོ་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུར།.....	༡༨
ཞེབ་དཔུང་གྱི་བྱ་རིམ།.....	༡༨
འཇུག་ཞིའི་བྱ་རིམ།.....	༡༨
འཛིན་བཟུང་འབད་ཞིའི་བྱ་རིམ།.....	༢༠
བཀའ་འཕྲིན་ཐོག་གི་བཙན་འཚོལ་བྱ་རིམ།.....	༢༡
བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་བཙན་འཚོལ་བྱ་རིམ།.....	༢༡
བཙན་བཟུང་དང་གཞུང་བཞེས་བྱ་རིམ།.....	༢༡
བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་བདག་གཉེར།.....	༢༢
བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོད་ ཕྱིར་འདོན་བྱ་རིམ།.....	༢༣

Table of Contents

CHAPTER 1.....	10
PRELIMINARY.....	10
Title.....	10
Commencement.....	10
Extent.....	10
Objectives.....	10
CHAPTER 2.....	11
POWERS AND FUNCTIONS.....	11
Powers and Functions of the Ministry.....	11
Powers and Functions of the Department.....	12
Scientific Authority.....	15
Procedure for Conduct of Scientific Authority Meeting.....	16
Management Authority.....	17
Powers and Functions of Forestry Official.....	18
Procedure for Inspection.....	18
Procedures to Entry.....	18
Procedure to Arrest.....	20
Procedure for Search with Warrant.....	21
Procedure for Search Without Warrant.....	21
Procedure of Seizure and Confiscation.....	21
Storage of Seized or Confiscated Forest Produce.....	22
Disposal Procedure for Seized or Confiscated Forest Produce.....	23

གནོད་འགོལ་བདེ་འགྲིག།.....	25
ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་བཀོད་སློག་དང་མཐོ་སྐྱབ།.....	26
ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་ལག་ལེན།.....	26
ཉགས་བཀལ་གྱི་ཐོམ།.....	27
འགྲུལ་སྐྱོད་ཐོམ།.....	27
ཚོང་སྐྱར་གྱི་ཐོམ།.....	27
བཅན་བཟུང་གྱི་ཐོམ།.....	27
འཛིན་གྲོལ་གྱི་ཐོམ།.....	28
ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་གི་ཐོམ།.....	28
ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།.....	28
ལེའུ་ 3 བ།.....	29
རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས།.....	29
སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་གྱི་གསལ་ལྟོན།.....	29
འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཅུ་ལྟེ་བ།.....	30
འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བསྐྱར་ཞིབ་རྒྱུ་སྤོམ་དང་ཆ་འཛོག།.....	30
སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་རྫོག་ཉེར་དང་གོང་འཕེལ་ལས་སྤེལ་ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བའི་གནས་ཚུལ།.....	31
གནང་བ་ལེན་ཐངས་གྱི་བྱ་རིམ།.....	31
འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།.....	32
འཇུལ་ཞིའི་ཚོག་ཐམ་ཡང་ན་ཞབས་ཉོག་གི་འབྲུག།.....	32
སྐྱེ་བུ་རིགས་སྤྱ་གནས་སའི་ས་ཁོངས་དང་གངས་ལྗོངས་འཛིན་སྐྱོང།.....	32
རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད།.....	33
འཁོར་ལམ་ཐོབ་དབང་དང་སློག་ཐག་རྒྱུན་ལམ།.....	33

Settlement of Offence.....	24
Forestry Hammer Design and Procurement.....	26
Forestry Hammer Use.....	26
Marking Hammer.....	27
Passing Hammer.....	27
Sale Hammer.....	27
Seizure Hammer.....	27
Release Hammer.....	28
Import and Export Hammer.....	28
Monitoring and Evaluation.....	28
CHAPTER 3.....	29
STATE RESERVED FOREST LAND.....	29
Declaration of Protection Area.....	29
Preparation of Management Plan.....	30
Review, Recommendation and Approval of Management Plan.....	30
Conditions on Forestry Clearance for quarry and developmental activity in the Protected Area.....	31
Procedures for Approval.....	31
Monitoring and Evaluation of Management Plan.....	32
Permit for Entry or Service Charge.....	32
Habitat and Population Management.....	32
Forest Produce in State Reserved Forest Land.....	33
Road right of way and transmission line.....	33

ནགས་ཚལ་གྱི་ཉེག་མེད་གནང་བ།.....	༣༤
ནགས་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བ་སྔོན་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....	༣༥
ནགས་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བའི་ཆ་གནས་དུས་ཡུན།.....	༣༦
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤངས་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ སྤྱིར་འདོན་དང་འཛིན་ སྲོལ།.....	༣༧
ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་འཛིན་སྲོལ་གྱི་བྱ་རིམ།.....	༣༧
སྤངས་སྦྱོང་འབད་མི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤངས་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ལས་ཐོན་མི་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ ལྟ་ཉོག།.....	༣༨
ཞབས་ཏྲུག་གི་འཇུག།.....	༣༨
སྤྱི་ལུ་ལྷན་གནས་ལུགས་ཞབས་ཏྲུག་གི་འཇུག།.....	༣༨
ལེའུ་ ༤ པ།.....	༣༩
ནགས་ཚལ་འཛིན་སྦྱོང་དང་སྤངས་སྦྱོང་།.....	༣༩
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤངས་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ཤིང་ཆས་བཟོ་བའི་དང་སྤྱིར་བཏོན་འབད་ནི།.....	༣༩
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ།.....	༣༩
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་ཁོངས་ཚད་གཞི།.....	༤༠
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....	༤༠
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྦྱོང་གི་སྤེ་ཚན་བཟོ་ཐངས།.....	༤༡
འཛིན་སྦྱོང་འཆར་གཞི་བཟུམ་ཐངས་དང་ ལས་ཁྲིམས་ཚུ་ ཆ་འཛོག་འབད་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....	༤༡
འཛིན་སྦྱོང་འཆར་གཞི་ཆ་འཛོག་གི་དོན་ལུ་སྤུལ་ཐངས།.....	༤༢
བརྒྱུར་ཞིབ་ ཆ་འཛོག་ བདག་དབང་ལག་ཁྱེར་དང་བརྒྱུར་གསོ།.....	༤༢
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་བཀོལ་སྤྱོད།.....	༤༣
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་ཆ་མེད་གཏང་ཐངས།.....	༤༥
མོང་སྤེ་ནགས་ཚལ་སྐབས་ཐོག་མཚམས་འཛོག།.....	༤༥

Forestry Clearance.....	34
Procedure for Issuance of Forestry Clearance.....	35
Validity of Forestry Clearance.....	36
Disposal and Release of Forest Produce from State Reserved Forest Land.....	37
Procedure for Release of Forest Produce.....	37
Monitoring of Forest Produce from Leased State Reserved Forest Land.....	38
Service Charge.....	38
Payment for Ecosystem Services.....	38
CHAPTER 4.....	39
FOREST MANAGEMENT AND PROTECTION.....	39
Felling and Extraction of Timber from State Reserved Forest Land.....	39
Community Forest.....	39
Area Ceiling of Community Forest.....	40
Procedure for Establishment of Community Forest.....	40
Formation of Community Forest Management Group.....	41
Procedure for Preparation of Management Plan and adoption of By-laws.....	41
Submission of Management Plan for Approval.....	42
Review, Approval, Ownership Certificate and Renewal.....	42
Resource Utilization from Community Forest.....	43
Cancellation of Community Forest.....	45
Suspension of Community Forest.....	45

ཁྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་བསྐྱར་སྤོང།.....	༤༥
ཁྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་མཐའ་སྤྱད།.....	༤༦
ཁྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཆ་མེད་ ཡང་ན་ སྐབས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་ ཡང་ན་ བསྐྱར་སྤོང་གི་བྱ་རིམ།.....	༤༦
ཁྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་གཅིག་འབྲེལ་དང་ཚོགས་པ་བཟོ་བྱངས།.....	༤༧
ཁྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།.....	༤༧
སྐྱར་གྱི་ནགས་ཚལ།.....	༤༨
ཐོ་བཀོད་གྱི་བྱ་རིམ།.....	༤༨
ཤིང་འཇུགས་སྐྱོང་གི་རིགས་སྒྲ།.....	༤༩
ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གཞན་ཚུ་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་བྱ་རིམ།.....	༤༩
སྐྱར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོ་བཀོད་ལས་ཕྱིར་བཏོན།.....	༥༠
གཙུག་སྡེའི་ནགས་ཚལ།.....	༥༠
བཟོ་གྲའི་ནགས་ཚལ།.....	༥༡
ཐོན་འབྲས་ནགས་ཚལ་གྱི་དོས་འཛིན།.....	༥༡
བསྐྱ་ལེན་དང་བཀོལ་སྤོང།.....	༥༢
ཁྲོམ་སྡེ་ནགས་ཚལ།.....	༥༣
རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ཤིང་འཇུགས་སྐྱོང།.....	༥༤
ནགས་ཚལ་མེ་རྒྱུན།.....	༥༥
ནགས་ཚལ་མེ་རྒྱུན་མཉམ་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ སྲོན་འགོག་དང་ མར་གཞོན་ དེལས་ མེ་རྒྱུན་གྱི་ཤུལ་ མའི་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་རིམ།.....	༥༥
ནགས་ཚལ་གྱི་ནད་འབྱུང་དང་ནད་རིགས།.....	༥༥
རི་ཁའི་ཤིང་སྤྲའི་གཙང་སེལ་ལག་ལེན།.....	༥༦
རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་གྱི་ནད་འབྱུང་དང་ནད་རིགས།.....	༥༦
ནགས་ཚལ་གྱི་ཞིབ་འཚོལ།.....	༥༧

Reinstatement of Community Forest.....	45
Termination of Community Forest.....	46
Procedure for Cancellation or Suspension or Reinstatement of Community Forest.....	46
Formation of Community Forest Network and Association.....	47
Monitoring and Evaluation of the Community Forest.....	47
Private Forest.....	48
Procedure for Registration.....	48
Plantation Species.....	49
Procedure for Removal of Trees and Other Forest Produce.....	49
Deregistration of Private Forest.....	50
Institutional Forest.....	50
Industrial Forest.....	51
Designation of Production Forest.....	51
Harvest and Utilization.....	52
Urban Forest.....	53
Plantation in State Reserved Forest Land.....	53
Forest Fire.....	54
Procedures for Forest Fire Coordination Group for Prevention, Suppression and Post Fire Management.....	55
Forest Pest and Diseases.....	55
Sanitation Operation of Wild Flora.....	56
Pest and Diseases in Wild Fauna.....	56
Forestry Research.....	57

ཞིབ་འཚོལ་འགོ་འདྲེན།.....	༥༨
མེ་ལུ་ ༥ པ།	༥༩
རང་བཞིན་ཉམས་སྤང།.....	༥༩
རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་ཉམས་སྤང།.....	༥༩
རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཉམས་སྤང།.....	༦༠
རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ལུ་ བཟའ་འཐུང་ཕྱིན་ནི།.....	༦༢
ཉམས་སྤང་རིགས་སྟེལ།.....	༦༢
རིགས་སྣ་ཉམས་སྤང།.....	༦༢
རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་འཆང་བ།.....	༦༣
ལུབ་སྟེལ་ ཡང་ན་ དར་ལུབ་མགྲོགས་པའི་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྲོག་ཆགས་དང་ཤིང་རིགས་གསར་འཛུགས།.....	༦༤
ལྷག་སྤྱབས་འབད་ཡོད་པའི་ སློ་ནོར་སེམས་ཅན་ཐར་གྲོལ།.....	༦༤
གཞུང་བཞེས་འབད་ནི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད།.....	༦༥
ཉ་བཟུང་ནི།.....	༦༥
ཉ་བཟུང་ནི་འོག་ཐམ།.....	༦༦
སློ་ཉམས་ཀྱི་ཉ་བཟུང་ཚུལ།.....	༦༦
སྦྱིར་བཏང་ཉ་བཟུང།.....	༦༧
མི་སྟེ་ཉ་བཟུང་ཚུལ།.....	༦༨
ཉ་བཟུང་ནི་དུས་ཚོད།.....	༦༨
རང་བཞིན་སློ་འཆམ་དང་མཐའ་འཁོར་ལྟ་བུལ།.....	༦༩
མི་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཛིན་སྦྱོང།.....	༦༩

Research Coordination.....	58
CHAPTER 5.....	59
NATURE CONSERVATION.....	59
Conservation of Wild Flora.....	59
Conservation of Wild Fauna.....	60
Feeding of Wild Fauna.....	62
Conservation Breeding.....	62
Species Conservation.....	62
Possession of Wild Fauna Trophy.....	63
Introduction of Invasive, Alien or Exotic Species.....	64
Release of Reduced Domestic Animal.....	64
Confiscated Wild Flora and Fauna Specimen.....	65
Fishing.....	65
Fishing Permit.....	66
Recreational Fishing.....	66
Normal Fishing.....	67
Community Fishing.....	68
Fish Timing.....	68
Nature Recreation and Ecotourism.....	69
Human Wildlife Conflict Management.....	69

ལེའུ་ ༤ པ།.....	༢༡
ས་ ལུང་ད་ ཕུགས་སྟེགས་འཛིན་སྐྱོད།.....	༢༡
ས་ཉམས་སུང།.....	༢༡
ལུང་བབ་ས་གནས།.....	༢༡
ལུས་འདམ་རྒྱབ།.....	༢༡
ཕུགས་སྟེགས་འཛིན་སྐྱོད།.....	༢༢
ལེའུ་ ༥ པ།.....	༢༣
ཤིང་ཆས་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༣
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོབ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ཤིང་ཆས།.....	༢༣
གོང་ཚད་ཕབ་ཆག་གི་ཤིང་ཆས་གནང་ནི།.....	༢༣
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚོང་འབྲེལ་ཤིང་ཆས་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༣
དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་ཀྱི་ཤིང་ཆས་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༤
རྫོང་གཞིས་དང་ ལྷ་ཁང་དགོན་སྡེ་ ཚོས་ཀྱི་གཙུག་སྡེ་གཞན་ཚུ་ བཟོ་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་ཀྱི་	
ཤིང་ཆས་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༤
ལག་ལེན་གཞན་ཀྱི་དོན་ལུ་ བགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༤
གོང་གསེབ་ནང་གི་ཐབ་ཤིང།.....	༢༤
རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོག་ཕུང།.....	༢༥
རོ་སྟེག་ཤིང།.....	༢༥
དར་ཤིང།.....	༢༥
སྐོ་ལོ་རྩི་ལྷི།.....	༢༥
གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷི།.....	༢༥
ཐབ་ཤིང་དང་ རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོག་ཕུང་ཀྱི་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༥
ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ གནད་དོན་གཞན་ཀྱི་དོན་ལུ་བགོ་འགྲེམས།.....	༢༥

CHAPTER 6.....	71
SOIL, WATER AND WASTE MANAGEMENT.....	71
Soil Conservation.....	71
Watershed.....	71
Wetland.....	71
Waste Management.....	72
CHAPTER 7.....	73
ALLOTMENT OF TIMBER AND NON-WOOD FOREST PRODUCE.....	73
Timber in State Reserved Forest Land.....	73
Granting of Subsidized Timber.....	73
Allotment of Commercial Timber by the Department.....	73
Allotment of Commercial Timber by the Authority Agency.....	75
Allotment of Commercial Timber for Construction of Dzong, Monastery and other Religious Institution.....	76
Allotment of Forest Produce for Other Use.....	76
Firewood in Rural Area.....	76
Fencing Post.....	77
Pyre Wood.....	78
Flag Pole.....	78
Livestock shelters.....	78
Makeshift shack.....	79
Allotment of Firewood and Fencing Post by Authorized Agency.....	79
Allotment for Other Religious Purpose.....	80

བཅའ་སྤྲིག་གི་དོན་ལུ་བགོ་འགྲེམས།.....	༤༠
ལག་བཟོ་ཅའམ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་ཆས་བགོ་འགྲེམས།.....	༤༡
ག་སུའི་ཤིང་དུམ།.....	༤༡
ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།.....	༤༢
དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་བསྐྱེད་འཛུམས།.....	༤༣
ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ཚམེད་གཏང་བཅངས།.....	༤༥
ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ སྐབས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་ ཡང་ན་ མཐའ་སྐྱད།.....	༤༥
..༤༥	
བསྐྱར་སྐྱོད།.....	༤༥
ཚོ་བདག་མེད་པའི་དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས།.....	༤༦
སྐར་གྱི་ཁམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ནང་གི་ ཤིང་ཆས་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།.....	༤༧
ལེའུ་ ༡ པ།	༤༨
ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང།.....	༤༨
དབྱེ་ཁག།.....	༤༨
ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་གི་ ཐོ་བཀོད་དང་ལག་ལེན།.....	༥༠
ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་དབྱེ་ཁག་གཉིས་པའི་ ཐོ་བཀོད་དང་ལག་ལེན།.....	༥༡
ཤིང་མིན་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང།.....	༥༡
རྒྱུན་ཐག་སྐེ་འིང་ ཡང་ན་ ཐག་ལམ་གཞི་བཙུགས་དང་ལག་ལེན།.....	༥༡
ལེའུ་ ༢ པ།	༥༢
ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚོང་རྒྱུར་དང་སྐྱེལ་འབྲེན།.....	༥༢
ཕྱིར་ཚོང་དང་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ སྐྱེལ་འབྲེན།.....	༥༢
ནང་འབྲེན།.....	༥༨
ཕྱིར་ཚོང།.....	༥༥

Allotment for Chadri.....	80
Allotment of Raw Material for Handicraft Item.....	81
Mushroom Billets.....	81
Non-Wood Forest Produce.....	82
Collection of Cordyceps.....	83
Cancellation of Non-Wood Forest Management Group.....	85
Suspension or Termination of Non-Wood Forest Produce Management Group.....	85
Reinstate.....	85
Unclaimed Drift Timber.....	86
Timber and Non-Wood Forest Produce from Private Registered Land. 87	
CHAPTER 8.....	88
FOREST BASED INDUSTRY.....	88
Classification.....	88
Registration and Operation of Forest-Based Industry.....	90
Registration and Operation of Secondary Wood-Based Industry.....	91
Non Wood-Based Industry.....	91
Installation and Operation of Cable Crane or Rope Way.....	91
CHAPTER 9.....	93
TRADE AND TRANSPORT OF FOREST PRODUCE.....	93
Export, Re-export and Transit.....	93
Import.....	94
Export.....	95

ནང་འཁོད་འགྲུལ་སྐྱོད།.....	༩༩
ནགས་ཚལ་ཞིབ་དཔྱད་སྒོ་ར་དང་ཞིབ་དཔྱད་ས་སྒོ།.....	༩༧
ཚོག་ཐམ།.....	༩༧
ལེའུ་ ༡༠ པ།	༩༨
གཞོན་འགལ་དང་ཉེས་ཚད།.....	༩༨
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཉེས་ཚུང་ཞི།.....	༩༨
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ས་གཏེར་དང་ རྫོག་ཏེར་ གོང་འཕེལ་ལས་སྤྱི་ལྷ།.....	༡༠༠
ལུང་སྤེལ་ ཡང་ན་ དར་ལུབ་མཚོགས་པའི་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ཆགས་དང་ཤིང་རིགས་རིགས་སྤྱ་གསར་ འཛུགས།.....	༡༠༢
ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་རིགས་སྤྱ་གསར་པོ་ ལུ་རྒྱུན་ནང་ཐར་གྲོལ།.....	༡༠༣
རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ལུ་ཉེ་འཛུགས་བཀའ་བ།.....	༡༠༣
ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ ཁྲིམས་ འགལ་ ཐོག་འཆང་བ།.....	༡༠༣
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཤིང་བརྟེན་ཞི་དང་བརྟོན་ཞི།.....	༡༠༤
རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཚུ་ལུ་ བཟའ་འཕྲུང་བྱིན་ཞི།.....	༡༠༧
རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ལུ་བར་དཀྲོགས།.....	༡༠༧
སློབ་སྦྱབས་འབད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནོར་སེམས་ཅན་ཐར་གྲོལ།.....	༡༠༨
ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བརྟོན་ཞི་དང་བསྐྱ་གསོག།.....	༡༠༨
ནགས་ཚལ་མེ་སྤར་ཞི།.....	༡༠༨
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ཞིབ་འཚོལ།.....	༡༡༠
ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤྱ་དང་ རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་ཚོང་སྐྱར།.....	༡༡༠
ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་སློབ་གཙོད་པ་ ཡང་ན་ གཞོན་སྐྱོན་རྒྱབ་བ།.....	༡༡༢

Internal Movement.....	96
Forest Check Gate and Check Point.....	97
Permit.....	97
CHAPTER 10.....	98
OFFENCE AND PENALTY.....	98
Illegal Fishing.....	98
Illegal Mining, Quarry and Developmental Activities.....	100
Introduction of Invasive, Alien, or Exotic Species.....	102
Release of Exotic Fish in Water Body.....	103
Risking of Wild Fauna Species.....	103
Illegal Possession of Wild Fauna Specimen listed under Schedule II and III.....	103
Illegal Felling and Extraction of Trees.....	104
Feeding of Wild Fauna.....	107
Disturbance to Wild Fauna.....	107
Release of Rescued Domestic Animal.....	108
Illegal Extraction and Harvest of Non Wood Forest Produce.....	108
Setting of Forest Fire.....	108
Research on State Reserved Forest Land.....	110
Trade of Wild Flora and Fauna Specimen Listed under Schedule II and III.....	110
Killing or Injuring of Wild Fauna listed under Schedule II and III..	112

ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་ སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཅན་ལག་ལེན།.....	༡༡༢
ཉིང་དང་རྟི་བཀལ་ལྷི།.....	༡༡༣
རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ བྱང་འདྲེན་ ཕྱིར་ཚོང་ སྐྱེལ་འདྲེན་ ཡང་ན་ ལོག་ ཕྱིར་ཚོང་།.....	༡༡༣
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་སྒྲ།.....	༡༡༥
སྐར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་ལྷུང་པའི་ས་ཆ་ནང་ལས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོད་ཕྱིར་བཏོན།.....	༡༡༥
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲུ་ཁང་ལག་ལེན།.....	༡༡༦
ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་ནང་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལག་ལེན།.....	༡༡༦
དགོས་དོན་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ བགོ་འབྲེམས་འབད་ཡོད་པའི་ གོང་ཚད་ཕབ་ཆག་གི་ཤིང་ཆས་དང་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་ཚུ་ལོག་སྐྱོད།.....	༡༡༦
གསལ་སྟོན་མ་འབད་བའི་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོད།.....	༡༡༧
ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོད་མེད་པར་ ཤིང་ཆས་སྐྱེལ་འདྲེན།.....	༡༡༧
ཐོ་བཀོད་མེད་པའི་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས།.....	༡༡༧
ཐོ་བཀོད་བསྐྱར་གསོ།.....	༡༡༨
གཞོན་འགོལ་ཡང་བསྐྱར་འབབ་པ།.....	༡༡༨
ཉེས་པའི་གཞོན་འགོལ།.....	༡༡༨
ལེའུ་ ༡༡ པ།	༡༡༩
སྣ་ཚོགས།.....	༡༡༩
སྐྱིགས་ཆས་ཀྱི་ཐོབ་རིམ།.....	༡༡༩
གོ་དོན་ལེན་ཐངས།.....	༡༢༠
འཕྲི་སྟོན།.....	༡༢༠
ངེས་ཚིག།.....	༡༢༠

Use of Animal to Transport Illegal Forest Produce.....	112
Laying of Trap and Snare.....	113
Import, Export, Transit, or Re-export of Wild Flora and Fauna Specimen.....	113
Illegal Activity in State Reserved Forest Land.....	115
Removal of Forest Produce from Private Registered Land.....	115
Illegal Operation of Forest-Based Industry.....	116
Illegal Use of Timber in Forest-Based Industry.....	116
Misuse of Subsidized Timber and Forest Produce Allotted for Other Purpose.....	116
Non Declaration of Forest Produce.....	117
Transport of Timber without Hammer Impression.....	117
Non Registration of Mobile Machinery.....	117
Renewal of Registration.....	118
Subsequent Offence.....	118
Criminal Offence.....	118
CHAPTER 11.....	119
MISCELLANEOUS.....	119
Entitlement of Uniform.....	119
Rules of Construction.....	120
Amendment.....	120
Definitions.....	120

ལེའུ་ ༡ པ། སྒྲིག་བརྗོད།

མཚན་གནས།

༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདི་ བློ་མཐོང་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་
༢༠༢༣ ཚན་མ་ཡིན།

འགོ་འཇུག་སྐྱོད་ཚེས།

༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདི་ རང་ལུགས་གནས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ༧ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུང་མ་
རྒྱུ་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༣༡ ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།

བྱ་བ་ཚད།

༣. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདི་ འབྲུག་གི་ས་ཁོངས་ཡོངས་ལུ་ བྱ་བ་ཚད་ཡོད་པ་ཡིན།

དམིགས་ཡུལ།

༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་འདི་གི་ དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ར་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྒྱ་
ལག་ལེན་འབབ་ནི་དང་བསྟར་སྦྱོང་འབད་ནི་གི་ བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་ཡིན།

CHAPTER 1 PRELIMINARY

Title

1. This Rules is called the Forest and Nature Conservation Rules and Regulations, 2023.

Commencement

2. This Rules and Regulations shall come into force on the 18th Day of the ninth month of the Water Female Rabbit year of the Bhutanese Calendar corresponding to 31st Day of the tenth Month of 2023.

Extent

3. The Rules and Regulations extend to the whole of the kingdom of Bhutan.

Objectives

4. The main objective of this Rules and Regulations is to facilitate implementation and enforcement of the provisions of the Act.

ལེའུ་ ༡ པ།
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་

ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་

༥. འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༣ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༤ (༡) པ་ལས་ (༡༤) པ་རྒྱན་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷན་ཁག་གིས་ འོས་འབབ་དང་བསྟུན་ ལྷན་ཁག་འོག་གི་ལས་ཁུངས་ལུ་ འགན་སྲོད་འབད་ཚོགས།

༦. ལྷན་ཁག་གིས།

༡) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ (༡) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་ རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་དང་ སྲུང་སྐྱོབ་ དེ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་གི་སྲིད་བྱུས་བཟམ་དགོ་པའི་བཀོད་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་གནང་ནི་དང་།

༢) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ (༢) པ་དང་ (༤) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཡོད་པའི་ གྲྭ་འཐུས་དང་ ཉམས་ཚད་ དེ་ལས་ ཞབས་ཏྲོག་གི་སྲོད་འཐུས་རྒྱ་བསྐྱར་བཟོ་དང་ཆ་འཛོགས་འབད་ནི།

༣) ལས་ཁུངས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་དང་འཁྲིལ་ ཟུར་དེབ་ ༢ པ་དང་ ༣ པའི་རིགས་སྒྲ་རྒྱ་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་ གནང་བ་གནང་ནི།

༤) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ལྷན་ལུ་དང་ གྲོས་འཆར་ལུ་མི་དང་འཁྲིལ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ དོན་ཚན་ ༤ (༥) (༦) (༧) (༨) དང་ (༡༠) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ དམ་འཛིན་འབད་ནི་དང་ ནགས་ཚལ་གི་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་ རྒྱལ་ཡོངས་གནས་ཚད་ལུ་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་ རྒྱུ་འདུན་ལུ་ གསལ་སྟོན་འབད་ནི་ ནགས་ཚལ་དབྱེ་ཁག་བཟོ་ནི་ ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་ དེ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་མི་ དབང་འཛིན་རྒྱ་ འོས་འཛིན་འབད་དེ་ ཆ་འཛོགས་འབད་ནི།

༥) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ (༣) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ སྲོད་ཁལ་བསྐྱར་བཟོ་འདེད་ལུ་གི་གྲོས་འཆར་ཆ་འཛོགས་འབད་ནི།

CHAPTER 2

POWERS AND FUNCTIONS

Powers and Functions of the Ministry

5. The Ministry in exercise of powers and functions envisaged under Section 8 (1) to (14) of the Forest and Nature Conservation Act, 2023 may delegate where appropriate to the Department under the Ministry.

6. The Ministry shall:
 - 1) Instruct the Department to formulate the policies on nature conservation, protection and management envisaged in Section 8 (1) of the Act;
 - 2) Revise and approve the proposed fees, fines and charges for services as envisaged under Section 8 (2) and (4) of the Act;
 - 3) Approve listing and delisting of schedule II and III species as may be recommended by the Department;
 - 4) Designate and approve authorities for regulations, conduct of forestry research, declaration of significant wetland of national importance, classification of forest, conservation and management plan envisaged under Section 8 (5), (6), (7), (9) and (10) of the Act based on the report and recommendation submitted by the Department;
 - 5) Endorse the bill proposal for revision of royalty as envisaged under Section 8 (3) of the Act;

- ༤) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་གང་རུང་ཅིག་ གླིང་ག་དང་སྤྱང་སྤྱོད་ སྤྱང་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ནགས་ཚལ་གལ་ཅན་གྱི་ཚུ་ཀའམ་ རྒྱལ་ཁབ་ས་གནས་ སྤྱི་ལུན་བར་ལམ་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་ལུ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་འདམ་ཇུབ་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ (༤) པ་དང་ (༡༢) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་རིགས་སྣ་ཚུ་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་ གསལ་སྟོན་དབྱེ་ཡིག་གི་གོ་ས་འཆར་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ ཕུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྷན་རྒྱལ་གཞུང་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་ནི། དེ་ལས་
- ༥) བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ དོན་ཚན་ ༤ (༡༠) པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ ཉམས་སྤང་དང་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ ཆ་འཛོག་འབད་ནི་ཚུ་ཨིན།

ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ།

- ༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ (༡) པ་ལས་ (༡༤) པ་ཚུ་ནན་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ་ཚུ་མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ འགན་སྲོད་ཚོགས།
- ༢. ལྷ་འབྲོག་དང་སོག་ཤིང་མ་ཡིན་པའི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ ཉམས་སྤང་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཆར་གཞི་ ལེ་གྲོང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་ གོ་ས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ བྱ་སྤོམ་འབད་དགོ།
- ༣. སོ་ནམ་དང་སྟོ་ནོར་ལྷན་ཁག་གིས་ ཆ་འཛོག་གནང་བའི་ སོག་ཤིང་དང་ལྷ་འབྲོག་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ སོག་ཤིང་དང་ལྷ་འབྲོག་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ ཉམས་སྤང་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་འབྲེལ་མཐུན་བཟོ་དགོ།

- 6) Propose declaration bill of any parts of country as park, reserve, protected, critical watershed, biological corridor and significant wetland of international importance and listing and delisting of species under schedule I as envisaged under Section 8 (8) and (12) of the Act and submit to the Lhengy Zhungtshog for onward submission to the Parliament; and
- 7) Approve conservation and management plan as envisaged under Section 8 (10) of the Act.

Powers and Functions of the Department

7. The Department in exercise of powers and functions envisaged under Section 9 (1) to (18) may delegate its powers and functions to Division or Park Office.
8. The conservation management plan other than Tsamdro and Sokshing for State Reserve Forest Land shall be prepared in consultation with relevant stakeholders.
9. The Tsamdro and Sokshing management plan shall be adapted in the conservation management plan as per Tsamdro and Sokshing management plan approved by the Ministry of Agriculture and Livestock.

༡༠. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༧ (༧) པའི་གནང་བ་དང་འཕྲིལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་
སྡེ་ཚུ་དང་ མོས་བསྐྱོན་འབད་དེ་ བཀས་ཚལ་དང་ རྩོ་སྐྱོན་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་དང་ རི་དྲགས་སྒོགས་
ཆགས་ དེ་ལས་ རྒྱས་འདམ་རྩལ་ཚུ་གི་ ལོ་ངོ་ལྷ་དང་བཅུ་ཐམ་གྱི་བར་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཐོ་བཟོ་
དགོ།

༡༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱུགས་ ༣༤ པའི་ནང་ལུ་ ཚེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ ཟུར་
དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པ་ནང་གི་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་ནང་ཚུད་པའི་ ཤིང་ཆས་ཀྱི་རིགས་
གོང་ཚད་དང་ དཀོན་པ་དགས་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་དགོ།

༡༢. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ཅིག་གིས་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་ ཐོ་བཟོ་ལས་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ ལས་སྟོན་དང་ཐབས་ལམ་ཚུ་ བཅུམ་ནི་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

༡༣. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ དོན་ཚན་ ༧ (༡༢) པ་དང་འཕྲིལ་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ གཤམ་འཁོད་
ཀྱི་བྱ་སྐྱའི་རིམ་པ་དང་འཕྲིལ་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་ལུ་ གཞི་བཞག་ཐོག་ལས་ ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་
རིགས་སྐྱ་ཚུ་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་ མོས་འདེབས་སྐུལ་དགོཔ་དེ་ཡང་།

༡) ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ གཞོད་ཉེན་གྱི་གནས་རིམ་དང་ ཉམས་སྲུང་གི་གནས་སྐབས་ལུ་
གཞིར་བཞག་སྟེ་ ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་རིགས་སྐྱ་ཚུ་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་
གི་ ལྷན་ཁུ་བཟོ་སྟེ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ མོས་འདེབས་སྐུལ་དགོ།

༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་རིགས་སྐྱ་ཚུ་ ཐོ་ནང་བཀོད་
ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་ ལྷན་ཁུ་བཟོ་སྐྱུར་འབད་དེ་ ཆ་འཛོག་གི་དོན་ལུ་ ལྷན་ལག་
ལུ་སྐུལ་དགོ།

10. The Department shall in consultation with relevant agencies carry out the national inventory on forest, medicinal, wild flora and fauna and wetland in every five to ten years as authorized under Section 9 (9) of the Act.
11. The Department shall list and delist the special class timber species from Schedule II and III based on the value and rarity of the species as per Annexure XXVI of this Rules.
12. The Department shall formulate and approve the guidelines on eligibility and mode of operation by any authorized agency.
13. In accordance with Section 9 (12) of the Act, the Scientific Authority shall recommend the listing and delisting of schedule I species based on scientific research as per the following procedures:
 - 1) The Scientific Authority shall prepare a report for listing and delisting of schedule I species based on the level of threat and conservation status and submit to the Department;
 - 2) The Department shall endorse the report of Scientific Authority on listing and delisting of schedule I species and submit to the Ministry for endorsement;

- 3) The Ministry shall submit the listing and delisting of schedule I bill to the Parliament through Lhengye Zhungtshog; and
 - 4) The Ministry shall issue notification of listing and delisting of schedule I species for implementation after adoption by the Parliament.
14. In accordance with Section 9 (12) of the Act, the Scientific Authority shall recommend the listing and delisting of schedule II and III species based on the scientific research as per the following procedures:
- 1) The Scientific Authority shall prepare report for listing and delisting of schedule II and III species based on level of threat and conservation status and submit to the Department;
 - 2) The Department shall review the proposal for listing and delisting of schedule II and III species and may submit proposal to the Ministry for approval; and
 - 3) The Ministry shall approve the listing and delisting of schedule II and III species and issue notification for implementation.
15. In accordance with Section 9 (16) of the Act, the Department in consultation with relevant agency shall:
- 1) Identify all Integrated Check Post in the country as forest check gate through notification;

- ༡) བཀའ་ཚལ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཐོན་དངོས་ཚུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་
 བྱི་དོན་ལུ་ ལྷུ་མ་འཁོར་གྱི་ལམ་ ཡང་ན་ མི་ལམ་བདེ་སྟེ་ གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་གནས་
 བུ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཡིག་ཚང་བཀའ་རྒྱུ་ཐོག་ལས་ ཞིབ་དཔྱད་ས་ཁོངས་ངོས་
 འཛིན་འབད་ནི། དེ་ལས་
- ༢) བཀའ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚད་འཛིན་གྱི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཚང་བཀའ་རྒྱུ་ཐོག་ལས་ མཁའ་འགྲུལ་
 ཞབས་རྟོག་གི་འཛོན་སྐྱོར་ས་ཁོངས་ནང་ ཚད་འཛིན་དབང་འཛིན་ངོས་འཛིན་འབད་ནི།

ཚན་རིག་དབང་འཛིན།

༡༤. ལས་ཁུངས་ཀྱི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱག་བཀའ་ཚལ་ཞིབ་འཚོལ་དང་སྤྱོད་བདེ་སྟེལ་
 ཁང་འདི་ འབྲེལ་བ་འབྲེལ་སའི་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་ཨིན།

༡༥. ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་འབྲེལ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་
 སྐྱོ་ཚུ་ ལག་ལེན་འབྲེལ་དགོས་དེ་ཡང་།

- ༡) ལས་ཁུངས་དང་འཛིན་སྐྱོད་དབང་འཛིན་ལུ་ ཡལ་ཉེན་རིགས་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་
 གོས་ ལག་ལེན་གྱི་སྐྱོར་ལས་ གོས་འདེབས་སུལ་ནི།
- ༢) རི་ཁའི་ཤིང་སྤྱད་དང་ རི་དྲུགས་སྤོགས་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ ལྷ་རྟོག་འབད་དེ་ རི་ཁ་ལུ་
 རིགས་སྤྱི་གནས་ཚད་འགྱུར་བ་མེད་པར་ རྒྱུན་སྐྱོད་དང་ རིགས་སྤྱི་འཚོ་ཉིང་དོན་ལུ་ ཡན་
 རྐབས་ཚན་གྱི་ གོས་འདེབས་སུལ་ནི།
- ༣) ཚོང་སྤྱོད་ལས་བརྟེན་ རི་ཁའི་སྤྱི་ལུ་རིགས་སྤྱི་གནས་སྤངས་ལུ་ གཞོན་ཉེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 བདེ་དོན་བསྟུ་ལེན་འབད་དེ་ དེ་ལྟེ་དཔྱད་འབད་ནི།
- ༤) ལཱ་དེ་བ་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་དེ་ལས་ ༣ པའི་རིགས་སྤྱི་ཚུ་ཉེན་ཁ་དང་ ཉམས་སྲུང་གི་
 གནས་སྤངས་དང་བསྟུན་ ཐོ་ནང་བཀོད་ནི་དང་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་ གོས་འཆར་བཙུགས་ནི།
- ༥) སའི་རིས་ཀྱི་སྐྱོར་ལས་ ལཱ་སྤྱོད་ཚུ་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་དོན་ལུ་ གོས་འཆར་བཙུགས་ནི།
- ༦) སའི་རིས་ཀྱི་ འབྲུམ་མི་གཞན་ཚུ་གིས་སུལ་བའི་ ལཱ་སྤྱོད་ཚུ་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ གོས་འཆར་བཙུགས་
 ཞིབ་འབད་ནི།

- 2) Designate checkpoint at a strategic location along the motorable road or footpath for conducting inspection for forest produce or product by the forestry official through office order as and when required; and
- 3) Identify the regulatory authority through office order for regulating the forest produce at exit point from air services.

Scientific Authority

16. The Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training under the Department shall be the focal coordinator for Scientific Authority.
17. The Scientific Authority shall carry out the following functions in compliance to Section 10 of the Act:
 - 1) Advise the Department and Management Authority on the implementation of the Convention on International Trade of Endangered Species;
 - 2) Monitor the status of wild flora and fauna to recommend suitable remedial measures to maintain consistent level of species in wild and minimize the threat to survival of species in the wild;
 - 3) Gather and analyze information on wild biological status of the species affected by trade in the wild;
 - 4) Propose listing and delisting of wild flora and fauna in Schedule I, II and III depending on the level of the threat and conservation status of the species;
 - 5) Prepare proposals necessary to amend the appendices in the Convention on International Trade of Endangered Species;
 - 6) Review proposals to amend the appendices submitted by other parties to the Convention on International Trade of Endangered Species;

- ཉ) ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་རིགས་སྣ་ཚུ་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་དོན་ལུ་ བང་འབྲེན་ ཕྱིར་ ཚོང་ ཡང་ན་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་གི་སྐྱོར་ལས་ ལས་ཁུངས་དང་འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་ གྲོས་ འདེབས་སྤུལ་ནི།
- ༡) ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་རིགས་སྣ་ཚུ་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ རིགས་སྐྱོབས་འཛིན་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ བང་ འབྲེན་དང་ ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་གི་སྐྱོར་ལས་ ཚད་གཞི་བཟོ་ནི།
- ༢) ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༢ པའི་རིགས་སྣ་ཚུ་ བང་འབྲེན་དང་ ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ ལོག་ཕྱིར་ ཚོང་གི་དོན་ལས་ ཚོག་ཐམ་དང་ལག་ཁྱེར་སྒྲོད་པ་ཅིན་ འདི་གིས་ རིགས་སྣའི་འཚོ་ཉིང་ལུ་ གཞོད་སྐྱོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་ གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི།
- ༡༠) རིགས་སྐྱོབས་གནས་སྤངས་དང་ གནས་སའི་བཤོ་བཀམ་ རིགས་སྐྱོབས་ཀྱི་འགྲོས་སྤངས་ བསྐྱེལ་ལེན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ གཞན་སྐྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་དང་ སྐྱེ་ལྷན་རིགས་སྣའི་འོས་ལྷན་ ཚུཅུན་དང་ རིགས་སྣའི་ཚོང་འབྲེལ་བཟོ་དོན་ཚུའི་སྐྱོར་ལས་ ཚན་རིག་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི།

ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༡༥. ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས།

- ༡) ལྷོ་རོ་ ༣ རེ་ནང་ ཡང་ན་ དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་ནི།
- ༢) འཇུས་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བའི་ འཚོགས་གངས་དགོ་ནི་ དཔ།
- ༣) གྲོས་ཐག་ཚུ་ མང་མོས་ཐོག་ལས་གཅད་ནི།

༡༦. ལས་ཁུངས་ཀྱི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཚོལ་དང་སྐྱོང་བཟོ་སྤེལ་ ཁང་གི་ འགོ་འཛིན་གྱི་ཁྲི་འཛིན་ཐོག་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་ནི་དང་ འདི་ནང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལས་ རང་སོའི་བྱ་རིག་ལུ་གཞི་བཞག་ཐོག་ འཇུས་མི་བདུན་ལས་ མ་མངམ་ཅིག་དགོ།

- 7) Advise the Department and Management Authority on the Schedule I species for import, export, or re-export for scientific research and education purpose;
- 8) Develop criteria for import, export and re-export of Schedule I species for research and population management purpose;
- 9) Advise the Management Authority on issuance of permit and certificate for import, export and re-export of the Schedule II and III species for trade stating whether or not the actions will be detrimental to the survival of species in the wild; and
- 10) Advise on the scientific review of available information on the population status, distribution, population trend, harvest, and other biological and ecological factors, as appropriate, and trade information relating to the species concerned.

Procedure for Conduct of Scientific Authority Meeting

18. The Scientific Authority shall:
 - 1) Conduct meeting quarterly or as and when required;
 - 2) Meet with minimum quorum of two third of the members; and
 - 3) Make decisions based on the simple majority.

19. The Head of Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training under the Department shall chair the Scientific Authority meeting with a maximum of seven members from relevant agencies based on the field of expertise.

༡༠. ཚམ་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ བྱང་འབྲེན་དང་ ཕྱིར་
ཚོང་ དེ་ལས་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་འབད་མི་འདི་གིས་ རི་ཁའི་རིགས་སྣ་ལུ་ གཞོད་སྦྱོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་
ལས་ ལུ་བ་འབད་དེ་ ལཱ་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་ ༡༠ བྱང་འཁོད་ འཛིན་སྦྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་
གྲོས་འདེབས་སུལ་དགོ།

༡༡. ཚམ་རིག་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོ་ཚུ་རྒྱུན་སྦྱོང་འབབ་ནི་དང་ ཞལ་འཛོམས་མཇུག་
བསྟུན་ཅིག་ གྲོས་ཚེད་ཚུ་ རོས་འཛིན་ཅན་གྱི་ འཛིན་སྦྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་ བརྗེ་སོར་འབད་དགོ།

འཛིན་སྦྱོང་དབང་འཛིན།

༡༢. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ རོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་འགོ་འཛིན་འདི་
སའི་ཤིས་ཀྱི་འོག་ལུ་ ཚོག་ཐམ་སྡོད་མི་ འཛིན་སྦྱོང་དབང་འཛིན་གྱི་ གོ་གནས་ཅན་གྱི་ འགན་
འབྲེལ་འགོ་འཛིན་སྐྱེ་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༣. འཛིན་སྦྱོང་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་འབྲེལ་ གཤམ་གསལ་
འགན་ཁུངས་ཚུ་ བསྟར་སྡོད་འབད་དགོས་འདི་ཡང་།

- ༡) ཚམ་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ གྲོས་འདེབས་ཐོག་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པ་ དེ་ལས་ ༣
པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་སྣ་ཚུ་ བྱང་འབྲེན་ ཕྱིར་ཚོང་ ཡང་
ན་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་གི་ཚོག་ཐམ་སྡོད་ནི།
- ༢) ལས་ཁུངས་ཀྱི་གནང་བ་ཐོག་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ བྱང་འབྲེན་དང་
ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་གི་ ལོ་བསྟར་སྟུན་ལུ་བཟོ་སྡེ་ སའི་ཤིས་ ཡིག་ཚང་ལུ་
སུལ་དགོ།
- ༣) ཡིག་ཚང་འབྲེལ་ཡོད་བན་དོན་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ བཟླ་ཞིབ་ དེ་ལས་ དགོས་མཁོ་དང་
བསྟུན་ སྤོ་དབྱེད་ལུ་ལན་རྒྱབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚམ་རིག་དབང་འཛིན་ལུ་སྦྱོང་དགོ།

20. The Scientific Authority shall provide advice to the Management Authority within 10 working days from the date of submission of the request on whether import, export and re-export of wild flora and fauna specimen is detrimental to the species in the wild.
21. The Scientific Authority shall maintain record of the meeting and share the decision with the designated Management Authority immediately on completion of the meeting.

Management Authority

22. The Department in accordance with Section 11 of the Act shall designate the Head of the Department as ex-officio Management Authority to issue permits under the Convention on International Trade of Endangered Species.
23. The Management Authority shall carry out the following functions in compliance to Section 11 of the Act:
 - 1) Issue import, export, re-export permits or certificates for Schedule I, II and III species of wild flora and fauna on the recommendation of the Scientific Authority;
 - 2) Prepare and submit annual reports on the import, export and re-export and traded wild flora and fauna to the Convention on International Trade of Endangered Species secretariat upon approval from the Department;
 - 3) Provide documents and related information to the Scientific Authority for review and assessment and respond to the queries as desired; and

- ལ) ལས་ཁུངས་ཀྱི་ གནང་བ་ཐོག་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་
སློག་གཞི་ཚུ་ འགྲུར་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལས་ སའི་རིས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལུ་ བད་དོན་སློད་དགོ།

ནགས་ཚལ་འགོ་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུངས།

༡༤. ནགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩ པ་ལས་ ༢༩ པའི་འོག་ལུ་སློད་
ཡོད་པའི་ དབང་ཚད་སློད་པའི་སྐབས་ སློག་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ ཚེད་རུ་བཀོད་པའི་ འབྲུག་གི་ཞི་ཙོང་
དང་ཉེས་ཙོང་བྱ་བའི་གནད་སློད་ ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་བྱ་རིམ།

- ༡༥. ནགས་ཚལ་འགོ་དཔོན་གྱིས།
 - ༡) ཉོག་བཤད་ཐོབ་པའི་ངོས་ལེན་ལུ་ ཡང་ན་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་ནང་གི་ འགན་
ཁུངས་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནི།
 - ༢) དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་
པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་བསྟར་སློད་འབད་མི་ལས་སྡེ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི།
 - ༣) ཚོག་ཐམ་གྱིས་བརྩིས་པའི་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ ཡང་ན་ གཞན་
འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཡིག་འདི་ལུ་གནས་ཉེ་ ཡོད་མེད་བདེན་དཔྱད་
འབད་ནི།
- ལ) ནགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ མི་ངོམ་ ཡང་ན་ འབྲེན་འཁོར་གང་རུང་ཅིག་ཞིབ་དཔྱད་འབད་
ནི།

འཇུལ་ནིའི་བྱ་རིམ།

༡༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༢༡ པ་དང་འཁྲིལ་ ནགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་
ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ཚུ་ ཅུང་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་ ཞིབ་དཔྱད་དང་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནིའི་
དོན་ལུ་ ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲུ་ཁང་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུན་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ བཅའ་ཡིག་
འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༥ པ་དང་ ༢༦ པའི་ནང་ལུ་ ཚེད་རུ་བཀོད་པའི་བྱ་སློབ་འི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་
འཇུལ་ཚོགས།

- 4) Communicate with the Convention on International Trade of Endangered Species secretariat on the change in the regulations on trade of wild flora and fauna upon approval from the Department

Powers and Functions of Forestry Official

24. The forestry official shall exercise powers granted under Section 13 to 29 of the Act in accordance with the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan envisaged in this Rules.

Procedure for Inspection

25. The Forestry official may:
 - 1) Carry out inspection either in response to complaints received or as part of enforcement functions under the Act and this Rules;
 - 2) Coordinate with law enforcement agency for carrying out duty under the provisions of the Act and this Rules if necessary;
 - 3) Verify any forest produce or product including permit or other relevant document and ensure compliance with the Act or this Rules; and
 - 4) The forestry official may inspect any person or conveyance entering into the Protected Area from a designated checkpoint.

Procedures to Entry

26. In accordance with Section 21 of the Act, the forestry official may enter into any Forest Based Industry or construction sites without court warrant for inspection and monitoring of forest produce or product as per the procedure prescribed in Section 25 and 26 of this Rules.

༡༢. བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པ་གིས།

- ༡) བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲ་ལང་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུ་ན་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ འཇུལ་བའི་སྐབས་
སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་ནི་ ཡང་ན་ ཀྱི་ཆས་གཞན་ཀྱི་ཡོད་པ་ཅི་ནི་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གནང་མི་ རོ་
སྒྲོད་ལག་ཁྱེར་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།
- ༢) བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲ་ལང་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུ་ན་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ འཇུལ་བའི་སྐབས་
ནམ་ར་འབད་རུང་ སྟོབས་ལྷགས་ལག་ལེན་འབབ་ནི་མི་འོང་། གལ་སྲིད་ འཇུལ་བའི་སྐབས་
བཀག་ཆ་འབད་མི་ལེ་འཕོན་པ་ཅི་ནི་ བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པ་གིས་ དགོས་མཁོའི་ངོས་ལེན་དོན་
ལུ་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལྷན་ལུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ༣) ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་དོན་ལུ་ བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པའི་ བཟོ་གྲ་ལང་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུ་ན་ས་ཁོངས་ཚུ་
ནང་ འཇུལ་བའི་སྐབས་ རྒྱུ་དངོས་མེད་པ་གཏང་ནི་མི་འོང་།

༡༣. བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པ་གིས།

- ༡) ལྷིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ བློ་མཁུ་ལམ་ལམ་བྱེད་པའི་ ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ཡོད་པའི་ དོགས་པ་
ཆགས་པ་ཅི་ནི་ ཞིབ་དཔྱད་ས་ཁོངས་ནང་མཐོང་བའི་ འབྲེན་འཁོར་གང་རུང་ ཡང་ན་ ཉོད་
ཡང་ན་ ཐུམ་ཚན་ཚུ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནི། དང་
- ༢) རོ་བདག་ ཡང་ན་ མི་རོགས་རུང་ཅིག་གིས་ ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ འབྲེན་འཁོར་ནང་ བློ་མཁུ་
ལམ་ལམ་བྱེད་པའི་ ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ བདག་བཟུང་ ཡང་ན་ འཆང་བ་ ཡང་ན་ བདག་
དབང་འབད་ཡོད་པ་ མཐོང་པ་ཅི་ནི་ འདི་ཚུ་ སྟོ་སོར་འབད་ནི་ ཡང་ན་ དགོས་མཁོའི་དུས་
ལུ་རིང་ སྟོ་སོར་མི་འབད་ནི་ ཡང་ན་ འགྲུལ་སྐྱོད་བཀག་ནི། དེ་ལས་
- ༣) དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུ་ པར་བཏང་ནི་དང་ སྐྱ་བཟུང་ནི་ དེ་ལས་ རིམ་བུ་བཞག་ནི།

27. The Forestry official shall:
- 1) While entering the Forest-Based Industry or construction site wear uniform or produce identity card issued by the Department in case of any other attire;
 - 2) Not use any force at any time while entering the Forest-Based Industry or construction site. In the event there is any obstruction in entry, the forestry official shall immediately report such obstruction of entry to the Division or Park Office for necessary action; and
 - 3) Not destroy any property of Forest-Based Industry or construction site while entering for inspection.
28. The forestry official may:
- 1) Inspect any conveyance within the premise or open a receptacle or package that is found in the place of inspection, where there is a suspicion of any illegal forest produce or product;
 - 2) Order the owner or person having possession of forest produce or product, care or control of a produce or product that is found in the place or of the conveyance to move it or, for any time that may be necessary, not to move it or to restrict its movement; and
 - 3) Take photographs and make recordings and sketches if necessary.

Procedure to Arrest

29. Subject to Section 14 and 29 of the Act, forestry official may, without warrant, arrest any person for offence related to schedule I species and take without delay to the detention facilities of Royal Bhutan Police.
30. The forestry official shall inform the person of the reason for arrest during the time of arrest or on detention in the detention facilities of Royal Bhutan Police as per Section 29 of the Act.
31. The forestry official shall produce an arrested and detained person before a Court under Section 29 of this Rules within twenty-four hours of his or her arrest or detention or as soon as practicable thereafter exclusive of the time necessary for the journey from the place of arrest and government holidays.
32. In accordance with Section 16 of the Act, the forestry official may seek remand order from the competent Court as prescribed under Annexure I of this Rules.
33. Any person detained under Section 30 of this Rules may be moved to or from any other place in the custody or office for the purpose of investigation and be deemed to be in lawful custody.

བཀའ་འཕྲིན་ཐོག་གི་བཙན་འཚོལ་བྱ་རིམ།

༣༤. བླ་མ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༦ པ་དང་ བཙའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་
སྒྲགས་ ༩ པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ བླ་མ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་དང་
འབྲེལ་བའི་ སྐྱབ་བྱེད་འཚོལ་ཞིའི་དོན་ལུ་ དབང་ལུས་ལྡན་པའི་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་ལས་ ས་
ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ནང་འཇུག་ཞིའི་ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་ལུ་དགོ།

བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་བཙན་འཚོལ་བྱ་རིམ།

༣༥. བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༥ པ་ལས་ ༢༡ པ་དང་འབྲེལ་ བླ་མ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཀའ་
འཕྲིན་མེད་པར་ བླ་མ་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་དང་ བཟོ་སྐྱེད་ས་ཁོངས་ དེལས་ རོས་
འཛིན་ཅན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་སློབ་ ཡང་ན་ ཞིབ་དཔྱད་ས་ཁོངས་ནང་ འབྲེན་འཁོར་ ཡང་ན་ མི་ངོམ་
ཡང་ན་ སློབ་ཞུ་ཚུ་ བཙན་འཚོལ་འབད་ཚོགས།

བཙན་བཟུང་དང་གཞུང་བཞེས་བྱ་རིམ།

༣༦. བླ་མ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༢༢ པའི་ནང་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་
དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ གཤམ་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ གནས་དགོཔ་འདི་ཡང་།
- ༡) བཙའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༩ པ་དང་འབྲེལ་ བླ་མ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་
སྐྱེལ་འབྲེན་དང་ ཚོང་སྐྱེད་ གསོག་འཛོག་ བརྟེན་པ་ བསྐྱེད་སྐྱེལ་ དེལས་ འཆང་མི་ཚུ་
བླ་མ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།
 - ༢) བཙན་འཚོལ་འབད་བའི་སྐབས་ བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ བླ་མ་ཚལ་
གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཐོན་དངོས་ག་རའི་ ཐོ་ཡིག་བཟོ་སྟེ་ འདྲ་ཅིག་ འཛོ་བདག་ ཡང་ན་
ས་ཁོངས་ནང་སྡོད་མིའི་ མི་ངོམ་ལུ་སྤྲོད་དགོ།
 - ༣) བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་ཚུ་ བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་
འབད་བའི་སྐབས་ ཚོས་གངས་བཀོད་དེ་ བླ་མ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ མིང་རྟགས་བཀོད་
དགོ།

Procedure for Search with Warrant

34. In accordance with Section 17 of the Act, the forestry official shall obtain a search warrant to enter into any premise in search of evidence related to forest produce or product from a Court of competent jurisdiction as prescribed in the Annexure II of this Rules.

Procedure for Search Without Warrant

35. The forestry official may conduct a search without warrant in the Forest- Based Industry, construction sites, conveyance at designated forest check gate or check point or any person or livestock in accordance with Section 18 to 21 of the Act.

Procedure of Seizure and Confiscation

36. The forestry official in exercising the power envisaged under Section 22 of the Act shall adhere to the following:
- 1) Seize or confiscate forest produce being illegally transported, transacted, stored, felled, collected and in possession as per Annexure III of this Rules;
 - 2) Prepare a seizure or confiscation list of all the forest produce or product seized or confiscated at the time of search and the copy shall be served to the owner or the person in occupation of the premise;
 - 3) Seizure or confiscation list shall be dated and counter signed by the forestry official at the time of seizure or confiscation; and

ཨ) བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ ཉགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཡང་ན་ ཐོན་
དོན་ཚུ་ ཁ་ཡིག་དང་སྐྱགས་ རྒྱབ་བྱེད་སྟེ་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་སྤྲོད་
དགོ།

བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ཉགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་བདག་གཉེར།

༣༡. བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་ཡོད་པའི་ཉགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གཤམ་གསལ་ལུ་
ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ བདག་གཉེར་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

༡) ཟུར་སྐྱགས་ ༡ པ་དང་ ༣ པ་ནང་འཁོད་པའི་ ཤིང་སྐྱའི་དཔེ་ཚད་ བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་
གཞུང་བཞེས་འབད་མི་ཚུ་ དབང་ལུས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གཞོད་འགོལ་བདེ་འགྲིག་
ཡང་ན་ མཇུག་མ་བསྐྱ་རིང་ལུ་ ཉེན་སྲུང་དང་ལྡན་མ་སྟེ་ བདག་གཉེར་འབད་དགོ།

༢) བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ རུལ་ཉེན་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ མངའ་སྟེ་
ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཚོགས་རྒྱུང་བཟོ་ཐོག་ལས་ ཕྱིར་འདོན་འབད་ཚོགས།

༣༢. ཟུར་སྐྱགས་ ༡ པ་དང་ ༡ པ་ དེལས་ ༣ པའི་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་བའི་ རི་དྲགས་སྟོག་
ཆགས་གྱི་དཔེ་ཚད་ བཙན་བཟུང་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་མི་ཚུ་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་
ཡིག་ཚང་གིས་ དབང་ལུས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གཞོད་འགོལ་བདེ་འགྲིག་ ཡང་ན་ མཇུག་
མ་བསྐྱ་རིང་ལུ་ ཉེན་སྲུང་དང་ལྡན་མ་སྟེ་ བདག་གཉེར་འབད་དགོ།

༣༣. ཉགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ སྐྱེལ་འདྲེན་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་མི་ འདྲེན་
འཁོར་གང་རུང་ གཞོད་འགོལ་བདེ་འགྲིག་འབད་བའི་རིང་ལུ་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་
ཚང་ནང་ བཀག་བཞག་ཚོགས།

- 4) Seized or confiscated forest produce or product shall be handed over as evidence to the Division or Park Office with labeling.

Storage of Seized or Confiscated Forest Produce

37. The seized or confiscated forest produce shall be stored as prescribed below:
 - 1) All seized or confiscated flora specimen listed under schedule II and III shall be stored under safe custody until the offence is settled or case is completed from the Court of competent jurisdiction; and
 - 2) Seized or confiscated produce of perishable nature may be disposed through a committee from the Division or Park Office.
38. The confiscated wild fauna specimen listed under schedule I, II and III shall be kept under safe storage and custody of the Division or Park Office until the settlement of offence or case is completed from Court of competent jurisdiction.
39. The forestry official may detain any conveyance involved in illegal transportation with the Division or Park Office until the settlement of offence.

བཙན་བརྒྱུད་ ཡང་ན་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ ཕྱིར་འདོན་བྱ་རིམ།

༤༠. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་ དེ་ལས་ ༣ པ་ནང་
 འཁོད་པའི་རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་དང་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༡ པ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་
 པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱའི་ དཔེ་ཚད་ གཞུང་བཞེས་འབད་མི་ཚུ་ དབང་རུས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་འདུན་
 ལས་ གཞོན་འགལ་བདེ་འགྲིག་འབད་ཚར་བ་ ཡང་ན་ མཚུག་བསྐྱ་བའི་རྗེས་སུ་ འོས་ལྡན་བསྐྱུང་
 བཞག་དང་ བདག་གཉེར་དོན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ ཚུམ་སྒྲོན་འབད་དགོ།

༡) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༡ པའི་ནང་གསལ་བཀོད་
 འབད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱའི་དཔེ་ཚད་དང་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་ དེ་ལས་ ༣
 པ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ཚུའི་ ཐོ་བཟོ་སྡེ་ ལས་
 ཁུངས་ལུ་སྐུལ་དགོ།

༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྗེ་བ་ལུ་ཡོད་པའི་ འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ཅིག་ལུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་བའི་
 རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ གཉེར་སྐྱུང་དང་ ཉམས་སྐྱུང་ དེ་ལས་ རྒྱུན་
 སྐྱོང་འཐབ་ཚུགས་པའི་ འོས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གཉེར་སྐྱུང་འབད་ནི་གི་ ལཱ་འགན་སྒྲོན་དགོ་པ་
 དང་ ཉམས་སྐྱུང་གི་འོས་འབབ་མེད་པའི་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ལས་གནང་
 བ་ལུ་སྡེ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཞི་བཙུགས་ཡོད་པའི་ ཕྱིར་འདོན་
 ཚོགས་ཚུང་བརྒྱུད་དེ་ ཕྱིར་འདོན་འབད་དགོ། ¹

༣) ཡིག་ཚང་སྡེ་བ་ལུ་ཡོད་པའི་ རོས་འཛིན་ཅན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་
 གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལས་འབྱུང་མི་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ག་རའི་ ཐོ་བཟོ་སྡེ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་
 དགོ་པ་དང་ འདི་ཚུ་ཉེན་སྐྱུང་དང་ལྡན་མ་སྡེ་ བསྐྱུང་བཞག་དགོ།

༤) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ཁག་གི་ཤིང་ཆས་
 རིགས་ག་ར་ མི་མང་རིན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ ཚོང་སྐྱུར་འཐབ་དགོ། དེ་ལས་

¹ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ༼འཕྲི་སྒྲོན་༽ ༣༠༢༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྒྲོན་མཛད་ཡོད།

Disposal Procedure for Seized or Confiscated Forest Produce

40. The Division or Park Office shall surrender the confiscated wild fauna specimen listed under schedule I, II and III and wild flora listed under schedule I to the Department for proper storage and custody after settlement of the offence or completion of the case from competent jurisdiction as per the following procedure:

- 1) The concerned Division or Park Office shall prepare an inventory of the list of confiscated wild flora schedule I and wild fauna schedule I, II and III and submit to the Department;
- 2) The Department shall assign relevant Division at the headquarter to preserve, conserve and maintain the confiscated wild flora and fauna depending on the possible potential for preservation; and dispose of the forest produce which has no potential for preservation with approval from the Department as per the disposal committee constituted by the Division or Park Office.¹
- 3) The assigned relevant Division at the headquarter shall maintain proper inventory of all the forest produce received from the Division or Park Office and store and safe keep under proper protection.
- 4) The concerned Division or Park Office shall conduct an open auction for all the special class timber.

¹ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

པ) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་ཆས་ཀྱི་རིགས་གཞན་ཚུ་ སྲ་ཕྱི་གང་མཚོ་གས་གྲུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ བཀོད་ཡོད་མི་ གོང་ཚད་ཁར་བཙོང་ཚོགས་དང་ གལ་སྲིད་མངའ་སྡེ་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་ཆས་བཏོན་ནིའི་ཟད་འགོ་བཏང་ཡོད་ན་ ལས་ཁུངས་ལས་ གནང་བ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ ཤིང་ཆས་བཏོན་པའི་རིན་པོ་དེ་ བཏོག་བཞག་ཚོགས།

༤༡. འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ཁག་གི་ ཤིང་ཆས་རིགས་ཚུ་མ་བཅིས་པར་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་ཚུ་ འོས་ལྷན་ཚོང་གི་གནས་གོང་ཁར་ ཉེས་ཆད་དང་རྒྱུད་འབྲུམ་ དེ་ལས་ རིན་པོ་ཚུ་སྒྲོད་ཞིན་མ་ལས་ ཉེས་ཚན་ལུ་སྒྲོད་ནི་ ཡང་ན་ ཉེས་ཚན་གྱིས་ འོས་ལྷན་ཚོང་གི་གནས་གོང་སྒྲོད་མ་བཅུབ་པ་ཅིན་ རིན་བསྐྱར་འགོ་འབྲེན་འཐབ་ཚོགས།

༤༢. དབང་ཚད་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ དང་ལེན་འབད་མ་ད་ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡང་ན་ བཅའ་ཡིག་འདི་དང་འཁྲིལ་ བཅོན་བཟུང་འབད་ཡོད་པའི་ བྱུགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་དོས་གང་རུང་གི་ཉམས་ཆག་ ཡང་ན་ གཞོན་སྐྱོན་ཤོར་མིའི་འགན་འཁྲི་ བྱུགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་ ཡང་ན་ ལས་ཁུངས་ལུ་མི་ཐོག།

གཞོན་འགོལ་བདེ་འགྲིག།

༤༣. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༥ པ་དང་འཁྲིལ་གནང་མི་དབང་ཚད་ལྟར་དུ་ སྤྱིང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བྱུགས་ཚལ་གྱི་གཞོན་འགོལ་ཚུ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ བདེ་འགྲིག་འབད་དགོ།

༡) བྱུགས་ཚལ་གྱི་གཞོན་འགོལ་གང་རུང་གི་ཞིབ་རྟོག་ ཡང་ན་ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ ཟུར་སྐྱེགས་ ༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཚན་མི་དོད་ལས་ གཞོན་འགོལ་དོས་ལེན་ཡོད་ཟེར་བའི་ ཁྲིམས་རྟོགས་ལྷན་པའི་ཡིག་ཐོག་གི་དག་བཟོད་ལེན་དགོ།

- 5) The concerned Division or Park Office may sell the other class of timber on a first come first basis at the Natural Resources Pricing Committee rate and deduct the extraction cost if incurred by the Division upon approval from the Department.

41. The Division or Park Office may release the seized wild flora listed under schedule II and III other than special class timber to the offender upon payment of fines, compensation and cost of fair market value or carry out an auction of the flora if the offender does not pay the cost of fair market value.

42. The forestry official or the Department, acting pursuant to this authority shall not be liable for the deterioration or damage of any forest produce seized in accordance with the Act or this Rules.

Settlement of Offence

43. In accordance with the authority conferred under Section 28 of the Act, the Range Officer shall settle the forest offence as per the following procedures:
 - 1) Upon detection or apprehension of any forest offence, the written statement with affixed legal stamp shall be obtained from the offender accepting the offence as per Annexure IV of this Rules;

- ༡) གླིང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ གླིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གི་ནགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གང་ལྟར་ཅིག་ ལུ་ གཞོན་འགེལ་དེ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་བྱུར་སྐྱུགས་ ༥ པ་དང་འཁྲིལ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ བྱིའི་དབང་ཚད་སྟོན་དགོ།
- ༢) གླིང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ གཞོན་འགེལ་བདེ་འགྲིག་གི་སྟུན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་བྱུར་ སྐྱུགས་ ༤ པ་དང་འཁྲིལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་སྐུལ་དགོ།
- ༣) གལ་སྲིད་ གཞུང་བཞེས་ ཡང་ན་ བཅའ་བཟུང་འབད་ཡོད་པ་ཅིན་ བཅའ་བཟུང་གི་ཐོ་ ཡིག་འདི་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་བྱུར་སྐྱུགས་ ༣ པ་དང་འཁྲིལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ ཡིག་ཚང་ལུ་སྐུལ་དགོ།
- ༤) གཞོན་འགེལ་བདེ་འགྲིག་ནང་ ཉེས་ཆད་དང་རྒྱུད་འཐུས་ དེ་ལས་ འོས་ལཱ་ཚོང་གི་གནས་ གོང་དང་བསྟུན་པའི་ རིན་ཚུ་ཚུད་དགོ།
- ༥) རོ་དམ་འོག་ལུ་བཞག་ཡོད་མི་ སྐྱུམ་འཁོར་ ཡང་ན་ འཕྲུལ་ཆས་ ཡང་ན་ ལག་ཆས་ཚུ་ གཞོན་འགེལ་བདེ་འགྲིག་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ འཛིན་གྲོལ་འབད་དགོ།
- ༦) གླིང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ གཞོན་འགེལ་ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ ཆོས་གྲངས་ལས་འགོ་ བཟུང་ ལྗོང་ ༡ གྱི་ནང་འཁོད་བདེ་འགྲིག་འབད་དགོ། གལ་སྲིད་ ཉེས་ཅན་མི་ངོ་དེ་གིས་ གཞོན་འགེལ་དེ་ལྗོང་ ༡ གྱི་ནང་འཁོད་ ཕྱིས་འགྲིག་འབད་ནི་ལས་ འཐུས་ཤོར་བ་ཅིན་ གཞོན་འགེལ་དེ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་གཏང་དགོ། དེ་ལས་
- ༧) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཞོན་འགེལ་དེ་ གླིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལས་ འཐུར་བའི་རྗེས་སུ་ བདེ་འགྲིག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྗོང་ ༡ གི་དུས་ཚོད་བྱིན་དགོ། གལ་སྲིད་ ཉེས་ཅན་མི་ངོ་དེ་གིས་ གཞོན་འགེལ་འདི་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ དང་གཅིག་ཁར་ ལྗོང་ ༡ གི་ནང་འཁོད་ བདེ་འགྲིག་འབད་ནི་ལས་ འཐུས་ཤོར་སོང་བ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་མེད་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཉེས་ཆད་ ཡང་ན་ རྒྱུད་འཐུས་ ཡང་ན་ གཉིས་ཚར་འི་ཕྱིས་འགྲིག་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ལྷན་ལག་གི་ ཁྲིམས་དོན་སྡེ་ཚན་གྲུག་གཏོགས་འབད་ཐོག་ལས་ གཞོན་འགེལ་དེ་ ཞི་ཚུང་སྡེ་ ཁྲིམས་ གྱི་འདུན་སར་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

- 2) The Range Officer shall authorize any forestry official under the Range Office to register the case as prescribed under Annexure V of this Rules;
- 3) The Range Officer shall submit the settlement of the offence report to the Division or Park Office as prescribed in Annexure VI of this Rules;
- 4) In the event of any confiscation or seizure, the seizure list shall be submitted as prescribed in Annexure III of this Rules to the Division or Park Office;
- 5) The settlement of offence shall include realization of fines, compensation, cost at fair market value;
- 6) The detained vehicle or machinery or tools shall be released, only upon settlement of the offence;
- 7) The Range Officer shall settle the offence within two months from the date of registration of the offence; in the event the offender fails to settle within two months, it shall be forwarded to Division; and
- 8) The Division or Park Office shall provide one month time to settle the offence after the case has been forwarded by the Range Office. In the event, the offender fails or refuse to settle the case with Division or Park Office within a period of one month, the case shall be registered with the Royal Court of Justice as a civil suit for realization of fines or compensation or both by the Division or Park Office or through involvement of Legal Division in the Ministry.

ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་བཀོད་སླིག་དང་མཎོ་སྐབ།

༤༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༣། པ་དང་འབྲེལ་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་བཀོད་སླིག་
འབད་དེ་ མཎོ་སྐབ་འབད་དགོ།

༤༥. ཐོམ་གི་བཀོད་སླིག་འདི་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དགོ་མི་འདི་ཡང།

- ༡) རྒྱ་ལྷགས་ཀྱིས་བཟོ་བཟོམ་དང་ དགོས་མཎོ་དང་འབྲེལ་ དམིགས་བསལ་ལག་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་
བཟོ་དབྱིབས་བཀོད་སླིག་འབད་འབདམ།
- ༢) ཐོམ་གི་དོ་བཤུས་གྱུ་ འབྲུང་ཁུངས་དང་ ཐོམ་གི་དགོས་དོན་མཚན་པའི་ཨང་ཡིག་དང་ རིམ་
ཨང་ཚུ་ཚུད་དགོ།
- ༣) ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་ བཀོད་སླིག་དང་རིས་མོ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་གི་ཟུར་སྐྱགས་ ༧ པ་དང་
འབྲེལ་དགོས་དང་ ལས་ཁུངས་དང་གཅིག་ཁར་ ཐོ་བཀོད་བཞག་དགོ།
- ༤) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་ཚུ་ མཎོ་སྐྱོད་
འབད་དགོ།
- ༥) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་ཚུ་
མཎོ་སྐྱོད་འབད་དགོས་དང་ ཐོམ་འདི་ ལས་ཁུངས་འོག་གི་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ ནགས་
ཚལ་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་རྒྱུང་མ་གཅིག་ ལག་ལེན་འབབ་ཚོག།

ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་ལག་ལེན།

༤༦. ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༣༢ པ་དང་འབྲེལ་ ཤིང་བདམ་ནི་དང་ གནང་
བ་སྐྱོད་ནི་ འགྲུལ་སྐྱོད་ བཅོམ་བཟུང་ ཚོང་སྐྱར་ ཅུང་ཚོང་ ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ འཛིན་གྲོལ་
འབདམ་ད་ ཤིང་གྲུ་རྟགས་བཀལ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

Forestry Hammer Design and Procurement

44. The Department shall design and procure the forestry hammer in accordance with Section 31 of the Act.

45. The design of the hammer shall be as follows:
 - 1) Made of metal and shaped as required for its specific use;
 - 2) Facsimile of the hammer shall include the code and serial number indicating the origin and purpose of the hammer;
 - 3) The design of the forestry hammer and impression shall be as per the Annexure VII of this Rules and shall maintain registry with the Department;
 - 4) The Department shall issue the forestry hammer to the Division or Park Office; and
 - 5) The Division or Park Office shall release the forestry hammer to the Range Office and only authorized forestry officials under the Department shall be allowed to use the hammer.

Forestry Hammer Use

46. The forestry hammer shall be used for marking trees for felling, passing, movement, seizure, sale, import, export and release of timber as per Section 32 of the Act.

རྟགས་བཀའ་གྱི་ཐོམ་

༤༡. རྟགས་བཀའ་གྱི་ཐོམ་འདི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོང་རྟགས་ཚལ་ས་ཁོངས་དང་ སྐར་གྱི་རྟགས་ཚལ་
གྲོང་སྡེ་རྟགས་ཚལ་ བཟོ་གྲུ་རྟགས་ཚལ་ གཙུག་སྡེའི་རྟགས་ཚལ་ དེ་ལས་ ཁྲོམ་སྡེའི་རྟགས་ཚལ་
ཚུ་ནང་ལས་ ཤིང་ཚུ་བཟང་བས་ཉེ་ བསྐྱེ་ལེན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་དང་ ཤིང་
ཆས་ཚུ་གོང་གསེབ་དང་ཚོང་སྐྱུར་གི་དོན་ལུ་ བགོ་འགྲེམས་འབད་བའི་སྐབས་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

འགྲུལ་སྐྱོད་ཐོམ་

༤༢. འགྲུལ་སྐྱོད་ཐོམ་འདི་ བཟང་བས་ཚར་མི་ཤིང་ཆས་ཚུ་ ཤིང་བཟང་སའི་ས་ཁོངས་ལས་ དོ་ཁང་དང་
བཟོ་སྐྱུན་ས་ཁོངས་ དེ་ལས་ ཤིང་འཕྲ་ཁང་ས་ཁོངས་ཚུན་ འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།

༤༣. འགྲུལ་སྐྱོད་ཐོམ་འདི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོང་རྟགས་ཚལ་ས་ཁོངས་དང་ སྐར་གྱི་
རྟགས་ཚལ་ གྲོང་སྡེ་རྟགས་ཚལ་ བཟོ་གྲུ་རྟགས་ཚལ་ གཙུག་སྡེའི་རྟགས་ཚལ་ ཁྲོམ་སྡེའི་རྟགས་
ཚལ་ རང་འབྲེན་དང་ ཕྱིར་ཚོང་གི་དོན་ལུ་ འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་བའི་སྐབས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་
མ་ཚད་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ གོང་གསེབ་དགོས་དོན་དང་ ཚོང་སྐྱུར་གྱི་དོན་ལུ་བགོ་འགྲེམས་འབད་བའི་
སྐབས་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ཚོང་སྐྱུར་གྱི་ཐོམ་

༤༤. ཚོང་སྐྱུར་གྱི་ཐོམ་འདི་ རིན་བསྐྱུར་ཁང་ལས་ ཚོང་སྐྱུར་གཏན་འཁེལ་གྲུབ་མི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་གུ་ རྟགས་
བཀའ་ཞིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

བཙན་བཟུང་གྱི་ཐོམ་

༤༥. བཙན་བཟུང་གྱི་ཐོམ་འདི་ བཙའ་ཁྲིམས་དང་བཙའ་ཡིག་འདི་ལས་འགའ་མི་ལས་བརྟེན་ བཙན་བཟུང་
དང་ གཞུང་བཞེས་འབད་ཡོད་པའི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་གུ་ རྟགས་བཀའ་ཞིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་
དགོ།

Marking Hammer

47. The marking hammer shall be used for marking the standing tree for harvesting timber from State Reserve Forest Land, private forest, community forest, industrial forest, institutional forest, urban forest and for allotment of timber for rural purpose and commercial sales.

Passing Hammer

48. The passing hammer shall be used for marking harvested timber for transportation from stump site to the depot, construction site and sawmill.
49. The passing hammers shall be used for passing timber from State Reserve Forest Land, private forest, community forest, industrial forest, institutional forest, urban forest, import, export and for allotment of timber for rural purpose and commercial sales.

Sale Hammer

50. The sale hammer shall be used for marking the timber with confirmation of sale from the auction yard.

Seizure Hammer

51. The seizure hammer shall be used for marking the seized and confiscated timber for violation of the Act and this Rules.

འཛིན་གྲོལ་གྱི་ཐོམ་

༥༢. འཛིན་གྲོལ་གྱི་ཐོམ་འདི་ བཙན་ལེན་འབད་ཡོད་མི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ འཛིན་གྲོལ་དང་ ཕྱིར་འདོན་འབད་
ཞིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་གི་ཐོམ་

༥༣. ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་གི་ཐོམ་འདི་ ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་གི་ཤིང་ཆས་ རེས་གཏན་བཟོ་བའི་རྗེས་
སུ་ ནང་འབྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཡོད་མི་ ཤིང་ཆས་གུ་ རྟགས་བཀལ་ཞིའི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་དགོ།

ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་

༥༤. ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་དང་ ཞིབ་དབྱེ་སྐོར་ དེ་ལས་ ཞིབ་དབྱེ་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ བྱགས་ཚལ་དང་
འབྲེལ་བའི་ ལས་སྣ་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོཔ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ ཕྱགས་སྤྱིགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལྷ་རྟོག་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ཡང་འབད་དགོ།

Release Hammer

52. The release hammer shall be used for release or disposal of seized timber.

Import and Export Hammer

53. The import and export hammer shall be used for marking the imported and exported timber after determination of the import or export of timber.

Monitoring and Evaluation

54. The Department or Division or Park Office shall carry out monitoring and evaluation of activity related to forest in the State Reserved Forest Land, check gate or check point, waste management in the State Reserved Forest Land.

ལུ་ ༣ པ།
རྒྱལ་ཁབ་ས་གྲི་སྤྲུང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས།

སྤྲུང་སྤྱོད་ས་ཁོངས་གྲི་གསལ་སྟོན།

༥༥. བཅའ་ཁྲིམས་གྲི་དོན་ཚན་ ༣༤ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་གླིང་ག་དང་ རི་དྲགས་སྤྲུང་སྤྱོད་ རང་
 བཞིན་སྤྲུང་སྤྱོད་ སྤྲུང་སྤྱོད་གྱི་ཚན་གྱི་ནགས་ཚལ་ སྐྱེ་ལྷན་ས་ཁོངས་སྤྲུང་སྤྱོད་ སྐྱེ་ལྷན་བར་ལམ་
 ཉེན་གཤམ་ཚན་གྱི་ཚུ་འབབ་ས་གནས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་ལུ་ གཤམ་ཆེ་བའི་ཚུ་ས་འདམ་ཇུབ་དང་
 སྤྲུང་སྤྱོད་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ ས་གནས་གྲི་དབྱེ་བ་གཞན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་
 གོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༥༦. ལས་ཁུངས་གྲིས་ བཅའ་ཁྲིམས་གྲི་དོན་ཚན་ ༣༤ པ་དང་འབྲེལ་ ས་ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ གཤམ་
 གསལ་ལུ་འཁོད་པའི་ ཚད་གཞི་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་མི་དང་འབྲེལ་ སྤྲུང་སྤྱོད་ས་ཁོངས་གྲི་
 གོས་འཆར་ ལྷན་ཁག་ལུ་ བཀོད་ཚུག་མི་འདི་ཡང་།

- ༡) ས་ཁོངས་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ ཡང་ན་ རྒྱལ་སྤྱི་ལུ་ གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་ སྐྱེ་ལྷན་གྱི་ས་ཁོངས་
 ཅིག་ཡིན་མ།
- ༢) ས་ཁོངས་འདི་ལུ་ ཚུད་ཕྱད་རིག་པ་དང་ཚུ་འབབ་ས་གནས་གྲི་ རྒྱ་མཚན་ལུ་བརྟེན་ཉེ་ ཉེན་སྐྱོབ་
 དང་ཉམས་སྲུང་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ།
- ༣) དམིགས་བསལ་གྱི་ སྐྱེ་ལྷན་རིགས་སྐྱ་གནས་སའི་ ས་ཁོངས་འདི་ ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དང་ དེའི་
 སྤྲུང་སྤྱོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ ཁག་ཆེ་མ།
- ༤) ས་ཁོངས་འདི་ ལམ་སྲོལ་དང་ རང་བཞིན་གྱི་སྲོལ་ཁྱུན་ལུ་ གཤམ་གནད་ཆེ་མ།

༥༧. ལས་ཁུངས་གྲིས།

- ༡) སྤྲུང་སྤྱོད་ས་ཁོངས་སྡེ་ གསལ་སྟོན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ གོས་འཆར་བཀོད་མི་ ས་ཁོངས་རེ་རེ་
 བཞིན་དུ་གི་ འོས་འབབ་གྱི་ཞིབ་འཇོལ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་མཉམ་ གོས་བསྐྱུན་ཐོག་
 འབད་དགོ།
- ༢) མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འགོ་འབྲེན་འཐབ་དགོ།

CHAPTER 3

STATE RESERVED FOREST LAND

Declaration of Protection Area

55. The Declaration of National Park, Wildlife Reserve, Nature Reserve, Protected Forest, Biosphere Reserve, Critical Watershed, Biological Corridor, significant wetland of international importance, and such other categories meriting protection shall be carried out in consultation with relevant agency as per Section 36 of the Act.
56. The Department may propose to Ministry any area as protected area in accordance with Section 36 of the Act with following one or more criteria:
- 1) Area is of national and international biological significance;
 - 2) Area which requires protection or conservation because of hydrological or watershed reasons;
 - 3) Specific habitat area under threat and its protection which is of national interest; or
 - 4) Area of cultural or natural heritage significance.
57. The Department shall:
- 1) Carry out the feasibility study for each area proposed to be declared as protected area in consultation with relevant agency;
 - 2) Carry out the public consultation;

- 3) ལྷུང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་གསལ་སྟོན་གྱི་དོན་ལུ་ མཐའ་དབྱེད་སྟོན་ལྷུ་གྲ་སྐྱིག་བཟོ་སྟེ་ ལྷན་ལག་ལུ་
སྤུལ་དགོ།
- 4) ལྷུང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་གསལ་སྟོན་གྱི་དབྱེད་ཡིག་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་དགོ།
- 5) ས་ཁོངས་འདི་ ལྷུང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་སྟེ་ ས་མཚམས་བཀའ་དགོ།
- 6) འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤུང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་གུར་གྱི་ སྐྱིག་ལུགས་ལྟར་དུ་
ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་རིང་ལུགས་སྐྱ་ཚོགས་གྱི་དོན་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཙུམ་དགོ།

49. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 37 བ་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གསལ་སྟོན་འབད་བའི་ ལྷན་ལག་ལམ་
སྟོན་དང་འཁྲིལ་ ལྷུང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་འདི་ དབྱུག་གླིང་ས་ཁོངས་དང་ སོར་རྒྱུར་ས་ཁོངས་ བར་གླིང་
ས་ཁོངས་ དེ་ལས་ ལྷ་མང་བཀོལ་སྤྱོད་ས་ཁོངས་སྟེ་ གཙམ་མཚམས་བཀའ་དགོ།

50. སྤྱི་ལུན་བར་ལམ་འདི་ ལྷུང་སྐྱོབ་གྱི་ས་ཁོངས་གཞན་ཚུ་གི་ དགོས་དོན་སྐྱ་མང་ས་ཁོངས་ གནས་རིམ་
སྟེ་ གཙམ་མཚམས་བཀའ་དགོ།

60. སྤྱི་ལུན་བར་ལམ་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་ གོང་འཕེལ་གྱི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཅེ་ རྒྱུ་དགོས་ཐོན་པ་ཅིན་
འདི་གིས་ རི་དུགས་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ རྒྱུ་ལམ་བཀག་ཅི་མི་འོང། གལ་སྲིད་ གོང་འཕེལ་གྱི་གཞི་
རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་ བྱ་ཐབས་མེད་པ་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་དོན་ལུ་ གལ་གནད་ཆེམ་སྟེ་ འཕྲོད་སོང་པ་
ཅིན་ སེམས་ཅན་ཚུ་ འགོ་འགྲུལ་འབད་ཐབས་ལུ་ འོག་ལམ་ ཡང་ན་ ལྷེད་ཟམ་ཚུ་རྒྱུ་དགོ།

འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཙུམ་ཞི།

61. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤུང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་གུར་གྱི་ སྐྱིག་
ལུགས་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ བྱ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཙུམ་དགོ།

འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བསྐྱར་ཞིབ་ རྒྱུ་སྟོན་དོ་སྟོར་དང་ཆ་འཛོགས།

62. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཆ་འཛོགས་གི་དོན་ལུ་ ལྷན་ལག་ལུ་
རྒྱུ་སྟོན་དོ་སྟོར་འབད་དགོ།

- 3) Prepare the final report for the declaration of the protected area and submit to the Ministry;
 - 4) Submit the protected area declaration bill to the Parliament;
 - 5) Demarcate the area as protected area; and
 - 6) Prepare the management plan for different forest management regime as per the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.
58. In accordance with Section 37 of the Act, the protected area may be delineated into core zone, transition zone, buffer zone and multiple use zone as per the technical guidelines issued by the Department.
59. The Biological corridor shall be delineated with the status of multiple use zone of other protected areas.
60. Any infrastructure development in the biological corridor shall not obstruct wildlife routes and in the event the infrastructure development is unavoidable and critical for the benefit of the community, wildlife underpass or overpass shall be constructed to facilitate the movement of animals.

Preparation of Management Plan

61. The Department shall prepare the Management Plan as per the procedures prescribed under Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Review, Recommendation and Approval of Management Plan

62. The Department shall review and recommend the Management Plan to the Ministry for approval.

༤༣. འབྲེལ་ཡོད་སྤྱད་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ལུ་
གཞི་བཞག་སྟེ་ ལག་ལེན་འཆར་གཞི་བཅུམ་ནིའི་འགན་ཁུར་འབག་དགོས་དང་ ཆ་འཇོག་གི་དོན་ལུ་
ལས་ཁུངས་གི་འགོ་འཛིན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

སྤྱད་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་ རྫོག་ཏེར་དང་ གོང་འཕེལ་ལས་སྒྲའི་ རྒྱལ་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བའི་གནས་ཚིག།

༤༤. བཅའ་ཁྲིམས་གི་དོན་ཚན་ ༣༩ པ་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་
ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༡ པའི་དབང་ཚད་དང་འཁྲིལ་ ས་གནས་ནང་གནས་
པའི་ མི་སེར་ཚུ་གི་སྲོང་གསེབ་ ཡང་ན་ གོང་འཕེལ་ལས་སྒྲའི་དོན་ལུ་ དབུས་གླིང་ས་ཁོངས་མིན་
པའི་ སྤྱད་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ རྫོག་ཏེར་ལས་སྒྲའི་དོན་ལུ་ ག་ཤམ་གསལ་གནས་ཚིག་དང་
འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བ་བྱིན་ཚོག་མི་འདི་ཡང་།

- ༡) ལྷ་ཡིག་སྤུལ་མི་འདི་ ས་གནས་ནང་གནས་པའི་མི་ཅིག་ཨིནམ་ ཡང་ན་ གོང་འཕེལ་གི་ལས་སྒྲའི་
ཚུ་ བསྟར་སློད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ གཞུང་ལས་གནང་བ་གྲུབ་ཡོད་མི་ མི་ངོ་ཅིག་ཨིནམ།
- ༢) རྫོག་ཏེར་འདི་ ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའི་ ལས་སྒྲའི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ ལག་ལེན་འབབ་དགོ།
- ༣) ལྷ་ཡིག་སྤུལ་མི་གིས་ བཟོ་སྐྱེན་གི་གནང་བ་སྟོན་དགོ།

གནང་བ་ལེན་ཐངས་གི་བྱ་རིམ།

༤༥. ལྷ་ཡིག་སྤུལ་མི་གིས་ རྒྱལ་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བའི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༤༤ པའི་
ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཡིག་ཐོག་ ཡང་ན་ ཨང་
གནས་ཅན་གི་རིམ་ལུགས་གང་རུང་ཐོག་ལས་ དེས་མཁོའི་ཡིག་ཆ་ཚུ་སྤྲུགས་ཏེ་ ལྷ་ཡིག་བཅུགས་
དགོ།

༤༦. མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཐོས་འཆར་བཀོད་མི་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ བདེན་དཔུང་
འབད་དེ་ རྒྱལ་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བ་སློད་ནི་ ཡང་ན་ མ་སློད་པར་བཞག་དགོ།

63. The concerned Protected Area Management shall be responsible for the preparation of the Operational Plan based on the approved Management Plan and submit to the Head of the Department for approval.

Conditions on Forestry Clearance for quarry and developmental activity in the Protected Area

64. In accordance with Section 39 of the Act, the Department or Division or Park Office may issue forestry clearance as per the delegated authority under Section 77 of this Rules for quarrying activity in the protected area other than core zone for rural use by the local inhabitants or for developmental activity on the following conditions:
- 1) An applicant shall be local inhabitant or proponent approved to carry out the development activities by the Government;
 - 2) The quarry shall be used only for the approved activities, and
 - 3) The applicant shall produce the construction approval.

Procedures for Approval

65. The applicant shall submit the application for forestry clearance to the Division or Park Office on paper or through any digital platform along with the required documents prescribed under Section 64 of this Rules.
66. The Division or Park Office shall verify the proposed site and issue or reject the forestry clearance.

འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།

༤༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞིའི་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ ལྷ་རྟོག་གི་ལས་རིམ་
དང་འབྲེལ་ ལྷ་རྟོག་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤེལ་ཚུ་ཅིག་ གཞི་བཟུགས་
འབད་ཚོགས།

༤༢. སྤེལ་ཚུ་གིས་ དེས་པར་མཁོ་བའི་ གོ་སྐབས་བརྟམ་ནིའི་དོན་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་སྣམ་ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་
ཕུལ་དགོ།

འཇུལ་ནིའི་ཚོགས་ཐམ་ ཡང་ན་ ཞབས་རྟོག་གི་འཇུལ།

༤༣. ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རིག་རུང་ཅིག་ སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་ འཇུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཐམ་ལེན་དགོ་པ་
དང་ གལ་སྲིད་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རི་དེ་ སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་གསེས་ དམིགས་བསལ་གྱི་ ས་
ཁོངས་ཚུ་ནང་འཇུལ་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༠ པ་ནང་ ཚའཛོགས་གྲུབ་
ཡོད་པའི་ ཞབས་རྟོག་གི་ འཇུལ་བཀའ་ཚོགས།

༥༠. རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་པ་ ཡང་ན་ བདག་དབང་ཡོད་པའི་ སྤྱོད་ཚུ་ས་ཁོངས་ཀྱི་
འཇུལ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༠ པ་དང་འབྲེལ་བཀའ་ཚོགས།

སྤྱི་ལུ་ལྷན་རིགས་སྣ་གནས་སའི་ས་ཁོངས་དང་ གྲངས་སློབས་འཛིན་སྐྱོང།

༥༡. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཕྱིར་སྤེལ་འབད་བའི་ རྒྱུ་རིག་ལམ་
སྟོན་དང་འབྲེལ་ སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ སྤྱི་ལུ་ལྷན་རིགས་སྣ་གནས་སའི་ ས་ཁོངས་དང་ གྲངས་
སློབས་འཛིན་སྐྱོང་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

Monitoring and Evaluation of Management Plan

67. The Department may form a team to carry out monitoring and evaluation as per the prescription and schedule of monitoring in the Management Plan.
68. The team shall submit the evaluation report to the Department for necessary decision.

Permit for Entry or Service Charge

69. Any foreign national entering into the Protected Area shall obtain a permit; and if the foreign national intends to enter the exclusive areas of the protected area, the approved service charge under Annexure X of this Rules may be imposed.
70. The entry fees for recreational area managed or owned by state shall be imposed as per the Annexure X of this Rules.

Habitat and Population Management

71. The Division or Park Office shall carry out the habitat and population management in the Protected Area as per the technical guidelines issued by the Department.

ཀྱུལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད།

༡༢. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤེལ་འབད་བའི་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་
དང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་འཛིན་སྦྱོང་མཚོག་གུར་གྱི་སྤྱི་གཤམ་ལུགས་ལྟར་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནགས་ཚལ་
འཛིན་སྦྱོང་སྡེ་ཕན་ ས་གནས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྦྱོང་ས་ཁོངས་ གོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྦྱོང་
ཡང་ན་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་འཛིན་སྦྱོང་འབབ་མི་ འོས་ལྟན་གྱི་འཛིན་སྦྱོང་རིང་ས་ལུགས་གཞན་
ཚུའི་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ འཛིན་སྦྱོང་འབབ་དགོ།

འཁོར་ལམ་ཐོབ་དབང་དང་སྒྲིག་ཐབས་རྒྱུན་ལམ།

༡༣. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢ པ་དང་འཁྲིལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ འཁོར་
ལམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ ཡང་ན་ སྒྲིག་ཐབས་རྒྱུན་ལམ་གྱི་ བར་ལམ་ས་ཁོངས་ནང་འཁོར་ཚུད་མི་ ནགས་
ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ བྱ་སྤོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་
ཡང་ན་ མི་སྡེ་ལུ་ བགོ་འབྲེམས་འབད་དགོ་པ་འདི་ཡང་།

༡) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྡེ་
བརྒྱུ་མེད་མེད་པའི་ཤིང་གུ་ལུ་རྟགས་བཀའ་དགོ།

༢) དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ མི་སྡེ་གིས་ ལས་སྡེ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་ བགོ་
འབྲེམས་ཀྱི་དབུ་བ་དང་ ཚོག་ཐམ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ གྲུབ་མི་ལུ་གཞི་བཞག་སྡེ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་
གོང་ཚད་ཁར་ སྦྱོད་ཁུལ་སྦྱོད་དེ་ ཤིང་ཆས་ ཡང་ན་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ འབྲུ་འབག་དགོ།

༡༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༣ པ་དང་འཁྲིལ་ འཁོར་ལམ་བདེ་སྤྱོད་ལེ་ ཀྱུལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་
སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ གཞོན་ཉེན་ཆེ་བའི་སྤྱི་ལུགས་ས་ཁོངས་གང་རུང་དང་ ས་རུད་གྱི་
ཉེན་ཅན་ས་ཁོངས་ འཁོར་ལམ་དང་ཟུང་ཚུ་ མེད་པ་གཏང་ནིའི་ ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ དེ་
ལས་ གསལ་མཐོང་ཅན་གྱི་ ས་གནས་དང་ སྤོལ་རྒྱུན་གྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ བགོ་
འབྲེམས་འབད་མི་ཚོགས།

Forest Produce in State Reserved Forest Land

72. In accordance with Section 41 of the Act, the Department shall manage forest produce in Forest Management Unit, Local Forest Management Area, Community Forest Management or any other suitable management regimes primarily for the production of forest produce under Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan, issued by the Department.

Road right of way and transmission line

73. In accordance with Section 42 of the Act, the Division or Park Office shall allot the forest produce falling along the road right of way or transmission line corridor` to authorized agency or community as per the following procedures:

- 1) The Division or Park Office shall mark the trees for felling based on the forestry clearance; and
- 2) The authorized agency or community shall lift the timber or forest produce before the commission of the activity upon payment of royalty at commercial rate depending on the types of allotment and upon fulfillment of the permit requirement.

74. In accordance with Section 43 of the Act, the allotment of timber from any State Reserve Forest Land along the roads in the areas specified as any critical ecological sites, landslide prone area, risk of damaging roads and bridges and significant landmarks and heritage sites shall not be allowed.

ནགས་ཚལ་གྱི་ཉོག་མེད་གནང་བ།

ཡལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༤ (༡) བ་ལས་ (༤) པའི་ནང་ གསལ་བཤོད་
 འབད་མི་ ལས་སྐྱ་ཚུ་མ་བཟུམ་བར་ དོན་ཚན་ ༤༤ པ་དང་ ༤༥ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཁམས་
 ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ གཤམ་གསལ་ལས་སྐྱ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་
 གནང་བ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ ཟུར་སྐྱབས་ ༥ པ་དང་འབྲེལ་ སྤྱོད་ཚོག་མི་འདི་ཡང་།

- ༡) སྤྱི་དུག་གི་ས་ཆ་བཤོ་འགྲེམས།
- ༢) ལུས་ཤུགས་ལས་འགྲུལ།
- ༣) སའི་ས་ཁོངས།
- ༤) ལྷགས་སྤྱིགས་ས་འོག་ ལྷག་སའི་ས་ཁོངས།
- ༥) སྤྱི་ལྷན་རིགས་སྤའི་ས་དོང་།
- ༦) སྐར་བཅག་སའི་ས་གཁོངས།
- ༧) ས་ཚབ།
- ༨) གཞུང་དབང་གཙུག་སྡེ་གིས་ ས་ཆ་གཞུང་གི་ཐུགས་འཁོར་བཞེས་བ།
- ༩) ས་ཆ་སྐར་སྤོད།
- ༡༠) ས་ཆ་བརྗེ་སོང་།
- ༡༡) སྤོག་ཐག་རྒྱུན་ལམ།
- ༡༢) ཟམ་བཟོ་སྐྱུན།
- ༡༣) མདའ་ཕྱེད་ཐང་།
- ༡༤) འཁོར་ལམ།
- ༡༥) ཞིང་རྒྱུ་གཡུར་བ།
- ༡༦) ཀ་རིང་།
- ༡༧) ཤིང་བརྒྱབ་དགོང་ཡོད་མི་ས་ཁོངས་ནང་གི་རྒྱ་དུང་།
- ༡༨) ས་ཐོག་བསྐྱ་བསྐྱོམ།
- ༡༩) རྒྱའི་གཤམ་ལས་རྒྱ་ཆ་བཏོན་ནི།

Forestry Clearance

75. Except for those activities listed under Section 46 (1) to (6) of the Act, the Department may, in accordance with Section 44 and 45 of the Act, issue forestry clearance for the following activity in the State Reserve Forest Land as per Annexure VIII of this Rules:
- 1) Allotment of Kidu land;
 - 2) Energy project;
 - 3) Muck dumping sites;
 - 4) Landfill sites;
 - 5) Biological pits;
 - 6) Camp sites;
 - 7) Satshab (Substitute land);
 - 8) Land acquisition by Government institution;
 - 9) Land leasing;
 - 10) Land exchange;
 - 11) Transmission line;
 - 12) Bridge construction;
 - 13) Archery range;
 - 14) Road;
 - 15) Irrigation channel;
 - 16) Tower;
 - 17) Water pipeline where felling of tree is required;
 - 18) Surface collection;
 - 19) River Bed Material Dredging;

- ༡༠) བྱམ་བཏོན་ནི།
- ༡༡) རོ་བཏོན་ནི།
- ༡༢) ས་བཏོན་ནི།
- ༡༣) ཐག་ལམ།
- ༡༤) ཀྱང་འཁོར་ལམ།
- ༡༥) ས་གཏོར་གྱི་ལྷ།
- ༡༦) རེ་ལིའི་ལམ།
- ༡༧) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གྲོས་ཐག་བཅད་མི་དང་ བྱབ་བསྐྱགས་འབད་ཡོད་པའི་ གཞན་ལས་སྣ་གང་
རུང།

ནགས་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བ་སྒྲོད་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༡༤. ལྷ་ཡིག་ཕུལ་མི་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྒྲོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ལས་སྣ་ག་ཅི་བརྩམ་ཅིག་
བརྩམ་རུང་ གཤམ་གསལ་ཡིག་ཆ་རྒྱ་སྐྱོད་ཉེག་མེད་ལྷ་ཡིག་ཐོག་ ཡང་ན་ ཨང་གནས་ཅན་གྱི་ རིམ་
ལུགས་གང་རུང་ཐོག་ལས་ གྲིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ནང་ ནགས་ཚལ་ཉེག་མེད་གནང་བའི་དོན་ལུ་ ལྷ་
ཡིག་བརྩམས་དགོ།

- ༡) རྒྱུ་བཏོན་སྒྲོག་ལུགས་དང་ གྲོག་ཐག་རྒྱན་ལམ་ དེ་ལས་ ཀ་རིང་རྒྱ་གི་དོན་ལུ་ ལས་འགུལ་
ལ་གསལ་སྣན་ལུ་ཡང་ན་ འོས་འབབ་སྣན་ལུ།
- ༢) ས་གཏོར་དང་རོ་གཏོར་ དེ་ལས་ ས་ཐོག་བསྐྱབ་བསྐྱམ་གྱི་ གྲོ་འདོད་ཡི་གྲ།
- ༣) སྤྱིད་སྤྱུག་ས་ཆའི་བཀའ་ཤོག་འབྲ།
- ༤) གལ་སྲིད་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༥ པའི་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་མི་ གོང་འཕེལ་ལས་
སྣ་མེད་པའི་ལས་སྣ་གང་རུང་ གོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ཀྱི་ རང་འཁོད་རྒྱུད་པ་ཅིན་ འཇུག་
མི་ཡོད་མི་རྒྱུ་ལས་ ཚོགས་གངས་ཕྱེད་མང་ལས་གྲུབ་པའི་ ཉེག་མེད་ལག་ཁྱེར་དགོ།

- 20) Sand quarry;
- 21) Stone quarry;
- 22) Soil extraction;
- 23) Ropeway;
- 24) Trail;
- 25) Mining;
- 26) Railway track;
- 27) Any other activities as determined and notified by the Department.

Procedure for Issuance of Forestry Clearance

76. The applicant shall apply for forestry clearance for any activity in the State Reserve Forest Land to the Range Office or through any digital platform with following documents:
- 1) Detailed project report or feasibility report for hydropower, transmission line and tower;
 - 2) Letter of intent for mining and quarrying and surface collection;
 - 3) Copy of Kasho for kidu land;
 - 4) No objection certificate from the members based on the simple majority of the members present, if the activity is in Community Forest except for any developmental activity exercised under Section 55 of the Act.

༡༡. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༥ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མངའ་སྡེ་དང་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ ལུ་ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བ་སློབ་ཞིབ་ དབང་ཚད་འགན་སློབ་འབད་དགོ་པ་ གཤམ་གསལ་ ལྟར།

- ༡) ལས་སྐྱ་གང་རུང་གི་ ས་ཁོངས་རྒྱ་ཚད་ཨེ་ཀར་ ༩ ཡང་ན་ རིང་ཚད་ཀི་ལོ་མི་ཧར་ ༩ ཚུན་ ཨིན་པ་ཅིན་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་སློབ་དགོ།
- ༢) ལས་སྐྱ་གང་རུང་གི་ ས་ཁོངས་རྒྱ་ཚད་ཨེ་ཀར་ ༩ ལས་ལྷག་སྟེ་ ༡ ཚུན་ ཡང་ན་ རིང་ཚད་ ཀི་ལོ་མི་ཧར་ ༩ ལས་ལྷག་སྟེ་ ༡ ཚུན་ཨིན་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ གིས་སློབ་དགོ།
- ༣) ལས་སྐྱ་གང་རུང་གི་ ས་ཁོངས་རྒྱ་ཚད་ཨེ་ཀར་ ༡ ལས་ལྷག་མི་དང་ རིང་ཚད་ཀི་ལོ་མི་ཧར་ ༡ ལས་ལྷག་པ་ཅིན་ ལས་ཁུངས་འགོ་འཛིན་གྱིས་སློབ་དགོ།

༡༡(ཀ) ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བ་འཆང་མི་གིས་ ཤིང་དང་ཚོག་སྤུང་ཚུ་ བཟུམ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཉགས་ བཀལ་གྱི་སྐྱ་འབྲུས་ ཟུར་སྐྱགས་ ༡༠ པ་དང་འབྲེལ་སློབ་དགོ། ²

ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བའི་ཆགནས་དུས་ཡུན།

༡༤. ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བ་འདི་ ལས་འགུལ་ ཡང་ན་ ལས་སྐྱ་གི་ དུས་ཡུན་མ་ཚོགས་རིང་ལུ་ཆ གནས་ཡོད།

༡༧. གལ་སྲིད་ ཆ་འཛོག་གུ་མི་ ལས་སྐྱ་འདི་ ནགས་ཚལ་ཉོག་མེད་གནང་བ་སློབ་པའི་རྗེས་སུ་ འགོ་མ་ བཙུགས་པ་ཅིན་ ཉོག་མེད་གནང་བ་ ལོ་ངོ་ ༡ གི་ཤུལ་ལས་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།

² ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ ༡ འཛིན་ཚུན་ ༡༠༡༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་བཤེས་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

77. In accordance with Section 45 of the Act, the Department shall delegate the authority to issue forestry clearance to the Division and Park Office as follows:
- 1) Any activity up to 3 acres of area or 3 Km length by the Range Office;
 - 2) Any activity more than 3 acres of area up to 7 acres or more than 3 Km up to 7 Km length by the Division or Park Office; or
 - 3) Any activity more than 7 acres of area or more than 7 Km of length by the Head of Department.
- A. The holder of the forestry clearance shall be liable to pay a marking fee for trees and poles to be felled as per Annexure X.²

Validity of Forestry Clearance

78. The forestry clearance shall remain valid for a period of project or activity.
79. The forestry clearance shall be revoked after one year, if the approved activity is not commenced after the issuance of forestry clearance.

² New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Disposal and Release of Forest Produce from State Reserved Forest Land

80. The Range Office may dispose off the forest produce from State Reserve Forest Land which has been leased or allotted for any activity specified under Section 75 of this Rule after the physical demarcation.

Procedure for Release of Forest Produce

81. The Range Office may dispose the forest produce from the allotted land within 60 working days in one of the following ways by:

- 1) Allotting the forest produce for domestic use in rural area as per rural entitlement or at commercial royalty rate;
- 2) Allotting the forest produce to any other individuals for domestic use in the rural areas if there are no requirement as per the entitlement in the rural areas or at commercial royalty rate to the person who has been allotted with the land; or
- 3) The Range Office may dispose based on the approved guidelines.³

³ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

༤༡(ཀ) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་
ཚེ་སློག་དང་ རྒྱལ་དངོས་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ཤིང་གང་རུང་ བརྟམ་ཚོག་པའི་ གནང་བ་སྤྱོད་ཚོག་ཅི་
དང་ བཤོ་འབྲེམས་ཡང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ འོ་ཚུ་ ༤༡ པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབད་དགོ། ⁴

**སྤྱང་སྤྱོད་འབད་མི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ལས་ཐོན་མི་ རགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་
རྟོག།**

༤༢. སྤྱང་སྤྱོད་འབད་མི་གིས་ རགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ སྤྱང་སྤྱོད་ལེན་ཡོད་མི་ རྒྱལ་
ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གི་ རགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་དང་ ལེབ་དཔུང་
ཀྱི་དོན་ལུ་ འཇུལ་བཅུག་དགོ།

ཞབས་རྟོག་གི་འཇུག་ལུ་

༤༣. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ ཚོང་འབྲེལ་ལས་སྤྱིའི་
དོན་ལུ་ སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ ལུང་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ གཞན་ཞབས་རྟོག་གང་
རུང་ལུ་ ཞབས་རྟོག་གི་སྤྱོད་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ ལུང་སྒྲགས་ ༡༠ པ་དང་འཁྲིལ་བཀལ་
དགོ།

༤༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྫོང་ཁག་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཚུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དང་མཉམ་ གྲོས་བསྟུན་
འབད་དེ་ སྤྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་མི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་
ལུན་རྫོགས་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཡང་ན་ གནས་ལུན་ཚམེད་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་ སོར་རྒྱུད་འབད་ཚོག།

སྤྱི་ལུ་གནས་ལུགས་ཞབས་རྟོག་གི་འཇུག་ལུ་

༤༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༡ པ་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་
བཞིན་སྤྱང་སྤྱོད་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་གུར་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ལུགས་ལྟར་ སྤྱི་ལུ་གནས་ལུགས་ཞབས་རྟོག་གི་
ཐབས་ལམ་ཚུ་ གཞི་བཅུགས་འབད་ཚོག།

⁴ རགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ ༡༠༡༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་བའི་བཞིན་བཅུགས་ཡོད།

- A. The Division or Park Office may approve felling of any tree posing risk to life and property in the State Land or State Reserve Forest Land; and the allotment shall be carried out as per section 81 of the Rules.⁴

Monitoring of Forest Produce from Leased State Reserved Forest Land

82. The Lessee shall provide access to any forestry official for the purpose of monitoring and inspection of forest produce from the leased State Reserve Forest Land.

Service Charge

83. The Department shall impose service charge for any technical assistance or any services for the lease of any State Reserve Forest Land for commercial activities as per Annexure X of this Rules.

84. The Department may revert the leased State Reserve Forest Land after expiry of the term or annulment of the term in consultation with the Dzongkhag and National Land Commission Secretariat.

Payment for Ecosystem Services

85. In accordance with Section 47 of the Act, the Department may institute mechanisms for ecosystem services as per Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

⁴ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ལེན་ ༥ པ།
ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྐྱོང་སྐྱོབ།

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱོང་སྐྱོབ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ཤིང་ཆས་བརྒྱུ་ནི་དང་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི།

- ༡༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༩ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱོང་སྐྱོབ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་
ལས་ ཤིང་ཆས་བརྒྱུ་ནི་དང་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་དེ་དོན་ལུ་ ཆགས་ཚལ་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཐམ་དང་ ཤིང་
ཆས་ཀྱི་མཇུག་ལུ་ ཐོམ་རྟགས་དགོ།
- ༡༥. སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ དགོས་དོན་མ་འདྲམ་དོན་ལུ་ རྟགས་བཀལ་ཡོད་པའི་ ཤིང་དང་ཚོགས་སྤུར་
ཚུ་གི་ ཁ་གསལ་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་སྤུལ་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ།

- ༡༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༡ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱོང་སྐྱོབ་ནགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ ཚད་འཛིན་དང་འཛིན་
སྐྱོང་གི་ འོས་འབབ་ཡོད་མི་ གཤམ་འཁོད་ཚད་གཞི་དང་བསྟུན་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་སྡེ་ གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་དགོས་འདི་ཡང་།
- ༡) ས་ཁོངས་འདི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ རྟགས་ཚལ་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ འཛོལ་འདེད་གོས་མཁོ་ཚུ་ སྤྱོད་ཚུ་གསལ་དང་ འོང་འབབ་བཟོ་ནི་དེ་འོས་འབབ་
ཡོད་པ།
- ༢) ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ཉམས་ཆག་ཤོར་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ གཞིས་ཆགས་སའི་ཉེ་འདབས་
ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ སྤྱིང་གི་ཁྲམ་བཀོད་སྐབས་པའི་ས་ཆ་ ཡང་ན་ འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ ཐོབ་དབང་
ཡོད་མི་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།
- ༣) མི་སྡེ་འགྲུལ་ཚུ་གིས་ རྟགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནི་དང་ རྟགས་ཚལ་གྱི་ གནས་སྤངས་
ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ལུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་སྡེ་ བཟོ་ནི་དང་ མཉམ་
འབྲེལ་ཐོག་ལུ་འབད་ནི་དེ་ སློ་འདོད་ཡོད་མི།

CHAPTER 4
FOREST MANAGEMENT AND PROTECTION

Felling and Extraction of Timber from State Reserved Forest Land

86. Any felling and extraction of tree from the State Reserve Forest Land shall require valid permit and hammer impression at the base in accordance with Section 49 of the Act.
87. The Range Office shall maintain the detailed list of trees and poles marked for various purposes and submit them to the Division or Park Office.

Community Forest

88. In accordance with Section 51 of the Act, the Department may facilitate establishment of any area of State Reserved Forest Land, suitable for control and management by Community Forest Management Group as Community Forest with following criteria:
- 1) The area has potential to meet subsistence requirements of forest produce and income generation for Community Forest Management Group members;
 - 2) The area may include degraded or adjoining to the settlement or private registered land; or with customary rights;
 - 3) The local household are willing to form and cooperate as a Community Forest Management Group to manage the forest and improve the condition of forest;

- ཅ) གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འདི་ རྒྱལ་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཚན་གྱི་ ཐོན་འབྲས་ས་ཁོངས་དང་ སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་ དབུས་གླིང་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ཚོགས།
- ཆ) མི་སྡེ་དང་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ནང་ལུ་ འཇུལ་ཞུགས་འབད་མ་ཚུགས་མི་ མི་སྡེ་འཇུག་མི་གཞན་ཚུ་གི་ ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་ དགོས་མཁོ་ཚུ་གྲུབ་ཚུགས་པའི་ ས་ཁོངས་ལྷག་ ལུས་ལངམ་སྡེ་ཡོད་པ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་ཁོངས་ཚད་གཞི།

- ༡༧. གྲུང་པ་རེ་ལུ་ བགོ་འབྲེམས་འབད་ནི་ཨིན་པའི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ ས་ཁོངས་ཚད་གཞི་འདི་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དགོ་མི་འདི་ཡང་།
 - ༡) མྲིགས་ཀོ་ནི་ཕུར་ དང་ བུལ་ཕུ་འཛིན་གི་ རྒྱལ་ཚལ་ནང་ཨིན་པ་ཅིན་ གྲུང་པ་རེ་ལུ་མཐོ་ཤོས་ ས་ཁོངས་ཉེག་ཏུ་ གསུམ།
 - ༢) ཅིར་ཕྱིན་(ཐང་སྟོང་) རྒྱལ་ཚལ་ནང་ཨིན་པ་ཅིན་ གྲུང་པ་རེ་ལུ་ མཐོ་ཤོས་ཉེག་ཏུ་ བཞི།
 - ༣) བོ་རྒྱུ་ལི་པ་འི་ ཤིང་དང་དབྱེ་ལག་གཞན་གྱི་ རྒྱལ་ཚལ་ཚུ་ནང་ཨིན་པ་ཅིན་ གྲུང་པ་རེ་ལུ་མཐོ་ ཤོས་ ཉེག་ཏུ་ ལྷ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

- ༡༨. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༩ པ་དང་འབྲེལ་ མི་སྡེ་གང་རུང་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོད་རིམ་ པ་དང་འབྲེལ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཚན་ཅིག་བཟོ་སྡེ་ ཞུ་ཡིག་ བཙུགས་ཚོགས།
 - ༡) སྡེ་ཚན་ནང་ལུ་ འཇུག་མི་གྲུང་པ་ལྷ་ལས་མ་ཉུང་མ་སྡེ་དགོ་པ་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ ཡིག་ཚང་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ ཞུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ།
 - ༢) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་དང་ རྒྱལ་ཁོངས་མཐོ་བོ་དུང་འགོ་ དཔོན་ དེ་ལས་ མི་སྡེ་དང་ དེའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་མི་སྡེའི་དོ་ཚབ་ཚུ་དང་ འབྲེལ་གཏོག་ཐོག་ ཞུ་ ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༡ པ་དང་འབྲེལ་ ས་ཁོངས་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།

- 4) The community forest shall not be allowed inside production areas of the Forest Management Units and core zone of the Protected Areas; and
- 5) Availability of adequate remaining area to meet the resource needs of communities and members of the same community who could not join the particular Community Forest Management Group.

Area Ceiling of Community Forest

89. The maximum ceiling of Community Forest area to be allotted to individual household shall be as follows:
- 1) Maximum of three hectares per household in mixed conifer or blue pine forest;
 - 2) Maximum of four hectares per household in chir pine forest; and
 - 3) Maximum of five hectares per household in mixed broadleaved and other forest types.

Procedure for Establishment of Community Forest

90. Any community may form a group and apply for establishment of community forest in accordance with Section 53 of the Act as per the following procedure:
- 1) The group shall comprise of not less than 5 households and submit a written application to the Division or Park Office;
 - 2) The concerned Division or Park Office shall review the application and in coordination with Gup, Dzongkhag Land Registrar, representative of community and adjacent community shall carry out a field verification as per Annexure XI of this Rules.

- 3) གལ་སྲིད་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ཀྱི་ས་མཚམས་དེ་ རྐྱེན་ལྡོག་གཉིས་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་བ་ རྫོང་ཁག་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ཚུ་གི་ བར་ན་ ས་མཚམས་བཟུལ་སྐྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་རེ་བྱུང་ཚེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྐྱེན་ལྡོག་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ དེ་ལས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ལུ་ཡིག་ཚང་འཛོག་མ་ འབད་བའི་ སྲ་གོང་ལུ་ གནད་དོན་བདེན་དཔྱད་འབད་དེ་བསལ་དགོ།
- 4) ཁོམ་སྡེ་འི་ས་ཁོངས་ནང་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གཞི་བཅུགས་འབད་མི་ཚོ་གོ།
- 5) ལུ་ཡིག་ཚང་འཛོག་སྐབ་པའི་རེས་སུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ བཙའ་ཁྲིམས་ ཀྱི་དོན་ཚན་ 43 པ་དང་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྐྱོང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་ རྒྱུར་གྱི་སྒྲིག་ལུགས་དང་འབྲེལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་ལས་ ལྷན་རིག་རྒྱབ་ སྐྱོར་ལེན་ཏེ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཅུམ་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྡེ་ཚན་བཟོ་བྱེད་ཐངས།

- 17. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་བཟོ་མི་ མི་སྡེ་གིས་ གྲུང་དང་ཁྲམ་ཨང་ཁ་གསལ་ཡོད་པའི་ གྲུང་པ་ཚུ་འི་ གཙོ་ཅན་གྱི་ ཐོ་ཡིག་ཁ་གསལ་བཞག་དགོ།
- 18. གྲུང་པ་གཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ སྡེ་ཚན་གཅིག་ལས་བཟུལ་ འཇུག་མི་སྡེ་ འཇུལ་ལྷགས་འབད་མི་ཚོ་ག་ནི་དང་ མི་ངོམ་འདི་གི་ མི་ཕྱིས་ཐོ་བཀོད་ག་ཏེ་ཡོད་སར་ འཇུག་མི་འབད་ཚོ་གོ།
- 19. ཁྲམ་དང་གྲུང་ཨང་མེད་པའི་ གྲུང་པ་དེ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱི་ འཇུག་མི་སྡེ་ འཇུལ་ལྷགས་འབད་མི་ཚོ་གོ།

འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཅུམ་ཐངས་དང་ ལས་ཁྲིམས་ཚུ་ ཚའཛོག་འབད་བྱེད་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

- 20. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོས་བསྟུན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཅུམ་ནི་ནང་ ལྷན་རིག་གི་རྒྱབ་ སྐྱོར་འབད་དགོ།

- 3) In the event of any overlapping boundaries issues between two or more Gewogs, Dzongkhags, Divisions or Parks for the proposed Community Forest area, the concerned Gewog or Dzongkhag Administration and Division or Park Office shall verify and resolve the matter prior to approval of the application.
- 4) The Community Forest shall not be established within the Thromde.
- 5) After approval of application, Community Forest Management Group shall prepare the management plan with technical support from Division or Park Office as per the Section 53 of the Act and Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Formation of Community Forest Management Group

91. The community who forms the Community Forest Management Group shall maintain a clear list of head of households with Gung and Thram Number.
92. A household shall not be eligible to become a member to more than one Community Forest Management Group in the country and eligible where census is registered.
93. A household without Thram and Gung shall not be allowed to be a member of the Community Forest Management Group.

Procedure for Preparation of Management Plan and adoption of By-laws

94. The Division or Park Office may provide technical assistance to the Community Forest Management Group in preparation of the Community Forest Management Plan through consultation and collaboration.

༡༥. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་གྱི་གཞི་ཅུ་ དཔེར་ན་ གྲུ་གཏོགས་དང་དྲངས་གསལ་ འགན་འཁུན་དང་དྲངས་སྟོམས་ དེ་ལས་ ཀུན་ལྷན་རྒྱུ་མཉམ་གཞི་ལུ་ ཆ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ལས་ཁྲིམས་བཟུམས་ཐོག་ ཆ་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༦ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ དངུལ་འབྲེལ་ འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ ཚུལ་མཐུན་སྟེ་བཞག་དགོ། ⁵

འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཆ་འཛིན་གི་དོན་ལུ་ཕུལ་ཐངས།

༡༧. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟུམས་ཞིན་མ་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་ དང་ཆ་འཛིན་གི་དོན་ལུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་བརྒྱུད་དེ་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ འགོ་ འཛིན་ལུ་ཕུལ་དགོ།

བསྐྱར་ཞིབ་ ཆ་འཛིན་ བདག་དབང་ལག་ཁྱེར་དང་བསྐྱར་གསོ།

༡༨. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་ དེས་མཁོའི་འཕྲི་སྟོན་འབད་དགོཔ་ཡོད་པ་ཅིན་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་དང་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་ སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་ལུ་ སྐྱར་སྤྱོད་ཚེགས་དང་ དེས་མཁོའི་འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ འཆར་གཞི་ སྐྱར་ལོག་ ལས་ཁུངས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༡༩. གཞུང་གི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱིས་ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཡོད་མི་ འཕྲི་སྟོན་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ དོས་ལེན་འབད་བ་ཅིན་ ཆ་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་པའི་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ བསྐྱར་ སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་སྤྱོད་དགོ།

⁵ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ ༡༠༡༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

95. The Community Forest Management Group shall prepare and adopt by-laws observing good governance principles such as participation, transparency, accountability, equity and inclusiveness.
96. The Community Forest Management Group shall maintain a proper record of forest resource utilization and financial management as per the management plan.⁵

Submission of Management Plan for Approval

97. The Community Forest Management Group shall prepare and submit the management plan through Division or Park Office to the Head of Department for review and approval.

Review, Approval, Ownership Certificate and Renewal

98. The Department may return the management plan to the Division or Park Office and Community Forest Management Group for any necessary alteration if there are any amendment required and the plan shall be resubmitted to the Department after effecting such alteration.
99. In the event the Department agrees to the proposed alteration in the management plan submitted by the Community Forest Management Group, the approved management plan shall be shared with the Division or Park Office for implementation.

⁵ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

100. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ བཀོལ་སྡོད་ལག་ཁྱེར་ བཅའ་ ཡིག་གི་རྩུར་སྒྲགས་ 13 པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་སྡོད་དགོ།

101. རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་གྱི་རིང་ལུ་ ཆག་ནས་ཡོད་པ་དང་ ལཱ་ འུལ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ བསྐྱར་གསོ་འབད་ཚོགས།

102. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 44 པ་དང་འབྲེལ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ དབང་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྒྲུ་ཚུ་ བསྐྱར་ སྡོད་དང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། གཤམ་སྤྱིད་ གཞུང་གིས་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ཅིག་ བཞེས་པ་ཅིན་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐག་བཏོག་ཡོད་པའི་ འོས་ལཱ་གྱི་རྒྱུད་འཐུས་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེ་ཚན་ལུ་སྡོད་ཚོགས།

རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་ལས་ཐོན་སྐྱོད་བཀོལ་སྡོད།

103. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 49 པ་དང་འབྲེལ་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེ་ཚན་ལུ་ ཤིང་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་ ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་གི་ ས་ཆ་ དང་རྒྱུ་འོ་ཐོན་སྐྱོད་ ས་ བྱམ་ རྩོ་ རྩོ་ལུག་ དེ་ལས་ རྒྱུ་གཤམ་གྱི་རྒྱ་ཆས་རྒྱ་གི་ བདག་དབང་ མེད།

104. རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེ་ཚན་གྱི་ རང་སོའི་ཤིང་ཆས་དགོས་མཁོ་དེ་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་དེ་ རང་ལས་འབྲུབ་དགོ།

105. རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེ་ཚན་ལུ་ རང་སྡོད་ནིའི་དོན་ལུ་ བལོ་འབྲེམས་འབད་ཡོད་པའི་ རྩོད་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་རྒྱ་ བཅོང་མི་ཚོགས།

100. The Division or Park Office shall issue the Community Forest User Certificate as prescribed in Annexure XII of this Rules.
101. The Community Forest Management Plan shall be valid for a period of 10 years and may be revised based on the performance.
102. As per Section 55 of the Act, the Royal Government shall exercise the right to implement and execute any developmental activity of national importance in the Community Forest. In the event the Community Forest area is taken over by the government, a fair compensation determined by the Department may be paid to the Community Forest Management Group.

Resource Utilization from Community Forest

103. As per Section 52 of the Act, the right of the Community Forest Management Group members is limited to trees and non-wood forest produce and shall have no ownership over the land, water resources, soil, sand, stone, boulders and riverbed materials in the Community Forest.
104. The Community Forest Management Group shall meet their timber requirement from the Community Forest.
105. The forest produce allotted to Community Forest Management Group for personal use shall not be sold.

106. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་ལས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་
གང་རུང་ བསྐྱུ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཚན་གྱི་ ཁྲི་འཛིན་ལས་ ཚོགས་ལེན་དགོ།
107. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་ལས་ ཤིང་བསྐྱུ་ལེན་འབད་ནི་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་གྲིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་
ཐོན་ཉུགས་བཀའ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་འབད་དགོ།
108. གལ་སྲིད་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་ལུ་ ཐོན་སྐྱེད་ལང་མ་སྡེ་ཡོད་པ་ཅིན་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་
སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ གོང་ཚད་ཡབ་ཚག་གི་ ཤིང་ཚས་གྱི་ཐོབ་ལམ་མེད།
109. གལ་སྲིད་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་ལུ་ ཐོན་སྐྱེད་ལང་མ་སྡེ་མེད་པ་ཅིན་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་
སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 33 པ་དང་འཁྲིལ་ གནད་དོན་སོ་སོའི་དོན་ལུ་
རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།
110. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་འཁྲིལ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་
ནང་ལས་ ཤིང་མེན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ བཅོང་ནིའི་གནད་བསྐྱོད་དགོ།
111. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལྷན་འབྲེལ་ཚུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་
ན་ གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བསྐྱུར་ཞིབ་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་
ཉུ་མི་ མི་ངོམ་གང་རུང་ལུ་ རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བཀོད་མི་ གོང་ཚད་ལས་
མ་བཟུལ་བར་ བཅོང་ཚོགས་པའི་གནད་བསྐྱོད་དགོ།

106. The Community Forest Management Group shall obtain a permit from the Chairman of the group for harvesting of any forest produce from the Community Forest.
107. The harvesting of any tree shall be allowed only after marking by the concerned Range Office.
108. The Community Forest Management Group shall not be entitled to subsidized timber if there are adequate resources available in the Community Forest.
109. The Community Forest Management Group shall be entitled to forest produce for other use prescribed under Section 229 of this Rules from State Forest Reserve Land if there are no adequate resources available in the Community Forest.
110. The Community Forest Management Group shall be permitted to sell Non-Wood Forest Produce from the Community Forest as per the management plan.
111. The Community Forest Management Group shall be allowed to sell the surplus forest produce to any buyers within the country not exceeding Natural Resources Pricing Committee rate provided that the surplus stock is reviewed and assessed by the Division or Park Office.

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཆམེད་གཏང་བཅངས།

༡༡༩. གལ་སྲིད་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱི་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འདི་
ལས་སྐྱབས་ཐོག་ ཆམེད་གཏང་ནིའི་ གྲོས་ཚེད་འབྱུང་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་
ལུ་ བན་བསྐྱལ་འབད་བའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ཆམེད་གཏང་དགོཔ་དང་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་
གྱི་ས་ཁོངས་ ལག་ཁྱེར་དང་སྤྱོད་སྡེ་ཉེ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ ཕྱིས་སྤྱོད་དགོ།

༡༡༩. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཆམེད་བཏང་མི་ལུ་ བདེན་དཔུང་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་
དེ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པ་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཤིང་བཏོན་ནི་ ཡང་ན་ བསྐྱུ་བསྐྱེམ་
འབད་ནི་མེད་པ་ དེས་གཏུན་བཟོ་དགོཔ་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༣༠ པ་དང་ ༣༣༡
པའི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ ཉེས་ཆད་བཀའ་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་སྐྱབས་ཐོག་མཚམས་འཛོགས།

༡༡༩. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་
༥༤ པ་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་འདི་ལས་ འགལ་ཡོད་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་
ཚང་གིས་ སྤོན་འགྲོའི་ཞིབ་རྟོག་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་ལུ་
སྐྱབས་ཐོག་མཚམས་འཛོགས་འབད་ཚོགས།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་བསྐྱར་སྤྱོད།

༡༡༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་
འཆར་གཞི་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་
མེད་ ཞིབ་དཔུང་དང་བདེན་དཔུང་འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ ཞིབ་རྟོག་དང་འཁྲིལ་ འགལ་བ་
འདི་ ཚབས་ཚུང་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ བཅོམ་རྒྱབ་བཏུབ་
པ་ཅིན་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

Cancellation of Community Forest

112. In the event the members of the Community Forest Management Group voluntarily decide to cancel Community Forest, the Community Forest shall be canceled with effect from the date of notification of the decision to the Division or Park Office and surrender the area of Community Forest along with a certificate to the Department.
113. The Division or Park Office shall verify and assess the cancellation to ensure that no harvest or collection is carried out in contravention to Section 112 of this Rules and shall be fined as prescribed under Section 330 and 331 of this Rules.

Suspension of Community Forest

114. The Community Forest may be suspended by the Division or Park Office based on the preliminary finding of the Division or Park Office for one year, if there is a violation of the management plan and Sections 56 of the Act and this Rules.

Reinstatement of Community Forest

115. The Division or Park Office shall investigate and verify if there is any violation of the management plan and provisions of the Act and Rules by the Community Forest Management Group and based on the findings, the Community Forest shall be reinstated if the gravity of the violation is minor and repairable with corrective measures.

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་མཐའ་སྡུད།

༡༡༤. གལ་སྲིད་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ བཀག་འཛིན་འབད་
བའི་ཤུལ་ལས་ཡང་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་འདི་ལས་
འགལ་ཉེ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་དེ་ ཚབས་ཚེན་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་
འཐབ་རུང་ བཅོམ་རྒྱབ་མ་བརྟུབ་ཨིན་པ་ཅིན་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གྲིང་ག་ཡིག་
ཚང་གི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ དམ་
འཛིན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་ དེ་ལས་ བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ དབང་ཚད་དང་ ཁེ་དབང་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
དོན་ཚན་ ༥༤ པ་དང་འཁྲིལ་ མཐའ་སྡུད་གཏང་དགོ།

༡༡༥. གལ་སྲིད་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༡༤ པ་དང་འཁྲིལ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་
མཐའ་སྡུད་གཏང་པ་ཅིན་ འདི་གི་འཕུས་མི་ཚུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གཞན་གང་
རུང་ནང་ འཕུས་མི་སྡེ་ འཛུལ་མི་ཚོགས།

༡༡༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཁྲོམ་སྡེ་འོག་ལུ་ཚུད་མི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ མཐའ་སྡུད་གཏང་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཆ་མེད་ ཡང་ན་ གླབས་ཐོག་མཚམས་འཛིག་ ཡང་ན་ བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༡༡༧. གླབས་ཐོག་མཚམས་འཛིག་དང་ ཆ་མེད་ དེ་ལས་ མཐའ་སྡུད་གཏང་ནི་ཚུ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་
སྒོ་འི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ དགོ་མི་འདི་ཡང།

- ༡) གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཆ་མེད་གཏང་ནིའི་
སྒོ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ ལྷན་ལུ་འབད་
དགོ།
- ༢) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཆ་མེད་བཏང་བའི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ནང་གི་
ཐོན་སྐྱེད་གང་ཡོད་ཀྱི་ ཚུལ་མཐུན་ཐོ་ཡིག་བཟོ་སྡེ་ བདེན་དཔུང་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྣན་
ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

Termination of Community Forest

116. In accordance with Section 56 of the Act, the Department shall terminate the rights and privileges of the Community Forest Management Group to control, manage and utilize the Community Forest upon the recommendation of the Division or Park Office; if the Community Forest Management Group functions in violation of the management plan and the Act and Rules is grave and irreparable with no corrective measures even after suspension of one year.
117. In the event of termination of a Community Forest Management Group in accordance with Section 116 of this Rules, the members shall not be allowed to join any other Community Forest Management Group.
118. The Department shall terminate the community forest falling under thromde.

Procedure for Cancellation or Suspension or Reinstatement of Community Forest

119. The suspension, cancellation and termination shall be carried as per the following procedures:
 - 1) Any Community Forest Management Group intending to cancel the Community Forest shall inform the Division or Park Office in writing.
 - 2) The Division or Park Office shall verify and assess the cancellation with proper inventory of the available resources in the Community Forest and forward the report to the Department.

- ੩) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཚམེད་ཀྱི་ བཀའ་རྒྱ་བཏོན་དགོས་དང་ དེའི་འབྲུ་ཅིག་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་གཏང་དགོ།
- ༤) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལས་ཐོབ་པའི་ སྡོན་འགྲོའི་ ལྷན་ལུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ ལོ་ངོ་གཅིག་གི་ ལྷབས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་ གི་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་དགོ།
- ༥) ལྷབས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་འབད་ཡོད་པའི་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ བསྐྱར་སྤོད་འབད་ནིའི་ གཏན་འབེབས་བཟོ་བའི་རྗེས་སུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ ཚལ་བསྐྱར་བཅུགས་འབད་ནི་དང་ དུས་དང་དུས་སུ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ།
- ༦) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ མོས་འདེབས་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ མཐའ་སྤྱད་ཀྱི་ལྷན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་སྤུལ་དགོས་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ མཐའ་སྤྱད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་དགོ།
- ༧) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མཐའ་སྤྱད་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་པའི་རྗེས་སུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ ཚང་གིས་ མཐའ་སྤྱད་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་ཏེ་ ལཱ་གཡོག་གི་ཉིན་གངས་ ། ། ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་ཕྱིས་ལེན་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་གཅིག་འབྲེལ་དང་ཚོགས་པ་བཟོ་བྲངས།

༡༣༠. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༤ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞུང་ སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་ཅུ་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་བཀོལ་སྤོད་ འབྲུ་མཉམ་དང་ སྤྱི་ མཐུན་ཚོང་ལམ་ནང་ གོ་སྐབས་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་གཅིག་འབྲེལ་དང་ ཚོགས་ པ་གཞི་གཅུགས་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་དགོ།

གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ།

༡༣༡. འབྲེལ་ཡོད་ནགས་ཚལ་ལས་ཕྱེད་པ་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ དུས་རྒྱུན་ལྷ་རྟོག་འབད་དགོས་ དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལྷན་ལུ་ལོ་བསྐྱར་བཞིན་དུ་སྤུལ་དགོ།

- 3) The Department shall issue an order of cancellation of the Community Forest with copy to the Division or Park Office.
- 4) The Division or Park Office shall issue the suspension order of Community Forest based on the preliminary report from the Range Office for one year.
- 5) Upon determination of reinstatement for the suspended Community Forest, the Division or Park Office shall reinstate the Community Forest and carry out the monitoring and evaluation on a regular basis.
- 6) The Division or Park Office shall submit the report for termination of Community Forest to the Department with recommendation and the Department shall issue order for termination of the Community Forest.
- 7) Upon termination order from the Department, the Division or Park Office shall take over the Community Forest within seven working days from the time of issuance of termination order.

Formation of Community Forest Network and Association

120. The Community Forests Management Group shall facilitate the formation of a Community Forest Network and Association to strengthen good governance, sustainable utilization of resources, equity, and common market access as per Section 54 of the Act.

Monitoring and Evaluation of the Community Forest

121. The concerned Forest Official shall conduct regular monitoring of the Community Forest and submit report annually to the Division or Park Office.

༡༢༢. མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྲིད་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ ལོ་བསྟར་ལྷ་རྟོག་འབད་དགོ་པ་
དང་ དེ་ནང་དངོས་གཞུགས་དང་ དཔུལ་འབྲེལ་གྲུབ་འབྲས་ཐོ་ཡིག་ཚུ་ལུ་ བདེན་དཔུད་སྟོན་ལུ་
ལས་ཁུངས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༡༢༣. གྲོང་སྡེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ནང་བཀོད་མི་དང་ འབྲུག་
གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྐྱོང་བ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་གུར་གྱི་ སྲིག་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་རིག་ལས་
སྟོན་ལྟར་དུ་ བསྟར་སྐྱོད་འབད་དགོ།

སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ།

༡༢༤. སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༢ པ་དང་འཁྲིལ་ སྐྱེར་གྱི་ཁུམ་བཀོད་གྲུབ་
པའི་ ས་ཚན་ འཛུགས་སྐྱོང་འབད་བ་ ཡངན་ རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་མི་ ཤིང་ཚུ་ཚུད་དང་ སའི་
བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་འོག་ལུ་ཚོག་པའི་ ཁུམ་ནང་གི་ ས་ཚའི་དབྱེ་ཁག་ ཡངན་ གནས་
སྟངས་བསྐྱར་བཅོས་འབད་མི་ཚོག།

ཐོ་བཀོད་ཀྱི་བྱ་རིམ།

༡༢༥. མི་རིག་རུང་ཅིག་གིས་ སྐྱེར་གྱི་ས་ཚུ་ སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་སྡེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནིའི་ སློབ་འདོད་ཡོད་
པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༩ པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྲིད་
ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཅུགས་དགོ།

༡༢༦. ལུ་ཡིག་འབྱོར་བའི་རྗེས་སུ་ མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྲིད་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་
སྒྲགས་ ༡༩ པ་དང་འཁྲིལ་ སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ བདག་དབང་གི་ ལག་ཁྱེར་
སློད་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་ཁོངས་ཀྱི་བདེན་དཔུད་འབད་དགོ་པ་དང་ གལ་སྲིད་ འདི་ནང་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་
ཡོད་པ་ཅིན་ དེའི་ཐོ་ཡིག་ནང་འེ་འེ་བཞིན་དུ་བཀོད་དགོ།

122. The Division or Park Office shall conduct annual monitoring of Community Forest which shall include verification of the records on physical and financial achievements and submit report to the Department.
123. The Monitoring and Evaluation of Community Forest shall be carried out as per the prescription in the Management Plan and as per technical guidelines in the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Private Forest

124. The Private Forest shall constitute trees planted or grown naturally on the private registered land as per Section 57 of the Act and there shall be no change in the land category or status in the Thram as allowed under Land Act and Rules.

Procedure for Registration

125. Any person intending to register a private land as private forest shall apply to the Division or Park Office as prescribed under Annexure XIII of this Rules.
126. Upon receipt of application, the Division or Park Office shall carry out the field verification to register the private forest and issue ownership certificate as per Annexure XIV of this Rules with all the enumerated list of resources if there is any.

༡༢༡. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སློང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ ཐོ་ཡིག་རྒྱུན་སྦྱོང་
འབབ་དགོ།

ཤིང་འཇུགས་སྦྱོང་གི་རིགས་སྟུགས་

༡༢༢. སྐྱེར་གྱི་ཁམ་བཀོད་གྲུབ་པ་འི་ ས་ཚན་དང་གི་ ཤིང་འཇུགས་སྦྱོང་གི་རིགས་སྟུགས་ཚུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་
སློང་ག་ཡིག་ཚང་དང་ བྲོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ འགོ་འདྲེན་འབབ་དགོ།

༡༢༣. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སློང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ དགོས་མཁོ་འབྱུང་པ་ཅིན་ ཤིང་གི་ལྷུང་མ་རྒྱབ་སྦྱོར་
འབད་ཚོག།

ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གཞན་ཚུ་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་བྱ་རིམ་

༡༢༤. སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཚོ་བདག་གིས་ ཤིང་གའ་རུང་ ཡང་ན་ ཤིང་མིན་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་
སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ནང་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནིའི་ ཚོག་ཐམ་དོན་ལུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སློང་
ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཨང་གཞན་ཅན་གྱི་རིམ་ལུགས་ ཡང་ན་ ཡིག་ཐོག་ལུ་ ལུ་ཡིག་བརྩམས་དགོ།

༡༢༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སློང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༡ པ་དང་འཁྲིལ་
བདེན་དཔྱད་འབད་དེ་ ཐོན་རྒྱབ་ཞིན་མ་ལས་ བསྐྱུ་ལེན་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཏོན་ནི་དང་ སྦྱེལ་འདྲེན་
གྱི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་སྦྱོང་དགོ།

༡༢༦. སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཚོ་བདག་ལུ་ རང་དོན་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཤིང་ཚས་ལག་ལེན་གྱི་
སྦྱོང་ཁལ་གང་ཡང་བཀའ་མི་ཚོག།

127. The Division or Park Office shall register the private forest and maintain record.

Plantation Species

128. The species for plantation on the private registered land shall be carried out in consultation with the Division or Park Office.
129. The Division or Park Office may provide seedling support for plantation, if necessary.

Procedure for Removal of Trees and Other Forest Produce

130. The private forest owner shall apply for a permit to remove any trees or non-wood forest produce from the private forest through a digital platform or on paper to the Division or Park Office.
131. The Division or Park Office shall verify, mark and issue the permit for harvest or extraction and transportation as per Annexure XVII of this Rules.
132. The owner of private forest shall not be imposed with any royalty for personal or commercial use of timber.

སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོ་བཀོད་ལས་ཕྱིར་བཏོན།

༡༣༣. སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་རྩི་བདག་གིས་ གལ་སྲིད་ རྩམ་སློབ་མོར་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྐྱེར་གྱི་ནགས་ཚལ་
ཐོ་བཀོད་ནང་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བདག་དབང་སློབ་མོར་འབད་ནི་འི་ སློབ་འདོད་ཡོད་པ་
ཅིན་ མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཟུགས་དགོ། ⁶

གཙུག་སྟེ་ནགས་ཚལ།

༡༣༤. མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཙུག་སྟེ་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ ས་ཆ་བགོ་འགྲེམས་ ཡང་
ན་ སྐྱེར་སྟོན་ལུ་ མ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ལུ་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་བཏོན་ནི་ ཡང་ན་ ཕྱིར་འདོན་
འབད་ཚེག་ནི་ ཡང་ན་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཏོན་དགོ་པའི་དགོས་མཁེ་བྱུང་མི་ དབང་ཚད་ལཱ་
པའི་ལས་སྟེ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ ༥༥ པ་དང་འཁྲུལ་ ཚོང་སྐྱེར་གྱི་སྟོན་ཁལ་
ཚད་གཞི་ཁར་བཏོན་ཚེག།

༡༣༥. མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཙུག་སྟེ་ལུ་ གཙུག་སྟེ་ནགས་ཚལ་སྟེ་བགོ་འགྲེམས་
ཡང་ན་ སྐྱེར་སྟོན་གྱི་དོན་ལུ་སྟོན་ནི་ཨིན་པའི་ ས་ཆ་ནང་གི་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ གཙུག་སྟེ་
གིས་ ལྷན་སྐྱེད་དང་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནི་གི་ གནང་བ་སྟོན་དགོ་པ་དང་ གལ་སྲིད་ ནགས་ཚལ་
ཐོན་སྐྱེད་བཏོན་དགོ་པའི་ དགོས་མཁེ་མེད་པ་ཅིན་ འདི་ནང་ཡོད་པའི་ འིང་གི་ཐོ་ཡིག་ལྷན་སྐྱེད་
འཐབ་ཚེག།

༡༣༦. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ ༥༨ པ་དང་འཁྲུལ་ གཙུག་སྟེ་ལུ་ སྐྱེར་སྟོན་སྟོན་པ་ ཡང་ན་ བགོ་
འགྲེམས་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ ས་ཆ་དེ་ནང་བཟུགས་མི་ འིང་དང་འིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་
གང་རུང་ གཙུག་སྟེ་ནགས་ཚལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ནི་དང་ དེའི་ལག་ལེན་ཡང་ གཤམ་གསལ་
བྱ་སྟོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲུལ་དགོ་པ་འདི་ཡང།

༡) གཙུག་སྟེ་གིས་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལུ་ འིང་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་འདོན་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཟུགས་
དགོ།

⁶ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ ༡༧འཕྲོན་། ༢༠༢༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

Deregistration of Private Forest

133. In the event the owner of the Private Forest intends to deregister or transfer ownership of private forest based on *thram* transfer, the owner shall apply to the Division or Park Office.⁶

Institutional Forest

134. The Division or Park Office may extract or dispose of the forest produce before the allotment or lease of land to any Institution; or any authorized agency to extract in accordance with Section 58 of the Act at commercial royalty rate if there is a requirement to extract.
135. The Division or Park Office shall allow the Institutions to maintain and manage the forest produce on the land which is to be allotted or leased to the institution as Institution Forest in the event there is no necessity to extract and may maintain inventory of the existing trees.
136. Any tree or non-wood forest produce planted after the lease or allotment of the land to the Institution under Section 59 of the Act shall be Institution Forest and its use shall be as per the following procedure:
- 1) The institution shall apply for removal of trees to the Range Office;

⁶ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

- 2) སྒྲིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།
- 3) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྒྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བདེན་དཔྱད་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ ཚོང་འབྲེལ་ གྱི་སྡོད་ཁལ་བཏབ་སྟེ་ གཙུག་སྡེ་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་ལག་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་ ཤིང་ཆས་ཕྱིར་ བཏོན་འབད་ནི་གི་ ཆ་འཛིག་འབད་ཆོག།

132. ཟུར་དེབ་ 1 པའི་ནང་ཚུད་མི་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གང་རུང་ཅིག་ གཙུག་སྡེའི་རྒྱལ་ཚལ་ནང་ ཡོད་པ་ཅིན་ འདི་ཚུ་ རྒྱལ་ཁམས་ལུ་ ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་དང་ ཕྱིར་འདོན་ལམ་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ ཕྱིར་འདོན་འབད་དགོ།

བཟོ་གྲུའི་རྒྱལ་ཚལ་

133. བཟོ་གྲུའི་རྒྱལ་ཚལ་ལས་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཏོན་ནི་ ཡང་ན་ བསྐྱ་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་ འདིའི་དོན་ཚན་ 134 པ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

134. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྒྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཟོ་གྲུ་ལུ་ བཟོ་གྲུའི་རྒྱལ་ཚལ་སྡེ་བཤོ་འགྲེམས་ ཡང་ན་ སྐར་སྡོད་ཀྱི་དོན་ལུ་སྡོད་ནི་ཨིན་པའི་ ས་ཆ་ནང་གི་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ བཟོ་གྲུ་དེ་ ལུ་རྒྱུན་སྡོད་དང་ འཛིན་སྡོད་འབད་ནིའི་གནང་བ་སྡོད་དགོ་པ་དང་ ཤིང་ཆས་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཚལ་ གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཏོན་ནིའི་བྱ་རིམ་ བཅའ་ཡིག་འདིའི་དོན་ཚན་ 135 པ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

135. གཙུག་སྡེ་ ཡང་ན་ བཟོ་གྲུའི་རྒྱལ་ཚལ་ནང་ལས་ ཤིང་ཆས་གང་རུང་གི་ཕྱིར་ཚོང་ཐང་ བཅའ་ ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 136 པ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

ཐོན་འབྲས་རྒྱལ་ཚལ་གྱི་དོན་འཛིན།

137. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 62 དང་ 63 པ་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲུང་ སྡོད་རྒྱལ་ཚལ་ས་ཁོངས་ཀྱི་འོག་ལུ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་གང་རུང་ཅིག་ རྒྱལ་ཚལ་འཛིན་སྡོད་ལས་ ཚན་ ཡང་ན་ གཞན་འོས་འཚམས་ལྡན་པའི་འཛིན་སྡོད་རིམ་ལུགས་གང་རུང་བརྒྱུད་དེ་ ཐོན་འབྲས་ རྒྱལ་ཚལ་སྡེ་ དོན་འཛིན་འབད་ཆོག།

- 2) The Range Office shall carry out the inspection;
- 3) Upon verification, the Division or Park Office may approve the removal for institutional or commercial use upon payment of commercial royalty.

137. Any forest produce listed under schedule I in the Institution Forest shall belong to the State and be disposed of as per the disposal guidelines.

Industrial Forest

138. The extraction or harvest of forest produce for the Industry land shall be carried out as per Section 134 of this Rules.

139. The Division or Park Office shall allow the Industry to maintain and manage the forest produce on the land which is to be allotted or leased to the Industry as Industrial Forest and the procedures for removal of trees or forest produce shall be carried out as per Section 136 of this Rules.

140. Any export of timber from Institutional or Industrial Forest shall be carried in compliance to Section 162 of the Act.

Designation of Production Forest

141. The Department may designate any area under State Reserved Forest Land as production forest area through Forest Management Unit or any other suitable management regime in accordance with Section 62 and 63 of the Act.

142. The designation of production forest area shall be carried out as per the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Harvest and Utilization

143. The harvest and utilization of forest produce from Forest Management Unit shall be carried out in accordance with Section 64 of the Act and as per the following procedures:
- 1) The Division Office shall prepare a management plan based on the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan and submit it to the Department for approval from Ministry.
 - 2) The Division Office shall prepare Annual Operation Plan based on the approved management plan and submit to the Department.
 - 3) The Division Office shall mark the trees and hand them over to the authorized agency for extraction and disposal.
 - 4) The authorized agency shall extract and harvest the timber upon payment of royalty and service charge.
144. The harvest and utilization of forest produce from the Local Forest Management Area shall be carried out as per the following procedures:
- 1) The Division or Park Office shall prepare a management plan based on the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan and submit to the Department for approval.
 - 2) The Division or Park Office shall allot forest produce for both rural and commercial use based on the management plan.

3) གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ བློ་གསེང་གི་ཐོབ་སྐྱེད་ཚུ་
སྤྱང་སྐྱོབ་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་ལུ་ བྲོང་གསེབ་དང་ བོང་འཕེལ་གི་ལས་སྒྲུ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བལོ་
འབྲེལ་ས་འབད་དགོ།

124. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲུག་གི་བློ་གསེང་ཚུ་དང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་གུར་གི་ སྤྱི་ག་
ལུགས་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དོན་སྤོང་ཅན་བསྟར་སྤྱོད་གི་ དབུ་ལེབ་
འབད་དགོ།

125. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སྤྲོན་ལུ་གུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ལེགས་བཅོས་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ རྒྱབ་སྐྱོན་དོ་སྐྱོར་
འབད་དགོཔ་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབུ་ལེབ་ཅུ་བརྟན་བཟོ་
དགོ།

ཁྲིམ་སྡེ་བློ་གསེང་ཚུ་

126. ཁྲིམ་སྡེ་གི་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ བློ་གསེང་གི་ཐོབ་སྐྱེད་བཏོན་ནི་དང་ བསྐྱེད་འབད་ནི་འདི་
བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 136 པའི་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ བྱ་རིམ་ལུ་གཞི་
དགོ།

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོབ་བློ་གསེང་ཚུ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ཤིང་འཇུགས་སྐྱོང་།

127. ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 68 པ་ལས་
70 པ་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཕྱིར་སྤེལ་འབད་མི་ རྒྱད་རིག་ལམ་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཤིང་
བཅུགས་ནི་དང་ བློ་གསེང་ཚུ་བསྐྱར་གསོ་ བློ་གསེང་ཚུ་གསོ་སྐྱོང་ ལས་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་འཇུགས་སྐྱོང་
དེ་ལས་ རྒྱད་གསོའི་ཤིང་འཇུགས་སྐྱོང་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་འབབ་ཚོག།

128. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 124 པ་དང་འཁྲིལ་
འཇུགས་སྐྱོང་འབད་ཡོད་པའི་ཤིང་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་འབད་དགོ།

- 3) The Park Office shall allot forest produce for rural and developmental activity within the Protected Area based on the management plan.
145. The Department shall evaluate the effective implementation of the management plans as prescribed in the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.
146. The Department may recommend corrective measures and strengthen the monitoring and evaluation of the Division or Park Office based on the report.

Urban Forest

147. The removal or harvest of forest produce from the Thromde area shall comply with the procedure under Section 136 of this Rules.

Plantation in State Reserved Forest Land

148. The Department or authorized agency may carry out plantation, reforestation, afforestation, voluntary plantation, and compensatory plantation as per the technical guidelines issued by the Department in accordance with Section 67 to 70 of the Act.
149. The Division or Park Office shall monitor the plantation carried out under Section 148 of this Rules.

150. The Department or authorized agency may establish nursery on the need basis as per technical guidelines issued by the Department in accordance with Section 72 of the Act.

Forest Fire

151. In accordance with Section 73 to 78 of the Act, the Department shall prevent and protect forest from forest fire in compliance with the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.
- A. Any person intending to carry out burning activities as specified in the permit shall comply to the following:⁷
- (1) The Gewog Administration shall issue permit in rural areas;
or
 - (2) The Thromde Administration shall issue permit in urban areas.
- B. The Department in compliance with section 151 of this Rules shall, monitor the relevant agency for:⁸
- (1) construction of adequate fire break around substations and other installations; and
 - (2) removal of overhanging branches or trees over power infrastructure.
152. The Department shall institute Inter-Agency Forest Fire Coordination Group and Community based Forest Fire Management Group.

⁷ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

**ནགས་ཚལ་མེ་རློན་མཉམ་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ སྡོན་འགོག་དང་ མར་གཞོན་ དེལ་ས་ མེ་རློན་གྱི་ལུང་མའི་
འཛིན་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་**

༡༥༣. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་
མེ་རློན་རེ་འབྲུང་པ་ཅིན་ ལས་སྡེ་ནང་འཁོད་གྱི་ རྒྱལ་ཚལ་མེ་རློན་མཉམ་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་དང་ མི་
སྡེའི་ནགས་ཚལ་མེ་རློན་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ལུ་ སྡོན་འགོག་དང་ མར་གཞོན་གྱི་དོན་ལུ་ ཡང་གནས་
ཅན་གྱི་རིམ་ལུགས་གང་རུང་ཐོག་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ལྷན་ལུ་འབད་དགོ།

༡༥༤. ལས་སྡེ་ནང་འཁོད་གྱི་ རྒྱལ་ཚལ་མེ་རློན་མཉམ་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་དང་ མི་སྡེའི་ནགས་ཚལ་མེ་རློན་
འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ རྒྱལ་ཚལ་མེ་རློན་གྱི་ ལྷན་ལུ་འབྲུང་བའི་རྗེས་སུ་ འདི་འཕྲོ་ལས་ མངའ་
སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ མེ་རློན་མར་གཞོན་གྱི་ལྷ་ཚུ་ འགོ་
བཙུགས་དགོ།

༡༥༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཚལ་མེ་རློན་གྱི་ལྷན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

ནགས་ཚལ་གྱི་ནད་འབྱུང་དང་ནད་རིགས་

༡༥༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧ པ་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཚལ་ལེགས་ལུན་ཐོག་བཞག་ནི་དང་ ལྷན་
གསའི་རྣམས་པ་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་ དེལ་ས་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་སྤྱེ་ལྷན་གནས་སྤངས་རིམ་ལུགས་ཀྱི་ ཐོན་
ལུགས་ཀྱི་གཞོན་པ་མར་ཕབ་རྒྱབ་ནི་ལུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཚོལ་དང་ འཛིན་
སྐྱོང་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཚལ་ནང་ རྒྱལ་འབྱུང་དང་ནད་རིགས་ཚུ་འབྱུང་ནི་ལས་ གཤམ་འཁོད་གྱི་
བྱ་སྤོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ སྡོན་འགོག་དང་ ཞིབ་རྟོག་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་དགོ།

༡) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་འབྱུང་དང་ནད་གཞིའི་འབྱུང་རིམ་དང་ལྲབ་ཚད་
གྱུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོས་དང་ ཤིང་བཏོན་ནི་ ཡང་ན་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ གནང་བའི་དོན་ལུ་
ལས་ཁུངས་ལུ་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

Procedures for Forest Fire Coordination Group for Prevention, Suppression and Post Fire Management

- 153. The Division or Park Office shall immediately inform the Inter-Agency Forest Fire Coordination Group and community based forest fire management group on the incident of any fire in the State Reserve Forest Land through any digital platform for prevention and suppression.

- 154. The Inter-Agency Forest Fire Coordination Group and community based forest fire management group upon receipt of the information of forest fire, shall immediately activate forest fire suppression in coordination with Division or Park Office.

- 155. The Division or Park Office shall submit the report on forest fire to the Department.

Forest Pest and Diseases

- 156. In accordance with Section 79 of the Act, the Department shall prevent, detect and manage outbreak of pest and disease in forest through scientific research and management to keep forest healthy, improve resilience and mitigate impact on forest ecosystem productivity as per the following procedures:
 - 1) The Division or Park Office shall assess the occurrence and extent of outbreak of pests and disease and submit a report to the Department for approval to extract or conduct research;

༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་
ལུགས་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ནད་འབྱུང་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་སྒྲིལ་ ལག་
ལེན་འཐབ་དགོ།

རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱའི་གཙང་སེལ་ལག་ལེན།

༡༥༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནགས་ཚལ་མེ་རླེན་ཤོར་བའི་ས་ཁོངས་ནང་གི་ གཙང་སེལ་གྱི་ལཱ་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་སྟེ་ མེ་རླེན་ཤོར་བའི་ལུལ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་
ལས་སྟེ་ལུ་ འགན་འཁུར་སྤོད་དགོ།

༡༥༨. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནད་འབྱུང་དང་ ནད་གཞི་ཚུ་གི་ གཙང་སེལ་ལག་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་ ཤིང་ཚུ་བཏོན་
ཏེ་ རྩེ་འདོན་འབད་ནིའི་གནང་བ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྟེ་ ཡང་ན་ མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་ལུ་སྤོད་དགོ།

༡༥༩. མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ འབྲེལ་འབྲེལ་ལྷན་ ཡང་ན་ ར་འབལ་འགྲོ་མི་ དམིགས་
བསལ་དབྱེ་ཁག་ནང་ཚུད་པའི་ ཤིང་ཆས་རིགས་ཀྱི་ གཙང་སེལ་ལཱ་གི་རིན་བསྐྱུར་ ས་ཁོངས་འདི་
ནང་ར་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོཔ་དང་ གཞན་དབྱེ་ཁག་ནང་ཚུད་པའི་ཤིང་ཆས་རིགས་ ཚོང་འབྲེལ་
སྤོད་ཁྲལ་སྤོད་དེ་ སྤྱི་གང་མཚོན་གས་ཀྱི་གཞི་བཞག་སྟེ་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ བགོ་འབྲེལ་མས་འཐབ་
དགོ།⁹

རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཀྱི་ནད་འབྱུང་དང་ནད་རིགས།

༡༦༠. རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཀྱི་ ནད་འབྱུང་དང་ནད་རིགས་ཚུ་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་ བྱངས་སློབས་
དང་ རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་སྣ་ དེལས་ སྐྱེ་ལྡན་གནས་སྤངས་ཚུ་ལུ་ གཞོད་ཀྱིན་རྒྱབ་
པའི་ སེམས་ཅན་དང་ ལ་རབ་སློབ་ཆགས་ཚུ་ བཀག་ཐབས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།

⁹ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ༡༩༩༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཛིན་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།

- 2) The Department shall implement integrated pest management as per the prescription mentioned in Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Sanitation Operation of Wild Flora

157. The Department shall delegate authorized agency to carry out sanitation operations in the fire burned areas and coordinate the post fire management.
158. The Department shall authorize concerned agency or any person for extraction and disposal of such timber for sanitation operation for pest and disease.
159. The Division or Park Office shall carry out on site auction for any sanitation operation for fallen or uprooted special class timber and the other class timber shall be allotted on site at first come first serve basis at commercial royalty.⁹

Pest and Diseases in Wild Fauna

160. The pest and disease in wild fauna shall be managed to prevent animals and microorganisms that negatively impact wildlife population, habitats and ecosystems.

⁹ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

༡༤༡. འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོབ་འཛིན་སྐྱོང་མཚོགས་གྱུར་གྱི་སྤྲིག་ལུགས་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་གྱི་ རན་འབྲུལ་དང་ནང་རིགས་བཀག་ཐབས་ལུ་ འོས་ལྷན་གྱི་ ཐབས་ལམ་སྟོན་དགོ།

ནགས་ཚལ་གྱི་ཞིབ་འཚོལ།

༡༤༢. ལྷན་ཁག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ ༤༢ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ཞིབ་འཚོལ་གང་རུང་གི་ གནང་བ་སྟོན་དགོས་དང་ ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཚོལ་དང་སྟོང་བདར་སྟེལ་ཁང་འདི་ གནང་བ་སྟོན་མི་ དབང་འཛིན་གྱི་ དབང་ཚད་སྟོན་དགོ།

༡༤༣. ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཡིག་བཙུགས་ནི་དང་ གནང་བ་ལེན་ནི་གི་བྱ་སྤོའི་རིམ་པ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་ཨིན།

- ༡) མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་གི་ རྒྱ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཚོལ་དང་སྟོང་བདར་སྟེལ་ཁང་ལས་ གནང་བ་ལེན་དགོ།
- ༢) ཨོ་རྒྱན་དབང་ཕྱག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཚོལ་དང་སྟོང་བདར་སྟེལ་ཁང་ནང་གི་ ཞིབ་འཚོལ་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲོས་འཆར་ངོས་ལེན་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་བཏང་ཞིན་མ་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནི་གི་ ས་ཁོངས་ནང་རྒྱུད་མི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་མང་འཕྲེ་ ཡང་ན་ སྤྲིང་ག་ཡིག་ཚང་དེ་ལུ་ བད་དོན་སྟོན་དགོ།
- ༣) ཞིབ་འཚོལ་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ གྲོས་འཆར་ཐོབ་པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ལྷ་ངོ་ ༡ གི་ནང་ འཁོད་ ཞིབ་འཚོལ་གྲོས་འཆར་གྱི་ངོས་ལེན་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་ཀྱི་སྟོར་ལས་ ལྷ་ཡིག་བཙུགས་མི་ལུ་ བད་དོན་སྟོན་དགོ།

161. The appropriate measures to prevent pest and disease in wild fauna shall be carried out as per the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Forestry Research

162. The Ministry shall approve any research in the State Reserve Forest Land as per Section 82 of the Act and shall delegate the approving authority to Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training.
163. The procedures for application and approval of research is as follows:
- 1) Any person intending to conduct research in the State Reserve Forest Land shall seek approval from Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training;
 - 2) The Research Committee of Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training shall approve or reject the proposal and inform concerned Division or Park Office under whose area the research shall be conducted;
 - 3) The applicant shall be informed on the approval or rejection of the research proposal by the Research Committee within one month from the date of submission of proposal;

- ཅ) གལ་སྲིད་ ཞིབ་འཇོལ་འདི་ གཞུང་གི་འགོ་སློང་ཐོག་ ཡང་ན་ ཡིག་ཚང་ནང་སྤྱོད་པའི་རིང་ལུ་ འགོ་འདྲེན་ འཐབ་ཡོད་པ་ཅིན་ ས་གོ་ནང་གི་ ཞིབ་འཇོལ་མཚུག་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་ གནས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཕྱིན་ ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་ལུ་སྦྱོང་དགོ།
- ཆ) སྐར་གྱི་ཞིབ་འཇོལ་པ་གང་རུང་གིས་ ཞིབ་འཇོལ་གྱི་ཞིབ་རྟོག་ཚུ་ ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་ལུ་སྦྱོང་ཚོགས།

༡༤༤. ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་གིས་ འབྲུག་མི་ཞིབ་འཇོལ་པ་ ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ གཞན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཞིབ་འཇོལ་པ་ཚུ་ལུ་ ཞིབ་འཇོལ་ཚོག་ཐམ་གྱི་འབྲུག་དངུལ་བཟའ་ ༡༠༠༠༠ རེ་བཀལ་དགོ།

༡༤༥. འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་གང་རུང་ནང་ལུ་ ཡུན་རིང་དང་ ཏུས་བྱུང་གི་སློབ་སྦྱོང་འབད་མི་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༤༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཚོག་ཐམ་གྱི་སྲི་འབྲུག་མི་ཕོག།

ཞིབ་འཇོལ་འགོ་འདྲེན།

༡༤༦. ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་འདི་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞིབ་འཇོལ་གང་རུང་གི་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་ལས་སྡེ་ཨིན།

༡༤༧. ས་ཁོངས་ནང་བཟླག་ཞིབ་ ཡང་ན་ གནས་སྤྱོད་བསྐྱབ་ལེན་འབད་མི་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ མི་རིག་རུང་ཅིག་གིས་ གནས་སྤྱོད་ཚུ་ ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་ལུ་ སྦྱོང་བཞག་འབད་དགོ།

༡༤༨. མི་རིག་རུང་གིས་ གནས་སྤྱོད་ཚུ་ཐོབ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་ སློ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུ་སྟེལ་ཁང་ལས་ གནང་བ་ལེན་དགོ།

- 4) Upon completion of the research field work, a copy of data shall be submitted to the Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training, who have carried out the research on public expenses or while in office.
 - 5) Any private researcher may share the findings to Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training.
164. The Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training shall impose a research permit fee of Nu. 10,000 on the foreigners except the researchers of Bhutanese nationality.
165. The foreign students pursuing long term or short term studies in any of the universities in Bhutan shall not be imposed with the permit fees under Section 164 of this Rules.

Research Coordination

166. The Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training shall be the coordinating agency for any national research carried out for the Department.
167. Any Division or Park Office or person carrying out surveys or any data collection in the field shall deposit the data to Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training.
168. Any person intending to access or use the data shall seek authorization from Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training.

ལེའུ་ ༥ པ།
རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་།

རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་ཉམས་སྲུང་།

༡༤༧. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༥༧ པ་དང་འཁྲིལ་ མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་
གྲོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་དང་ གངས་སློབས་འཛིན་སྐྱོང་ དེལས་ ཉམས་སྲུང་
རིགས་སྟེལ་ ཡང་ན་ ཤིང་འཛུགས་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ཟུར་
དེབ་ ༡ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་གང་རུང་ བསྐྱ་འཛོམས་དང་ འཆང་བ་ ཡང་
ན་ ཚོང་སྐྱར་འབབ་མི་ཚོགས།

༡༥༠. ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་གང་རུང་ འཛུགས་སྐྱོང་
འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ བྱ་སྐྱའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ གནང་བ་སྐྱོད་
དགོ།

- ༡) ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རང་བཞིན་ས་ཁོངས་མིན་པའི་ རི་ཁའི་
ཤིང་སྐྱ་གང་རུང་ འཛུགས་སྐྱོང་འབད་འདོད་ཡོད་མི་ མི་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཐམ་གྱི་དོན་
ལུ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ གྲོས་འཆར་སྟེལ་དགོ།
- ༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གྲོས་འཆར་འདི་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲོས་འཆར་དང་འཁྲིལ་ གྲོས་འཆར་
བཀོད་མི་ལུ་ ཚོགས་ཐམ་སྐྱོད་ཚོགས་ ཡང་ན་ གྲོས་འཆར་ཆ་མེད་གཏང་ཚོགས།

༡༥༡. ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་ཚུ་ བསྐྱ་འཛོམས་དང་ ཚོང་
སྐྱར་འབབ་ནིའི་ དོན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ བྱ་སྐྱའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་
གནང་བ་སྐྱོད་དགོ་མི་འདི་ཡང་།

- ༡) ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱ་བསྐྱ་འཛོམས་འབད་འདོད་
ཡོད་མི་ མི་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཐམ་ལེན་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་
གྲིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ།

CHAPTER 5
NATURE CONSERVATION

Conservation of Wild Flora

169. In accordance with Section 89 of the Act, no person shall collect, possess or trade any wild flora list in Schedule I except for scientific research, population management and conservation breeding or plantation on recommendation of scientific authority.
170. The Department shall allow cultivation of any wild flora listed in Schedule II and III as per the following procedure:
- 1) Any person intending to carry out ex-situ cultivation of wild flora listed under schedule II and III shall submit proposal to the Department for permit;
 - 2) The Department shall review the proposal and may provide permit to the proponent as proposed or reject the proposal.
171. The Department shall allow collection and trade of wild flora listed under schedule II and III as per the following procedures:
- 1) Any person intending to collect wild flora listed under schedule II and III shall apply for permit from the concerned Division or Park Office;

- ༢) འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་
ཤིང་སྤུ་ སྐྱེལ་འབྲེན་དང་ ཚོང་སྐྱུར་འཐབ་ཞིའི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་ཚུ་སྐྱོད་དགོ། དེ་ལས་
- ༣) འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་ ཕྱིར་བཙོང་གི་ ཚོག་ཐམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
ལས་ ཚུ་ཤིང་གི་ སྤུས་ཚད་ལག་ཁྱེར་ལེན་དགོ།

༡༧༡. ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤུ་འཇུགས་སྐྱོང་འབད་ཞིའི་དོན་
ལུ་ བསྐྱུ་འཛུམས་འབད་འདོད་ཅན་གྱི་ མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་
ཚང་ལས་ ཚོག་ཐམ་ཅིག་ ལེན་དགོ་པ་བཞིན་དུ་ ཚད་གཞི་དང་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤུའི་གྲངས་རྒྱུ་བས་ལུ་
གཞི་བཞག་སྟེ་ གནང་བ་སྐྱོད་ཚོག།

༡༧༢. ཚོན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ ལོ་ལོ་འདེབས་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་ ཚོག་
ཐམ་ཐོབ་པའི་ལུ་ དང་འདོད་ཅན་གྱི་ མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ སྤྱིང་གི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་
ཚའི་ནང་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤུ་འཇུགས་སྐྱོང་
དང་ ཚོང་སྐྱུར་འཐབ་ཚོག།

རི་དྭགས་སྐོག་ཆགས་ཉམས་སྲུང་

༡༧༣. བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་ ༡༢ པ་དེ་ལས་ ༡༣ པ་དང་འཁྲིལ་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་
དང་ ༡ པ་ དེ་ལས་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྭགས་སྐོག་ཆགས་གང་རུང་ བཙའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ལུ་ དབང་ཚད་གནང་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ སྐོག་གཙུག་པ་ གཞོད་སྐྱོན་རྒྱབ་པ་ ཡང་
ན་ ཕ་མེད་བཟོ་བ་ བཟུང་བ་ བསྐྱུ་འཛུམས་ འཆང་བ་ རིགས་སྡེལ་ གསོ་སྐྱོང་ ཡང་ན་ ཚོང་
སྐྱུར་འཐབ་མི་ཚོག།

- 2) The Management Authority shall issue permits for transport and trade of the wild flora listed under schedule II and III; and
 - 3) Upon issuance of export permit from the Management Authority, the Phytosanitary Certificate shall be obtained from the relevant agency.
172. Any person intending to collect the wild flora listed under schedule II and III for cultivation shall seek a permit from the Division or Park Office and permit may be issued based on the quantity and wild population.
173. Any person intending to cultivate and trade wild flora listed under schedule II and III from private registered land shall be allowed with issuance of permit from the Management Authority based on the recommendation of the Scientific Authority.

Conservation of Wild Fauna

174. In accordance with Section 91, 92 and 93 of the Act, the wild fauna listed under schedule I, II and III shall not be killed, injured, or destroyed, captured, collected, possessed, bred, raised or traded except as authorized under the Act.

༡༧༥. གལ་སྲིད་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༧༡ པ་དང་ ༧༩ པའི་འོག་ལུ་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་གང་
རུང་ཅིག་ གཞོན་སྐྱོན་རྒྱབ་ཡོད་པ་ཡང་ན་ སྲོག་གཅོད་ཡོད་པ་ ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་
༧༧ པ་དང་ ༧༥ པ་དང་འབྲེལ་ ཉེ་འདབས་ཀྱི་ བློན་ཚབ་ལོ་ལོ་ལོ་ གཞུགས་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་
སྐོའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་ ལྷན་ལུ་སྤྲུལ་དགོ།

- ༡) ཉེ་འདབས་ཀྱི་ བློན་ཚབ་ལོ་ལོ་ལོ་ བཅའ་རུང་ལུ་སྐྱབ་ལུ།
- ༢) གལ་སྲིད་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ཅིག་ སྐྱེར་གྱི་ས་ཚན་ སྲོག་གཅོད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ཉིང་
ནང་ཚུད་དེ་ བྱོལ་ཐལ་བའི་ལུལ་ལས་ སོ་ནམ་ཞིང་དང་ སྐྱེར་གྱི་ས་ཚན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཁམས་
ཀྱི་སྤུང་སྤུང་བློན་ཚབ་ལོ་ལོ་ལོ་ འི་ཡོད་པ་ཅིན་ ས་གནས་གཞུང་དང་ བློན་ཚབ་
ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ།
- ༣) ལྷན་དེབ་ ༡ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་གང་རུང་ སྲོག་གཅོད་ཡོད་
པའི་ དཔེ་ཚན་ཚུ་ བློན་ཚབ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ ལས་ཁུངས་ལུ་ ཕྱི་ས་སྤྲོད་དགོ།
- ༤) ལྷན་དེབ་ ༢ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་གང་རུང་ འི་
ཡོད་པ་ཅིན་ འདི་གི་དཔེ་ཚན་ ཕྱིར་འདོན་ལམ་སྐོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ བློན་ཚབ་ལས་བྱེད་པ་
གིས་ ཕྱིར་འདོན་འབད་དགོ། ཡང་ན་
- ༥) ལྷན་དེབ་ ༡ པ་ དང་ ༢ པ་དེ་ལས་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་
ཆགས་ གཞོན་སྐྱོན་བྱུང་མི་འདི་ སྲོག་སྐྱབས་དང་ ཉམས་གསོ་འབད་བའི་ལུ་ ཐར་གྲོལ་
འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ༦) གལ་སྲིད་ བློན་ཚབ་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་ སྲོག་སྐྱབས་ཀྱི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འབབ་
པའི་སྐབས་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ལུ་ འི་རྒྱུན་འབྱུང་པ་ཅིན་ དཔེ་ཚན་འདི་ བཅའ་ཡིག་འདི་
གི་དོན་ཚན་ ༡༧༥ (༣) པ་དང་(༤) པ་ལྟར་དུ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

175. In the event that any wild fauna is injured or killed as authorized under Section 91 and 93 of the Act, the report shall be submitted in accordance with Section 94 and 95 of the Act to the nearest forest office as per the following procedures:
- 1) Report to any nearest forest office;
 - 2) The Local Government and forestry official shall conduct joint verification in case the animal is killed or trapped in private land and escaped and later died either in the agricultural field, private land and in State Reserve Forest Land;
 - 3) The forestry official shall surrender the killed wild fauna specimens listed under schedule I to the Department;
 - 4) The forestry official shall dispose the killed wild fauna specimen listed under schedule II and III as per the disposal guidelines; or
 - 5) The forestry official shall rescue and rehabilitate the injured wild fauna listed under schedule I, II and III and release the wild fauna.
 - 6) In the event of death of wild fauna during rescue measures by the forestry officials, the specimen shall be dealt with as per Section 175 (3) and (4) of this Rules.

རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་ལུ་ བཟའ་འཕུང་བྱིན་ནི།

༡༧༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༧༤ པ་དང་འབྲེལ་ བཟུང་བཞག་ས་ཁོངས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་བཞག་ཡོད་
པའི་ སློབ་ཆགས་དང་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དོན་ལུ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་
ཚུ་ལུ་ བཟའ་འཕུང་བྱིན་མི་ཚོགས།

ཉམས་སྲུང་རིགས་སྟེལ།

༡༧༥. ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྟེ་གཞན་གང་རུང་གིས་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་
གྲོས་འདེབས་ཐོག་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་
སློབ་ཆགས་ཀྱི་ ཉམས་སྲུང་རིགས་སྟེལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

- ༡) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རིགས་སྣ་ ཡང་ན་ ས་ཁོངས་དོས་འཛིན་འབད་ཞིན་མ་ལས་ གངས་སློབས་
འཛིན་སྐྱོང་ ཞིབ་ འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་ དེ་ལས་ ཉམས་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་
རི་དྲགས་སློབ་ཆགས་གཉིས་ཆར་ ཉམས་སྲུང་རིགས་སྟེལ་འགོ་བཙུགས་དགོ།
- ༢) དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྟེ་གིས་ ཉམས་སྲུང་རིགས་སྟེལ་གྱི་དོན་ལུ་ རིགས་སྣ་གང་རུང་
དོས་འཛིན་འབད་དེ་ ལས་ཁུངས་ལུ་ གྲོས་འཆར་སྤུལ་དགོ།
- ༣) ལྷན་ཁག་གིས་ ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྟེ་གང་རུང་གིས་ ཉམས་སྲུང་
རིགས་སྟེལ་འདི་ ཆ་འཛོག་གཞན་དགོ།
- ༤) ཉམས་སྲུང་རིགས་སྟེལ་འདི་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གནང་མི་ བྱད་རིག་གི་ ལས་སྟོན་དང་འབྲེལ་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

རིགས་སྣ་ཉམས་སྲུང།

༡༧༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༠ པ་དང་ ༡༠༡ པ་དང་འབྲེལ་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་རི་དྲགས་སློབ་
ཆགས་ དེ་ལས་ དེ་ཚུའི་ རང་བཞིན་འབྲུམས་ས་ སྲུང་སྐྱོབ་དང་ གཉེར་སྲུང་ འཛིན་སྐྱོང་ བསྐྱར་
གསོ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྟེ་ ཡང་ན་ ཉམས་སྲུང་ལུ་ རྒྱབ་
སྐྱོར་འབད་མི་ སྟེ་ཚན་དང་གཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རིགས་སྣ་ཉམས་སྲུང་གི་ འཆར་གཞི་
ལྟར་ ཉམས་སྲུང་འབད་དགོ།

Feeding of Wild Fauna

176. In accordance with Section 96 of the Act, feeding of wild fauna is prohibited except for enclosure and for scientific research.

Conservation Breeding

177. The Department or any other authorized agency shall carry out conservation breeding of flora and fauna on the recommendation of Scientific Authority in accordance with the following procedures:

- 1) The Department shall identify species or area and initiate both conservation breeding of wild flora and fauna for population management, research, education and conservation;
- 2) The authorized agency may identify any species for conservation breeding and submit proposal to the Department;
- 3) The Ministry shall approve the conservation breeding for Department or any authorized agency; and
- 4) The conservation breeding shall be carried out as per the technical guidelines issued by the Department.

Species Conservation

178. In accordance with Section 100 and 101 of the Act, the Department may collaborate with relevant agency or conservation support group to carry out species conservation to protect, preserve, manage, and restore wild flora and fauna; and their natural habitat as per the species conservation plan.

༡༢༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རིགས་སྒྲིལ་སྤྱོད་ཀྱི་ འཆར་གཞི་ཆ་འཇོག་འབད་ནི་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་
དོན་ཚན་ ༡༢༥ པ་དང་བསྟུན་ ལྷོ་ཉེན་འབད་དགོ།

རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་འཆང་བ།

༡༤༠. མི་རིམ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་ དེ་ལས་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་
བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་འཆང་ཚེ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཆ་འཇོག་མ་གྲུབ་པའི་
སྲ་གོང་ལས་ བཟའ་ཚང་གི་རྒྱ་ལོ་ལྷན་ལུགས་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་
ལས་ཁུངས་ལུ་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༡) བཟའ་ཚང་གི་རྒྱ་ལོ་ལྷན་ བཅའ་ཡིག་གི་བསྟར་སྟོན་ འགོ་བཙུགས་ལྷེ་ཚེས་ལས་འགོ་བཟུང་
ཡོ་གཅིག་གི་ རང་འཁོད་ལུ་ རང་སོའི་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ནང་ ཐོ་བཀོད་
འབད་དགོ།

༢) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ ཟུར་དེབ་ ༢༥ པ་ལྟར་དུ་
འཆང་སྟོན་ལག་ཁྱེར་སྟོན་དགོ།

༣) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་འཆང་ཡོད་པའི་
དོགས་པ་རེ་འབྱུང་ཚེ་ ས་གནས་གཞུང་ལས་ བདེན་དཔྱད་ལེན་ཚོགས།

༤) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཐོ་བཀོད་ཚུ་ བཞག་དགོཔ་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་
འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ མངའ་སྡེ་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གཞན་ལུ་ བརྗེ་སོར་འབད་
དགོ།

༡༤༡. མི་རིམ་གང་རུང་ལུ་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༢ པ་ དེ་ལས་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་གང་རུང་འཆང་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ སྐལ་བཟོའི་ཐོག་ལས་ཨིན་ན་མ་
གཏོགས་ བདག་དབང་སྟོ་སོར་དང་ ཚོང་སྐྱུར་ ཡང་ན་ རྩོམ་མ་སྟེ་བྱིན་ནི་ཚུ་ འབད་མི་ཚོགས།

179. The Department shall approve the species conservation plan and carry out compliance monitoring as per Section 178 of this Rules.

Possession of Wild Fauna Trophy

180. Any person in possession of any wild fauna trophy listed under schedule I, II and III of Section 103 of the Act as family heirloom prior to commencement of the Act shall declare to the Department as per the following procedures:
- 1) The family heirloom shall be registered within one year from the date of enforcement of the Rules to their respective Division or Park Office;
 - 2) The Division or Park shall issue certificate of possession as per Annexure XXV of this Rules;
 - 3) The Division or Park Office may seek verification from the local government if there is any doubt on the possession of the trophy; and
 - 4) The Division or Park Office shall maintain record of the registry and share the record with other Division or Park in the Department.
181. Any person in possession of any wild fauna trophy under schedule I, II and III as heirloom shall not be allowed to be transferred, traded or gifted to any person unless it is through inheritance.

ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་ཇུག་ཆགས་དང་ཤིང་རིགས་གསལ་འཇུག་ལ།
༡༥༩. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ རྟོན་ཚན་ ༡༠༥ པ་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སློབ་ལྟོ་རིགས་སྤྱི་བཅའ་
ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་ཚུ་ནང་ འཁོད་ཡོད་པའི་ ལྷན་ཁྲིམས་ ཡང་ན་ དར་ལྷན་མཁུགས་པའི་ ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་ཤིང་སྤྱ་དང་ སྲིད་ཇུག་གི་རིགས་སྤྱི་ འཛིན་སྐྱོང་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྷན་
པའི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

སྲིད་ཇུག་འབད་ཡོད་པའི་ སློབ་ལྟོ་སེམས་ཚན་ཐབས་ལྟེ་ལ།
༡༦༠. རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ སྤྱང་སྐྱོབ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ སྲིད་ཇུག་འབད་ཡོད་མི་ སློབ་ལྟོ་སེམས་
ཚན་གང་རུང་ཅིག་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༦ པ་དང་འཁྲིལ་ སྤྱང་སྐྱོད་ཁར་ལེན་མི་ ས་
ཁོངས་ནང་ ཐབས་ལྟེ་ལ་འབད་དགོ།

Introduction of Invasive, Alien or Exotic Species

182. In accordance with Section 105 of the Act, the Department shall adopt appropriate measures to manage spread of invasive or alien or exotic species listed in accordance with Biodiversity Act and Rules.

Release of Reduced Domestic Animal

183. Any release of rescued domestic animals in State Reserved Forest Land shall be carried out in the leased State Reserved Forest Land in accordance with Section 106 of the Act.

གཞུང་བཞེས་འབད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད།

༡༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༧ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞུང་བཞེས་འབད་མི་ ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་ཐོ་
ནང་བཀོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༢ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
དྲགས་སློག་ཆགས་གང་རུང་ གཞོད་འགོལ་བདེ་འགྲིག་འབད་བའི་ཇེས་སུ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་
ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བྱགས་ཚལ་ལས་ཁུངས་ལུ་ ཕྱིས་སློད་དགོ།

༡༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༥ པ་དང་འཁྲིལ་ ཕྱིས་སློད་འབད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་
སློག་ཆགས་གང་རུང་གི་ དཔེ་ཚད་དེ་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་ ཡང་ན་ སྤྱིང་སློལ་སློ་
སློན་གྱི་དོན་ལུ་ འགེམས་སྟོན་ རྒྱུ་སྐྱོང་ ཡང་ན་ རྒྱུར་ཉེ་བཞག་དགོས་ ཡང་ན་ ལམ་སྟོན་ལྟར་
ཏུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཕྱིར་འདོན་འབད་དགོ།

༡༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༩ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞུང་བཞེས་འབད་ཡོད་པའི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཟུར་དེབ་ ༢ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་གང་རུང་དང་ ཟུར་དེབ་ ༢ པའི་
ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་གང་རུང་ ལམ་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ ཕྱིར་
འདོན་འབད་དགོ།

༡༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༠ པའི་འོག་ལུ་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་གང་རུང་
གཞུང་བཞེས་འབད་མི་དེ་ བཅའ་ཡིག་འདིའི་ དོན་ཚན་ ༣༤ པ་ནང་བཀོད་པའི་ བྱ་སྐྱོད་རིམ་པ་
དང་འཁྲིལ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

ཉ་བཟུང་ནི།

༡༥. ཉ་བཟུང་མ་ཚོག་པའི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིང་སློལ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་མིན་པར་ ས་ཁོངས་གཞན་
ཀྱི་གཙང་ཚུ་ རོང་ཚུ་ མཚོ་ ཡང་ན་ རང་བཞིན་ཚུ་མིང་ཚུ་ནང་ ཉ་བཟུང་ནི་འདི་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
མཚམས་འཛིན་འབད་དགོ།

Confiscated Wild Flora and Fauna Specimen

184. In accordance with Section 107 of the Act, any confiscated wild flora listed in Schedule I and wild fauna listed in Schedule I and II shall be surrendered to the Department by the Division or Park Office upon settlement of the case.
185. In accordance with Section 108 of the Act, the Department shall curate, preserve or mount for use in scientific research and education or traditional medicine or disposed as per the Guideline.
186. In accordance with Section 109 of the Act, any confiscated wild flora specimen listed in Schedule II and III of the Act and wild fauna specimen listed in Schedule III shall be disposed of as per the Guidelines.
187. Any confiscation of wild flora and fauna specimens under Section 110 of the Act shall be carried out as per the procedure established under Section 36 of this Rules.

Fishing

188. Fishing in any river, stream, lake or natural pond other than a restricted area in State Reserved Forest Land shall be regulated by the Department.

༡༥༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཙང་ཚུ་ རོང་ཚུ་ མཚོ་ ཡང་ན་ རང་བཞིན་ཚུ་རྒྱུ་ཚུ་ ལྷ་སིར་ཟེར་མི་
གསེར་ཉ་འབྲུམས་སའི་ཚུ་དང་ ཉ་ཏུ་འོཏ་འབྲུམས་སའི་ཚུ་ སྤྱིར་བཏང་གི་ ཉ་བཟུང་སའི་ས་ཁོངས་
དེ་ལས་ ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ སློ་འཆམ་གྱི་ ཉ་བཟུང་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ སོ་སོར་སྡེ་ ལག་དབྱེ་སྟེ་
གཙང་མཚམས་བཟོ་དགོ།

ཉ་བཟུང་ནིའི་ཚོགས་ཐམས།

༡༥༨. གཙང་མཚམས་བཀལ་ཡོད་པའི་ ཚུ་རྒྱུན་ཚུ་ནང་ སློ་འཆམ་གྱི་ ཉ་བཟུང་ནི་དང་ སྤྱིར་བཏང་གི་ ཉ་
བཟུང་ནི་ཚུ་ལུ་ གནང་བ་བྱིན་དགོས་དང་ མཚམས་འཛིན་འབད་དགོས་མ་ཚད་ འདི་བཟུམ་མའི་
ཚོགས་ཐམས་ཚུ་ མིང་སློ་སོར་འབད་མི་ཚོགས།

༡༥༩. ཉ་བཟུང་ནིའི་ཚོགས་ཐམས་གྱི་ ཆགས་སྤུས་ལུན་འདི་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་དེབ་ ༡༥ པའི་ནང་
ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལུ་གནས་དགོ།

༡༦༠. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིར་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ སློ་འཆམ་ ཡང་ན་ སྤྱིར་བཏང་གི་ ཉ་བཟུང་ནིའི་དོན་ལུ་
བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་དེབ་ ༡༠ པ་དང་འཁྲིལ་ འཐུས་ཚུ་ལེན་ཏེ་ ཚོགས་ཐམས་སློབ་དགོ།

སློ་ཉམས་གྱི་ཉ་བཟུང་ཚུ་ལ།

༡༦༡. གཤམ་འཁོད་ཚོགས་ཐམས་ཚུ་གི་ ཆགས་སྤུས་འདི་
- ༡) ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ སློ་ཉམས་གྱི་ ཉ་བཟུང་ས་ཁོངས་ནང་ སློ་ཉམས་གྱི་དོན་ལུ་ ཉ་བཟུང་ནིའི་
ཚོགས་ཐམས་དེ་ སྤྱིར་བཏང་ཉ་བཟུང་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ ཆགས་སྤུས་ཡོད་ཅུང་ སྤྱིར་བཏང་ཉ་
བཟུང་ས་ཁོངས་ནང་ ཉ་བཟུང་ནིའི་ ཚོགས་ཐམས་འདི་ ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ སློ་ཉམས་གྱི་ཉ་བཟུང་ས་
ཁོངས་ནང་ ཆགས་སྤུས་མེད།
 - ༢) ལྷ་སིར་ཉ་བཟུང་ནིའི་ ཚོགས་ཐམས་འདི་ ཉ་ཏུ་འོཏ་འབྲུམས་སའི་ཚུ་ནང་ ཆགས་སྤུས་ཡོད་ཅུང་ ཏུ་
འོཏ་ཚུ་གི་ ཚོགས་ཐམས་དེ་ ལྷ་སིར་ཉ་བཟུང་སའི་ཚུ་ནང་ལུ་ ཆགས་སྤུས་མེད།

189. The Department shall delineate river, stream, lake, or natural pond into Mahseer water, Trout water, Normal fishing site; and High-end recreational fishing site which may be further classified into different zones.

Fishing Permit

190. The recreational fishing and normal fishing delineated water bodies shall be allowed and regulated through issuance of permit and such permit shall not be transferable.
191. The validity of the fishing permit shall be as specified in the permit as per Annexure XV of this Rules.
192. The Division or Park Office shall issue fishing permits for recreational or normal fishing with payment of fees as per Annexure X of this Rules.

Recreational Fishing

193. The following permit shall be valid for:
- 1) Permit for recreational fishing in High-end recreational fishing sites shall remain valid for Normal fishing sites; whereas permit for normal fishing shall not be allowed in high-end recreational fishing;
 - 2) Permit for Mahseer water shall be allowed in trout water, whereas the permit for Trout water shall not be allowed in Mahseer water; or

3) ཁེ་སྐོར་ཆེ་བའི་ སློ་ཉམས་ཀྱི་ ཉ་བཟུང་ས་ཁོངས་ཀྱི་ ས་གནས་མཐོ་སར་གྱི་ ཚོགས་ཐམ་ཐོབ་མི་
འདི་ ས་གནས་དམའ་སའི་ ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ཚ་གནས་ཡོད།

112. སློ་ཉམས་ཉ་བཟུང་ནི་འདི་ ཉ་བཟུང་སྟེ་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ཐར་ཕོལ་འབད་ནི་རྒྱུ་མ་གཅིག་ཚོགས།

114. སློ་ཉམས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཉ་བཟུང་ནི་འདི་ ཉ་བཟུང་འཁར་མ་དང་ ཉ་བཟུང་སྐྱིལ་སྐྱུད་རྒྱུ་མ་གཅིག་
ལག་ལེན་འབབ་ཚོགས་དེ་ཡང་ ཕྱེ་ལོག་མ་མེད་པའི་ འབྲུམ་རྩུམ་མ་བཏབ་སྟེ་དང་ ཡང་ན་ ཕྱེ་
ལོག་མ་མེད་པའི་ ལྷགས་ཀྱུ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ བསྐྱུ་རྩུམ་བཏབ་ཐོག་ལས་ ཉ་བཟུང་དགོ།

116. འབྲུག་མི་མེན་པའི་ ཉ་བཟུང་མི་ མི་རོགས་རུང་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲུག་མི་ཉ་བཟུང་ ལམ་སྟོན་པ་
ཅིག་དགོ།

སྤྱིར་བཏང་ཉ་བཟུང།

117. མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིར་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རོས་འཛིན་གྲུབ་པ་ ཡང་ན་ གཙང་མཚམས་བཀལ་
ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་ རང་དོན་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་དེབ་ 10 པ་དང་
འབྲེལ་ འབྲུམ་བཏབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ཉ་བཟུང་ནི་ ཚོགས་ཐམ་སྤོད་དགོ།

118. རང་དོན་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ཉ་བཟུང་ས་ཁོངས་ནང་ ཉ་བཟུང་མི་ འབྲུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཉིམ་
རེ་ལུ་ མཐོ་ཤོས་ར་ ཨིན་ཅི་ 6 གི་འོག་རྒྱ་མིན་མི་ ཉ་ཕུད་དོ་ 4 རེ་བཟུང་ནི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
འདི་ཡང་ ཉ་བཟུང་འཁར་མ་དང་ ཉ་བཟུང་སྐྱིལ་སྐྱུད་ལག་ལེན་འབབ་ད་ ཕྱེ་ལོག་མ་མེད་པའི་
འབྲུམ་རྩུམ་མ་ ཡང་ན་ ཕྱེ་ལོག་མ་མེད་པའི་ ལྷགས་ཀྱུ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ གཉེ་སམ་ ཡང་ན་ གསུམ་ཚན་མ་
གྱི་ བསྐྱུ་ཚས་རིགས་ ལག་ལེན་འབབ་དགོ། ¹⁰

¹⁰ གསུམ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ [འཕྲི་སྟོན་] 1024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

- 3) Permit obtained for the higher zone shall remain valid for the lower zones in High-end recreational fishing site.
194. The recreational fishing shall be restricted to catch and immediate release.
195. Fishing for recreational purposes shall be restricted to the use of rod and reel angling using fly fishing and spin fishing techniques and artificial flies with a single barbless hook or artificial lures with one single barbless hook.
196. Any non-Bhutanese national fishing shall be accompanied by a Bhutanese fishing guide.

Normal Fishing

197. The Division or Park Office shall issue permit for normal fishing in the designated or delineated area for personal consumption with payment of fees as per Annexure X of this Rules.
198. Fishing for personal consumption shall be allowed for a maximum of five fishes per day, not below the six inches, for Bhutanese nationals in the normal fishing site through use of rod and reel angling using fly fishing and spin fishing techniques with artificial flies or handlining with artificial lures with one single, double or triple hook.¹⁰

¹⁰ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

མི་སྡེ་ཉལ་བྱུང་ཚུལ།

༡༩༩. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པ་དང་འབྲེལ་ ཁྲོད་གསེབ་མི་སྡེ་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ རྒྱ་གོང་གནང་བ་ལྷན་ཞུས་ལས་ མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉལ་བྱུང་སྡེ་ཚན་ཚུ་བཟོ་སྡེ་ བཟའ་སྦྱོད་དང་ ཚོང་སྐྱེལ་འབྲེལ་ཞིའི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་ སློ་ལོགས་ཁར་ཡོད་པའི་ རྒྱ་རྒྱུན་ནང་ལས་ ཡུན་བརྟན་ཐོག་ལས་ ཉལ་བྱུང་ཚོགས།

༢༠༠. ཁྲོད་གསེབ་མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉལ་བྱུང་སྡེ་ཚན་སྡེ་ རོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་ ས་གནས་ཀྱི་ མི་སྡེ་ ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཚུ་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ བརྒྱུམས་ཡོད་པའི་ འཛིན་སྐྱོང་ འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ ཉལ་བྱུང་ཚོགས་པའི་ གནང་བ་སྦྱོད་དགོ།

༢༠༡. མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉལ་བྱུང་སྡེ་ཚན་གྱི་དོན་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཅིག་ བརྒྱུམ་ནི་འདི་ ཉལ་བྱུང་ནིའི་ ལས་སྡོམ་དང་འབྲེལ་དགོ།

༢༠༢. ཁེ་སྤོང་ཆེ་བའི་ སློ་ཉམས་ཀྱི་ ཉལ་བྱུང་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉལ་བྱུང་ས་ཁོངས་ སྡེ་ བཟོ་ནི་ཚུ་ བཀག་དམ་ཡིན།

ཉལ་བྱུང་ནིའི་དུས་ཚོད།

༢༠༣. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༤ པ་དང་འབྲེལ་ ཉལ་བྱུང་ནི་འདི་ གཤམ་འཁོད་ཉིན་མ་དང་ལྷན་ཚུ་ རང་ བཀག་དམ་འབད་དགོ།

༡) ཉལ་བྱུང་འོའ་འབྲེལ་སའི་ རྒྱ་ནང་ཡིན་པ་ཅིན་ ཉལ་བྱུང་དོག་འབྲུད་བའི་དུས་ཚོད་ ལོ་བསྟར་སྤྱི་ལུ་
༡༡ པ་དང་ ༡༢ པ་ དེ་ལས་ ཉལ་བྱུང་སའི་འབྲེལ་སའི་ རྒྱ་ནང་ཡིན་པ་ཅིན་ ལོ་བསྟར་སྤྱི་ལུ་
༤ པ་དང་ ༥ པ་ དེ་ལས་ ༥ པ།

༢) འབྲུག་གླེའི་ ཚེས་ ༥ དང་ ༡༥ དེ་ལས་ ༣༠།

༣) ཞབས་དུང་སྐྱེལ་ཚོད་དང་ བདག་ཅག་གི་སྡོམ་པའི་ དུས་ཚོད་ལཱ་འཛོམས། གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆའི་ འབྲུངས་སྐར་དུས་ཚོད། དུག་པ་ཚེས་བཞི་ ལྷ་བབས་དུས་ཚོད་གི་སྐབས་ལཱ། དེ་ལས་

Community Fishing

199. In accordance with Section 113 of the Act, the local community may form community-based capture fishery groups with prior approval from the Department and practice sustainable fishing from the water body in their vicinity for consumption and sale.
200. The designated local community as a community-based capture fishery group shall be allowed to harvest fish in accordance with the management plan developed in collaboration with the relevant Departments.
201. The development of a management plan for community-based capture fishery shall be guided by a Guideline for Capture Fishery.
202. Any development of community-based capture fishery areas shall be prohibited in High-end recreational fishing sites.

Fish Timing

203. In accordance with Section 116 of the Act, fishing shall be prohibited in the following days and months:
 - 1) During the fish spawning season in months of November and December every year in all Trout Waters and during the months of June, July and August every year in all Mahseer Waters;
 - 2) On 8th, 15th, and 30th day of each Bhutanese calendar month;
 - 3) Zhadrung Kuechoe, Lord Buddhas Parinirvana, Birth Anniversary of Guru Rinpoche, first sermon of Lord Buddha, and Descending day of Lord Buddha; and

- ༤) ཉོར་ལྷོ་དང་པ་ ཚོ་འཕུལ་ལྷོ་བ་དང་ ཉོར་ལྷོ་བཞི་པ་ ས་ག་ལྷོ་བའི་སྐབས་ལུ།
- ༥) བོང་ལུ་འཁོད་མི་དོན་ཚན་ ༡༠༩ (༤) པ་གི་ བཀག་དམ་འདི་ ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ སློ་ཉམས་ཀྱི་ ཉེ་བརྒྱུང་མི་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མེད།¹¹

རང་བཞིན་སློ་འཆམ་དང་མཐའ་འཁོར་ལྷ་བཤལ།

༡༠༥. རང་བཞིན་སློ་འཆམ་དང་མཐའ་འཁོར་ལྷ་བཤལ་གྱི་ གནང་བ་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༦ པ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

མི་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཛིན་སྦྱོང།

༡༠༤. ལྷན་ཁག་གིས་ མི་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཛིན་སྦྱོང་གི་ ཐབས་བྱས་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ མི་དང་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་བར་ནིའི་ དཀའ་ངལ་སློན་འགོག་དང་ མར་ཕབ་འབད་ནིའི་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

༡༠༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པ་དང་འཁྲིལ་ ལྷན་ཁག་གིས་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྱུ་ལུ་ གཞི་ བཞག་སྟེ་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ལས་བརྟེན་ མིའི་ཚེ་སློག་འབྱུང་བ་ ཡང་ན་ དབང་པོ་ལུ་ གཏན་ འཇགས་ཀྱི་ ཐོ་ཐོག་པ་ ཡང་ན་ རྒྱ་དངོས་དང་ ལོ་ཐོག་ དེ་ལས་ སློ་ཚོར་སེམས་ཅན་ལུ་ གཞོད་པ་བཀའ་བའི་ རྒྱུ་འབྱུང་སློད་ནིའི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡༠༧. ལྷན་ཁག་གིས་ གཞུང་གི་བཀའ་ཁྱུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ རྒྱུ་འབྱུང་སློད་ནིའི་ ལམ་སྟོན་ཅིག་ བཟུམ་དགོ།

༡༠༨. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༠ པ་དང་འཁྲིལ་ མི་དང་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་ དཀའ་ངལ་ལུ་ བརྟེན་ གཞོད་སློན་བྱུང་ཡོད་པའི་ སའི་ཚོ་བདག་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ སློག་གཞི་དང་འཁྲིལ་ སླེར་གྱི་མིང་ཐོ་ཁར་ ཁྲམ་བཀོད་བྱུང་བའི་ས་ཆ་ནང་ལུ་ ཉིང་ ཡང་ན་ རྗེ་ཚུ་བཀའ་ཚོགས།

¹¹ གསལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སློག་གཞི་ [འཛིན་སྦྱོང་] ༡༠༩༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་བཤེས་འཛིན་བཙུགས་ཡོད།

- 4) Choithruel Dawa and Saga Dawa of the lunar calendar.
- 5) The above restriction under section 203 (4) shall not apply to high end recreational fishing.¹¹

Nature Recreation and Ecotourism

204. The approval for nature recreation and ecotourism shall be in accordance with Section 117 of the Act.

Human Wildlife Conflict Management

205. The Ministry shall adopt measures to prevent and mitigate human wildlife conflict as per the Human Wildlife Conflict Management Strategies.
206. The Ministry shall carry out institutionalization of measures with compensation to address loss of life or cause permanent disability to human or damage to property, crop and livestock by the wildlife based on the instruction or order of the Government in accordance with Section 119 of the Act.
207. The Ministry may formulate a guideline for compensation based on the instruction of the Government.
208. In accordance with Section 120 of the Act, the landowner affected by Human Wildlife Conflict may lay trap or snares in the private registered land under following:

¹¹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

- ༡) ལོ་ཐོག་བཏབ་ཡོད་པའི་ ས་ཞིང་གི་མཐའ་མ་ནང་འཁོད་ལུ་ ཉིང་དང་རྩི་ཚུ་བཀའ་ཚོགས།
- ༢) ཚེ་སློག་ལུ་གཞོན་ཉེན་ཡོད་པའི་ཉིང་དང་རྩི་ཚུ་ ལག་ལེན་འབབ་མི་ཚོགས།
- ༣) འདི་བཟུམ་ཉིང་དང་རྩི་ཚུ་ བཀའ་ཡོད་མིའི་སྐོར་ལས་ ས་གནས་གཞུང་དང་ མི་སྡེའི་འཐུས་མི་
ཚུ་ལུ་ བར་དོན་སྲོད་དགོ། དེ་ལས་
- ༤) ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ བར་དོན་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ བར་བྱང་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༢༠༧. ཉིང་ ཡང་ན་ རྩི་བཀའ་མི་ མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ མི་ ཡང་ན་ སྐོ་ལོ་ར་སེམས་ཅན་གྱི་ ཚེ་སློག་ལུ་
གཞོན་ཉེན་བཀའ་བའི་ ཉེན་ཁ་འབག་དགོ།

- 1) The trap and snares shall be laid within the edge of the cultivated land;
 - 2) use of non lethal traps and snares;
 - 3) Share information of such laying of traps and snares to the Local Government and community members; and
 - 4) Place signage and information to ensure that information is being displayed for safety.
209. Any person laying traps or snares shall be liable for any risk or imminent threat to life of human or domestic animal.

ལེའུ་ ༤ པ།
ས་ རྩམས་ རྒྱལ་སྤྱི་གསལ་འཛིན་སྐྱོད།

ས་ཉམས་སྤྱད།

༡༡༠. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༢ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱད་སྐྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་
ནགས་ཚལ་གསར་བཟོ་དང་ རྒྒྱལ་ཚལ་བསྐྱར་བཟོ་ དེ་ལས་ ས་ཉམས་སྤྱད་གི་ ལས་རིམ་ཚུ་
ལྷན་རིག་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་འབད་དགོ།

ཚུ་འབབ་ས་གནས།

༡༡༡. རྒྱའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༣ པ་དང་ ༡༢༤ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་
ཁུངས་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱུན་ཐོག་ ལྷན་རིག་གི་ དབྱེ་ཞིབ་འགོ་
འབྲེན་འཐབ་དགོཔ་མ་ཚད་ ཚུ་འབབ་ས་ཁོངས་ཚུ་ དབྱེ་བ་སྤྱེ་དགོ།

༡༡༢. རྒྱའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ བཅའ་ཡིག་འདི་
གི་དོན་ཚན་ ༤(༤) དང་འབྲེལ་ ས་ཁོངས་རོས་འཛིན་འབད་དེ་ ལྷན་ཁག་ལུ་ ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་
ཚུ་འབབ་ས་ཁོངས་སྡེ་ གསལ་བསྐྱེད་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ གོས་འཆར་ཕུལ་དགོ།

ཚུ་ས་འདམ་ཇུབ།

༡༡༣. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༤ དང་ ༡༢༥ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་
རྒྱལ་སྤྱི་ལུ་ གནད་འགག་ཆེ་བའི་ཚུ་ས་འདམ་ཇུབ་ཚུ་ ལྷན་རིག་གི་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ།

༡༡༤. རྒྱའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འོས་འཚམས་ལྷན་པའི་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཚུ་ས་འདམ་
ཇུབ་ཀྱི་ སབ་ཁྲ་བཟོ་སྟེ་ ཉེན་སྐྱོབ་འབད་དགོ།

CHAPTER 6
SOIL, WATER AND WASTE MANAGEMENT

Soil Conservation

210. In accordance with Section 122 of the Act, afforestation, reforestation and soil conservation in State Reserved Forest Land shall be carried out as per Technical Guidelines.

Watershed

211. The Department of Water shall carry out technical assessment and classify watersheds in accordance with Section 123 and 124 of the Act in consultation with the Department and relevant agency.
212. The Department of Water in consultation with the relevant agency shall identify and propose for declaration of critical watershed to the Ministry as per Section 6 (6) of this Rules.

Wetland

213. In accordance with Section 126 and 127 of the Act, the Department of Water shall carry out technical assessment of wetlands of national and international importance.
214. The Department of Water shall map and protect the wetland with appropriate management plan.

ཕྱགས་སྨིགས་འཛིན་སྐྱོད།

༡༡༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པ་དང་ ༡༢༠ པ་ལྟར་དུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཕྱགས་སྨིགས་སྡོན་འགོག་དང་ འཛིན་སྐྱོད་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཕྱགས་སྨིགས་སྡོན་འགོག་དང་ འཛིན་སྐྱོད་འབད་ནི་འོ་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་དང་གཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༡༡༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ཅུས་རྒྱུན་དུ་ ཕྱགས་སྨིགས་འཛིན་སྐྱོད་གི་ ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།

༡༡༧. འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོད་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ཕྱགས་སྨིགས་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་སྡེ་ བཀོ་ནི་དང་ བསྐྱབས་སྐྱོམས་འབད་ཡོད་པའི་ ཕྱགས་སྨིགས་ཚུ་ བཀོ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ཡོད་པ་ དེས་བརྟན་བཟོ་ནི་འོ་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

Waste Management

215. In accordance with Section 129 and 130 of the Act, the Department shall collaborate with relevant agency in prevention and management of waste as per Waste Prevention and Management Act and Rules.
216. The Department shall conduct regular monitoring of waste management in the State Reserve Forest Land.
217. The concerned Division or Park Office shall coordinate with other agencies for proper disposal of waste within the State Reserved Forest Land and ensure that the waste collected is transferred to the waste disposal site in collaboration with the relevant agency.

ལེའུ་ རྒྱ་ བ།
ཤིང་ཆས་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་སོ་སོ་ལྟེན་གྱི་བཤོ་འགྲེམས།

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་སོ་སོ་ལྟེན་གྱི་ཤིང་ཆས།

༡༡༩. རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་སོ་སོ་ལྟེན་གྱི་ཤིང་ཆས་བསྐྱེད་ལང་ན་ ཕྱིར་བཏོན་ འབད་ནི་འདི་ རིམ་ལུགས་སོ་སོ་འོག་ལུ་ བསྐྱེད་སྦྱོང་འབད་ཡོད་མི་ ཚན་རིག་འཛིན་སྦྱོང་འཆར་ གཞི་ལྟར་དུ་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་འཛིན་སྦྱོང་མཚོག་ལྟར་གྱི་ སྤྱི་གཞི་ལུགས་ དང་བསྐྱེད་འབད་དགོ།

གོང་ཚད་ཡབ་ཆག་གི་ཤིང་ཆས་གནང་ནི།

༡༡༩. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༣༩ པ་དང་བསྐྱེད་ གནང་ཡོད་མི་ གོང་ཚད་ཡབ་ཆག་གི་ ཤིང་ཆས་ གནང་རུང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༡ པ་དང་ ༤༢ པ་དང་འཁྲིམ་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ དགོ།

ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚོང་འབྲེལ་ཤིང་ཆས་བཤོ་འགྲེམས།

༡༢༠. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༣༥ པ་དང་འཁྲིམ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚོང་འབྲེལ་ཤིང་ཆས་ཚུ་ མ་ བརྒྱུ་ལུ་ ཤིང་ཆ་བོ་སྤེ་ བཟོ་སྐྱེད་གནང་རུང་གི་དོན་ལས་ གཞུགས་འཁོད་ཀྱི་ ཚད་གཞི་གྲུབ་པ་ ཅིན་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ཚོག།

- ༡) བཟོ་སྐྱེད་གྱི་ ས་ཁོངས་འདི་ མཐའ་ལུར་གྱི་ ས་གནས་ནང་ཨིན་པའི་ཁར།
- ༢) གཞུགས་ཀྱི་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྤེ་གིས་ དགོས་མཁོ་བའི་ཤིང་ཆས་ མཁོ་སྦྱོང་འབད་མ་ ཚུགས་པ།
- ༣) ལུ་ཡིག་སྤེལ་མི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤེལ་ས་ བཟོ་སྐྱེད་གྱི་ གནང་བ་ཐོབ་ཡོད་པ། དེ་ལས་
- ༤) འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤེལ་གིས་ ཤིང་ཆས་ཀྱི་ ཚོང་རྩིས་བཏོན་ཡོད་པ།

CHAPTER 7
ALLOTMENT OF TIMBER AND NON-WOOD FOREST
PRODUCE

Timber in State Reserved Forest Land

218. Any timber in State Reserved Forest Land shall be harvested or removed as per the scientific management plan implemented under different management regimes in compliance to Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices of Bhutan.

Granting of Subsidized Timber

219. Any subsidized timber granted in accordance with Section 132 of the Act shall be allotted as per Section 47 and 48 of this Rules.

Allotment of Commercial Timber by the Department

220. In accordance with Section 135 of the Act, the Department may allot commercial timber in standing form for any construction upon fulfillment of the following criteria:

- 1) Construction site is in remote location;
- 2) If the authorized agency is not in the position to supply the required timber;
- 3) The applicant has the construction approval from concerned agency; and
- 4) Timber estimates have been provided by the concerned agency.

༡༡༡. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ བཟོ་སྐྱུན་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་
 རྣམས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་མེད་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༣༥
 པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པའི་ ཚད་གཞི་གྲུབ་པ་ཅིན་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཤིམ་པ་དང་འཁྲིལ་
 ཚོང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་ཁུལ་གོང་ཚད་ཁར་ བགོ་འགྲེམས་འབད་ཚོགས།

- ༡) ལུ་ཡིག་ཕུལ་མི་གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ཡིག་ཚན་གསལ་ཏེ་
 ལུ་ཡིག་བཅུགས་དགོ།
 - ༡) ལག་ཁྲུལ།
 - ༢) བཟོ་སྐྱུན་གྱི་ གནང་བ་དང་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ལས་ ཚ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ ཤིང་
 ཆས་ཀྱི་ཚོད་རྩིས།
 - ༣) དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ལས་ ཤིང་ཆས་མཁོ་སྤྱོད་ཀྱི་ འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ བདེན་
 སྤྱོད་ཡི་གྲ།
- ༢) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བདེན་དབྱུང་འབད་དེ་ ཚ་འཛོག་ ཡང་ན་ ཚམེད་
 གཏང་དགོ།
- ༣) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་ཆས་ཀྱི་ རྣམས་བཀའ་ཏེ་ ལུ་ཡིག་ཕུལ་མི་
 ལུ་ བགོ་འགྲེམས་འབད་དགོ།

༡༡༢. ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལས་ཁུངས་ དེ་ལས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ གཤམ་
 གསལ་ལྟར་དུ་ ཤིང་ཆས་བགོ་འགྲེམས་འབད་ནིའི་ དབང་ཚད་ཡོད།

- ༡) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་བྱ་བུ་ཨིན་པ་ཅིན་ འབོར་ཚད་སི་ཨེམ་ཏེ་
 ༣༠༠༠ དང་འབྲེལ་མཉམ་ ཡང་ན་ ཚོགས་སྐྱེད་ ༣༠༠ ཚུན་ ཤིང་སྤྱིར་བཏོན་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་
 གནང་བ་བྱིན་ཚོགས།
- ༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཤིང་རྩ་བོ་ བྱ་བུ་ སི་ཨེམ་ཏེ་ ༥༠༠༠ ཚུན་ གནང་བ་བྱིན་ཚོགས།
- ༣) གཤམ་སྤྱིད་ ཤིང་རྩ་བོ་ འབོར་ཚད་དགོས་མཁོ་འདི་ བྱ་བུ་སི་ཨེམ་ཏེ་ ༥༠༠༠ ལས་མངའ་བ་
 ཅིན་ ལྷན་ཁག་གིས་གནང་བ་བྱིན་ཚོགས།

221. The Department may allot commercial timber for construction depending on the availability of resources from State Reserved Forest Land at commercial royalty rate directly upon fulfillment of criteria prescribed under Section 135 of the Act as per the following procedures:
- 1) The applicant shall submit application to the Division or Park Office along with:
 - a) Lagthram
 - b) Construction approval and timber estimate approved by the concerned agency;
 - c) Verification letter from authorized agency on the possibility of timber supply.
 - 2) The Division or Park Office shall verify and approve or reject; and
 - 3) The Division or Park Office shall mark and allot the timber to the applicant.
222. The Ministry or Department and Division or Park Office shall have the authority to allot the timber as follows:
- 1) The Division or Park Office may approve standing tree volume equivalent to 3000 cft in sawn form or 300 poles on thinning basis;
 - 2) The Department may approve standing tree volume upto 5000 cft in sawn form; and
 - 3) The Ministry may approve if the requirement of standing tree volume is more than 5000 cft in sawn form.

དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཤིང་ཆས་བཤོ་འབྲེམས།

༡༡༩. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཤམ་འཁོད་ངོས་འཛིན་ཅན་གྱི་ ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ལས་ ཤིང་ཆས་བསྐྱུ་ལེན་ ཡང་ན་ བཏོན་ནི་འདི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་མེད་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ལུ་ བཤོ་འབྲེམས་འབད་ཚོགས།

- ༡) ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེ་ཕན།
- ༢) ལཱ་འབད་སའི་ས་ཁོངས།
- ༣) འཁོར་ལམ་རྒྱ་སྐྱེད་ ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱེད་ས་ཁོངས།
- ༤) ཚན་རིག་ཐོག་ལས་ ཤིང་ཕྱིར་བཏོན་འབད་བའི་ས་ཁོངས།
- ༥) གཞོན་འབྲུལ་ཐོན་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ གཙང་སེལ་ལས་སྐྱུ་ལག་ལེན་འབབ་སའི་ ས་ཁོངས།
- ༦) སློག་མེ་རྒྱན་ཐག།
- ༧) ལུས་ལྷགས་ལས་འགྲུལ།
- ༨) གཙུག་སྡེ་ ཡང་ན་ བཟོ་གྲའི་ནགས་ཚལ། དེ་ལས་
- ༩) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ངོས་འཛིན་དང་ གསལ་བསྐྱུགས་འབད་ཡོད་པའི་ ས་ཁོངས་གཞན་ གང་རུང་།

༡༡༩. ཤིང་ཆས་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཏོན་མི་ ཤིང་ཆས་བསྐྱུ་ལེན་གྱི་ལམ་སྟོན་ལྟར་དུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་ གི་དོན་ཚན་ ༡༡༠ པའི་འོག་ལུ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ བཤོ་འབྲེམས་འབད་ཚོགས།

༡༡༥. དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་གིས་ ཤིང་བརྒྱུ་སའི་ས་ཁོངས་ལས་ ཤིང་ཆས་སྐྱེལ་འབྲེན་མ་འབད་ བའི་ སྤྱོད་ལས་ སྤྱོད་ཁལ་སྤྱོད་དགོ།

Allotment of Commercial Timber by the Authority Agency

223. The Department may allot the harvest or extraction of timber to an authorized agency based on the availability of the resources from the State Reserved Forest Land from the following identified areas:
- 1) Forest Management Unit;
 - 2) Working scheme;
 - 3) Road widening or construction;
 - 4) Scientific thinning;
 - 5) Pest infested area or sanitation operation;
 - 6) Transmission line;
 - 7) Energy project;
 - 8) Institutional or Industrial forest; and
 - 9) Any other area which may be identified and notified by the Department.
224. The Department may allot the timber to an authorized agency under Section 220 of this Rules as per the timber harvesting guidelines issued by the Department.
225. The authorized agency shall pay the royalty before transportation of the timber from the felling site.

**ཚོང་གཞིས་དང་ ལྷ་ཁང་དགོན་སྡེ་ ཚོས་ཀྱི་གཙུག་སྡེ་གཞན་ཚུ་ བཟོ་སྐྱུན་གྱི་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ ཤིང་
ཆས་བཟོ་འབྲེལ་མས།**

༡༡༤. ལྷ་ཁང་དགོན་སྡེ་དང་ བཤད་གྲུ་ དེ་ལས་ ས་གནས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་
ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ ས་ཁོངས་གཞན་ཚུ་ ཉམས་གསོ་ལུ་ནི་དང་ ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་གྱི་དོན་ལུ་ ཤིང་
ཆས་བཟོ་འབྲེལ་མས་གང་རུང་ ལྷན་ཁག་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༤ པ་དང་འཁྲིལ་
དང་ལེན་འབད་དགོ།

ལག་ལེན་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ འགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་འབྲེལ་མས།

༡༡༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༡༥ པའི་ནང་གསལ་དགོས་དོན་གྱི་དོན་ལུ་དང་
བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱགས་ ༡༤ པ་དང་འཁྲིལ་ འགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཞོང་གསེབ་ས་
གནས་ཚུ་ནང་ ཞོང་གསེབ་སྐྱོད་ཁུལ་གྱི་ ཞོང་ཚད་ཁར་ བཟོ་འབྲེལ་མས་འབད་ཚོགས།

ཞོང་གསེབ་ནང་གི་ཐབ་ཤིང།

༡༡༦. མི་གིས་བསྐྱུ་བསྐྱུམ་ ཡང་ན་ མི་དང་འབྲེན་འབྲུད་འབད་མི་སེམས་ཚན་གྱིས་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་
ཡོད་པའི་ ཐབ་ཤིང་སྐྱུ་སྐྱུམ་དང་ ཤིང་དང་ ཞལ་ལག་བཏོག་བཏོག་པ་ཚུ་ སྐྱེར་དོན་ལག་ལེན་གྱི་
དོན་ལུ་ སྐྱོད་ཁུལ་སྐྱོད་མ་དགོ་པར་སྐྱོད་ཚོགས།

༡༡༧. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཤམ་འཁོད་ལྷར་ ཞོང་གསེབ་སྐྱོད་ཁུལ་གྱི་ ཞོང་ཚད་
ཁར་ བཟོ་འབྲེལ་མས་འབད་ཚོགས།

- ༡) འབྲུལ་ཆས་ཚུ་གིས་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ཡོད་མི་ ཐབ་ཤིང་གང་རུང་།
- ༢) ཤིང་ཤི་ཤིམ་དང་ སྐྱུ་སྐྱུམ་ བཟོ་དབྱིབས་མེད་པ་བཏང་པའི་ཤིང་ ཡང་ན་ བད་འབྲུལ་ཐོབ་
ཡོད་པའི་ཤིང་གང་རུང་།
- ༣) སྐྱོག་མེའི་མཐུད་སྐྱེལ་ཡོད་སར་ ཁྱིམ་གུང་པ་རེར་ ཡང་ན་ ཚོས་ཀྱི་གཙུག་སྡེ་རེ་ལུ་ ལོ་རེ་ནང་
ཐབ་ཤིང་གི་ལྷ་བུ་མི་ཅེ་ན་ ༥ རེ།
- ༤) སྐྱོག་མེའི་མཐུད་སྐྱེལ་མེད་སར་ ཁྱིམ་གུང་པ་རེ་ ཡང་ན་ ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙུག་སྡེ་རེ་ལུ་ ལོ་
རེ་ནང་ ཐབ་ཤིང་གི་ལྷ་བུ་མི་ཅེ་ན་ ༡༤ རེ།

Allotment of Commercial Timber for Construction of Dzong, Monastery and other Religious Institution

226. Any timber allotment for renovation and restoration of Lhakhang, Sheldras and other religious site of local and national importance shall be carried out by the Ministry in accordance with Section 136 of the Act.

Allotment of Forest Produce for Other Use

227. The Department may allot forest produce at the rural royalty rate in rural areas for the purpose as prescribed under Section 138 of the Act and as per Annexure XVI of this Rules.

Firewood in Rural Area

228. Any dry firewood and lops and tops collected or transported by men or draft animals shall be allowed free of royalty for domestic use.

229. The Division or Park Office may allot at rural royalty:

- 1) Any type of firewood which is transported by mechanical devices;
- 2) Dead, dying, deformed or diseased trees where ever possible;
- 3) 8 cubic meter in a year per household or religious institutions where there is electricity connection; or
- 4) 16 cubic meters in a year per household or religious institution where there is no electricity connection.

१३०. བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ११५ པ་དང་ ११८ པའི་ཐོག་ལུ་ ཐབ་ཤིང་བཤོ་འགྲེམས་འདི་གསལ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།
- १) ལུ་ཡིག་ཕུལ་མི་གིས་ ཟླ་འོག་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱུགས་ १༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཐབ་ཤིང་གི་དོན་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ།
 - २) འབྲེལ་ཡོད་ཀློང་གིས་ ལུ་ཡིག་དེ་ བདེན་དཔྱད་འབད་བའི་རྗེས་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱུགས་ १༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཚ་འཛོག་ ཡང་ན་ ཚ་མེད་གཏང་ཐོག་ལས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་གཏང་དགོ། དེ་ལས་
 - ३) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཟླ་འོག་ལས་འཕྱོར་བའི་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ བདེན་དཔྱད་འབད་དེ་ ཚ་འཛོག་ ཡང་ན་ ཚ་མེད་གཏང་དགོ།

རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོགས་ཕུར།

१३१. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གསལ་འཁོད་ལྟར་:

- १) རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོགས་ཕུར་ १०० ཚུན་ ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པའི་ ཚོགས་ཕུར་གྱི་རྒྱ་ཚད་ རིང་ཚད་མིའུ་ ༤ དང་ རྒྱ་ཚད་སེན་ཁི་མི་འར་ १० ཚུན་ རྩོང་གསེབ་སྤྱོད་ལཱ་གི་ རོང་ཚད་ལར་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ནི། ཡང་ན་
- २) རོང་ཚད་དབྱེ་ཞིབ་ཁྱར་གཞི་བཞག་སྟེ་ ཤིང་རྩ་ཕོ་བཀག་པའི་སྐབས་ རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོགས་ཕུར་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ནི། ཡང་ན་
- ३) བྱངས་ལ་ १०० ལས་མང་བའི་ རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོགས་ཕུར་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་རོང་ཚད་ལར་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ཚོགས།

१३२. རམ་བསྐྱོར་ནིའི་ཚོགས་ཕུར་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ཐངས་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་འདི་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ དོན་ཚན་ १३० པ་ལྟར་ཏུ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

230. The firewood allotment under Section 228 and 229 of this Rules shall be carried out as per the following procedures:
- 1) The applicant shall apply to Gewog for firewood as per Annexure XVI of this Rules;
 - 2) The concerned Gup shall endorse or reject the application after verification as per Annexure XVI of this Rules and forward to the Division or Park Office; and
 - 3) The Division or Park Office shall verify the documents forwarded by the Gewog and shall approve or reject.

Fencing Post

231. The Division or Park Office may allot:
- 1) The pole size which produce up to 100 numbers of fencing post with six feet length and up to 20 centimeter diameter at rural royalty rate; or
 - 2) Standing tree which will produce fencing post on splitting based on the volume assessment; or
 - 3) More than 100 numbers of fencing posts at commercial royalty rate.
232. The procedure for allotment of fencing post shall be as per Section 230 of this Rules.

རོ་སྐྱེག་ཤིང།

༡༣༩. སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ མི་ཏར་གེུབ་ ༡ འབད་མི་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་གི་ རོ་སྐྱེག་
ཤིང་དང་ མི་ཏར་གེུབ་ ༣ འབད་མི་ དབྱེ་ལག་གཞན་གྱི་ རོ་སྐྱེག་ཤིང་ཚུ་ རྩོད་གསེབ་ས་
ཁོངས་ནང་ ཐང་ཀར་དུ་ རྩོད་གསེབ་སྤྱོད་ལཱ་གི་ རོང་ཚད་ཁར་ བལོ་འགྲེམས་འབད་དགོ།

༡༣༧. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ རྩོད་གསེབ་ས་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ཁར་ རྩོད་གསེབ་སྤྱོད་ལཱ་གི་ རོང་ཚད་ཁར་ རོ་
སྐྱེག་ཤིང་མཁོ་སྤྱོད་འབད་ནི་དོན་ལུ་ དབང་ཚད་ལུན་པའི་ལས་སྡེ་གང་རུང་ རོས་འཛིན་འབད་ཚོགས།

དར་ཤིང།

༡༣༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྩོད་གསེབ་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་ཚོགས་ས་གནས་ནང་ལུ་
ཤི་རྒྱུན་རེ་བྱུང་ཚེ་ རྩོད་གསེབ་སྤྱོད་ལཱ་གི་ ཚད་གཞི་ཁར་ དར་ཤིང་ ༡༠༥ ཚུན་དང་ དར་ཤིང་
གཞན་ཚུ་ ཉམས་བཀལ་བའི་འཇུག་མེད་པར་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ སྤྱོད་ལཱ་ཚད་གཞི་ཐོག་ལུ་ བལོ་
འགྲེམས་འབད་ཚོགས།

༡༣༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ལྷ་ཡིག་ཕུལ་མི་དེ་ གདམ་ཁའི་ཐོག་ལུ་ ཁྲོམ་ཚོགས་ས་གནས་ནང་ལུ་ རྩོད་
གསེབ་སྤྱོད་ལཱ་གི་ རོང་ཚད་ཁར་ དར་ཤིང་ ༡༠༥ བལོ་འགྲེམས་འབད་ནི་དོན་ལུ་ དབང་ཚད་
ལུན་པའི་ལས་སྡེ་ཅིག་ རོས་འཛིན་འབད་ཚོགས།

སྤོ་ལོར་གྱི་ཁྲིམས།

༡༣༧. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ མེད་འོག་སྤོ་ལོར་སྡེ་ཚན་དང་ མེད་འོག་བདག་སྤྱོད་གིས་
ཕུལ་མི་ དབྱེ་ཞིབ་སྒྲན་ལུ་ གཞི་བཞག་སྡེ་ ཤིང་བྲ་བུའི་ སི་ཨེཔ་ཊི་ ༡༠༠ དང་དོ་མཉམ་པའི་
ཤིང་རྩེ་ལོ་ བལོ་འགྲེམས་འབད་ཚོགས་ནི་དང་ དགོས་མཁོའི་གངས་འཕོར་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ།

༡༣༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྤོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ བཅའ་
ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༧ པའི་ནང་གསལ་ལུ་ བལོ་འགྲེམས་འབད་ཚོགས་མི་འདི་ཡང།

Pyre Wood

233. The Range Officer shall allot one meter cube of special class and three meter cube of other class of pyre wood on the rural royalty rate directly in the rural area based on the approval from Gewog.
234. The Department may designate any authorized agency to supply pyre wood outside rural areas on rural royalty rate.

Flag Pole

235. The Division or Park Office may allot up to 108 flag poles in the rural or urban area as per rural royalty rate in case of death and other flag poles on commercial royalty rate.
236. The Department may designate an authorized agency to allot 108 flag poles in the urban area at rural royalty at the option of the applicant.

Livestock shelters

237. The Division or Park Office may allot standing tree volume equivalent to 200 cft in sawn form based on the assessment report submitted by the Gewog Livestock Sector and Gewog administration and the frequency shall be assessed based on the need.
238. The Division or Park Office may carry out allotment under Section 237 of this Rules shall be as per the following procedures:

- 1) The applicant shall apply to Division or Park Office along with endorsement from gewog administration and Gewog Livestock sector; and
- 2) The Division or Park Office shall verify the documents and allot or reject the application.

Makeshift shack

239. The Division or Park Office upon approval by the Gewog Administration in rural areas, may allot standing tree volume equivalent to a total of 200 cft in sawn form of timber, per household once in five years for one of the following purpose:¹²

- 1) Construction of farm guard;
- 2) Watch tower;
- 3) Machinery shed; or
- 4) Storehouse.

Allotment of Firewood and Fencing Post by Authorized Agency

240. The Department may designate authorized agency for allotment and supply of firewood and fencing post in the areas outside rural areas and the applicant shall submit the application to an authorized agency for allotment or supply.

¹² Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Allotment for Other Religious Purpose

241. The Division or Park Office may allot standing tree volume equivalent to 100 cft in log form of timber for Sogshing, Lepshing, Zhungshing of special class timber for religious institutions at commercial royalty.¹³
242. The Division or Park Office may allot 24 cubic meter of firewood for national Kureem at commercial royalty.
243. The Division or Park Office may allot standing tree volume equivalent to 200 cft of timber for construction of Tsamkhang at commercial royalty in accordance with Section 221 of this Rules.

Allotment for Chadri

244. The Division or Park Office shall allot the following quantity of timber or forest produce for Chadri on payment of commercial royalty:
 - 1) Flag pole up to 100 numbers;
 - 2) Tsim or Dangchung upto 100 numbers;
 - 3) Bamboo of upto 1000 numbers; and
 - 4) Timber upto 300 cft.

¹³ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

༡༤༥. བཅའ་སྒྲིག་གི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༤༤ པའི་ནང་གསལ་གྱི་ དབང་ཚད་ལས་
བཟུལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་འཕེལ་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཚེ་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་སྡེ་བརྒྱུད་
དེ་ལེན་དགོ།

ལག་བཟོ་ཅའམ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་ཆས་བཤོ་འགྲེམས།

༡༤༦. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཚ་གནས་ཅན་གྱི་ ཚོག་ཐམ་འཆང་མི་ མི་རིགས་རུང་
ལུ་ ལག་བཟོའི་ཅའམ་བཟོ་སྐྱེད་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་ཆས་ཤིང་ཕ་བོ་ཚུ་ ཤིང་རུམ་འབོར་ཚད་གྲུ་ གཞི་
བཞག་སྟེ་ ཚོང་འབྲེལ་གོང་ཚད་ཁར་ སྤྱོད་ལལ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ཚོག།

༡༤༧. ལག་བཟོ་ཅའམ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་ཆས་བཤོ་འགྲེམས་དེ་ གཤམ་འཁོད་གྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་
འབད་དགོ།

- ༡) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཚོག་ཐམ་འཆང་མི་རེ་ལུ་ ལོ་རེ་ནང་ ཤིང་གསུམ་
རེ་ ཚ་འཛོག་འབད་ཚོག་པ་དང་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་གྱི་ ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ཚོག་ཐམ་
འཆང་མི་རེ་ལུ་ ལོ་རེ་ནང་ བུམོ་ ༡༠༠ གནང་བ་བྱིན་ཚོག།
- ༢) ལས་ཁུངས་གྱི་འགོ་འཛིན་གྱིས་ ཚོག་ཐམ་འཆང་མི་རེ་ལུ་ ལོ་རེ་ནང་ ཤིང་གྲངས་གསུམ་ལས་
ལྷག་སྟེ་ གནང་བ་བྱིན་ཚོག། དེ་ལས་
- ༣) གལ་སྲིད་ རྒྱ་ཆས་བསྐྱེད་ལེན་གྱི་ ས་ཁོངས་ནང་ བསྐྱེད་བཅོས་ཡོད་པ་ཅིན་ ལུ་ཡིག་སྐུལ་མི་
གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་ལོག་བཅུགས་དགོ།

ཤ་སྐུའི་ཤིང་རུམ།

༡༤༨. ལས་ཁུངས་ ཡང་ན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་
༡༤༩ པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པའི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲིལ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་ཁར་ སྤྱོད་
ལལ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་ ཤ་སྐུའི་ཤིང་རུམ་ བཤོ་འགྲེམས་འབད་ཚོག།

245. Any additional forest produce for Chadri which are beyond the authority specified under Section 244 of this Rules shall be sourced through authorized agency.

Allotment of Raw Material for Handicraft Item

246. The Division or Park Office shall allot raw material for manufacture of handicraft items in standing trees to any person having valid license with payment of royalty at commercial rate on log volume basis.
247. The procedures for allotment of raw material for handicraft items shall be as follows:
- 1) The Division or Park Office may approve three number of trees per license holder per year or approve 200 burrs per license holder per year from specified location;
 - 2) The Head of Department may approve more than three numbers of tree per license holder per year; and
 - 3) In the event of change in location of raw material collection, the applicant shall re-apply to the Division or Park Office.

Mushroom Billets

248. The Department or Division or Park Office may allot mushroom billet upon realization of royalty at the commercial rate as per the procedure prescribed under Section 249 of the Rules.

༡༤༧. ལྷ་ཡིག་སྤུལ་མི་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ལས་ འཕུལ་ཤིང་དུམ་ཚུ་གི་ དགོས་མཁོའི་ལྷ་ཡིག་
བརྩམས་དགོས་དང་ རྒྱབ་སྐྱོན་དོ་སྦྱོར་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ འཕུལ་ཤིང་དུམ་ཚུ་གི་ བགོ་འགྲེམས་
དེ་ ག་ཤམ་འཁོད་ལྟར་འབད་དགོ།

༡) མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གལ་སྲིད་ གངས་ཚད་འབོར་ཆེན་ཡོད་པ་ཅིན་ འཕུལ་ཤིང་དུམ་ རྩུལ་ ༣༠༠༠ ཚུན་ ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་མེད་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གོ་རིམ་སྡེ་ བགོ་
འགྲེམས་འབད་ཆོག།

༢) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གལ་སྲིད་ གངས་ཚད་འབོར་ཆེན་ཡོད་པ་ཅིན་ འཕུལ་ཤིང་དུམ་ རྩུལ་ ༣༠༠༠
ལས་ལྷག་སྟེ་ ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་མེད་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གོ་རིམ་སྡེ་ བགོ་འགྲེམས་འབད་ཆོག།

༡༥༠. འཕུལ་ཤིང་དུམ་ཚུ་ མ་བརྒྱབས་པར་ཡོད་པའི་ ཤིང་ཅུ་བོ་གི་ཞལ་ལག་ལས་ མཁོ་སྦྱོད་འབད་དགོ།

༡༥༡. མངའ་སྡེ་ ཡངན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བགོ་འགྲེམས་འབད་ཡོད་པའི་ འཕུལ་ཤིང་དུམ་གྱི་
བཀོལ་སྤྱོད་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོས་དང་ ཤིང་དུམ་ཁ་སྐོང་གི་ དགོས་མཁོ་གང་རུང་ བཀོལ་སྤྱོད་སྟུན་
ལྷ་ལུ་ རག་ལས་དགོ།

ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།

༡༥༢. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐུ་མ་གཏོགས་ བཅའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༢ པ་ལས་ ༡༤༦ པ་དང་འཁྲིལ་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་
ཚོང་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་དོན་ལས་ ཚོང་འབྲེལ་སྦྱོད་ཁལ་གྱི་ གོང་ཚད་ཁར་ བསྐྱུ་འཛོམས་འབད་
ཚོག་པའི་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།

249. The Applicant shall submit for requirement of mushroom billets from concerned Dzongkhag and based on the recommendation the allotment of billets shall be carried out as follows:
- 1) The Division or Park may allot up to 3000 numbers of billets based on the availability of resources in phase wise manner, if the quantity is considerably huge; or
 - 2) The Department may allot more than 3000 numbers of billets based on the availability of resources in phase wise manner if the quantity is considerably huge.
250. The mushroom billets shall be supplied from the branch of the standing tree.
251. The Division or Park Office shall monitor the utilization of billets allotted and any additional requirement of billet shall be subject to the utilization report.

Non-Wood Forest Produce

252. In accordance with Section 142 to 146 of the Act, the Non -Wood Forest Produce shall be allowed to be collected or harvested except for wild flora listed under schedule I of the Act on commercial royalty rate for commercial purpose.

༡༥༣. མི་ངོམ་གང་རྒྱུང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུར་དེའི་ ཉེན་ཐོ་བཀོད་འབད་མི་ སི་ཁའི་ཤིང་སྐྱུ་མ་གཏོགས་
རང་དོན་སྤོང་ཐབས་ལུ་ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་བསྐྱུ་འཛུམས་ ཡང་ན་བསྐྱུ་ལེན་ འབད་
མི་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧༡ པ་ནང་འཁྲིལ་ སྤོང་ཁལ་མི་ཐོག།

༡༥༤. ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ འཛོལ་སྤོང་སྤོང་མི་ མི་སྡེ་ལུ་ གཙོ་རིམ་གཞུང་གྲེ་
ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་དགོས་མཁའི་དོན་ལུ་ བསྐྱུ་འཛུམས་འབད་ཚོག་
པའི་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།

༡༥༥. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧༢ པ་དང་འཁྲིལ་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་
ཀྱི་ འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚན་ བཟོ་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་དང་ མེམས་ལུགས་བྱིན་དགོཔ་མ་ཚང་ སྡེ་ཚན་
འདི་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་དང་ཅིག་ཁར་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ འབྲུག་གི་ནགས་
ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤྱོད་འཛིན་སྐྱོང་མཚོག་ལུ་ཀྱི་ སྤྱི་ག་ལུགས་ལྟར་དུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་
གཞི་བཟུམ་དགོ།

དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་བསྐྱུ་འཛུམས།

༡༥༦. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧༣ པ་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཚུ་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ ལྷན་ཚད་ལྟར་དུ་
དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་ཚུ་ བསྐྱུ་འཛུམས་འབད་བཟུག་དགོ།

- ༡) ས་ཁ་མཐོ་སའི་ གཡུས་ཚན་ཚུ་ནང་ སྤོང་པའི་ཁར་ རང་སའི་ཁྲམ་དང་ མི་རྩིས་ དེ་ལས་
ས་ཚལ་ག་ལེན་གྱི་ དབང་ཚལ་ག་ཁྱེར་འཆར་སྡེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྗེད་འོག་བདག་སྤོང་དང་ཅིག་ཁར་
ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ བསྐྱུ་འཛུམས་འབད་ཚོག།
- ༢) གྲུང་པ་རེ་ལས་ མཐོ་ཤོས་མི་གྲངས་ ༣ གྱིས་ དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་བསྐྱུ་འཛུམས་འབད་
ཚོག་ནི་དང་ འབྲུ་མི་དོན་ལུ་གནང་བ་ཡོད་པ་དང་ ལྷན་ཚད་ལྟར་པའི་ ལྷིམ་གྲུང་ཚུ་ལུ་ བསྐྱུ་
འཛུམས་ཀྱི་ཚོག་ཐམ་དེ་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་རྗེད་ཚུ་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་
གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་སྤོང་དགོ།

253. Any person collecting or harvesting Non-Wood Forest Produce for personal use except for schedule I species of wild flora shall be free of royalty in accordance with Section 141 of the Act.
254. The Non-Wood Forest Produce shall be allowed for harvest on priority for the community whose livelihood is dependent on Non-Wood Forest Produce for commercial purpose.
255. The Department shall facilitate and promote formation of Non-Wood Forest Produce Management Group in accordance with Section 142 of the Act and register with the Division or Park Office; and prepare management plan as per the Forest and Nature Conservation Code of Best Management Practices in Bhutan.

Collection of Cordyceps

256. In accordance with Section 144 of the Act, the collection of the Cordyceps shall be allowed by the individual as per the following criteria:
 - 1) The residents of the high-altitude villages who have their thram, census and land user right certificate registered in the concerned Gewog Administration shall be eligible for collection.
 - 2) The maximum of three household members shall be eligible for collection of cordyceps and the collection permits to the eligible households will be issued jointly by the concerned Gups and Concerned Division or Park Office.

- 3) དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་འདི་ རང་སོའི་མེད་འོག་གི་ ས་མཚམས་ནང་འཁོད་ ཡང་ན་ སྤར་སྲོལ་ ཐོབ་ལམ་དང་འཁྲིལ་རྒྱུ་མ་གཅིག་ བསྐྱུ་བསྐྱེམ་འབད་ཚོགས། གལ་སྲིད་ མེད་འོག་རྩ་གི་བར་ ན་ ས་མཚམས་དང་ས་གསལ་མེད་པའི་ རྩོད་རྒྱུ་ལེ་འཐོན་པ་ཅིན་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་གིས་ འདི་བཟུམ་རྩོག་འཛིང་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་བརྒྱུད་དེ་སེལ་དགོ།
- 4) དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་བསྐྱུ་འཛོམས་འབད་ནིའི་ ཏུས་ཡུན་འདི་ བསྐྱུ་འཛོམས་ས་ཁོངས་ནང་ སར་རྩུ་འགོ་འགྲུལ་འབད་བའི་ ཏུས་ཡུན་མ་བརྩིས་བར་ ལྷོ་དགེག་ལས་བརྒལ་ ཕྱིན་མི་ ཚོགས།
- 5) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་བསྐྱུ་འཛོམས་རྩུ་ ལུ་ ལྷོ་རྩོག་འབད་དགོ།

347. ཚོག་ཐམ་གྱི་འབྲུལ་བསྐྱུ་ལེན་འདི་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ 10 པའི་འོག་ལུ་ སྤྱི་འབྲུལ་གྱི་ ཟུར་དེབ་ནང་ མེད་ཏུ་བཀོད་མི་ལྟར་ཏུ་འབད་དགོ།

348. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ 20 པ་ལྟར་ཏུ་ འབྲུང་ ཁུངས་གྱི་ ལག་ཁྱེར་སྤོད་དགོཔ་དང་ བསྐྱུ་འཛོམས་གྱི་ཐབས་ལམ་རྩུ་ དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུལ་གྱི་ ལམ་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ བསྐྱུ་སྤོད་འབད་དགོ།

349. ལས་ཁུངས་གྱིས་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་རྩུ་ ལྷོ་སྲེལ་དང་ གསོ་སྦྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་དང་སེམས་ཤུགས་བྱིན་དགོ།

350. རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱི་འབྲུལ་འགོ་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྩུ་ གཤམ་འཁོད་དང་ འཁྲིལ་དགོ།

- 1) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ མེ་རྒྱུ་འུན་གཅིག་གི་འོག་རྩུ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- 2) ལས་ཁུངས་གྱིས་ མེ་རྒྱུ་འུན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།

- 3) The collection of cordyceps shall be allowed only within the respective gewog boundary or having traditional rights. In the event of any conflicts arising out of ambiguous boundaries between the gewogs, the concerned dzongkhag shall resolve such conflicts through Dzongkhag Tshogdu.
 - 4) The collection of cordyceps shall be strictly restricted to one-month period, excluding the number of days of journey to and from the collection site.
 - 5) The concerned Division or Park office shall monitor the cordyceps collections.
257. The collection of permit fees shall be imposed as per the Schedule of fees prescribed under Annexure X of this Rules.
258. The Division or Park Office shall issue Certificate of Origin as per Annexure XX of this Rules and collection methods shall be implemented as per the Cordyceps Guidelines.
259. The Department shall facilitate and promote propagation and domestication of Non- Wood Forest Produce.
260. The Non-wood Forest Produce from State Reserved Forest Land shall be as follows:
- 1) The Division or Park Office shall approve less than one metric ton.
 - 2) The Department shall approve more than one metric ton.

ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་ཆ་མེད་གཏང་བཅངས།

༡༤༡. ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱི་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ ལས་བླངས་ཐོག་ལས་
སྡེ་ཚོན་ཆ་མེད་ ཡང་ན་ ཐོ་ནང་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་བ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་
ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་ཅིག་བཅུགས་དགོ།

༡༤༢. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཆ་མེད་དམ་ བཤེལ་བཞག་འབད་མི་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་
འབད་དགོཔ་མ་ཚད་ ཆ་མེད་ཀྱི་ ལུ་ཡིག་བཅུགས་ཚར་བའི་ཚེས་སུ་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ བསྐྱེལ་ལེན་
ཡང་ན་ བསྐྱེལ་འཛུམས་འབད་ནི་མེད་པ་ དེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་ གླུ་བས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་ ཡང་ན་ མཐའ་སྐྱད།

༡༤༣. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ གཤམ་སྤྱིད་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ འཛིན་
སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱི་རྟོངས་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༥ པ་ དེ
ལས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དགོངས་དོན་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་པ་ཅིན་ སྡོན་འགོའི་ཞིབ་རྟོག་ལུ་
གཞི་བཞག་སྟེ་ སྡེ་ཚོན་དེ་ གླུ་བས་ཐོག་མཚམས་འཛོག་འབད་དགོ།

༡༤༤. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གི་ ལྷན་ལུ་དང་ རྒྱབ་སྐྱོན་དོ་སྐྱོར་ལུ་
གཞི་བཞག་སྟེ་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་དེ་ མཐའ་སྐྱད་གཏང་ཚོགས།

བསྐྱར་སྐྱོད།

༡༤༥. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་གྱི་
རྟོངས་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་གི་ དགོངས་དོན་ཚུ་
ལས་ འགལ་བ་ཡོད་མེད་ ཞིབ་དཔྱད་དང་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོཔ་མ་ཚད་ ཞིབ་རྟོག་ཚུ་ལུ་
གཞི་བཞག་སྟེ་ འགལ་བ་དེ་ ཚབས་རྒྱུད་དང་ ལེགས་བཅོས་འབད་ནིའི་ བཅོ་བསམ་ཚུ་ ཡོད་པ་
ཅིན་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཚོན་དེ་ བསྐྱར་སྐྱོད་འབད་དགོ།

Cancellation of Non-Wood Forest Management Group

261. Any cancellation of deregistration of the Non-Wood Forest Management Group by the members voluntarily, an application shall be put up to the Division or Park Office.
262. The Division or Park Office shall assess the cancellation and ensure that no harvest or collection is carried out after the cancellation has been applied.

Suspension or Termination of Non-Wood Forest Produce Management Group

263. The Division or Park Office shall suspend the Non-Wood Forest Produce Group based on the preliminary finding in the event of violation of the management plan and Section 145 of the Act and this Rules.
264. The Department may terminate Non-Wood Forest Produce Group based on the report and recommendation from the Division or Park Office.

Reinstate

265. The Division or Park Office shall investigate and verify if there is any violation of the management plan and provisions of the Act and Rules by the Non-Wood Forest Produce Group and based on the findings, the Non-Wood Forest Produce Group shall be reinstated if the gravity of the violation is minor and repairable with corrective measures.

ཇོ་བདག་མེད་པའི་དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས།

༡༤༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༡ པ་དང་འཁྲིལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རང་
སོའི་མངའ་འོག་ལུ་ རྒྱ་རྒྱུད་ཐོན་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཡང་ན་ གནམ་བུར་གྱི་སྐབས་སུ་ རྒྱ་གིས་ འཕྲུག་
འབག་འོང་བའི་ དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས་ཡོད་ལུགས་སྐོར་ འདི་འཕྲོ་ལས་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་འབད་
དགོ།

༡༤༥. མི་ངོ་གང་རྒྱུང་གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་འབད་བའི་ཉིན་མ་
ལས་ རྒླམ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས་ཀྱི་ ཐོབ་དབང་བཀོད་མི་རེ་ འཕྲོན་པ་ཅིན་
ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ ཚོགས་ཐམས་ལུ་ཐོག་ལས་ རང་སོའི་ཐོབ་དབང་གི་ བདེན་ཁུངས་བཀའ་དགོ།

༡༤༦. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༤༡ པ་དང་འཁྲིལ་
ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་མི་དེ་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཐོག་ལས་ བདེན་སྦྱོར་འབད་དགོ།

༡༤༧. གལ་སྲིད་ ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ བདེན་ཁུངས་གྲུབ་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་
གིས་ བདག་དབང་ཡོད་པའི་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས་ བསྐྱུ་ཞིའི་གནང་བ་སྦྱོད་དགོ།

༡༤༨. གལ་སྲིད་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་འབད་བའི་ཉིན་མ་ལས་ རྒླམ་གཅིག་གི་ཤུལ་ལུ་ དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས་ཀྱི་
ཐོབ་དབང་བཀོད་མི་ མ་འཕྲོན་པ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ མི་ངོ་གང་རྒྱུང་
ལུ་ ཚོགས་ཐམས་སྦྱོད་དེ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ སྦྱོད་ཁུལ་ལེན་ཐོག་ལས་ དལ་འབྱུང་གི་ཤིང་ཆས་བསྐྱུ་
འཛུམས་འབད་ནིའི་ གནང་བ་སྦྱོད་དགོ།

Unclaimed Drift Timber

266. In accordance with Section 147 of the Act, the Division or Park Office may notify the existence of drift timber within the respective jurisdiction of Division or Park Office immediately after the flash flood or during the monsoon.
267. Any person claiming right over the drift timber within the one month of the notification by the Division or Park Office shall establish their right with submission of valid permit.
268. The Division or Park Office shall inspect and verify the authenticity of the claim applied under Section 267 of this Rules.
269. In the event the rightful ownership has been established, the Division or Park Office shall allow the rightful owner to collect the drift timber.
270. The Division or Park Office after one month of notification shall allow any person to collect the drift timber upon issuance of permit if there is no claim on realization of commercial royalty.

སྐྱེར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཚན་དང་ ཤིང་ཆས་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།

༡༧༡. སྐྱེར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཚན་ལས་ ཤིང་ ཡང་ན་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་
སྐྱེར་དོན་ལག་ལེན་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་དོན་ལུ་ སྲོད་ཁྲལ་བཏབ་མ་དགོ་པར་ ཕྱིར་
བཏོན་འབད་ནིའི་ གནང་བ་སྲོད་དགོ།

༡༧༢. སྐྱེར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཚན་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ཡོད་པའི་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་སྲོད་པའི་རྗེས་སུ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།

༡༧༣. སྐྱེར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཚན་ལས་ རང་དོན་ལག་ལེན་དང་ ཚོང་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་དོན་
ལུ་ ཤིང་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་འདི་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དང་འཁྲུལ་དགོ།

༡) ཤིང་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནིའི་ གྲོ་འདོད་བསྐྱེད་མི་ སྐྱེར་གྱི་ས་ཚའི་ཚོ་བདག་གིས་ ལག་ཁྲམ་གྱི་
འབྲ་དང་སྐྱུགས་ཏེ་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཅུགས་དགོ།

༢) སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ ཁྲོམ་སྡེ་ ཡང་ན་ རྫོང་ལག་ས་ཁྲམ་སྡེ་ཚན་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་
ལས་ ས་ཁོངས་ཀྱི་ བདེན་དབྱུང་འབད་དགོ་པ་མ་ཚད་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱུགས་ ༡༧
པ་དང་འཁྲུལ་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ ཉོགས་མེད་གནང་བ་སྲོད་པའི་རྗེས་
སུ་ ཤིང་བཟུང་ཚོག་པའི་ ས་མཚམས་བཀའ་དགོ།

༡༧༤. ས་ཚའི་ཚོ་བདག་གིས་ ཤིང་ཆས་དང་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ ཚོང་འབྲེལ་དང་ སྐྱེལ་
འབྲེན་གྱི་ དགོས་མཁོ་ག་ར་ལུ་གནས་དགོ།

༡༧༥. སྐྱེར་གྱི་ས་ཚའི་ཚོ་བདག་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ ཟུར་སྐྱུགས་ ༡༠ པ་དང་འཁྲུལ་ བཟུང་གིང་
ཚུ་གུ་ ཉོགས་བཀའ་བའི་ ཞབས་ཏོག་གི་ འཇུག་སྲོད་དགོ།

Timber and Non-Wood Forest Produce from Private Registered Land

271. The harvest of tree or Non-Wood Forest Produce from the private registered land for personal use or commercial purpose shall be allowed without royalty.
272. The Non-Wood Forest Produce harvested from private registered land for commercial purpose shall be allowed upon issuance of permit.
273. The removal of tree from private registered land for personal use and commercial purpose shall be allowed as per the following procedure:
- 1) The owner of the private registered land intending to remove the tree shall apply with copy of Lagthram to the Range Office; and
 - 2) The Range Office shall carry out the joint field verification with Thromde or Dzongkhag Land Sector shall demarcate the land for felling after approval of Forestry Clearance by the Range Office as per Annexure XVII of this Rules.
274. The land owner shall comply with all the requirements for trade and transport of timber and Non Wood Forest Produce.
275. The private land owner shall pay service charge for marking of the trees as per Annexure X of this Rules.

ལེའུ་ ༡ པ།
ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང།

༡༧༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༩ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་
བཟོ་གྲ་ཁང་དེ་ འིང་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲ་ཁང་དང་ འིང་མིན་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲ་
ཁང་སྡེ་ དབྱེ་བ་བྱེད་གོ་པ་མ་ཚད་ ལས་ཁུངས་དང་གཅིག་ཁར་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ ལོ་གཉིས་ཀྱི་
བར་ན་ཚར་ལེ་ བསྐྱར་གསོ་འབད་དགོ།

༡༧༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ དོན་ཚན་ ༡༥༠ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འིང་གི་རྒྱ་ཚལ་ག་ལེན་འཐབ་
ཐངས་ལུ་ གཞི་བཞག་ཐོག་ལས་ འིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་འདི་ བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པ་
དང་གཉིས་པ་སྡེ་ དབྱེ་བ་བྱེད་གོ།

དབྱེ་ཁག།

༡༧༦. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཡིག་ཚང་བཀའ་རྒྱ་ཐོག་ལས་ འིང་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲ་ཁང་དང་པ་དང་
གཉིས་པའི་ཐོ་ ཏུས་མཐུན་བཟོ་ཚོགས།

༡༧༧. འིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པའི་ གངས་སུ་རྒྱུད་མི་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ ཐོ་རྒྱུང་མ་
གཅིག་གིས་ ཚད་འཛིན་མི་འབད།

- ༡) འགྲུལ་མེད་ཀྱི་འིང་བྲ་ཁང།
- ༢) འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འིང་བྲ་ཁང་ ཡང་ན་ འཕྲུལ་ཀྱི་ལྷགས་ཐག་སོག་ལེ།
- ༣) ཁ་འབྱར་སྐབ་ལེབ་འཕྲུལ་ཁང།
- ༤) སྐྱར་པང་འཕྲུལ་ཁང།
- ༥) ཕྱེ་མའི་སྐྱར་ལེབ་འཕྲུལ་ཁང།
- ༦) འོག་ཀྱི་འཕྲུལ་ཁང།
- ༧) སོལ་མོ་བཟོ་གྲ་སྡེ་ཕྱན།
- ༨) སྤོས་བཟོ་གྲ་སྡེ་ཕྱན།

CHAPTER 8
FOREST BASED INDUSTRY

276. In accordance with Section 149 of the Act, the Department shall classify Forest-Based Industry into Wood-Based Industry and Non Wood-Based Industry and shall be duly registered with the Department and renew every two years.
277. In accordance with Section 150 of the Act, the Department shall classify Wood-Based Industry into primary and secondary Wood-Based Industry based on the types of raw material used.

Classification

278. The Department may update the list of primary Wood-based Industry and secondary Wood-based Industry through office order.
279. The Primary Wood based Industry shall include but not limited to the following:
- 1) Stationary Sawmill;
 - 2) Mobile Sawmill or Power Chain Saws;
 - 3) Veneer Factory;
 - 4) Plywood Factory;
 - 5) Particle Board Factory;
 - 6) Paper Factory;
 - 7) Charcoal Manufacturing Unit;
 - 8) Incense Manufacturing Unit;

- ༧) ལག་བཟོ་སྡེ་ཕྱན།
- ༡༠) འིང་དུམ་གྱི་ལྷ།
- ༡༡) འགས་ཚལ་སྐྱེ་ལྡན་གཙང་དག་བཟོ་སྡེ།
- ༡༢) འིང་གཞོག་སྡེ་ཕྱན། ཡང་ན་
- ༡༣) ལས་སྣ་གཞན་གང་རུང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཏན་འབེབས་བཟོ་ཚོག་མི།

༣༤༠. འིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་སྡེ་དབྱེ་ཁག་གཉིས་པའི་གངས་སུ་ཚུང་མི་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ ཐོ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་ ཚད་འཛིན་མི་འབད།

- ༡) ཚོབ་འིང་སྡེ་ཕྱན།
- ༢) འིང་འི་ལ།
- ༣) འང་ཆས་སྡེ་ཕྱན།
- ༤) མོ་འིང་།
- ༥) འིང་གི་སོལ་མོ།
- ༦) འ་སྐབ་སྡེ་ཕྱན།
- ༧) འིང་དུམ་སྐྱུར་ལེབ།
- ༨) རྒྱ་སྐྱུང་འཕུལ་ཁང།
- ༩) འིང་སྐྱུར་འཕུལ།
- ༡༠) འིང་སྐྱིག་ཁང།
- ༡༡) རོ་སྐམ་སྐྱོམ་དང་འིང་སྐྱོམ།
- ༡༢) མེ་ཀྲོག་སྐྱོམ།
- ༡༣) འིང་གི་པར་འིང་། ཡང་ན་
- ༡༤) ལས་སྣ་གཞན་གང་རུང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཏན་འབེབས་བཟོ་ཚོག་མི།

- 9) Handicraft Units;
- 10) Logging;
- 11) Forest bio-refinery;
- 12) Chipping Unit; or
- 13) Any other activities as may be determined by the Department.

280. The Secondary Wood-Based Industry shall include but not limited to the following:

- 1) Chopstick Unit;
- 2) Wood Pellet;
- 3) Furniture Unit;
- 4) Tooth Pick;
- 5) Wood Briquette;
- 6) Earbud Unit;
- 7) Block Board;
- 8) Fiber Mill;
- 9) Wood Lamination;
- 10) Wood Joinery;
- 11) Packing Boxes and Crates;
- 12) Match Box;
- 13) Wooden Photo Frames; or
- 14) Any other activities as may be determined by the Department.

ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་གི་ རྩོམ་གྲིང་དང་ལག་ལེན།

༢༤༡. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༥༩ པ་དང་ ༡༥༧ པ་ ༡༥༥ པ་ དེ་ལས་ ༡༥༦ པ་དང་འཁྲིལ་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གཤམ་འཁོད་ ཀྱི་ བྱ་སྐོའི་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ནགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་
གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པ་ རྩོམ་གྲིང་འབད་དགོས་དང་ དེའི་ལག་ལེན་ཚུ་ མཚམས་འཛིན་འབད་དགོ།

- ༡) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རྩོམ་གྲིང་ཀྱི་ ལྷ་ཡིག་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ ཤིང་ལུ་
བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པའི་ དངོས་གཞུགས་ཀྱི་ བདེན་དཔུང་འབད་དགོ།
- ༢) འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་གི་ ཤིང་ལུ་
བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པ་ག་རའི་ རྩོམ་གཞུང་བཞག་དགོ།
- ༣) ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁག་དང་པ་ཚུ་གིས་ བཟོ་གྲ་ཁང་ནང་ན་འོང་མི་དང་ ཕྱི་ཁར་
འགྲོ་མི་ཤིང་ཆས་ ཡང་ན་ ནགས་ཚལ་ཀྱི་ རོན་སྐྱོད་མཁོ་སྐྱབ་ ཡང་ན་ གཞན་ཁ་ལས་ཐོབ་
མིའི་གྲངས་ཚད་ རྩོམ་གཞུང་ཚུ་ལ་མཐུན་སྡེ་བཞག་དགོ།
- ༤) རྩོམ་གྲིང་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ འགྲུལ་སྐྱོད་དང་ འགྲུལ་མེད་ཀྱི་ འཕྲུལ་ཆས་གང་རུང་ རྩོང་
གསེབ་དང་ ཚོང་སྐྱུར་གྱི་ཤིང་ཆས་ཚུ་ ན་ནི་ལུ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- ༥) མི་རོགས་རུང་ གོང་ཚད་ཕབ་ཆག་གི་ ཤིང་ཆས་ན་ནི་གི་ སློ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ རྩོང་གསེབ་
ལྷིམ་བཟོ་སྐྱུན་གྱི་ གོང་ཚད་ཕབ་ཆག་གི་ ཤིང་ཆས་གནང་བ་གྲུབ་པའི་ རོས་ལེན་ཡི་གུ་སྐྱགས་
ཏེ་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལྷ་ཡིག་བཅུགས་དགོ།
- ༦) སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ གནང་བ་གྲུབ་པའི་ཤིང་ཆས་ཚོག་ཐམ་དང་ ཤིང་ཆས་ན་ཚར་མིའི་
གནས་ཚད་ དེ་ལས་ ལྷ་བ་འབད་ཡོད་མི་ ས་གནས་ཚུ་ བདེན་དཔུང་འབད་དེ་ ཤིང་ཆས་ན་
ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོག་ཐམ་སྐྱོད་དགོ།

༢༤༢. ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲ་ཁང་དབྱེ་ཁང་དང་པ་གིས་ རྩོམ་གྲིང་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་ མཁོ་སྐྱབ་འབད་དེ་
ཡོད་མི་ ཡང་ན་ འབྲུང་ཁུངས་སོ་སོ་ལས་ཐོབ་མི་ ཤིང་ཆས་ ཡང་ན་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱོད་ཚུ་གི་
དོན་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་ ཚོག་ཐམ་ཚུ་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

Registration and Operation of Forest-Based Industry

281. In accordance with Section 153, 154, 155 and 156 of the Act, the Department shall register and regulate the operation of primary Wood- Based Industry as per the following procedures:
- 1) The Division or Park Office shall carry out physical verification of primary Wood -Based Industry upon receipt of the registration application.
 - 2) The concerned Division or Park Office shall maintain inventory of all the primary Wood-Based Industry within the respective jurisdiction.
 - 3) The primary Wood-Based Industry shall maintain a proper record of the incoming and outgoing quantity of timber or forest produce procured or received from various sources.
 - 4) Any registered mobile and stationed machinery shall be permitted to saw both rural and commercial timber.
 - 5) Any person intending to saw the subsidized timber shall apply to Range Office with a copy of subsidized house building timber approval.
 - 6) The Range Office shall verify approved timber permit, status of timber sawn and the location applied and issue a sawing permit.
282. The primary Wood-Based Industry shall produce certification of registration and necessary permit issued for the timber or forest produce procured or received from various sources.

१५३. ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་ལུ་ ཡང་གནས་ཅན་གྱི་རིམ་ལུགས་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་
ཡང་གནས་ཅན་གྱི་ མྱོས་གནས་ཐོག་ལས་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཚོགས་བཟོ་དགོ།

ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་དབྱེ་ལག་གཉིས་པའི་ ཐོ་བཀོད་དང་ལག་ལེན།

१५ॣ. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ १५३ པ་དང་ १५ॣ པ་ १५५ པ་ དེ་ལས་ १५॥ པ་དང་འཁྲིལ་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་དབྱེ་ལག་གཉིས་པའི་ ལག་ལེན་ཚུ་ མཚམས་
འཛིན་འབད་ནི་དང་ དེ་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་ཚོགས་ཐམ་གྱི་འདྲ་ཅིག་དང་སྐྱུགས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་
ག་ཡིག་ཚང་དང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

१५५. མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཚོགས་ཐམ་དང་ ཡིག་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ཤིང་
ཚས་གྱི་ འབྲུང་ཁུངས་ཚུ་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།

ཤིང་མིན་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་།

१५॥. བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ १ॣॡ པ་དང་ १५३ པ་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཤིང་མིན་ཐོན་
སྐྱེད་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་ཚུ་ལུ་ ལྷན་ཐབས་དང་ མཚམས་འཛིན་འབད་ཚོགས།

རྒྱུན་ཐག་སྐྱེ་རིང་ ཡང་ན་ ཐག་ལམ་གཞི་བཅུགས་དང་ལག་ལེན།

१५१. ལས་ཁུངས་ལས་ གནང་བ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་
གོང་གསལ་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཤིང་ཚས་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་དོན་ལུ་ རྒྱུན་ཐག་སྐྱེ་རིང་གཞི་
བཅུགས་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚོགས།

१५२. ལས་ཁུངས་ལས་ གནང་བ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་
རྒྱ་ཚ་སྐྱེལ་འབྲེན་དང་ རྒྱ་ལྷན་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་བའི་ ལྷ་བཤལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཐག་ལམ་གཞི་
བཅུགས་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚོགས།

283. The registration of Wood-Based Industry may be allowed on digital platform as and when the digital process is available.

Registration and Operation of Secondary Wood-Based Industry

284. In accordance with Section 153, 154, 155 and 156 of the Act, the Department shall regulate the operation of secondary Wood-Based Industry and register with the Division or Park Office with a copy of trade license.
285. The Division or Park Office shall verify the source of timber based on the permits and documents.

Non Wood-Based Industry

286. In accordance with Section 149 and 153 of the Act, the Department may facilitate and regulate Non Wood- Based Industry.

Installation and Operation of Cable Crane or Rope Way

287. The installation and operation of cable crane shall be allowed for rural or commercial timber extraction in the State Reserved Forest Land with approval from the Department.
288. The installation and operation of rope way for transportation of materials and ecotourism may be allowed in the State Reserved Forest Land with approval from the Department.

༡༥༧. ལྷན་ཐག་སྐྱེ་འོང་དང་ ཐག་ལམ་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཡིག་བཙུགས་མི་གིས་ ཤིང་བདབས་ཡོད་པའི་ ས་
ཆ་ནང་ ལྷན་འབྲུག་སྐྱེ་ ཤིང་དོ་མཉམ་སྐྱེ་ འཇུགས་སྐྱོང་འབད་དགོ།

289. The applicant of cable crane and rope way shall carry out compensatory plantation equivalent to the area felled.

ལེའུ་པ།
ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚོང་སྤྱོད་དང་སྐྱེལ་འབྲེན།

ཕྱིར་ཚོང་དང་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ སྐྱེལ་འབྲེན།

༡༧༠. ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་ཚུ་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་དང་ ཉམས་སྲུང་
རིགས་སྐྱེལ་ དེ་ལས་ ཤེས་ཡོན་གྱི་དོན་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་ ཚོག་ཐམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་
སུ་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ ༡༥༥ པ་དང་འཁྲིལ་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ བསྐྱབ་བྱ་ཐོག་
ལས་ ཕྱིར་ཚོང་དང་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་ དེ་ལས་ སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ཚོགས།

༡༧༡. འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་
སྣའི་དཔེ་ཚད་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་འཁྲིལ་ ཚན་
རིག་དབང་འཛིན་གྱི་ བསྐྱབ་བྱ་ཐོག་ལས་ ཕྱིར་ཚོང་དང་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་ ཡང་ན་ སྐྱེལ་འབྲེན་
འབད་ནིའི་དོན་ལས་ ཚོག་ཐམ་སྐྱོད་ཚོགས།

༡༧༢. མི་རིགས་རྩུང་གིས་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༡ པ་ དེ་ལས་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ རི་ཁའི་
ཤིང་སྣ་ཚུ་ ཚན་རིག་གི་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ ཉམས་སྲུང་རིགས་སྐྱེལ་ དེ་ལས་ ཤེས་ཡོན་གྱི་དོན་ལུ་
ཕྱིར་ཚོང་འབད་ནིའི་ གྲོ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ ༡༥༥ པ་དང་འཁྲིལ་
གནང་བ་བྱིན་དགོས་དང་ དེ་ཡང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་འཁྲིལ་ ཚན་རིག་
དབང་འཛིན་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོན་དོ་སྦྱོར་ལེན་པའི་རྗེས་སུ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་ ཚོག་ཐམ་ལེན་
དགོ།

༡༧༣. འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་
སྒྲགས་ ༡༥ པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ འབྲི་ཤོག་དང་འཁྲིལ་ ཚན་རིག་དབང་འཛིན་གྱི་
རྒྱབ་སྐྱོན་དོ་སྦྱོར་གུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ལུ་ཡིག་ཆ་འཛོག་ ཡང་ན་ ཚམ་ཚུལ་གྱི་ཚོགས།

CHAPTER 9
TRADE AND TRANSPORT OF FOREST PRODUCE

Export, Re-export and Transit

290. Any export, re-export and transit of wild flora listed under schedule I shall be allowed for scientific research, conservation breeding and education purposes upon issuance of permit from the Management Authority in accordance with Section 158 of the Act on the advice of the Scientific Authority.
291. The Management Authority may grant permits for export, re-export or transit of wild flora specimens listed under schedule II and III for trade on the advice of the Scientific Authority under Section 20 of this Rules.
292. Any person intending to export, re-export and transit the wild fauna listed under Schedule I, II and III shall be allowed in accordance with Section 158 of the Act to export for scientific research, conservation breeding and education purpose with permit from the Management Authority upon recommendation from the Scientific Authority under Section 20 of this Rules.
293. The Management Authority may approve or reject the application based on the recommendation of the Scientific Authority under Section 20 of this Rules and as per the form prescribed under Annexure XVIII of this Rules.

༡༧༤. ཚོག་ཐམ་དེ་ ཚོག་ཐམ་སྒྲོན་པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་ ཆགས་ཡོད་པ་དང་
ནང་འབྲེན་འབབ་མི་དང་ ཕྱིར་ཚོང་འབབ་མི་ དེ་ལས་ ལོ་ག་ཕྱིར་ཚོང་འབབ་མི་གིས་ ཚོག་ཐམ་ནང་
གསལ་བཀོད་ཡོད་པའི་ གནས་ཚིག་ཚུ་ལུ་གནས་དགོ།

༡༧༥. ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤུ་རིགས་ཀྱི་ འཚོ་ཉིང་ལུ་ ཉེན་
ལ་གི་གནས་རིམ་དང་ སྐྱེ་དོས་རིགས་སྤུ་ཚུ་ རང་བཞིན་ཆགས་པའི་ སུ་ཁོངས་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་
འབབ་ནིའི་ ཉམས་སྲུང་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ཕྱིར་ཚོང་གི་དོན་ལུ་ ཚན་རིག་དབང་
འཛིན་གྱིས་ ཐོ་ཅིག་བཟོ་དགོ་པ་དང་ ཐོ་དེ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་ ཉེར་མཁོའི་ཚོག་ཐམ་གྱི་
དོན་ལས་སྒྲོན་དགོ།

༡༧༦. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་མིན་པར་ ཤེས་ཡོན་དང་ ཞིབ་འཚོལ་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་
ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཕྱིར་ཚོང་འབབ་ནིའི་ སྒོ་འདོད་ཡོད་ཚེ་ འབྲུག་གི་སྐྱེ་ལྗན་རིགས་སྤུའི་བཟའ་
ཁྲིམས་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ དོན་ཚན་ ༧༢ པའི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་གནས་དགོ།

ནང་འབྲེན།

༡༧༧. ལྗན་ཁག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ དགོས་མཁོ་ཚུ་ འབྲུག་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཚུ་དང་
གཅིག་ཁར་ རགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ནང་འབྲེན་འབབ་ནིའི་ གནང་བ་གནང་ཚོག།

༡༧༨. ལྗན་ཁག་གིས་ རགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ནང་འབྲེན་འབབ་ནིའི་དོན་ལུ་ གནང་བ་བྱིན་ནིའི་ དབང་
ཚད་འདི་ མངའ་སྡེ་ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་ལུ་ འགན་སྒྲོན་འབབ་ཚོག།

༡༧༩. འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ བཟའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༡ པ་དང་
འབྲེལ་ ཚོག་ཐམ་ཚུ་བྱིན་དགོ།

294. The permit shall be valid for one year from the date of issuance and the importer, exporter, re-exporter shall comply with all the conditions specified in the permit.
295. The Scientific Authority shall prepare a list of wild flora species under schedule II and III for export based on the level of threat of the survival of the species and conservation measures in management of the wild population in the natural habitat and issue the list to the Management Authority for necessary permit.
296. Any person intending to export forest produce for academic and other research without commercial intent shall comply with the requirements under Section 92 of the Biodiversity Act of Bhutan, 2022.

Import

297. The Ministry may allow import of forest produce accompanied by relevant documents to meet the demand in the country.
298. The Ministry delegates the approving authority for the import of forest produce to the Division or Park Office.
299. The concerned Division or Park Office shall issue permits in accordance with Section 161 of the Act.

ཕྱིར་ཚུངས།

300. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 162 པ་དང་འབྲེལ་ ལྷན་ཁག་གིས་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ ཤིང་དུམ་དང་ ཤིང་བྱ་བ་ དེ་ལས་ ཐབ་ཤིང་སྟེ་ ཕྱིར་ཚུངས་འབྲེལ་ཞེ་གི་ གནང་བ་བྱིན་ནི་མི་ཚོ་གྲགས་ ཡིན་ཅུང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་ ཤིང་ཆས་ཚོང་སྐྱོར་འབྲེལ་ཞེ་གི་ ཚོང་ལམ་མེད་པ་ཅིན་ ལྷན་ཁག་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱོའི་རིམ་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་ཚུངས་འབྲེལ་ཞེ་གི་ གནང་བ་བྱིན་ཚོ་གྲགས་

- 1) མི་ངོ་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ལྡན་པའི་ ལས་སྟེ་གང་ཅུང་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ ཤིང་དུམ་དང་ བྱ་བ་ དེ་ལས་ ཐབ་ཤིང་སྟེ་ ཕྱིར་ཚུངས་འབྲེལ་ཞེ་གི་ གྲོ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ལྷན་ཁག་གིས་ཆེད་དུ་ བཀོད་པའི་ ཕྱིར་ཚུངས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཡིག་ཆ་ཚུ་སྟོན་དགོ། ¹⁴
- 2) ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 300 ། 1 ། པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཡིག་ ཆ་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ལྷན་ཁག་ལུ་ ཤིང་ཆས་ཕྱིར་ཚུངས་གི་ གྲོ་མ་འཆར་སུལ་དགོ། ¹⁵
- 3) ལྷན་ཁག་ལས་ ཤིང་ཆས་ཕྱིར་ཚུངས་གི་ གནང་བ་སྐབ་པའི་རྗེས་སུ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ རྒྱུ་ ཕྱིར་ཚུངས་གི་དོན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱེགས་ 23 པ་དང་ ཟུར་སྐྱེགས་ 10 པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ འབྲེལ་ཡོད་སྐབ་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་ཚུངས་སྐྱེལ་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་ ཐམ་སྟོན་དགོ་པ་དང་ ཡལ་ཉེན་རིགས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་གྲོས་ཀྱི་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་ པའི་ རིགས་སྐྱེལ་ཚོགས་ཐམ་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱེགས་ 12 པ་དང་འབྲེལ་སྟོན་དགོ། ¹⁶

300(ཀ) འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱེགས་ 10 པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ སྐབ་འབྲེལ་བཟབ་སྟེ་ ཐོན་རྗེས་དོན་ལུ་དང་ བཟོ་ཚར་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱེལ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཕྱིར་ཚུངས་ ལོག་ཕྱིར་ཚུངས་ ཡང་ན་ སྐྱེལ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཐམ་སྟོན་ཚོ་གྲགས། ¹⁷

¹⁴ རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱུག་གཞི་ ། འཛིན་སྐྱོན་ ། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཛིན་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།
¹⁵ རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱུག་གཞི་ ། འཛིན་སྐྱོན་ ། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཛིན་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།
¹⁶ རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱུག་གཞི་ ། འཛིན་སྐྱོན་ ། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཛིན་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།
¹⁷ རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱུག་གཞི་ ། འཛིན་སྐྱོན་ ། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཟུགས་ཡོད།

Export

300. In accordance with Section 162 of the Act, the Ministry shall not allow export of timber in log form and sawn form; and firewood except in a situation, where the timber has no market within the country as per the following procedures:
- 1) Any person or authorized agency intending to export the timber in log form and sawn form; and firewood shall provide supporting documents as per the Export guidelines prescribed by the Ministry.¹⁴
 - 2) The Department shall submit the proposal to the Ministry for export of timber based on the supporting documents submitted under Section 300 (1) of this Rules.¹⁵
 - 3) Upon approval of the export of timber by the Ministry, the Management Authority shall grant an export transit permit as per Annexure XXIII of this Rules and the applicable fee as prescribed under Annexure X; and the permit for Convention on International Trade of Endangered Species listed species shall be granted as per Annexure XVIII of this Rules.¹⁶
- A. The Management Authority may allow export, re-export or transit of semi finished products and finished products of wild flora specimens upon payment of a fee as per Annexure X of this Rules.¹⁷

¹⁴ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁶ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁷ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

༣༠༡. སྐྱེས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཀོད་བཤུབ་པའི་ས་ཆ་ནང་ལས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཤིང་རྒྱུ་དང་ ཤིང་ཆས་ཏུ་བྲལ་ དེ་ལས་
ཐབ་ཤིང་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་ ཚོག་ཐམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་
༡༤༩ པ་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཚོགས།

༣༠༢. མི་དོགས་རྒྱུ་གིས་ བཟོ་བཀོད་བཤུབ་ད་ཐོན་པའི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལས་
ཚོག་ཐམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༤ པ་དང་འབྲེལ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཚོགས།

༣༠༣. ཚོས་སྤྲེའི་བཟོ་བཀོད་བཤུབ་མི་ལས་ཐོན་པའི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ གནས་སྤངས་ག་ཅི་བརྩམ་ནང་ཨིན་རྒྱུང་
ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་མི་ཚོགས།

ནང་འཁོད་འགྲུལ་སྐྱོད།

༣༠༤. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༤༧ པ་དང་འབྲེལ་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ རང་འཁོད་
འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་ནི་དེ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱེའི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་ མཚམས་འཛིན་འབད་དགོ།

༡) སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ ཤིང་བཟོ་བ་ས་ལས་ དོ་ཁང་ ཡང་ན་ ཤིང་བྲལ་
ཡང་ན་ བཟོ་སྐྱུན་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ ལཱ་འབད་སའི་ ས་ཁོངས་ཚུ་ནི་ཀྱི་ འགྲུལ་སྐྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
བདེ་བྱུགས་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ འབྲུང་ཁུངས་ལག་ཁྱེར་དང་ ཤིང་བཟོ་བ་ས་ལས་ སྤྱིལ་འབྲེན་
འབད་ནི་འི་ ལག་ཁྱེར་སྐྱོད་དེ་ ཤིང་ཆས་ཚུ་གུ་ ཐོལ་རྒྱུ་དགོ།

༢) སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ ཤིང་མིན་ནགས་ཚལ་ཀྱི་ ཐོན་སྐྱོད་གང་རྒྱུང་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་
འབྲུང་ཁུངས་ལག་ཁྱེར་དང་ རང་འཁོད་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་ བཀའ་རྒྱ་ཕྱིན་དགོ།

༣༠༥. རྗེས་ཤུལ་ ཡང་ན་ ཚོས་སྤྲེའི་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ སྐྱེས་གི་ ཤིང་གི་བཟོ་བཀོད་བཤུབ་བཏང་མི་ནང་
ལས་འཐོན་པའི་ ཤིང་ཆས་ཚུ་ རང་འཁོད་འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་ནི་དེ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ བྱ་སྐྱེའི་རིམ་
པ་དང་འབྲེལ་དགོ།

301. The export of timber in log and sawn form; and firewood harvested from private registered land shall be allowed on issuance of permit from Management Authority in compliance to Section 163 of the Act.
302. Any person intending to export the timber from dismantled structure shall be allowed for export on issuance of permit from the Management Authority in accordance with Section 166 of the Act.
303. The timber from dismantled religious structures shall not be allowed for export under any circumstances.

Internal Movement

304. In accordance with Section 167 of the Act, the Department shall regulate the internal movement of timber as per the following procedures:
 - 1) The Range Office shall issue Certificate of Origin to facilitate movement of timber from stump to depot or sawmill or construction site or work area with hammer impression.
 - 2) The Range Officer shall issue Certificate of Origin and Internal Movement Order for movement of any Non Wood Forest Produce.
305. The internal movement of timber from the dismantled wooden structure from heritage or religious site or private shall be as per the following procedure:

- 1) ལུ་བ་འབད་མི་གིས་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ། དེ་ལས་
- 2) མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་འཛིན་ཡིག་ཚང་གིས་ འབྲུང་ཁུངས་ལག་ཁྱེར་སྤྱོད་དགོ།

ནགས་ཚལ་ཞིབ་དཔྱད་སྐོར་དང་ཞིབ་དཔྱད་ས་སྐོ།

306. ནགས་ཚལ་གྱི་ ཐོན་སྐྱེད་གང་རུང་གི་ འགྲུལ་སྐྱོད་སྐབས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ ཞིབ་དཔྱད་སྐོར་སྡེ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་པའི་ གཅིག་སྤྱིལ་ཞིབ་དཔྱད་སྐོར་ཁར་ ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

307. ཁྲིམས་ལས་འགལ་བའི་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ འགྲུལ་སྐྱོད་འབད་མཁེད་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ དོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པའི་ ཞིབ་དཔྱད་སྐོར་ཚུ་ བྱ་སྐབས་གང་བདེའི་ཐོག་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ་སྡེ་བཞག་དགོ།

308. ཞིབ་དཔྱད་ས་སྐོར་དོན་ལུ་ ཡིག་ཚང་བཀའ་རྒྱ་དེ་ནང་ ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ འགྲུལ་སྐྱོད་ལྷ་རྟོག་འབད་ནིའི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ ཅུས་ལུན་དེ་ བཀོད་དགོཔ་དང་ ནགས་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 19 པ་ལས་ 26 པ་ཚུན་འཁོད་ཡོད་པའི་ ཐོབ་དབང་དང་ དབང་ཚད་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

ཚོགས་མཉམ་འཇུག་

309. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 170 པ་དང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 18 པའི་ནང་ དབང་ཚད་སྤྱོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ལས་ཁུངས་འོག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚང་གིས་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གང་རུང་ བསྐྱུ་གསོག་དང་ བསྐྱུ་བསྐྱེམ་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་དོན་ལུ་ འགྲུལ་སྐྱོད་དང་ ཚོང་སྐྱོར་གྱི་དོན་ལུ་ ཚོགས་མཉམ་སྤྱོད་དགོ། ¹⁸

¹⁸ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ [འཕྲི་སྟོན་] 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

- 1) An application shall be applied to the concerned Division or Park Office; and
- 2) The Division or Park Office shall issue Certificate of Origin.

Forest Check Gate and Check Point

306. Any movement of forest produce shall be declared at the Integrated Check Post as forest established check gate for inspection.
307. The designated Check Point shall be flexible in nature to monitor the illegal movement of forest produce.
308. The office order for the Check Point shall consist of specific duration to monitor the movement of forest produce and the forestry officials shall exercise the rights and powers granted under Section 12 to 29 of the Act.

Permit

309. In accordance with Section 170 of the Act and as per powers delegated under Section 7 of this Rules, the permit for harvest, collection, research and academic purpose, movement and trade of any forest produce shall be issued by the concerned office under the Department.¹⁸

¹⁸ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ལེའུ་ ༡༠ པ།
གཞོན་འགོལ་དང་ཉེས་ཆད།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཉ་གཟུང་ནི།

༣༡༠. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཡིག་འདི་ནང་ ཚོག་ཐམ་མེད་པར་ གཙང་ཚུ་ རོང་ཚུ་
མཚོ་ ཡང་ན་ རང་བཞེན་གྱི་ཚུ་མིང་ནང་ ཉ་གཟུང་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༡ པ་
དང་འཁྲིལ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉ་བཟུང་བའི་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ཉེས་
ཆད་ལྗོངས་ ༡ གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཐོག་ནི་དང་ ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་
གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༣༡༡. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ བཀག་དམ་ཅན་གྱི་གཙང་ཚུ་ རོང་ཚུ་ མཚོ་ ཡང་ན་ རང་བཞེན་གྱི་ཚུ་མིང་ནང་
ཉ་གཟུང་ནི་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༢ པ་དང་འཁྲིལ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉ་བཟུང་བའི་
གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ ༢ གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་
བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཐོག་ནི་དང་ ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༣༡༢. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ གཙང་ཚུ་ལ་སྦྱར་ཏེ་ ཉ་གཟུང་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༣ པ་དང་
འཁྲིལ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉ་བཟུང་བའི་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་
ཆད་ ལྗོངས་ ༥ གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཐོག་ནི་དང་ ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་
གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༣༡༣. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ འུམ་ ཡང་ན་ ཉིང་ ཡང་ན་ ཉི་ཕྱོམ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ཉ་གཟུང་ནི་
འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉ་བཟུང་བའི་གཞོན་
འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ ༣ གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་
སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཐོག་ནི་དང་ ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

CHAPTER 10
OFFENCE AND PENALTY

Illegal Fishing

310. Any person fishing in any river, stream, lake or natural pond without a valid permit issued under the Act and this Rules is an offence of illegal fishing under Section 171 of the Act and person shall be liable for a fine of one month's daily minimum national wage along with confiscation of fishing gear.

311. Any person fishing in a restricted area of river, stream, lake or natural pond is an offence of illegal fishing under Section 172 of the Act and person shall be liable for a fine of two month daily minimum national wage along with confiscation of the fishing gears.

312. Any person fishing by river diversion is an offence of illegal fishing under Section 173 of the Act and person shall be liable for a fine of five months daily minimum national wage along with confiscation of the fishing gear.

313. Any person fishing by using a large net or trap or snare is an offence of illegal fishing under Section 173 of the Act and person shall be liable for a fine of three month's daily minimum national wage along with confiscation of the fishing gear.

37. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཀག་དམ་ཅན་གྱི་ལྷན་དང་ཉེན་མ་ཚུ་ནང་ གཙང་ཚུ་ རོང་ཚུ་ མཚོ་ ཡང་ན་
རང་བཞིན་གྱི་ཚུ་རྫོང་ནང་ ཉ་གཟུང་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 77 པ་འཁྲིལ་ གཞོད་
འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 4 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་གྲྭ་
ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

37(ཀ) མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 78 པ་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཉ་གཟུང་ནི་གི་
ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ གནས་ཚུག་ཚུ་ལས་འགལ་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་
མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 6 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་
ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།¹⁹

37(ཁ) མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 79 པ་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཉ་གཟུང་ནི་གི་
ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ གནས་ཚུག་ཚུ་ལས་འགལ་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་
མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 2 གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་
ཉ་བཟུང་ཅ་ཆས་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།²⁰

37(ག) མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 80 པ་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཉ་གཟུང་ནི་གི་
ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ གནས་ཚུག་ཚུ་ལས་འགལ་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་
མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 1 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་
ཚོག་ཐམ་ཆ་མེད་གཏང་དགོ།²¹

¹⁹ གསལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉེན་མས་སྤྱང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ །འཕྲི་སློན་། 2024 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཟུགས་ཡོད།
²⁰ གསལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉེན་མས་སྤྱང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ །འཕྲི་སློན་། 2024 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཟུགས་ཡོད།
²¹ གསལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉེན་མས་སྤྱང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ །འཕྲི་སློན་། 2024 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཟུགས་ཡོད།

314. Any person fishing in river, stream, lake or natural pond on prohibited months and days shall be an offence under Section 174 of the Act and person shall be liable for a fine of five month's daily minimum national wage along with confiscation of the fishing gears.
- A. Any person violating terms and conditions of fishing permit in contravention with section 194 of this Rules shall be an offence and shall be liable for a fine of 6 months daily minimum wage along with confiscation of fishing gear.¹⁹
- B. Any person violating terms and conditions of fishing permit in contravention with section 195 of this Rules shall be an offence and shall be liable for a fine of two months daily minimum national wage along with confiscation of fishing gear.²⁰
- C. Any person violating terms and conditions of fishing permit in contravention with section 196 of this Rules shall be an offence and shall be liable for a fine of one month daily minimum national wage along with cancellation of the permit.²¹

¹⁹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

²⁰ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

²¹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

374(ང) མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འཕྲི་སློན་འདི་གི་དོན་ཚན་ 784 པ་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ ཉ་
གཟུང་ནི་གི་ཚོག་ཐམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ གནས་ཚིག་ཚུ་ལས་འགལ་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་
ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 7 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་གླེང་ཆུང་མཐའ་
ཕོག། ²²

375. རྒྱལ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 370 པ་ལས་ 372 པ་དང་འཁྲིལ་
ཉ་ཚུ་བཅན་ལེན་འབད་དེ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་ཁར་ བཙོང་ཞིན་མ་ལས་ ཁེ་སང་ཚུ་ གཞུང་གི་
ཕྱི་ལཱ་ནང་བཅུགས་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ས་གཏེར་དང་ རྫོག་ཏེར་ གོང་འཕེལ་ལས་སྤེལ་ལྷན་ལྷན་

376. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ཉོག་མེད་གནང་བ་མེད་པར་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྦྲིང་ནགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ས་གཏེར་གྱི་ལས་སྤེལ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 784 པ་དང་འཁྲིལ་
གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 36 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་
བསྟར་གླེང་ཆུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཉམས་གསོའི་སློན་ཕྱིས་བཏོན་མི་དང་སྤྱུགས་
ཏེ་ཕོག།

377. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ ཉོག་མེད་གནང་བ་མེད་པར་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྤྱང་སྦྲིང་ནགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ རྫོག་ཏེར་གྱི་ལས་སྤེལ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་ 784 པ་དང་
འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 36 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་
མིའི་ཉིན་བསྟར་གླེང་ཆུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཉམས་གསོའི་སློན་ཕྱིས་བཏོན་མི་
དང་སྤྱུགས་ཏེ་ཕོག།

²² རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་ [འཕྲི་སློན་] 4044 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཅུགས་ཡོད།

- D. Any person violating terms and conditions of fishing permit in contravention with section 198 of this amendment shall be an offence and shall be liable for a fine of one month's daily minimum national wage.²²
315. The forestry official shall seize the fish under Section 310 to 314 of this Rules and dispose at the market rate and deposit the proceeds in the government account.

Illegal Mining, Quarry and Developmental Activities

316. Any person carrying out mining activity without forestry clearance in State Reserved Forest Land shall be an offence under Section 175 of the Act and shall be liable for fines of thirty-six month's daily minimum national wage along with the compensation for restoration estimated cost by the Department.
317. Any person carrying out quarrying activity without forestry clearance in the State Reserved Forest Land shall be an offence under Section 175 of the Act and shall be liable for fines of twenty-four month's daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Department.

²² New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

374. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ རྣམས་ཚལ་གྱི་ ཉེག་མེད་གནང་བ་མེད་པར་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤངས་སྤོང་རྣམས་
ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྣ་འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 174 པ་དང་
འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 19 གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་
མིའི་ཉིན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཉམས་གསོའི་སྤོན་ཕྱིས་བརྟོན་མི་དང་
སྤྲུགས་ཏེ་ཕོག།

375. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ གསལ་སྤོན་འབད་ཡོད་པའི་ ཉེན་ཅན་གྱི་ཚུ་འབབ་ས་གནས་ནང་ ས་གཏེར་
དང་ རྫོག་ཏེར་ དེ་ལས་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྣ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་
ཚན་ 176 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 190
གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཉམས་གསོའི་
སྤོན་ཕྱིས་བརྟོན་མི་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ཕོག།

376. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ རྒྱང་སྤོང་བ་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ས་གཏེར་གྱི་ལས་སྣ་འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 177 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་
ལྗོངས་ 190 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
ཉམས་གསོའི་སྤོན་ཕྱིས་བརྟོན་མི་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ཕོག།

377. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ རྒྱང་སྤོང་བ་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ཀྱི་ དབུས་གླིང་ས་ཁོངས་ནང་ རྫོག་ཏེར་གྱི་ལས་སྣ་
འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 177 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་
མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ 190 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་གྲྭ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་
མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཉམས་གསོའི་སྤོན་ཕྱིས་བརྟོན་མི་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ཕོག།

318. Any person carrying out developmental activity without forestry clearance in the State Reserved Forest Land shall be an offence under Section 175 of the Act and shall be liable for fines of twelve month's daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Department.
319. Any person carrying out mining, quarrying and developmental activity in the declared critical watershed shall be an offence under Section 176 of the Act and shall be liable for fines of 120 month's daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Department.
320. Any person carrying out mining in the protected area shall be an offence under Section 177 of the Act and shall be liable for fines of 120 month's daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Department.
321. Any person carrying out quarrying in the core zone of the protected area shall be under Section 177 of the Act and shall be liable for fines of 150 months daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Division or Park Office.

322. མི་ངོ་གང་རླབ་གིས་ སྤྱང་སྐྱོབ་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ཀྱི་ དབུས་གླིང་ས་ཁོངས་ནང་ དགོང་འཕེལ་གྱི་ལས་
སྒྲུབ་འཐབ་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 122 པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྷན་དོ་ 12 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་
ཕོག་མི་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཉམས་གསའི་སྡོན་ཚུམ་བཏོན་མི་དང་
སྤྱུགས་ཏེ་ཕོག།

323. མི་ངོ་གང་རླབ་གིས་ དབུས་གླིང་ས་ཁོངས་མིན་པའི་ ཉེན་སྲུང་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ས་གནས་ཁར་
སྤོད་མི་ ཁོང་གསེབ་ཀྱི་དོན་ལས་ སྤོད་མི་དང་ གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ རོ་གཏེར་གྱི་
ལས་སྒྲུབ་འཐབ་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 123 པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་
བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྷན་དོ་ 6 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་ཕོག་
མི་དང་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ ཉམས་གསའི་སྡོན་ཚུམ་བཏོན་མི་དང་སྤྱུགས་ཏེ་
ཕོག།

**ལྷོ་ཕྱོད་ ཡང་ན་ དར་ལྷོ་མཐོགས་པའི་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཆགས་དང་ཤིང་རིགས་རིགས་སྒྲུབ་གསར་
འཛུགས།**

324. མི་ངོ་གང་རླབ་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོབ་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ས་གནས་དེ་གི་རི་ཁའི་
རིགས་སྒྲུབ་ཚུ་ ཡང་ན་ བད་འབུཔ་དང་ བད་གཞི་ཚུ་ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་ཉེན་འཕོད་མི་ ལྷོ་ཕྱོད་ ཡང་
ན་ དར་ལྷོ་མཐོགས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སྒྲུབ་ཚུ་གསར་འཛུགས་འབད་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
དོན་ཚན་ 124 པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ཉེས་ཆད་ལྷན་དོ་ 3
གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་ཕོག་མི་དང་ རིགས་སྒྲུབ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་འདིའི་
དོན་ཚན་ 126 པ་དང་འཁྲིལ་ ལུ་མེད་གཏང་ཚོག།

322. Any person carrying out developmental activity in the core zone of the protected area shall be an offence under Section 177 of the Act shall be an offence and liable for fines of twelve months daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Division or Park Office.
323. Any person carrying out quarrying activity in the protected area other than core zone which is not for rural use by the local inhabitant or for developmental activity within the protected area shall be an offence under Section 178 of the Act and shall be liable for fines of six months daily minimum national wage along with compensation for restoration cost estimated by the Division or Park Office.

Introduction of Invasive, Alien, or Exotic Species

324. Any person introducing invasive, alien or exotic wild flora and fauna species in the wild that pose risk to the native species or spread pest and disease in State Reserved Forest Land shall be an offence under Section 179 of the Act and shall be liable for fine of three months daily minimum national wage and the species may be destroyed as per Section 186 of this Rules.

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་རིགས་སྣ་གསལ་རལོ་ ལྷ་རྒྱུན་ནང་ཐར་གྲོལ་།

༣༢༥. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ལྷ་རྒྱུན་གང་རྩུང་ཅིག་ནང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་རིགས་སྣ་གསལ་རལོ་ལྷ་
ཐར་གྲོལ་བཏང་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༠ པ་དང་འཁྲིལ་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉེ་ཐར་གྲོལ་
བཏང་པའི་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྷོ་ལོ་ ༤ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་
ལས་མི་ཉེན་བསྐྱར་སྐྱེ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ཐར་གྲོལ་བཏང་པའི་ ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་ཉེ་ལྷོ་ འཛིན་སྲུང་འཐབ་དགོ།

རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀའ་བཀའ་བཀའ་།

༣༢༦. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ ལྷ་རྒྱུན་དེ་བུ་ ༡ པ་དང་ ༣ པ་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་
སྲོག་གཙོད་དང་ གཞོན་སྐྱོན་རྒྱབ་ནི་ ཅུ་མེད་བཟོ་ནི་ བསྐྱབ་སྐྱོམ་འབད་ནི་ རིགས་སྲེལ་ནི་ ཡང་
ན་ གསོ་ནི་ལྷོ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༡ པ་དང་འཁྲིལ་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ལུ་ ཉེན་
འཚུབས་བཀའ་བཀའ་བཀའ་ གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ བཅའ་ཡིག་འདི་ལུ་རྒྱུར་སྐྱེགས་ ༡༩ པའི་
ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ དཔེ་ཚད་དང་ མཁོ་ཆས་ལྷོ་ གཞུང་བཞེས་འབད་
དགོ།

**ལྷ་རྒྱུན་དེ་བུ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ ཁྲིམས་
འགའ་ ཐོག་འཆང་བཀའ་།**

༣༢༧. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུན་དེ་བུ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་འཆང་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༢༢ པ་དང་འཁྲིལ་
གཞོན་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ བཅའ་ཡིག་འདི་ ལྷ་རྒྱུན་གསལ་ ༡༩ པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་
པའི་ ཉེས་ཆད་ཕོག་ནི་དང་ དཔེ་ཚད་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

Release of Exotic Fish in Water Body

325. Any person releasing exotic fish species in any water body across the country is an offence of release of exotic fish in water body under Section 180 of the Act and shall be liable for fines of six months daily minimum national wage and the Department shall carry out management of the released exotic fish.

Risking of Wild Fauna Species

326. Any person killing, injuring, destroying, collecting, breeding, or raising wild fauna listed under Schedule II and III shall be an offence of risking of wild fauna species under Section 181 of the Act and shall be liable for fine as per prescribed in Annexure XIX of this Rules along with confiscation of the specimen, and equipment.

Illegal Possession of Wild Fauna Specimen listed under Schedule II and III

327. Any person who possesses wild fauna specimens listed under Schedule II and III of the Act shall be an offence under Section 182 of the Act and shall be liable for fine as prescribed in under Annexure XIX of this Rules along with confiscation of specimen.

Illegal Felling and Extraction of Trees

328. Any person illegally felling and extracting special class timber listed under Schedule II of the Act from State Reserved Forest Land without valid permit and hammer impression shall be an offence under Section 183 of the Act; and shall be liable for fine of Nu. 150 per cft for both log and sawn, compensation at fair market value, and confiscation of the timber as prescribed under Section 36 of this Rules.²³
329. Any person illegally felling and extracting other class timber listed under Schedule II and III of the Act from State Reserved Forest Land without valid permit and hammer impression shall be an offence under Section 184 of the Act and shall be liable for:
- 1) Fine of Nu. 125 per cft for both log and sawn;
 - 2) Compensation as per Natural Resources Pricing Committee Rate; and
 - 3) Payment of cost at fair market value as per Natural Resources Pricing Committee Rate and release the timber.

²³ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

330. Any person illegally felling and extracting other class timber listed under schedule II and III of the Act from the State Reserved Forest Land without valid permit and hammer impression is an offence under Section 184 of the Act and shall be liable for:
- 1) Fine of Nu. 125 per cft for both log and sawn;
 - 2) Compensation at Natural Resources Pricing Committee Rate and confiscation of the timber as per Section 36 of Rules, if the payment of cost at fair market value is not paid.
- A. Any person illegally felling and extracting firewood from species listed under Schedule II and III of the Act from State Reserved Forest Land without valid permit and hammer impression shall be an offence under section 184 of the Act and shall be liable for:²⁴
- 1) Fine of Nu. 50 per meter cube;
 - 2) Compensation as per rate of Authorized Agency per truckload; and
 - 3) Payment of cost at fair market value as per the rate per truckload of Authorized Agency and release of the firewood; or confiscation of firewood if the payment of cost at fair market value is not paid.

²⁴ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

331. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ རྒྱ་ལྷན་ལང་ན་ རྒྱ་རྒྱུན་མཐའ་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༤
 པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ ཐག་རིང་སྐྱུང་གི་ཚད་གཞི་ནང་འཁོད་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤིང་བརྟམ་ནི་
 འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༥ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟམ་ བཅའ་
 ཡིག་འདི་འདི་དོན་ཚན་ 332 པ་དང་ 330 པ་དང་འཁྲིལ་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ རྒྱུད་འཕུས་
 ཡང་ན་ འོས་ལྷན་གྱི་ ཚོང་འབྲེལ་གོང་ཚད་ཁར་ རིན་ངོ་སྤྱོད་དགོ།

332. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ རྒྱུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་དབུས་གླིང་དང་ གལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་འབབ་ས་ཁོངས་ནང་
 ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་གི་ཤིང་བརྟམ་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་
 15 པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟམ་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ཐོག་དགོཔ་འདི་ཡང་།
 1) སི་ཨེམ་ཁི་རེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་དངུལ་ཀྱམ་ 150 |
 2) ལྷན་ལག་གིས་ གཏན་འབེབས་བཟོ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་འཕུས། དེ་ལས་
 3) བཅའ་ཡིག་འདི་འདི་དོན་ཚན་ 36 པ་དང་འཁྲིལ་ ཤིང་ཆས་རྒྱ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

333. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ རྒྱུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་དབུས་གླིང་དང་ གལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་འབབ་ས་ཁོངས་ནང་
 ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་མིན་པའི་ ཤིང་གཞན་བརྟམ་ནི་འདི་ བཅའ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 15 པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟམ་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་
 ཐོག་དགོཔ་འདི་ཡང་།
 1) སི་ཨེམ་ཁི་རེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་དངུལ་བཀྱམ་ 150 |
 2) རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བཀོད་མི་ གོང་ཚད་དང་འཁྲིལ་རྒྱུད་འཕུས། དེ་
 ལས་
 3) རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བཀོད་མི་ གོང་ཚད་དང་འཁྲིལ་ འོས་ལྷན་གྱི་
 ཚོང་འབྲེལ་གོང་ཚད་ཁར་ རིན་ངོ་སྤྱོད་དེ་ ཤིང་ཆས་དེ་ འཛིན་གྲོལ་འབད་དགོ།

331. Any person illegally felling tree within the stipulated distance from the bank or edge of the water body as specified under Section 46 of the Act is an offence under Section 185 of the Act and shall be liable for fine, compensation or cost at fair market value in accordance with Section 328 and 330 of this Rules.
332. Any person illegally felling of special class tree in core zone of protected area and critical watershed shall be an offence under Section 186 of the Act and shall be liable for:
- 1) Fine of Nu. 150 per cft;
 - 2) Compensation as determined by the Ministry; and
 - 3) Confiscation of timber as Section 36 of this Rules.
333. Any person illegally felling of other class tree in core zone of protected area and critical watershed shall be an offence under Section 186 of the Act and shall be liable for:
- 1) Fine of Nu. 150 per cft;
 - 2) Compensation at Natural Resources Pricing Committee Rate;
 - 3) Payment of cost at fair market value as per Natural Resources Pricing Committee Rate and release the timber.

333. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ སྤྱང་སྐྱོབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་དབུས་གླིང་དང་ གལ་ཅན་གྱི་རྒྱ་འབབ་ས་ཁོངས་ནང་
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་མིན་པའི་ཤིང་གཞན་བརྒྱབ་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 126 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་
ཕོག་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- 1) སི་ཨེམ་ཁི་རེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་དངུལ་བཟུམ་ 140།
- 2) རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བཀོད་མི་ གོང་ཚད་དང་འབྲེལ་རྒྱུད་འཇུག་ དེ་
ལས་
- 3) གལ་སྲིད་ རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་གོང་ཚད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་བཀོད་མི་ འོས་ལྗན་གྱི་ ཚོང་འབྲེལ་
གོང་ཚད་ཁར་ དེ་ལོ་ལོ་སྤྱོད་པ་ཅིན་ བཅའ་ཡིག་འདིའི་དོན་ཚན་ 36 པ་དང་འབྲེལ་ ཤིང་
ཆས་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ལུ་ བཟའ་འཇུང་བྱིན་ནི་

334. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་བཞག་ཡོད་པའི་ ས་ཁོངས་ནང་ལུ་དང་ ཚན་རིག་ཞིབ་འཚོལ་
གྱི་དོན་ལུ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ རི་ཁའི་རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ལུ་ བཟའ་འཇུང་བྱིན་ནི་འདི་ བཅའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 127 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་
ཁྲིམས་འགལ་རེ་ལུ་ལྷོ་ ཉ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱེ་ཚུ་འཇུང་མཐའ་ཕོག།

རི་དྭགས་སྲོག་ཆགས་ལུ་བར་དྲོགས་

335. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ སྲོག་འཇུག་དང་ སྐྱ་བསྐྱར་སྟོན་ ཡང་ན་ བདའ་གཏང་ནིའི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་
ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ རི་དྭགས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ལུ་ བར་དྲོགས་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
དོན་ཚན་ 128 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྷོ་ ཉ གི་
རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་ སྐྱེ་ཚུ་འཇུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ འཇུག་ཆས་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་
འབད་དགོ།

334. Any person illegally felling of other class tree in core zone of protected area and critical watershed shall be an offence under Section 186 of the Act and shall be liable for:
- 1) Fine of Nu. 150 per cft;
 - 2) Compensation at Natural Resources Pricing Committee Rate;
 - 3) Confiscation of timber as per Section 36 of this Rules, if the payment of cost at fair market value as per Natural Resources and Pricing Committee Rate is not paid.

Feeding of Wild Fauna

335. Any person feeding wild fauna except in enclosure and for scientific research shall be an offence Section 187 of the Act and shall be liable for fine of one month daily minimum national wage per incident.

Disturbance to Wild Fauna

336. Any person disturbing wild fauna in State Reserved Forest Land by use of electronic device, call playback, or flushing shall be an offence under Section 188 of the Act and shall be liable for fine of one month daily minimum national wage and confiscation of equipment.

Release of Rescued Domestic Animal

337. Any person or agency releasing rescued domestic animals in State Reserved Forest Land except in the leased area shall be an offence under Section 189 under the Act and shall be liable for Nu. 100 per animal.

Illegal Extraction and Harvest of Non Wood Forest Produce

338. Any person illegally extracting or harvesting Non Wood Forest Produce other than timber listed under Schedule II and III from State Reserved Forest Land shall be an offence under Section 192 of the Act and shall be liable for fines, compensation at fair market value, cost at fair market value and release of produce; or payment of fines, compensation at fair market value as per Annexure XIX of the Rules and confiscation of produce as per Section 36 of the Rules.²⁵

Setting of Forest Fire

339. Any person setting fire in the State Reserve Forest Land or State Land shall be an offence under section 193 of the Act and shall be liable as follows:²⁶

- 1) Fine of Nu. 50, 000 for setting of forest fire and Nu. 200 per acre for area damage;
- 2) Restoration cost for the damage of Nu. 100 per tree and Nu. 50 per pole; and

²⁵ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

²⁶ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

3) བཀག་འཛིན་གྱི་ཟད་འགོ་ ཉིན་མ་རེ་ལུ་ དངུལ་བཀྲམ་ ༡༥,༠༠༠ |

339(ཀ) མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ རོན་ཚན་ ༡༥༡(ཀ) པ་ལས་འགལ་མི་འདི་ གཞོན་
འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ ༡ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱ་
ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག། ³

339(ཁ) འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ རོན་ཚན་ ༡༥༡(ཁ) པ་ལས་འགལ་མི་
འདི་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ ལས་སྡེ་དེ་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ཉེས་ཆད་ཕོག་དགོཔ་འདི་
ཡང། ⁴

༡) ལྗོག་མེའི་འཕུལ་ཨམ་དང་ གཞན་བཙུགས་བཞག་ཡོད་པའི་ ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་ཚུ་
ནང་ མེ་རྒྱུན་བཀག་ཅི་གི་ དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་སྐྱོན་ བཟོ་ནི་ལས་ འཕུས་
ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ ༡ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་
ཕོག། ཡང་ན།

༢) ལྗོག་མེའི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་གུ་ལས་མར་ དབྱུངས་ཡོད་མི་ཞལ་ལག་ ཡང་ན་ ཤིང་ཚུ་
གསལ་ཅི་ལས་ འཕུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཉེས་ཆད་ལྗོངས་ ༡ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་
ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག།

³ རྒྱལ་ཚབ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ ། འཕྲི་སྟོན་ ། 2024 ཅན་མ་གིས་ རོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།
⁴ རྒྱལ་ཚབ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་ ། འཕྲི་སྟོན་ ། 2024 ཅན་མ་གིས་ རོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

- 3) Suppression cost of Nu. 15, 000 per day.
- A. Any person violating section 151(A) of this Rules shall be an offence and shall be liable for fine of one month minimum national wage.²⁷
- B. Any relevant agency violating section 151 (B) of this Rules shall be an offence and shall be liable for fine as follows:²⁸
- 1) fine of one month's minimum national wage for failure to construct adequate fire break around substations and other installations; or
 - 2) fine for one month's minimum national wage for failure to remove overhanging branches or trees over power infrastructure.

²⁷ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

²⁸ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ཀྱུལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ཞིབ་འཇོལ།

༣༧༠. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ ལྷན་ཁག་ལས་ སྲ་གོང་གི་གནང་བ་མེད་པར་ ཀྱུལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ཞིབ་འཇོལ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧༧ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚད་ལྷོད་ ༡ གི་ ཀྱུལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་ བསྟར་སྤྱོད་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ ཞིབ་འཇོལ་གྱི་དོན་ལས་ བསྟར་འཛུམས་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ ཅ་ ཚམས་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

༣༧༡. གལ་སྲིད་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༧༩ པའི་ནང་གསལ་ལཱ་གི་ དགོས་མཁོ་ལུ་གནས་ནི་ལས་ འཇུག་ཤོར་བ་ཅིན་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གིས་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ལྷོད་ ༡ གི་ ཀྱུལ་ ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྤྱོད་ཆ་ཉུང་མཐའི་ཉེས་ཚད་བཀའ་དགོཔ་དང་ ཨོ་རྒྱུན་དབང་ཕྱུག་ནགས་ ཚལ་ཞིབ་འཇོལ་དང་སྦྱོང་བཅུང་སྤེལ་ཁང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་གཏང་པའི་ཉིན་ལས་འགོ་བཟུང་ བདུན་ཕྱག་གཉེས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ གནས་སྤྱད་ཚུ་ ཕྱིས་སྦྱོང་དགོ།

ཟུར་དེབ་ ༩ པ་དང་ ༩ པ་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤྱང་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ ཚད་ཚོང་སྤྱད།

༣༧༢. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༩ པ་དང་ ༩ པ་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྤྱང་དང་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་ དེ་ རྒང་འཁོད་ཚོང་སྤྱད་འཐབ་ནི་ནང་གལ་གཏོགས་འབད་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༧༥ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ ཉེས་ཚད་ཡང་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྤྱོད་གས་ ༡༧ པའི་ནང་ ཚེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ཕོག་ནི་དང་ དཔེ་ཚད་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

Research on State Reserved Forest Land

340. Any person conducting research in State Reserved Forest Land without prior approval from the Ministry shall be an offence under Section 194 of the Act and shall be liable for fine of one month daily minimum wage and confiscation of research materials collected.
341. In the event of failure to comply with the requirements under Section 163 of this Rules, the Division or Park Office shall impose a fine equivalent to one month's minimum daily wage rate and surrender the data within two weeks from the date of issuance of notice by Ugyen Wangchuck Institute for Forestry Research and Training.

Trade of Wild Flora and Fauna Specimen Listed under Schedule II and III

342. Any person involved in the internal trade of wild flora and fauna specimens listed under Schedule II and III of the Act shall be an offence under Section 195 of the Act, except in accordance with the Act and shall be liable for fine as prescribed under Annexure XIX of this Rules and confiscation of the specimen.

342(ཀ) མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༥༡ པ་ལས་འགལ་ཉེ་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་
དང་ ༣ པ་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་ དཔེ་ཚད་ཚུ་
ཚོང་སྐྱར་འཐབ་མི་འདི་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ སློག་གཙོད་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ བཅའ་ཡིག་འདི་
གི་ཟུར་སྐྱགས་ ༡༩ པའི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་མཉམ་ཕོག། ⁵

343. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པའི་ནང་ཐོ་བཀོད་མི་ དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་
ཤིང་ཆས་ཀྱི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་གི་དཔེ་ཚད་ཚུ་ རྒང་འཁོད་ཚོང་སྐྱར་འཐབ་ནི་ནང་ གཤམ་གཏོགས་འབད་
ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༤ པ་དང་འབྲེལ་ གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ བཅའ་
ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱགས་ ༡༩ པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉེས་ཆད་ཕོག།

344. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་མི་
དམིགས་བསལ་དབྱེ་ལག་ཤིང་ཆས་མིན་པའི་ གཞན་རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་གི་དཔེ་ཚད་ཚུ་ རྒང་འཁོད་ཚོང་
སྐྱར་འཐབ་ནི་ནང་གཤམ་གཏོགས་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༥ པ་དང་འབྲེལ་
གཞོད་འགོལ་ཨིནམ་ལས་བརྟེན་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྐྱགས་ ༡༩ པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་
ཉེས་ཆད་ཕོག།

345. ལྷུ་འཁོར་གང་རླང་ཅིག་ ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་མི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་རི་
དྲགས་སློག་ཆགས་ཚུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཕོག་ རྒང་འཁོད་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་ནང་ ལག་ལེན་འཐབ་
པ་ཅིན་ ལྷུ་འཁོར་ཆེ་བ་ལུ་ དདུལ་གྲམ་ ༡༠,༠༠༠ དང་ ལྷུ་འཁོར་བར་མ་ལུ་ དདུལ་བགྲམ་
༥,༠༠༠ དེལས་ ལྷུ་འཁོར་གཞན་ལུ་ དདུལ་བགྲམ་ ༣,༠༠༠ རེ་ཉེས་ཆད་ཕོག།

⁵ རྒྱལ་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྐྱང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་ཁོ་ཁོ་ལོ་ (འཕྲི་སྡོན་) ༢༠༡༥ ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་བཤེས་བཞེད་བཞིན་བཟུགས་ཡོད།

- A. Any person who engages in the trade of wild fauna specimens listed under schedule II and III in violation of section 181 of this Rules shall be an offence and shall be liable to a penalty equivalent to the fine prescribed for killing as specified in Annexure XIX of this Rules.²⁹
343. Any person involved in internal trade of wild flora specimens of special class timber listed under Schedule II of the Act shall be an offence under Section 196 of the Act and shall be liable for fine as prescribed under Annexure XIX of this Rules.
344. Any person involved in the internal trade of wild flora specimen other than special class timber listed under Schedule II and III of the Act is an offence under Section 197 of the Act and shall be liable for fine as prescribed under Annexure XIX of this Rules.
345. Any vehicle used for internal transportation of illegal wild fauna or flora listed under schedule II and III shall be liable for fine amounting to Nu. 10,000 per heavy vehicle and Nu.7000 for medium vehicle, other vehicle Nu.3000 per vehicle.

²⁹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་སྲོག་གཙོད་པ་ ཡང་ན་
གཞོན་སྦྱོན་རྒྱབ་པ།

༣༤༦. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ སྲོག་གཙོད་འབད་ནི་དང་ གཞོན་སྦྱོན་རྒྱབ་ནི་ དེ་ལས་ ཚུ་མེད་བཟོ་ནི་ཚུ་
བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༥ པ་དང་འཁྲིལ་གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ བཙའ་ཡིག་འདི་
གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༩ པའི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉེས་ཆད་ཕོག།

༣༤༧. བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ ཟུར་དེབ་ ༡
པ་དང་ ༣ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་མི་ རི་ལའི་རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་གཟུང་ནི་དང་ བསྐྱ་བསྐྱུམ་
འབད་ནི་ རིགས་སྐལ་ནི་དང་ གསོ་ནི་ཚུ་ བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༥ པ་དང་འཁྲིལ་
གཞོད་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ བཙའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༩ པ་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་ཆད་
ཕོག་ནི་དང་ དཔེ་ཚད་དང་ མཁོ་ཆས་ཚུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་ སྐྱེལ་འབྲེན་གྱི་དོན་ལུ་ སེམས་ཚན་ལག་ལེན།

༣༤༨. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཐོན་སྐྱེད་སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འི་དོན་ལུ་ སེམས་
ཚན་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ བཙའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༩ པ་དང་འཁྲིལ་ གཞོད་འགོལ་
ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ཉེས་ཆད་ སེམས་ཚན་ལུ་ དུལ་བཟུམ་ ༥༠༠ རེ་ཕོག་ནི་དང་
གཞོད་འགོལ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་ལུ་ སེམས་ཚན་དེ་ ཐར་གྲོལ་གཏང་དགོ།

Killing or Injuring of Wild Fauna listed under Schedule II and III

346. Any person killing, injuring and destroying wild fauna listed under schedule II and III shall be an offence under Section 198 of the Act and shall be liable for fine as per Annexure XIX of this Rules.

347. Any person capturing, collecting, breeding, and raising of wild fauna species listed under Schedule II and III shall be an offence under Section 198 of the Act except in accordance with the Act and shall be liable for fines as per Annexure XIX of this Rules and confiscation of specimen and equipment.

Use of Animal to Transport Illegal Forest Produce

348. Any person using animals for transportation of illegal forest produce shall be an offence under Section 199 of the Act and shall be liable for fine of Nu. 500 per animal and animal shall be released upon completion of registration of an offence.

ཉིང་དང་རྩི་བཀལ་ནི།

༣༤༧. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོང་ན་གས་ཚལ་ས་ཁོངས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ ཡང་
ན་ སྐྱེར་གྱི་ཁྲམ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཚན་དང་ རི་དྲགས་སློག་ཆགས་སློག་གཅོད་འབད་ནི་ ཡང་ན་
གཟུང་ནིའི་དམིགས་པ་སྐྱེད་དེ་ ཉིང་དང་རྩི་བཀལ་ནིའདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༠ དང་
འབྲེལ་ གཞོད་འགེལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ ལྷོང་ ༡ གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་
མིའི་ཉིན་བསྟར་གྲ་ཆུང་མཐའ་དེ་ ཉིང་དང་རྩི་གི་གྲངས་ཁ་དང་འབྲེལ་ རྒྱུར་རྩིས་རྒྱབ་སྟེ་ ཕོག་
དགོས་དང་ མཁོ་ཆས་རྩུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ། ⁶

**རི་ཁའི་ཤིང་སྐྱེད་དང་རི་དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ བཤམ་འབྲེན་ ཕྱིར་ཚོང་ སྐྱེལ་འབྲེན་ ཡང་ན་ ལོག་
ཕྱིར་ཚོང་།**

༣༥༠. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ ༡ པ་དང་ ༢ པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
དྲགས་སློག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ ཚོག་ཐམ་མེད་པར་ བཤམ་འབྲེན་ ཕྱིར་ཚོང་
སྐྱེལ་འབྲེན་ ཡང་ན་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་འབབ་ནིའདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠༡ པ་དང་འབྲེལ་
གཞོད་འགེལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲགས་ ༡༧ པ་དང་འབྲེལ་ ཉེས་ཆད་
ཕོག་དགོ་པའི་ཁར་ དཔེ་ཚད་རྩུ་ གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

⁶ རྒྱལ་སྐོར་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ༡༧ པའི་སྟོན་ཀྱི་ ༡༠༡ པ་ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

Laying of Trap and Snare

349. Any person laying trap or snare in State Reserved Forest Land, State Land or private registered with an intent to kill or capture wild fauna species shall be an offence under Section 200 of the Act and shall be liable for fine of two months minimum national wage multiplied by number of traps or snares and confiscation of equipment.³⁰

Import, Export, Transit, or Re-export of Wild Flora and Fauna Specimen

350. Any person importing, exporting, transiting, or re-exporting wild fauna specimen listed under Schedule II and III of the Act without valid permit shall be an offence under Section 201 of the Act and shall be liable for fines as per Annexure XIX of this Rules in addition to confiscation of specimen.

³⁰ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

347. མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ 3 པ་དང་ 3 པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་ རི་
 ལའི་ཤིང་སྒྲིའི་དཔེ་ཚད་ ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་ཚོག་ཐམ་མེད་པར་ བྱང་འབྲེན་ ཕྱིར་ཚོང་ ཡང་ན་ ལོག་
 ཕྱིར་ཚོང་འབབ་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 303 དང་འབྲེལ་ གཞོད་འགེལ་ཨིན་མ་ལས་
 བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚད་ ཟླ་ངོ་ 3 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་དང་
 འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་ཁར་ རྒྱུད་འབྲུས་དེ་ལས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་
 གྱི་གོང་ཚད་སྟོད་དེ་ དཔེ་ཚད་འཛིན་གྲོལ་འབད་དགོ་ ཡང་ན་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་ཟུར་སྒྲིགས་ 14
 པའི་ནང་ཆེད་རྒྱ་བཀོད་པའི་རིགས་སྒྲིའི་ ཉེས་ཚད་དང་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་
 ཁར་རྒྱུད་འབྲུས་དེ་ལས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོང་ཚད་སྟོད་དགོ། ⁷

347(ཀ) མི་ངོ་གང་རླུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་དེབ་ 3 པ་དང་ 3 པའི་ནང་ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པའི་
 རི་ལའི་རི་དྲུགས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱི་ཚོག་ཐམ་མེད་པར་ རྐྱེལ་འབྲེན་འབད་
 མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 303 དང་འབྲེལ་ གཞོད་འགེལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་
 ལུ་ ཉེས་ཚད་ ཟླ་ངོ་ 3 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ ཉིན་བསྟར་སྐྱ་ཆ་ཉུང་མཐའ་ལོག།⁸

⁷ རྒྱགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ། ། འབྲི་སྟོན་ ། 303 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འབྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།
⁸ རྒྱགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ། ། འབྲི་སྟོན་ ། 303 ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསལ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

351. Any person importing, exporting, or re-exporting wild flora specimen listed under Schedule II and III of the Act without valid permit shall be an offence under Section 202 of the Act and shall be liable for fines of three months national minimum wage rate, compensation at fair market value, cost at fair market value and release of specimen; or payment of fines and compensation and cost of fair market value for species prescribed in Annexure XIX of this Rules.³¹
- A. Any person transiting wild flora specimens listed under Schedule II and III of the Act without a valid permit shall be an offence under Section 202 of the Act and shall be liable for fines of three months national minimum wage rate.³²

³¹ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

³² New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ ལྷིམས་འགལ་གྱི་ལས་སྒྲུབ་

349. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ ལས་ཁུངས་ལས་ རྟགས་ཚལ་ཉེག་མེད་ཀྱི་གནང་བ་མེད་པར་ གོང་འཕེལ་གྱི་
ལས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ བཅའ་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ 24 པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་མི་ ལས་སྒྲུབ་
གང་རྩུང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སྦྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ འཐབ་ནི་འདི་ བཅའ་ལྷིམས་ཀྱི་དོན་
ཚན་ 303 དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་ལྷོད་ 3 ཀྱི་
རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ ཉེན་བསྐྱར་སྤྱོད་ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག་དགོས་དང་ གཞོན་སྦྱོར་རྒྱབ་ཡོད་པའི་ ས་
ཆའི་རྒྱ་ཚད་དང་འབྲེལ་ གཏན་འབབས་བཟོ་ཡོད་མི་ རྟགས་ཚལ་བསྐྱར་འཇུགས་ཀྱི་ རིན་དོ་སྦྱོང་
དགོ། 9

349(ཀ) མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ 304 པ་ལས་འགལ་ཏེ་ ས་ ས་ནག་ ཡང་ན་
སོག་ལུང་བསྐྱབ་བསྐྱུམ་འབད་མི་འདི་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ཀྱང་གི་ལུབ་ 1 འང་
མཉམ་གྱི་སྐྱུམ་འཁོར་ཀྱག་ 2 གི་ ཉེས་ཆད་ལྷོད་ 3 ཀྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ ཉེན་བསྐྱར་སྤྱོད་
ཆ་ཉུང་མཐའ་ཕོག། 10

སྦྱིར་གྱི་ལྷིམས་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ནང་ལས་ རྟགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཕྱིར་བཏོན།

349. མི་ངོ་གང་རྩུང་གིས་ སྦྱིར་གྱི་ལྷིམས་བཀོད་གྲུབ་པའི་ ས་ཆ་ནང་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ ཡང་ན་
ལྷིམས་སྤེ་གིས་ ལྷིམས་བདེན་སྦྱོར་ དེ་ལས་ རྟགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ཡིག་ཚང་གིས་ བདེན་དབྱུང་མ་
འབད་བར་ ཤིང་རྒྱ་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ལྷིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 306 པ་དང་འབྲེལ་
གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ ཤིང་རེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་དུལ་ཀྱམ་ 300 དང་ ཚོག་སྤྱར་རེ་ལུ་
ཉེས་ཆད་དུལ་ཀྱམ་ 40 ཕོག་ནི་དང་ གལ་སྲིད་ གནང་བ་ཡོད་རུང་ ཤིང་གྲུ་ཐོམ་རྟགས་མེད་པ་
ཅིན་ ཤིང་རེ་ལུ་ ཉེས་ཆད་དུལ་ཀྱམ་ 200 དང་ ཚོག་སྤྱར་རེ་ལུ་ དུལ་ཀྱམ་ 25 རེ་ཕོག།

11

9 རྟགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ །འཕྲི་སྦྱོན་། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྦྱོན་མཚད་ཡོད།
10 རྟགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ །འཕྲི་སྦྱོན་། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཅུགས་ཡོད།
11 རྟགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིག་གཞི་ །འཕྲི་སྦྱོན་། 2024 ཚན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྦྱོན་མཚད་ཡོད།

Illegal Activity in State Reserved Forest Land

352. Any person carrying out any activity, other than developmental activities in State Reserved Forest Land without forestry clearance as prescribed under Section 75 of this Rules, shall be an offence under Section 203 of the Act and shall be liable for fine of two months daily minimum national wage and payment of restoration cost determined based on the acreage of area damaged.³³

A. Any person collecting soil, peat, or leaf mould in violation of section 309 of this Rules shall be an offence and shall be liable for fine of two months daily minimum national wage for one truckload equivalent to 8 meter cube.³⁴

Removal of Forest Produce from Private Registered Land

353. Any person removing trees from private registered land without authentication of the Thram from the concerned Gewog or Thromde and without verification of timber by the forest field office shall be an offence under Section 204 of the Act and shall be liable for a fine of Nu. 200 per tree and Nu. 50 per pole; or if the removal of tree is carried out with valid approval but without marking impression, the person shall be liable for a fine of Nu. 100 per tree and Nu. 25 per pole.³⁵

³³ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

³⁴ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

³⁵ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Illegal Operation of Forest-Based Industry

354. Any person operating Forest based Industry without registration certificate shall be an offence under Section 205 of the Act and shall be liable for fine of one month's daily national wage and to register with the Department.
355. The Forest-Based Industry shall be de-registered in the event of violation of the Act and Rules.

Illegal Use of Timber in Forest-Based Industry

356. Any Forest-Based Industry involved in sawing, processing, or utilizing illegal timber shall be an offence under the Act and shall be liable for fine for two month daily minimum wage compensation or payment of cost price.

Misuse of Subsidized Timber and Forest Produce Allotted for Other Purpose

357. Any person misusing subsidized timber granted under Section 132 of the Act other than for intended purpose shall be an offence under Section 207 of the Act and liable for fine for two months daily minimum wage and payment of compensation and fair market value in the event timber is released and payment of fine and compensation if the timber is confiscated.

344. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 131 པ་ལས་ 130 པ་དང་འབྲེལ་ རྟགས་ཚལ་
ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ བལོ་འབྲེམས་འབད་ཡོད་མི་ དམིགས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ གཞན་དགོས་དོན་ལུ་
ལོག་སློབ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 302 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་
ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚད་ལྷོད་ 1 གི་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་
ཕོག་ནི་དང་ གལ་སྲིད་ རྟགས་ཚལ་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འཛིན་སྲོལ་འབད་བ་ཅིན་ འོས་ལྷན་གྱི་ ཚོང་
འབྲེལ་གོང་ཚད་ཁར་ རྒྱུད་འཇུག་སློབ་དགོ། དེ་མེན་ ཉེས་ཚད་དང་རྒྱུད་འཇུག་སློབ་དེ་ རྟགས་ཚལ་
ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འདི་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

གསལ་སྟོན་མ་འབད་བའི་རྟགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད།

345. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ རྟགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཞིབ་དཔྱད་སློབ་པ་ལས་ གསལ་སྟོན་མ་འབད་བར་
སྐྱེལ་འབྲེན་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 301 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་
ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚད་ལྷོད་ 3 ཀྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་
ཕོག།

རྟགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་མེད་པར་ ཤིང་ཆས་སྐྱེལ་འབྲེན།

346. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ ཆག་ནས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚད་དང་ ཐོན་སྐྱེད་མེད་པར་ ཤིང་ཆས་སྐྱེལ་འབྲེན་
ཡང་ན་ བརྒྱུད་འགྲུལ་འབད་ནི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 302 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་
འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚད་སི་ཨེཔ་ཁྲི་རེ་ལུ་ དེལ་ཀྱམ་ 30 རེ་ཕོག།

ཐོ་བཀོད་མེད་པའི་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཆས།

347. མི་ངོ་གང་རུང་གིས་ རྟགས་ཚལ་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་བྱ་ཁར་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོད་རྟགས་
ཚལ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ཐོ་བཀོད་ལག་ཁྱེར་མེད་པར་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཆས་ལག་ལེན་འབབ་ནི་
འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 310 པ་དང་འབྲེལ་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ མི་ངོ་དེ་
ལུ་ ཉེས་ཚད་ལྷོད་ 1 གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་ཉེན་བསྟར་སྤྱི་ཚུངས་མཐའ་ཕོག་ནི་དང་ འགྲུལ་
སྐྱོད་ཀྱི་ འཇུག་ཆས་གཞུང་བཞེས་འབད་དགོ།

358. Any person misusing the forest produce allotted under Sections 138 to 140 of the Act other than for intended purpose shall be an offence under Section 207 of the Act and shall be liable for fine for one month daily minimum wage and payment of compensation and fair market value if the forest produce is released or payment of compensation and fine if the forest produce is confiscated.

Non Declaration of Forest Produce

359. Any person transporting forest produce without declaration at the check gates shall be an offence under Section 208 of the Act and shall be liable for fine of two months minimum national wage.

Transport of Timber without Hammer Impression

360. Any person transporting or transiting timber with valid documents and without a valid hammer impression shall be an offence under Section 209 the Act and shall be liable for fine of Nu. 20 per cft.

Non Registration of Mobile Machinery

361. Any person using mobile machinery in Forest-Based Industry or inside State Reserved Forest Land without registration certificate shall be an offence under Section 210 of the Act and shall be liable for fine one month daily minimum wage and confiscation of the mobile machinery.

ཐོ་བཀོད་བསྐྱར་གསོ།

362. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ཐོ་བཀོད་བསྐྱར་གསོ་འབད་ནི་ལས་ འཕུས་ཤོར་སོང་
པ་ཅིན་ ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་ བཟོ་གྲུ་ཁང་དང་ ཤིང་མིན་ཐོན་སྐྱོད་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་གྲུ་ཁང་ཚུ་
ལལ་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ གཞོན་འགོལ་ཨིན་མ་ལས་ བཟོ་གྲུ་ཁང་འདི་ལུ་ ཉེས་ཆད་དེལ་ཀྱམ་
1000 ཕོག།

གཞོན་འགོལ་ཡང་བསྐྱར་འཐབ་པ།

363. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 177 པ་ལས་ 270 པ་ཚུན་གྱི་ནང་ན་ཐོ་བཀོད་
ཡོད་པའི་ གཞོན་འགོལ་འདི་ ཐེངས་གཉིས་འཐབ་པ་ཅིན་ གཞོན་འགོལ་འདི་གི་ ཉེས་ཆད་ཀྱི་སྟངས་
ཁར་ ཉེས་ཆད་འཐབ་བརྒྱ་ཆ་ 40 དང་ ཐེངས་གསུམ་འཐབ་པ་ཅིན་ ཉེས་ཆད་འཐབ་ བརྒྱ་ཆ་
100 དེལས་ ཐེངས་གསུམ་ལས་ལྷག་སྟེ་འཐབ་ཚེ་ ཉེས་ཆད་འཐབ་ བརྒྱ་ཆ་ 200 བཀའ་དགོ།

ཉེས་པའི་གཞོན་འགོལ།

364. མི་ངོ་གང་རླང་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ 273 པ་དང་ 274 པ་ དེལས་ 276 པའི་
ནང་གི་ གཞོན་འགོལ་འཐབ་པ་དང་ གལ་སྲིད་ དཔེ་ཚད་འདི་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཅིན་ ཡན་
ལག་མ་ཚང་མི་ལུ་རྒྱ་རྒྱུད་འཕུས་དེ་ བཅའ་ཡིག་གི་ཟུར་སྲུགས་ 12 པ་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་
བཀའ་དགོ།

Renewal of Registration

362. Any person failing to renew the registration of mobile machinery, Wood- Based Industry and Non Wood Industry shall be an offence and liable for a fine of Nu.1000.

Subsequent Offence

363. Any person who commits an offence listed under Sections 171 to 210 of the Act for a second time shall be liable for 50% additional fine on the fine component imposed for commission of that offence, additional fine of 100% and 200% for commission of an offence for three and more times.

Criminal Offence

364. Any person committing a criminal offence under Section 213, 215 and 216 of the Act and in the event, the specimen is found missing, compensation for missing part shall be imposed as prescribed in the Annexure XIX of this Rules.

ལེའུ་ ༡༡ པ།
སྒྲུ་ཚོགས།

སྒྲིགས་ཆས་ཀྱི་ཐོབ་རིམ།

༣༤༥. བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༣༧ པ་དང་འབྲེལ་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་གི་ བྱ་ལས་ཚུལ་ལས་བྱེད་པ་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་སྒྲིགས་ཆས་ཚང་སྤྱོད་ནི་དང་ འདི་གི་ལག་ལེན་སྒྲིགས་ཆས་ཀྱི་ ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་དགོ།¹²

- ༡) ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གཅིག་དང་ ལུ་གོ་ཚང་གཅིག་ དེ་ལས་ རེབ་ལྷོ་
- ༢) བསྐོ་བཞག་དང་ ཡང་ན་ གོ་གནས་ཡར་མེང་འབད་བའི་སྐབས་ ལྷོ་སྐོར་སྐོར་ (བེརཏ) དང་ ལས་རྟགས་ རོ་རྟགས་ དེ་ལས་ ཐག་ལེབ།
- ༣) ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཁེན་རྫོང་ལག་རྩམ་དང་ ལག་རིང་མོ་ དེ་ལས་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལྷམ།
- ༤) ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ རེ་གཏེར་དང་ཁོད་སྤོད་ཕྱོན་ཆས། དེ་ལས་
- ༥) ལོ་ངོ་རེའི་བར་ན་ ལུ་ཆས་ལྷམ་ ཡང་ན་ ལུ་སའི་ལྷམ་གཡུ་པ་ཅན།

༣༤༦. ¹³

༣༤༧. བྱ་ལས་ཚུལ་ལས་བྱེད་པ་གང་རུང་གིས་ བྱ་ལས་ཚུལ་སྒྲིགས་ཆས་ཀྱི་ ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་ལས་འགལ་བ་ཅིན་ ཞི་གཡོག་བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཡིག་དང་འབྲེལ་ བདག་སྤྱོད་གི་དང་ལེན་འབད་ཚོགས།

༣༤༨. ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ རྩས་བམ་ཚུ་ འགན་འཁྲི་འབག་སྟེ་ ལག་ལེན་འབབ་ཐོག་ལས་ གོ་མཚོན་དང་མདེའུ་ རྩས་བམ་གྱི་སྐོར་ལས་ སྤྱོད་བཟུང་བྱིན་དགོ།

¹² བྱ་ལས་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ། ། འཕྲི་སྤོན་ ། ༡༠༢༥ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྤོན་མཛད་ཡོད།
¹³ བྱ་ལས་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྤང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ། ། འཕྲི་སྤོན་ ། ༡༠༢༥ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

CHAPTER 11 MISCELLANEOUS

Entitlement of Uniform

365. The Forestry official in the Division or Park Office shall be issued with the following uniform set as per section 237 of the Act and shall be used in conformity with the Forestry Uniform Code:³⁶
- 1) One official & combat set and Jab cap annually;
 - 2) Beret, monogram, insignia and belt once on appointment and once in every promotion;
 - 3) T-shirt, long sleeves, official shoes once in two years;
 - 4) Jacket and pullover once in two years; and
 - 5) Combat boots or field boots once in a year.
366. ³⁷
367. Any forestry official violating the forestry uniform code may be liable for administrative action under the Civil Service Act and Rules.
368. The Department shall conduct arms and ammunition training using the arms and ammunition responsibility.

³⁶ Section as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

³⁷ Repealed by the Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

གོ་དོན་ལེན་ཐངས།

༣༤༧. བཅའ་ཡིག་འདི་ནང་ གཅིག་ཚིག་གི་གྲངས་སུ་ མང་ཚིག་ཡང་ཚུད་ནི་དང་ མང་ཚིག་གི་གྲངས་སུ་ གཅིག་ཚིག་ཡང་ཚུད་དགོཔ་དང་ དེ་ལས་ མོ་ཚིག་གི་གྲངས་སུ་ སོ་ཚིག་ཡང་ཚུད་ནི་དང་ འདི་ བརྩམ་སྟེ་ སོ་ཚིག་གི་གྲངས་སུ་ མོ་ཚིག་ཡང་ཚུད་ནི་ཨིན།

འཕྲི་སྟོན།

༣༥༠. བཅའ་ཡིག་འདི་ལུ་ ལས་སྐོང་ ཡང་ན་ ལྷན་པར་ ཆམེད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ འཕྲི་སྟོན་འདི་ ལྷན་ ལག་གི་གནང་བའི་ཐོག་ལས་མཛད་ཚོགས།

ངེས་ཚིག།

༣༥༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིག་གཞི་འདི་ནང་ ཚིག་དོན་གྱི་གོ་བ་སོ་སོར་ལེན་དགོཔ་ འཕྲོན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་ ངེས་ཚིག་གི་ གོ་བ་ལུ་ འཇུག་དགོ།

- ༡) “བཅའ་ཁྲིམས་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༣ ཅན་མ་ལུ་གོ།
- ༢) “དབྱེད་ཡིག་” ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གསུང་གོས་གནང་ནི་དེ་དོན་ལུ་སྐུལ་མི་ གོས་འཆར་ ཟེན་བྲིས་ལུ་གོ།
- ༣) “སྤྱི་ལཱ་རིགས་སྤེལ་གནས་སྤངས་” ཟེར་མི་འདི་ དེ་ལའི་ཤིང་སྤྱི་དང་རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ གཉིས་ཆ་རའི་ རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྤངས་གསལ་བཀོད་འབད་མི་ལུ་གོ།
- ༤) “སྤྱི་ལཱ་རིགས་སྤེལ་གཞུང་ཆེ་བ་” ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་ལཱ་རིགས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ ཉམས་སྲུང་ གི་དོན་ལུ་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་ས་ཁོངས་ལུ་གོ།
- ༥) “གོང་འཕེལ་གཏང་མི་” ཟེར་མི་འདི་ ལས་སྐོང་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འཐབ་ བྱིའི་གོས་འཆར་བཙུགས་མི་ མི་རིགས་རྩུང་ལུ་གོ།
- ༦) “མངའ་སྟེ་ ཡང་ན་ སྤྱིང་ག་ཡིག་ཚང་” ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་ སྤྱིང་ག་ཞབས་ཏྲོག་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་འོག་ལུ་གཞི་བཙུགས་ཡོད་མི་ ས་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གང་རུང་ལུ་གོ།

Rules of Construction

369. In this Rule, the singular includes the plural and the feminine includes the masculine, and vice versa.

Amendment

370. The amendment of this Rules by way of addition, variation or repeal may be affected on the approval of the Ministry.

Definitions

371. In this Rules and Regulations, unless the context the otherwise requires:

- 1) “Act” means Forest and Nature Conservation Act of Bhutan, 2023.
- 2) “Bill” means a draft of a proposed law presented to the Parliament for discussion.
- 3) “Biological status” means the status of the population of both wild flora and fauna describing the health of the natural state.
- 4) “Biological significance” means any area significant for conservation of key biodiversity
- 5) “Developer” means any person carrying out the activity or proposing to carrying out the activity
- 6) “Division or Park Office” means any field office established under the Department of Forests and Park Services.

- ཉ) “ཡལ་ཉེན་ཅན་གྱི་རིགས་སྣ” ཟེར་མི་འདི་ རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་རི་དྲགས་སྲོགས་ཆགས་ རབས་ཆད་འགྲོ་ནིའི་ ཚབས་ཆེན་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་མི་རིགས་སྣ་གང་རུང་ལུ་གོ།
- ༡) “མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་བཞག་ས” ཟེར་མི་འདི་ ཉམས་གསོ་དང་ཉམས་སྲུང་ རིགས་སྲེལ་ ཡང་ན་ སྲོ་འཆམ་གྱི་དོན་ལུ་ རི་དྲགས་སྲོག་ཆགས་ཚུ་ མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་བཞག་སའི་ ས་ཁོངས་ཅིག་ ལུ་གོ།
- ༢) “ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཕན” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ ཅིག་ ཤིང་ཆས་བསྐྱུ་ལེན་གྱི་ཐོན་འབྲས་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་སྡེ་ རོས་འཛིན་འབད་མི་ལུ་གོ།
- ༣) “བཟོ་བྲུ་ནགས་ཚལ” ཟེར་མི་འདི་ ཤིང་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་བྲུ་ཁང་དང་ ཚོང་སྡེ་ཚུ་གིས་ ཚོང་ འབྲེལ་དང་ དཔལ་འབྱོར་ཁེ་ཕན་གྱི་དོན་ལུ་ ཤིང་བཅུགས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་འབབ་མི་ རགས་ ཚལ་ལུ་གོ།
- ༤) “གཙུག་སྡེ་ནགས་ཚལ” ཟེར་མི་འདི་ སློབ་གྲྭ་དང་ སྲེལ་ཁང་ སླན་ཁང་ རྫོང་གཞིས་དང་གྲྭ་ ཚང་ དེ་ལས་ གཞུང་གི་ཡིག་ཚང་གང་རུང་གི་ ས་ཁོངས་ནང་ ཤིང་སྐྱེས་ཡོད་མི་ལུ་གོ།
- ༥) “གཅིག་སྐྱིལ་ཞིབ་དབུད་ས་ཁོངས” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ གཞི་ བཅུགས་དང་ རོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པའི་ ཞིབ་དབུད་ས་ཁོངས་ལུ་གོ།
- ༦) “སྲེབ་ཤིང” ཟེར་མི་འདི་ ཚོས་གྱི་དཔེ་ཆ་སྤྱད་ནིའི་ཤིང་འབྲུག་ལུ་གོ།
- ༧) “ས་གནས་གྱི་ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཁོངས” ཟེར་མི་འདི་ རགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཕན་ མིན་པའི་ རྒྱལ་ཁམས་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་ ཡང་ན་ འཛིན་སྐྱོང་རིང་ལུགས་ གང་རུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ བདག་སྐྱོང་གི་འོག་ལུ་མིན་པའི་ ས་ཁོངས་ཅིག་ལུ་གོ།
- ༨) “སྲོག་ཉེན་ཅན་ཉིང་དང་རྩི” ཟེར་མི་འདི་ མི་རོགས་རུང་ལུ་ ཤི་རྒྱུན་ ཡང་ན་ གཞོད་པ་ འཚུབས་ཆེན་བཀལ་བའི་ ཉིང་དང་རྩི་ལུ་གོ།
- ༩) “འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི” ཟེར་མི་འདི་ ཚན་རིག་ཐོག་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་རིམ་ལུགས་སོ་སའི་ འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ དམིགས་བསལ་ས་ཁོངས་གྱི་ འཛིན་སྐྱོང་དང་ ལག་ལེན་བཟོ་བཞོད་གྱི་ བཞོད་རྒྱ་ལུ་གོ།

- 7) "Endangered species" means any species of wild flora or fauna that is gravely at risk of extinction.
- 8) "Enclosure" means an area where wild fauna is kept for rehabilitation, conservation breeding or recreation.
- 9) "Forest Management Unit" means an area of State Reserved Forest Land designated as production forest area for timber harvesting.
- 10) "Industrial Forest" means forests planted and maintained by the Forest based industries and other companies for deriving commercial and economic benefits
- 11) "Institutional Forest" means any trees grown on the land of schools and institutes, hospitals, dzongs and dratshangs, and any other offices of the Government.
- 12) "Integrated check post" means the established and designated check post of Royal Bhutan Police.
- 13) "Lepshing" means a wooden piece used in covering the religious text
- 14) "Local Forest Management Area" means an area of State Reserved Forest Land other than Forest Management Unit or any other area which is not managed and administered under any of the management regime.
- 15) "Lethal traps and snares" mean any traps or snares that may cause death or serious injury to any person.
- 16) "Management Plan" means any prescription which designs the management and operation of the particular area under different management regime scientifically.

- ༡༧) “ལྷ་སིར་ཉལ་ཆུ” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་ རྒྱ་རྒྱུན་གར་ནང་ ལྷ་སིར་ཉལ་
རིགས་ཉལ་ཤོས་ར་ ལོ་ངོ་ཕྱེད་ཀ་ཅིག་འབྲམས་སྡོད་ས་ཨིནམ་སྡེ་བཀོད་མི་ལུ་གོ།
- ༡༨) “ལག་ལེན་འཆར་གཞི” ཟེར་མི་འདི་ ལོ་བསྟར་ནགས་ཚལ་ཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ ལས་
སྣ་དང་ དམིགས་ལུལ་ དམིགས་གཏང་ཚུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་དང་ འཛིན་སྐྱོང་རིང་ལུགས་སོ་
སའི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ འཛིན་སྐྱོང་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཆར་གཞི་ལུ་གོ།
- ༡༩) “འཐོན་འབྲས་ནགས་ཚལ” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ བཟོ་སྐྱེད་ཚོང་ལས་ཀྱི་ ཤིང་ཆས་
མཁོ་འདོད་འགྲུབ་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ས་ཀྱི་སྤྱང་སྐྱོང་ནགས་ཚལ་ས་ཁོངས་འདི་ ཚན་རིག་
དང་ཡུན་བརྟན་གྱི་ཐོག་ལས་ ཤིང་བཏོན་སའི་ས་ཁོངས་སྡེ་ ས་མཚམས་བཀལ་མི་ལུ་གོ།
- ༢༠) “གླིང་འཛིན་ཡིག་ཚང” ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་གླིང་ག་ཞབས་ཏྲོག་ལས་ཁུངས་འོག་ལུ་
ཡོད་པའི་ མངའ་སྡེ་ ཡང་ན་ གླིང་ག་ཡིག་ཚང་གི་འོག་ལུ་གཞི་བཙུགས་ཡོད་མི་ ཡིག་ཚང་
དང་ ནགས་ཚལ་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཕན་ཡིག་ཚང་གང་རུང་ལུ་གོ།
- ༢༡) “ལོག་ཕྱིར་ཚོང་” ཟེར་མི་འདི་ ནང་འབྲེན་འབད་ཡོད་པའི་ ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གང་རུང་
ཅིག་ སྤར་ག་ཨིནམ་སྡེ་ ལོག་ཕྱིར་ཚོང་འབབ་མི་ལུ་གོ།
- ༢༢) “ཉམས་གསོ” ཟེར་མི་འདི་ རང་བཞིན་གནས་ས་དང་ འབྲམས་སའི་རི་ཁའི་ཤིང་སྣ་དང་ རི་
དུགས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ ཚོ་སྲོག་ཨ་ཏྲག་ཏུ་ལུགས་སྡེ་ ཉམས་གསོ་འབད་མི་
ལུ་གོ།
- ༢༣) “བཅའ་ཡིག” ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་
༡༠༡༩ ཅན་མ་ལུ་གོ།
- ༢༤) “གཙུག་ལྷན་ལག་ལེན” ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་གྱི་གཙུག་སྐྱོང་འབབ་ནིའི་དོན་ལུ་
ནད་འབྲུབ་དང་ ནད་གཞི་བྱབ་སྡེལ་འགྲོ་མིའི་ གཞོད་པ་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ རང་བཞིན་
ཡང་ན་ མི་གིས་བཟོ་བའི་ རྒྱུ་རུན་གཞན་ཚུ་ལས་བརྟེན་ ཤི་ཤིས་དང་ཤི་བའི་སྤྱང་ཡོད་མི་
དེ་ལས་ ནད་གཞི་བརྟེན་ཡོད་མི་ཤིང་ཚུ་ ཕྱིར་བཏོན་འབབ་མི་ལུ་གོ།

- 17) “Mahseer water” means all such delineated waterbodies in Bhutan, that is, where Mahseer are believed to be present for at least part of the year.
- 18) “Operational Plan” means a plan outlining the activities, objectives and target of managing the forest resources in a year and extraction of timber managed and administered under different management regimes.
- 19) “Production forest” means an area of State Reserve Forest land demarcated for scientific and sustainable extraction of timbers to meet the demands of the construction industry in the country.
- 20) “Range Office” means any office established under the Division or Park Office of the Department of Forests and Park Services and Forest Management Unit Office.
- 21) “Re-export” means export of any forest produce in the same form as how it has been imported.
- 22) “Rehabilitate” means restore to normal health or life of flora or fauna in the natural habitat.
- 23) “Rules” means Forest and Nature Conservation Rules and Regulations, 2023
- 24) “Sanitation operation” means removal of any dead, dying and diseased trees caused by pest and disease outbreak or any other natural or manmade calamities to maintain the health and hygiene of the forest.

- 25) “Scientific thinning” means a process of selective removal of trees or poles to improve the forest stand.
- 26) “Sokshing” means any State Reserved Forest Land leased for leaf litter collection for use in the agriculture field or as bedding for livestock.
- 27) “Special class timber” means any timber which has been classified as special class based on value and rarity.
- 28) “Surplus forest produce” means any balanced timber from annual allowable cut after the allotment in a particular year in the Community Forest.
- 29) “Thromde” means the area as defined under Local Government (Amendment) Act of Bhutan, 2014.
- 30) “Trout water” shall mean all other water body not delineated as Mahseer water.
- 31) “Zhungshing or Sokshing” means a wooden piece used as ritual object inside a statue or chorten.
- 32) “Finished Products” means fully processed products requiring no further value addition for its use.³⁸
- 33) “Semi-finished Products” means partially processed products requiring further value addition for its use.³⁹

³⁸ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

³⁹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

- 34) “Power Infrastructure” means any physical structure or facilities used in generation, transmission, distribution, and supply of electricity.⁴⁰
- 35) “Overhanging Branches” means any trees or branches that extend beyond the main trunk, within or beyond the right of way, which may pose risk of forest fire arising from the power infrastructure.⁴¹

⁴⁰ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁴¹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Annexure I
Request for Remand Order

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

The Hon'ble Drangpoen
Dzongkhag Court

.....

Subject: Request for Remand Order

This is to request for the issuance of a remand order under the Section 186 of the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan to detain Mr./Mrs., DoBfather's name from village, gewog, dzongkhag, bearing CID no., present address working as having been suspected in connection to the criminal offence mentioned in the report of case registration no.....and arrested on at from under the arrest warrant no..... dated issued as per Section 163, 165, 166.1 and 167 of the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan until the interrogation is completed.

Range Officer/Chief Forestry Officer

Annexure II
Part A: Application for Arrest Warrant⁴²

དུག་པོ་དང་དཔོན་མཚོག་ལུ།
 རྫོང་ཁག་གི་འདུན་ས།

གནད་དོན། འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ལྷན་ཁྲིའི་ལྷོད།

ལྷན་ཁྲིའི་ལྷོད་ རྫོང་..... རྫོང་ཚོས་..... མོ།
 མོ་ ས་མིང་..... རྫོང་གི་ལག་ཁྱེར་ཨང་..... ཚན་མ་ ད་ལྟོ་ལྷོད་
 གནས་..... རྫོང་ཁག་.....ལས་ འགྲུལ་འཕྲིན་
 ཨང་.....ལས་འགན་..... འབད་མི་ འགྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་
 རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༡༧ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་
 དུག་དང་འགས་རྗེས་ ཡང་ན་ གྲོག་ཆས་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཉམས་སྲུང་བ་
 དོན་ཚན་ ༡༡༧ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོམ་རྒྱན་མ་བཟོ་བ་ འཆང་བ་ ཡང་ན་
 ལག་ལེན་འཐབ་ ཡོད་པའི་སྟུན་ལྷན་.....

.....

⁴² Annexure as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ཉེས་པ་དོགས་པ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་བསྐྱུན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་དང་འབྲི་དཔྱད་ཚུ་མཐིལ་ཕྱིན་སྟེ་འབད་ནི་འི་
 རོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ཞི་ཚོན་དང་ཉེས་ཚོན་བུ་བའི་གནད་སྲོད་གྱི་ཁྲིམས་དེབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡
 ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤༩ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ འཛིན་བཟུང་འབད་ཚོག་པའི་བཀའ་འཕྲིན་
 གནད་བྱབ་ལུ་བ་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་དམ་པ་མཁྲིན་ལགས། ཞེས་རང་ལུགས་གནམ་
 ལོ་..... ཟླ་ པའི་ཚེས་..... ལུ་འམ་ སྤྱི་ཚེས་ ལུ་

ཕྱག་བཅས

ལུལ།

Part B: Application for Remand Order (Without Arrest Warrant)⁴³

ངགོས་ངང་དཔོན་མཚོག་ལུ།
 རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

གནད་དོན། རོ་དམ་བཀའ་རྒྱུ་བསྐྱོད། ། །བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་འཛིན་བཟུང་།།

ལྷ་གསོལ། དེ་ནི་ རོ་མ་..... སྤྱི་ཚེས་..... བོ་མོ་ བ་
 མིང་.....གཡུས་..... ཞེ་འོག་..... རྫོང་ཁག་..... ལས་རོ་སྤྱོད་
 ལག་བྱེད་ཨང་.....ཅན་མ་ བྱང་ཨང་..... བྲམ་ཨང་..... ད་ལྟོ་ལྟོ་
 གནས་..... རྫོང་ཁག་.....ལས་ འགྲུལ་འཕྲིན་
 ཨང་.....ལས་འགན་..... འབད་མི་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་
 ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༣ ཅན་མའི་ཟུང་དེབ་ ༡ པའི་ཐོ་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཉེན་སྲོལ་ཅན་གྱི་རིགས་སྣ་དང་
 འབྲེལ་བའི་གནོད་འགོལ་འཐབ་ཡོད་པའི་ སྤྲོན་ལུ་ཨང་..... དང་འབྲེལ་ བཅའ་ཁྲིམས་དེའི་དོན་ཚན་ ༡༤
 པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ རྒྱལ་ཚལ་ལས་བྱེད་ཀྱིས་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་ཅུང་ འཛིན་བཟུང་འབད་ཚོགས་ལས་ སྤྱི་
 ཚེས་..... ལུ་ས་གནས་.....ལས་དུས་ཚོད་.....ལུ་འཛིན་བཟུང་འབད་དེ་ཡོད་མི་འདི་
 རྒྱལ་ཚལ་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གི་ཞིབ་དཔྱད་ཁ་སྐོང་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ཞི་ཚོན་དང་ཉེས་ཚོན་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཁྲིམས་དེབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༡ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤ དང་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་
 བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༣ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤ པ་ལྟར་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་རོ་དམ་བཀའ་རྒྱུ་གནད་སྤྱོད་བཞིན་བཟུང་
 གནད་ལུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྲུགས་དམ་པ་མཁྲེན་ལགས། ཞེས་རང་ལུགས་གནས་ལོ་..... ལྷ་ པའི་
 ཚེས་..... ལུ་འམ་ སྤྱི་ཚེས་ ལུ་

ཕུག་བཅས

ཕུལ།

⁴³ Annexure as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Part C: Application for Remand Order (With Arrest Warrant)⁴⁴

དྲུག་པོ་དང་དཔོན་མཚོག་ལུ།
 རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

གནད་དོན། རོ་དམ་བཀའ་རྒྱུ་ལྟར་། རྒྱ་བཀའ་འཕྲིན་ཡོད་པའི་འཛིན་བཟུང་།

ལྷ་གསོལ། དེ་ནི་ རོ་མ་..... སྤྱི་ཚེས་..... བོ་མོ་ བ་
 མིང་.....གཡུས་..... རྒྱེ་ལོག་..... རྫོང་ཁག་.....
 ལས་རོ་སྤོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་..... ཚན་མ་ གྲུང་ཨང་..... ལྷ་ཨང་.....
 སྤོད་གནས་..... ལས་འགན་..... འབད་མི་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་
 དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༩ ཚན་མའི་ནང་གསལ་གནོད་འགོལ་འཐབ་ཡོད་པའི་སྤྱི་
 ལྷ་ཨང་..... དང་འབྲེལ་ སྤྱི་ཚེས་..... ལུ་ས་གནས་.....ལས་དུས་
 ཚོད་.....ལུ་འཛིན་བཟུང་འབད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ རགས་ཚལ་ལས་ཕྱེད་པ་ཚུ་གི་ཞིབ་དཔྱད་ཁྲོད་
 འབད་ཞིའི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བའི་གནད་སྤོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༠།
 ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤ དང་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༩
 ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤ པ་ལྟར་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་རོ་དམ་བཀའ་རྒྱུ་གནད་སྤོད་བའི་བཀའ་གནང་ལུ་བ་སྤྱི་
 གསུང་ཐུགས་དམ་པ་མཁྲེན་ལགས། ཞེས་རང་ལུགས་གནམ་ལོ་..... ཟླ་ པའི་
 ཚེས་..... ལུ་འམ་ སྤྱི་ཚེས་ ལུ་
 ཕྱག་བཅས

ཕུལ།

⁴⁴ Annexure as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Part D: Application for Search Warrant⁴⁵

ངགོས་ངང་དཔོན་མཚོག་ལྷ།

རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

.....

གནད་དོན། བཙོན་འཚོལ་དང་བཙོན་ལན་བཀའ་རྒྱའི་ལྷ་བ།

ལྷ་གསོལ། དེ་ནི་ རོམ་..... སྐྱེས་ཚེས་..... མོ།

མོ་ བ་མིང་..... རོ་སློད་ལག་ཁྱེར་ཨང་..... ཅན་མ་ ད་ལྟོ་ལྟོ་སྟོན་

གནས་..... རྫོང་ཁག་.....ལས་ འགྲུལ་འཕྲིན་

ཨང་.....ལས་འགན་..... འབད་མི་ འགྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་

རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༣༩ ཅན་མའི་ནང་གསལ་ གཞོད་འགོལ་འཐབ་ཡོད་པའི་

སྟོན་ལུ་

.....

.....

.....

.....

.....

.....ཉེས་པ་དོགས་པ་ཡོད་པ་ལས་ འགྲུག་གི་ཞི་ཚེད་དང་ཉེས་ཚེད་བྱ་

བའི་གནད་སློད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༠། ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༤༢ དང་ འགྲུག་གི་

⁴⁵ Annexure as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༣ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༢ པའི་
དགོངས་དོན་ལྟར་ གོང་འཁོད་མི་ངོམ་

གྱི་
.....
.....
.....
.....
.....

ནང་ བཙུན་འཚོལ་དང་བཙུན་ལན་འབད་ཚོག་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་བྱུང་ཞུ་བ་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་དམ་
པ་མཁྱེན་ལགས། ཞེས་རང་ལྷགས་གནམ་ལོ་..... ཟླ་ པའི་ཚེས་..... ལྷ་འམ་
སྤྱི་ཚེས་ ལུ་
ཕུག་བཅས་

ཕུལ།

Annexure III
Seizure and Confiscation

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Part A. SEIZURE LIST

Case No. (Corresponding to case No.
under Forest Offence Registration of
Range.....Division/Park)

1. Name of the offender:
2. CID No:
3. Address of offender:
4. Nature of forest offence:
.....
.....
.....
5. List of material/forest produce/tools/seized from the offender
 - a.
 - b.
 - c.
6. Signature with legal stamp of the offender after the agreement on the list of seized items shown above.

(Name and signature of the offender with legal stamp)

Name, address and signature of the witness.

Seized by

Range/Division/Park.....Dated.....

A copy of the seizure list shall be handed over to the offender.

PART B: Released List -

- a. Following seized items released to the offender as per compounding order No. Dated.....of Division/Range.
- b. Acknowledged by the offender for items confiscated or/and realized as detail shown above.

Signature with legal stamp

- c. Name, address and signature of witness (with legal stamp)

Dated.....

Range/Division/Park

Disclaimer: Quantity and quality of forest produce is/are based on the time of seizure.

Annexure IV
Offence Statement

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Name:..... CID.....
Village.....
Gewog.....Dzongkhag.....
.....
Nature of offence.....

Witness

Name and Signature:..... of offender:.....	Name and signature
CID No:.....	Date.....
Present Address:.....	

Annexure V
Forest Offence Case Registration

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Case No..... Dated:.....

1. Name of the offender.....
2. Address of the offender
3. CID No:.....
4. Nature of offence
5. Place of commission of offence.....
6. Offence detected on (date)
7. Offence detected by;.....

(Signature of the offender with legal stamp)

Name, CID, address and signature of
witness.....

Range Office

Annexure VI
Forest Offence Case Settlement Order Sheet

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Case No.....(Corresponding to case No. under Forest Offence
Registration of Range.....Division/Park)

1. Name of the offender
2. CID No:
3. Address of offender
4. Nature of forest offence (Forest offence registration under Annexure
V, reference No..... dated is attached
here).
5. Details of penalty:

Penalty	Amount (Nu)
Fine	
Compensation at NRPC rate	
Cost at fair market value	
Repeated conviction	
TOTAL	

1. Vehicle(s)/animals(s)/Materials/forest produce/tools/implements etc.
seized as per the seizure list under Annexure III as per reference
no.....dated..... are a) hereby confiscated OR b) released to the
offender.
2. The case has been settled as per the acceptance in commission of
offence based on the statement submitted by the offender expressing
his willingness to compound and settle the case.

3. The list of items seized/confiscated/released in connection with this offence case as per Annexure III attached here.

Signature with legal stamps

a. Offender

.....

b. Witness (Name, Signature, CID & Address)

c. Date:

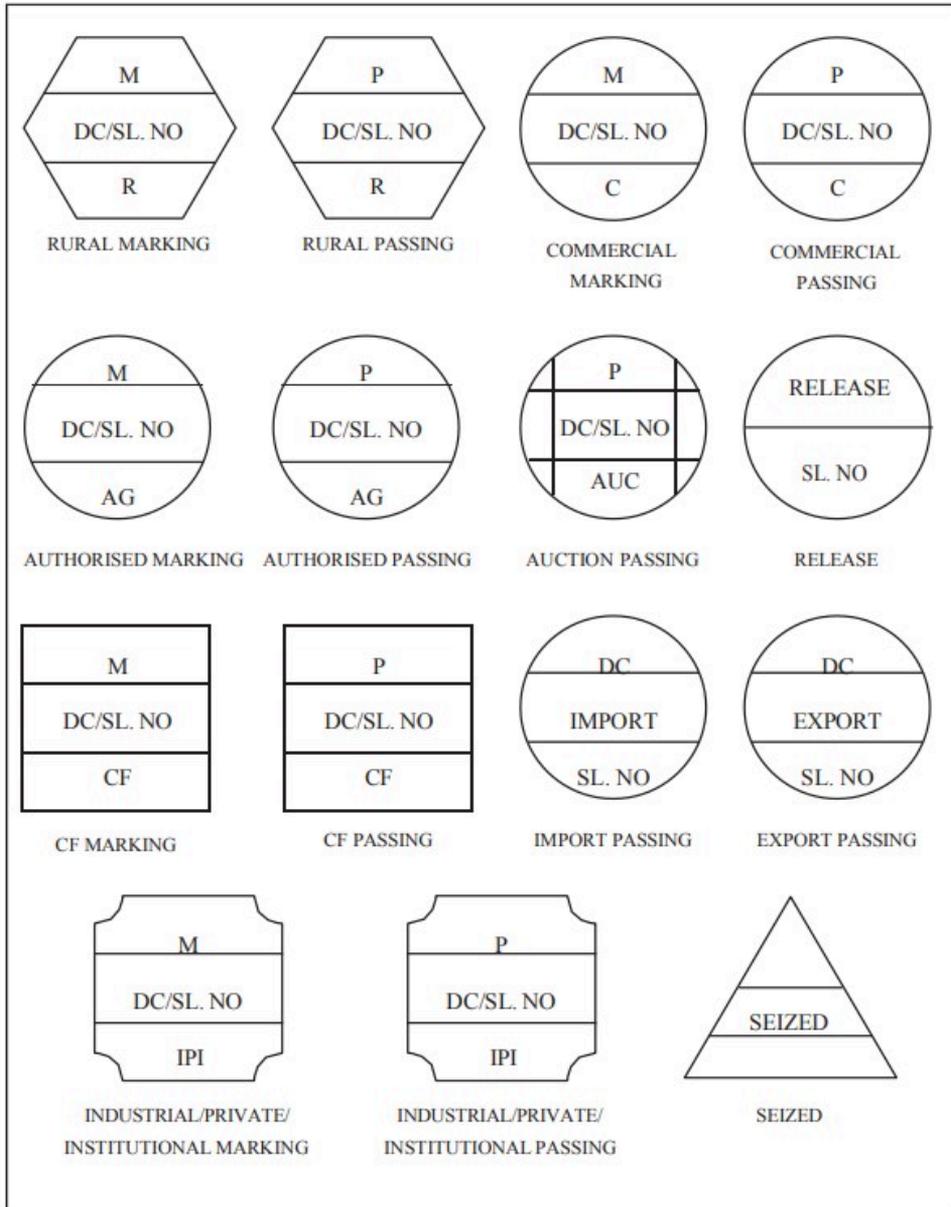
Compounded by:

Range Officer

..... Range

.....Division/Park

Annexure VII Design of Forestry Hammer

Annexure VIII
Inspection Report for Forestry Clearance

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

(1) Allotment of Kidu land; (2) Energy project; (3) Muck dumping sites; (4) Landfill sites; (5) Biological pits; (6) Camp sites (7) Satshab (Substitute land); (8) Land acquisition by Government institution; (9) Land leasing; (10) Land exchange; (11) Transmission line; (12) Bridge Construction; (13) Archery Range; (14) Road; (15) Irrigation Channel; (16) Tower; (17) Water Pipeline where felling of tree is required; (18) Surface Collection; (19) River Bed Material Dredging; (20) Sand Quarry; (22) Stone Quarry; (22) Soil Extraction; (23) Ropeway; (24) Trail; (25) Mining; (26) Railway track; (27) Any other activities as determined and notified by the Department.

This inspection report shall include the following:

Range Office:.....

1. Details of applicant:

Individual	Institution/Group/Community
(a) Name:	(a) Name:
(b) CID:	(b) Address:
(c) House No:	
(d) Thram No:	
(e) Chiwog:	
(f) Gewog:	
(g) Dungkhag:	
(h) Dzongkhag:	(c) Contact Number/email:
(i) Contact Number/email:	

2. Reasons for applying for State Reserved Forest Land:

(i).....

....

(ii).....

3. Location of the proposed State Reserved Forest Land

Dzongkhag:..... Gewog:.....

Village:.....

Polygon Geo-coordinates (Centre point of polygon): (Northing and Easting).....

Proposed Area:(Acre)

Line Geo-coordinates (Start Point): Northing.....

Eastng.....(Midpoint): Northing.... Easting.....(Endpoint) :

Northing.....Eastng.....

Length (m): Width (m):.....

4. Reference to:

(a) Kasho (attach copy)

(b) Letter from relevant organization (attach copy)

(c) Any other document (attach copy)

(d) Detailed Project Report or Feasibility report (If FC is for Hydropower, Mining and Quarrying, Transmission line and Tower)

5. The details of the proposed SRF land (Answer in “Yes” or “No”):

Land allotment Criteria (Answer in “Yes” or No”)	Answer in “Yes” or “No”:
1 (a) Inside Declared Critical Watershed	
(b) Inside the Core Zone of the Protected Area	
2. (a) High Forest: i. Trees are of economic values and social benefits ii. Trees grown by means of natural seedling iii. Trees grown by plantation	

iv. The forest canopy cover is 40% and more	
(b) Declared wetland	
(c) i. Any critical ecological sites along the roads ii. Landslide prone area iii. Risk of damaging roads, and bridges, and iv. Any significant landmarks or heritage sites	
3. Areas within 100 feet from the bank or edge of any water body except for collection of River Bed Material, bridge, road, river training work, embankment and retaining wall from the identified site.	
4. Water recharge area identified by the Department.	
5. Areas within 500 meters from the plinth of the monastery or Dzong, where there are no settlements nearby except for Monastery or Dzong.	
6. (a) Does the proposed area fall outside the core zone of protected areas (b) Is the proposed activity for native inhabitants for their domestic use and national developmental activity undertaken by the Ministry or government agency.	

6. Details of forest produce in the proposed SRF land:

Sl.no	Species	Tree (Above 3' girth)		Poles (Above 6' height and less than 3' girth)		NWFP	Presence of important wildlife
		No.	Vol. (M ³)	No.	Vol. (M ³)		

1. KML/KMZ file
2. Remarks of the Inspection team, based on Section 46 of F&NC Act 2023.

.....

Name and signature of Team Members

- 1.
- 2.
3. Remarks of the Range Officer, based on Section 46 of F&NC Act 2023 and field report.

.....

Signature of the Range Officer (Seal)

Name.....

Date.....

4. Remarks of Chief Forestry Officer, based on Section 46 of F&NC Act 2023 and field report.

.....

Name and Signature of Chief Forestry Officer (Seal)

Name..... Date.....

Annexure IX

Forestry Clearance

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN

MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES

Department of Forests and Park Services

The Forestry Clearance is issued from the State Reserved Forest Land for..... measuring.... ..acres ormeters atGewog.....Dzongkhag.....in favour of.....CID. No.....

The proposed areas contain.....trees..... poles as per the enumeration list. This clearance is accorded as per the recommendation of inspection officials and further recommendation of respective offices on the following conditions:

1. This clearance is limited to the forestry perspective as per the detailed field report.
2. This clearance is not transferable.
3. This clearance shall not be liable for any dispute arising during the implementation of activity.
4. Any damage caused to public/private property shall be borne by the holder of this clearance.
5. Any waste generated from the activity should be properly disposed of as per existing Waste Prevention & Management Regulations.
6. The SRF Land shall be released only after the proper handing taking note is signed by both entities.
7. The existing forest produce shall be disposed/removed only after physical demarcation of the land.
8. Only those trees/poles which are marked shall be removed.
9. Compensatory plantation shall be required as per Section 70 of the Act.
10. The legal status of the land for the transmission line/road/ridge/water pipeline/irrigation channel/cable crane line shall remain unchanged and on any occasion, the land shall not be converted to private ownership.
11. This clearance shall not restrict easement.

12. The clearance shall be revoked without any liability on the part of the Government, if the holder of this clearance violates any of the above terms and conditions.

13. The forestry clearance shall remain valid for a period of project or activity or the FC shall be revoked after one year if the proposed activity is not commenced from the date of issuance.

14. The applicant shall be responsible for any illegal activity within the vicinity of the proposed activity site.

15.

Others.....

Therefore, this clearance is issued based on the field inspection report submitted

by:....., (Designation).....dated..... on the aforementioned conditions.

Range Officer/Chief Forestry Officer/Director

Copy:

1. The applicant shall share a copy of forestry clearance to all concerned agencies

Annexure X
Fees and Service Charges

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Sl.No	Particulars	Rate (Nu)	
1	Marking fee per tree	Rural	10
		Commercial	20
2	Marking fee per pole	Rural	5
		Commercial	10
3	Export fee	Timber (cft)	5
		Non Wood Forest Produce (Per kg)	10
		Charcoal (Metric ton)	40
		Bamboo (Pcs)	2
		Broom species (per backload) ⁴⁶	2
		Bamboo Chips (metric ton) ⁴⁷	10
		Semi finished product (per vehicle 8 metric ton) ⁴⁸	250

⁴⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁴⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁴⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

		Finished product (per vehicle of 8 metric ton) ⁴⁹	250
		Briquette (metric ton) ⁵⁰	40
		Rhododendron spp. (Raw mat for incense) (Per kg) ⁵¹	3
		Juniper (Raw materials for incen (Per kg) ⁵²	3
4	Import fee	Timber (cft)	5
		Semi finished (truck load)	500
		Charcoal (Metric ton)	20
		Bamboo (Pcs)	2
		NWFP (Per kg)	5
		Bamboo Chips (metric ton) ⁵³	20
5	Power chain saw	Registration	500
		Renewal	100
6	Mobile sawmill	Registration	1000
		Renewal	500

⁴⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

7	Stationed sawmill	Registration	1000
		Renewal	500
8	Primary wood based industry except power chain	Registration	1000
		Renewal	500
9	Secondary wood based industry	Registration	500
		Renewal	250
10	Non wood based industry	Registration	500
		Renewal	250
11	Research fee	Foreigners	10000
12	Cordyceps collection	Permit fee	310
13	Internal trade fee (NWFP without royalty) ⁵⁴	NWFP (per kg)	5

Normal Fishing Permit Fee⁵⁵

Sl. no.	Fishing Duration	Trout Water (Nu)	Mahseer Water (Nu)
1.	One Day	500	1000
2.	One Week	1500	3000
3.	One Month	3000	6000
4.	6 Months	6000	12000

⁵⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵⁵ Table as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

5.	One Year	12000	24000
----	----------	-------	-------

High-end Recreational Fishing Permit Fee⁵⁶

Fishing Zone/ Major River	1 Day (Nu)		1 Week (Nu)		1 Month (Nu)	
	National	Non-Bhutanese	National	Non-Bhutanese	National	Non-Bhutanese
Mahseer Zone 1:	3000	12,000	9,000	60,000	27,000	180,000
Mahseer Zone 2:	2500	10,000	7,500	50,000	22,500	150,000
Mahseer Zone 3:	2000	8,000	6,000	45,000	18,000	135,000
Trout water	2000	7,000	3,000	35,000	10,000	100,000

High-end recreational fishing	1 year for National	40, 000
-------------------------------	---------------------	---------

Fees for Eco-Tourism Bhutanese

SINo	Package	Amount (Nu)
1	Wildlife watching and vehicle safari	20 per visitor
2	Mahseer fishing in ecotourism sites	As per High-end recreational fishing permit fee
3	Elephant saffari	50 per visitor
4	Animal enclosure	25 per visitor
5	Filming in State Reserved Forest Land	2000 per movie

⁵⁶ Table as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

6	Boating Charge per child for 15 minutes (Below 12 years) ⁵⁷	25
7	Boating Charge per adult for 15 minutes ⁵⁸	50
8	Rafting per boat for half a day ⁵⁹	3000
9	Rafting per boat for full day ⁶⁰	5000
10	Ferrying Charge (boat) per child (Below 12 years) ⁶¹	10
11	Ferrying Charge (boat) per adult ⁶²	20

Foreign Nationals

SINo	Package	Amount (Nu)
1	Wildlife watching and vehicle safari	100 per visitor
2	Mahseer fishing in ecotourism site	As per High-end recreational fishing permit fee
3	Elephant safari	300 per visitor
4	Boating Charge per child for 15 minutes (Below 12 years) ⁶³	100

⁵⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁵⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

5	Boating Charge per adult for 15 minutes ⁶⁴	150
6	Rafting per boat for half a day ⁶⁵	5000
7	Rafting per boat for full day ⁶⁶	9000
8	Ferrying Charge (boat) per child (Below 12 years) ⁶⁷	100
9	Ferrying Charge (boat) per adult ⁶⁸	150

Service Charge

SINo	Activity	Rate (Nu)
1	Transmission line (KM)	250 per km
		Prorate for less than one km ⁶⁹
	Road construction (KM)	250 per km
		Prorate for less than one km ⁷⁰
	Land lease for commercial activities including plantation	50 per acre Prorate for less than one acre ⁷¹
2	Service charge for issuance of permit	10 per permit

⁶⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁶⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁷⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁷¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

3	Tree removal from private registered land	10 per tree or pole ⁷²
4	Technical assistance availed from DoFPS by the projects, commercial activities and business entities except for the services provided to government agencies and rural use. ⁷³	1 day: 10,000 1 week: 50,000 1 month: 150,000
5	Service charge for guiding services provided by forestry officials ⁷⁴	5000 per day

⁷² Item as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁷³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁷⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Annexure XI⁷⁵
**APPLICATION TO ESTABLISH COMMUNITY FOREST/
NON-WOOD FOREST PRODUCE GROUP**

- 1. In this Rules and Regulation, Part B of Annexure XI is amended as:
APPLICATION - PART B (To be filled by the Inspection Committee)**

Review and Recommendation of the Committee:

We have reviewed and evaluated the area applied for establishment of the Community Forest/Non Wood Forest Produce Group based on the criteria as per the Forest and Nature Conservation Rules and Regulations of Bhutan, 2023.

Name of the Group :
Village :
Proposed Location :

We found or did not find (tick relevant) the area applied for establishment of the Community Forest/ Non Wood Forest Produce Group feasible or not feasible (tick relevant) and recommend or do not recommend (tick relevant) for the formation of Community Forest/Non Wood Forest Produce Group in the proposed area.

⁷⁵ Annexure as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Name and signature of local
Tshokpa
Chiwog.....
Date:

Name and signature of
adjacent community
representative.....
Village.....
Date.....

Name and Signature of Gup:
.....
Gewog.....
Date.....

Name and signature of
Land Record Officer:
.....
Dzongkhag

Name and signature of Range officer:.....
Range:.....
Date:.....

Annexure XIII

Application for Registration of Private Forest/Industrial/Institutional

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Service

To,

Date.....

Chief Forestry Officer,

.....Division/Park

Sir,

I am interested in registering a Private/Industrial/Institutional Forest on my/our registered land. Details of my/our land to be considered as Private/Industrial/Institutional forest are as follows:

1. Details of Applicant:

Name:.....CID No:
.....House No/Company/Institution Registration
No:.....

Village:.....Gewog.....

Dungkhag.....Dzongkhag.....

2. Details of registered land applied for registration as Private/Industrial/Institutional Forest.

1) Land category:.....

2) Area (acres/ha)

3) Status of Registered Land

a) Thram No.....

b) Plot No.....

c) Under cultivation

d) Uncultivated/fallow:.....

e) Area to be planted (acres):.....

4) Proposal

Forest produce to be raised or to be nurtured in Private Forest is for..... production (Timber, firewood, fodder, medicinal plants, canes, bamboo, recreation and others (Specify)).

Yours faithfully,

Name and signature

Annexure XIV
Private Forest/Industrial/Institutional Ownership Certificate

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
 Department of Forests and Park Services

Ownership Certificate No. :

In accordance with the Forest and Nature Conservation Rules and Regulations, 2023. It is certified that Mr./Mrs./Ms/Agency.....of.....Village,.....Gewog ,..... Dzongkhag is the owner of the Private Forest/Industrial/Institutional in his/its privately registered land shown in the attached map and as described below. A list of the tree species and number on the land is attached

Thram No./ Lease certificate no.	Plot No.	Location	Land Category	Area (Ac)	No. of trees/poles/seedlings			Boundaries
					Planted	Naturally grown	Total	

Signature of Chief Forestry Officer.....

Division/Park:.....

Date :

OFFICIAL SEAL

Annexure XV
Fishing Permit

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Reference No.....

Date.....

Fishing Permit for recreational fishing/normal fishing

- I. Personal Information (both National/International)
 - a. Name of the applicant:.....
 - b. Citizenship Identity Card No/Passport No:
- II. Type of waterbody:
 - a. Mahseer water:
 - b. Trout water:
- III. Fishing type:
 - a. High-end recreational fishing
 - b. Normal fishing site
- IV. Fishing Area
 - a. Name of the area permitted for fishing
 - b. No. of days/weeks/months/year:.....
- V. Fee amount (Nu.):
- VI. Date of issue..... Validity
- VII. Revenue Receipt No:

Name of Issuing Authority Range:

Division/Park:

Annexure XVI
Application form for Forest Produce for Other Use

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Part A: To be filled in by the Applicant

- a. Name of the Applicant.
- b. Citizenship I.D. no.
- c. Village
- d. Gewog
- e. Dzongkhag/Dungkhag
- f. Thram No.
- g. Gung No.
- h. Household no.
- i. Details of other forest produce requirement:
 - i) Firewood.....(Truckloads)
 - ii) Fencing Posts.....(Nos)
 - iii) Flag Poles.....(Nos)
 - iv) Pyre Wood.....(M3)
 - v) Livestock shelters.....(cft)
 - vi) Makeshift shack.....(cft)

I hereby certify that the details given above are true to the best of my knowledge. In case of any false or wrong information, I am liable to be penalized under the Forest & Nature Conservation Act 2023 and the Rules made there under.

Signature of applicant with legal stamp affixed
Date.....

Part B: To be filled in by Gup

Gewog's Letter no: Date.....

Verification by Gup

- a. Is the applicant member of any Community Forestry? Yes
No
- b. If yes, has the applicant availed any of the applied resources from the CF? Yes No

If Yes, how many quantities has the applicant availed from the CF?

Firewood.....(Truckload)

Flag pole..... (Nos.)

Fencing post..... (Nos.)

Pyre wood(Nos.)

Livestock shelter.....(cft)

Makeshift shack.....(cft)

I hereby recommend allotting other forest produce to the applicant as per the requirement and the entitlement.

Signature & Seal of Gup

Name:.....

Date

Part C: To be filled in by the Chief Forestry Officer

Ref. noDate

Gewog's Ref. noDate

Name of Division/Park

The details of the applicant have been verified with the records maintained at the Divisional Forest Office/ Park Office and found to be correct. The forest produce requisitioned above has been noted in the relevant records and approved for allotment.

Verified by dealing officer:

Name and

Signature.....

Date

ALLOTMENT ORDER

Name of Range

Issue the following quantities of other forest produce on dateand
from area

Forest Produce	Quantity	Royalty (Nu.)	Remarks
Firewood			
Flag post			
Fencing post			
Pyre wood			
Livestock shelter			
Makeshift shack			

Total Amount: Total Royalty (Nu)+ Permit fee (Nu)= Nu.
.....

Signature with official seal of CFO

Date

Annexure XVII
Application Form for Removal of Forest Produce from Private Registered Land

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

Part A – To be filled in by the Applicant and Submit to Range Officer

To,
The Chief Forestry Officer,
..... Division/Park Office,
Sir,

I would like to apply for removal of forest produce from my private land as follows:

1. Name of Applicant:.....
2. CID No:.....
3. Village:..... Gewog:.....
4. Dungkhag/Dzongkhag:.....
5. House No:..... Thram No.....
6. Plot No.....
7. Details of forest produce to be removed
:.....

I hereby certify that the details given above are true to the best of my knowledge. In case of my false or wrong information, I am liable to be penalized under Forest & Nature Conservation Act 2023 and the Rules made there under:

Signature of the applicant

Date:

Part B: To be filled in by Gup

I.....Gup of.....Gewog, hereby certify that:

- i. I have verified the details of the applicant and found to be true and correct;
- ii. During the physical inspection, the land will be shown to the forest official by Tshogpa

I hereby recommend for removal of forest produce to the applicant as per his request.

Name:..... Signature:.....
Seal..... Date:.....

Part C: Inspection Report

Details of the proposed land and trees to be removed;

Plot no	Location (GPS coordinates)	Land category	Species Trees>3' girth	Poles < 3' girth	Other forest produce

- 1. Thram copy with cadastral map
- 2. Inspection Officer's remarks:.....

Signature of Inspection Officer
Office Seal

Name.....
Designation.....
Place..... Date.....

Recommendation of the Range Officer Office
No.....Date:.....

Forwarded to the Division/Park with the following recommendations:
Recommended for issuing forestry clearance.....OR
Recommended for review (reason for
review).....

Signature of the Range Officer (Office Seal)
Name:.....
Designation:.....

Part D: Approval / Rejection

The following terms and conditions apply:

1. The tree/pole should be marked by the forestry official, prior to felling.
2. The owner shall obtain transit permit prior to transportation of forest produce.
3. This clearance shall not replace/substitute any other clearances required by other laws/Regulations.
4. Any damage caused to public/private property and disputes arising thereof shall be liability of the applicant
5. The clearance shall be revoked without any liability on part of the Government if the holder of this clearance violates any of the above terms and conditions;
6. This clearance is valid for..... from the date of issue.

Chief Forestry Officer
Date

Copy to:

1. Gup,.....Gewog for information.

2. The Range Officer,.....Range for necessary action.
3. The applicant for information and necessary follow-up.

Annexure XVIII CITES Certificate/Permit

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་།
 རྒྱལ་གྲགས་དང་རང་བཞིན་མོན་ཆེན་རྒྱན་ལག།
 རྒྱལ་ཚལ་ཐོན་ལྷན་འཚར་གཞི་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚན
 ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY & NATURAL RESOURCES
 DEPARTMENT OF FORESTS & PARK SERVICES
CITES CERTIFICATE/PERMIT

PERMIT/CERTIFICATE No.		EXPORT	RE-EXPORT	Original:		2. Valid until			
3. Importer (name and address)		IMPORT	OTHER:	4. Exports (re-exporter (name, address and country))		Signature of the applicant			
3a. Country of import									
5. Special conditions <small>If for live animals, this permit or certificate is valid only if the transport conditions comply with the IATA Live Animals Regulations; for live plants, with the IATA Perishable Cargo Regulations; or in the case of marine invertebrates, with the CITES Guidelines for the Non-Live Transport of Live Wild Animals and Plants.</small>				8. Name, address, national establishment and country of Management Authority					
6a. Purpose of this transaction (See reverse)	6b. Security stamp no.								
7a. Scientific name (genus and species) and common name of animal or plant		7b. Description of specimens including identifying marks or numbers (see reverse, if any)		10. Appendix no. and source (see reverse)	11. Quantity (including unit)	13. Total export quantity			
7c.0.		7c.1.		7c.2.		7c.3.			
A	12. Country of origin *	Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date			
	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***								
B	12. Country of origin *	Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date			
	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***								
C	12. Country of origin *	Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date			
	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***								
D	12. Country of origin *	Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date			
	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***								
* Country in which the specimens were taken from the wild, bred in captivity or artificially propagated for the case of re-export; ** For specimens of Appendix I species, bred in captivity or artificially propagated for commercial purposes; *** For Pre-Convention specimens.									
13. The parent/parents listed by:									
Name		Date		Security stamp, signature and official seal					
14. Export Endorsement				15. Air way bill number					
Block	Quantity	Port of Export:		Date:		Signature:		Official stamp & title	
A									
B									
C									

Annexure XIX
Offence and Penalty

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

SCHEDULE I
MAMMAL

SINo	Scientific Name	Common Name	Missing Part	Compensation for the missing part
1.	<i>Panthera tigris</i>	Tiger	Skin	50,000
			Bone per set (Prorate if less than the set)	50,000
			Claws	500 per claw
			Canine	1000 per canine
			whisker	100 per piece
2.	<i>Panthera uncia</i>	Snow Leopard	Skin	30,000
			Bone per set (Prorate if less than the set)	20,000
			Claws	200 per claw
			Canine	100 per canine
3.	<i>Neofelis nebulosa</i>	Clouded Leopard	Skin	15,000
			Bone per set (Prorate if less than the set)	10,000
			Claws	200 per claw

			Canine	100 per canine
4	<i>Budorcas taxicolor</i>	Takin	Skin	5,000
			Horn	2500 per horn
5	<i>Elephas maximus</i>	Asian Elephant	Tusk	100,000 per tusk
6.	<i>Rhinoceros unicornis</i>	Great one-Horned Rhino	Horn	100,000 per horn
7	<i>Moschus sp.</i>	Musk Deer	Musk Pod	100,000
8	<i>Manis sp.</i>	Pangolin	Skin	100,000

**SCHEDULE II
MAMMAL**

SINo	Scientific Name	Common name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding, raising, or possessing (Nu) ⁷⁶	Confiscation
1	<i>Ailurus fulgens</i>	Red Panda	5000	2500	Confiscation of specimen
2	<i>Aonyx cinereus</i>	Asian small-clawed Otter	3000	1000	Confiscation of specimen
3	<i>Arctictis binturong</i>	Binturong	1000	500	Confiscation of specimen
4	<i>Arctonyx</i>	Greater Hog	1000	500	Confiscation of

⁷⁶ Table heading as amended by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

	<i>collaris</i>	Badger			specimen
5	<i>Axis axis</i>	Spotted Deer	5000	2500	Confiscation of specimen
6	<i>Axis porcinus</i>	Hog Deer	5000	2500	Confiscation of specimen
7	<i>Bos gaurus</i>	Gaur	10000	3000	Confiscation of specimen
8	<i>Bubalus arnee</i>	Wild Water Buffalo	10000	3000	Confiscation of specimen
9	<i>Canis lupus</i>	Tibetan Wolf	10000	3000	Confiscation of specimen
10	<i>Capricornis thar</i>	Himalayan Serow	1000	500	Confiscation of specimen
11	<i>Caprolagus hispidus</i>	Hispid Hare	500	300	Confiscation of specimen
12	<i>Catopuma temminckii</i>	Asiatic Golden Cat	500	300	Confiscation of specimen
13	<i>Cuon alpinus</i>	Dhole	1000	300	Confiscation of specimen
14	<i>Felis chaus</i>	Jungle Cat	1000	200	Confiscation of specimen
15	<i>Lutra lutra</i>	Common Otter	1000	200	Confiscation of specimen
16	<i>Lutrogale perspicillata</i>	Smooth-coated Otter	1000	500	Confiscation of specimen
17	<i>Macaca munzala</i>	Arunachal Macaque	1000	500	Confiscation of specimen
18	<i>Naemorhedus goral</i>	Himalayan Goral	2500	1000	Confiscation of specimen
19	<i>Nycticebus bengalensis</i>	Bengal Slow Loris	1000	500	Confiscation of specimen
20	<i>Otocolobus manul</i>	Pallas's Cat	500	300	Confiscation of specimen
21	<i>Panthera pardus</i>	Common Leopard	10000	5000	Confiscation of specimen
22	<i>Pardofelis marmorata</i>	Marbled Cat	2000	500	Confiscation of specimen

23	<i>Petaurista nobilis</i>	Bhutan Giant Flying Squirrel	500	100	Confiscation of specimen
24	<i>Prionailurus bengalensis</i>	Leopard Cat	1000	500	Confiscation of specimen
25	<i>Prionailurus viverrinus</i>	Fishing Cat	3000	1000	Confiscation of specimen
26	<i>Pseudois nayaur</i>	Blue Sheep	10000	5000	Confiscation of specimen
27	<i>Rusa unicolor</i>	Sambar Deer	10000	5000	Confiscation of specimen
28	<i>Semnopithecus schistaceus</i>	Gray Langur	1500	500	Confiscation of specimen
29	<i>Trachypithecus geei</i>	Golden Langur	5000	300	Confiscation of specimen
30	<i>Trachypithecus pileatus</i>	Capped Langur	1500	300	Confiscation of specimen
31	<i>Ursus thibetanus</i>	Asiatic Black Bear	Killing 20000	5000	Confiscation of specimen
			30000		Missing Bile
			5000		Missing skin
			5000 per paw		Missing Paw
32	<i>Vulpes vulpes</i>	Red Fox	1000	500	Confiscation of specimen
33	<i>Cervus albirostris</i> ⁷⁷	White-lipped Deer	25000	15000	Confiscation of specimen

⁷⁷ New species as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

BIRDS

SIN o	Scientific Name	Common Name	Kill, injuring, collecting, breeding	Possession	Trade
1	<i>Aceros nipalensis</i>	Rufous-necked Hornbill	10000	5000	7000
2	<i>Aegypius monachus</i>	Cinereous Vulture	5000	2500	3500
3	<i>Alcedo atthis</i>	Common Kingfisher	2000	1000	1400
4	<i>Alcedo hercules</i>	Blyth's Kingfisher	5000	2500	3500
5	<i>Anser indicus</i>	Bar-headed Goose	2000	1000	1400
6	<i>Anthracoceros albirostris</i>	Oriental Pied Hornbill	5000	2500	3500
7	<i>Aquila chrysaetos</i>	Golden Eagle	2000	1000	1400
8	<i>Aquila heliaca</i>	Eastern Imperial Eagle	2000	1000	1400
9	<i>Aquila nipalensis</i>	Steppe Eagle	2000	1000	1400
10	<i>Arborophila mandellii</i>	Chestnut-breasted Partridge	5000	2500	3500
11	<i>Aythya baeri</i>	Baer's Pochard	5000	2500	3500
12	<i>Buceros bicornis</i>	Great Hornbill	5000	2500	3500
13	<i>Clanga clanga</i>	Greater Spotted Eagle	2000	1000	1400
14	<i>Clanga hastata</i>	Indian Spotted Eagle	2000	1000	1400
15	<i>Falco peregrinus</i>	Peregrine Falcon	1000	500	700
16	<i>Garrulax imbricatus</i>	Bhutan Laughingthrush	5000	2500	3500
17	<i>Grus grus</i>	Common Crane	1000	500	700

18	<i>Grus nigricollis</i>	Black-necked Crane	10000	5000	7000
19	<i>Grus virgo</i>	Demoiselle Crane	2000	1000	1400
20	<i>Gypaetus barbatus</i>	Bearded Vulture	5000	2500	3500
21	<i>Gyps himalayensis</i>	Himalayan Vulture	5000	2500	3500
22	<i>Haliaeetus albicilla</i>	White-tailed Eagle	1000	500	700
23	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>	Pallas's Fish Eagle	1000	500	700
24	<i>Harpactes wardi</i>	Ward's Trogon	1000	500	700
25	<i>Ketupa flavipes</i>	Tawny Fish Owl	500	250	350
26	<i>Lophophorus impejanus</i>	Himalayan Monal	10000	5000	7000
27	<i>Megaceryle lugubris</i>	Crested Kingfisher	100	50	70
28	<i>Neophron percnopterus</i>	Egyptian Vulture	5000	2500	3500
29	<i>Rhyticeros undulatus</i>	Wreathed Hornbill	3000	1500	2100
30	<i>Sarcogyps calvus</i>	Red-headed Vulture	1000	500	700
31	<i>Spilornis cheela</i>	Crested Serpent Eagle	1000	500	700
32	<i>Tetraogallus tibetanus</i>	Tibetan Snowcock	10000	5000	7000
33	<i>Tragopan blythii</i>	Blyth's Tragopan	5000	2500	3500
34	<i>Tragopan satyra</i>	Satyr Tragopan	5000	2500	3500
35	<i>Tragopan temminckii</i>	Temminck's Tragopan	5000	2500	3500

AMPHIBIAN

SI No	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Nanorana liebigii</i>	Paa	500	300	Confiscation of specimen
2	<i>Tylototriton verrucosus</i>	Himalayan Newt	500	300	Confiscation of specimen

REPTILE

SI No	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Ophiophagus hannah</i>	King Cobra	3000	1500	Confiscation of specimen
2	<i>Naja kaouthia</i>	Monocled Cobra	3000	1500	Confiscation of specimen
3	<i>Gekko gecko</i>	Tokay Gecko	3000	1500	Confiscation of specimen
4	<i>Melanochelys trijuga</i>	Rock Terrapin	1000	500	Confiscation of specimen
5	<i>Python molurus molurus</i>	Burmese Python	5000	2500	Confiscation of specimen
6	<i>Varanus bengalensis</i>	Monitor Lizard	1000	500	Confiscation of specimen
7	<i>Varanus flavescens</i>	Monitor Lizard	1000	500	Confiscation of specimen
8	<i>Python molurus bivittatus</i>	Burmese Python	5000	2500	Confiscation of specimen

INSECT

SI No	Scientific name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Bhutanitis ludlowii</i>	Ludlow's Bhutan Swallowtail	5000	2500	Confiscation of specimen
2	<i>Bhutanitis lidderdalii</i>	Bhutan Glory	3000	1500	Confiscation of specimen
3	<i>Megalestes gyalsey</i>	Gyalsey Emerald Spreadwing	3000	1500	Confiscation of specimen

PLANTS (NON WOOD FOREST PRODUCE)

SI No	Scientific name	Common Name	Fine	Compensation and cost at fair market value
1	<i>Aconitum orochryseum</i>	Bongkar	850 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
2	<i>Cyathea spp.</i>		200 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
3	<i>Cycas pectinata</i>	Bongo (Sha)	200 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
4	<i>Delphinium brunonianum</i>	Jagoidpoi (Med)	1250 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
5	<i>Dioscorea deltoidea</i>	Wild Yam	100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

6	<i>Fritillaria spp.</i>	Tsika (Med)	4350 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
7	<i>Meconopsis bhutanica</i>		1000 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
8	<i>Nardostachys jatamansi/N. gandiflora</i>	Pang Poi (Dzo)	700 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
9	<i>Neopicrorhiza scrophulariiflora</i>	Honglen (Med)	700 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
10	<i>Ophiocordyceps sinensis</i>	Yartsa gunbu (Dzo)	200 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
11	<i>Orchidaceae spp. not included in Schedule I</i>		200 per bunch	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
12	<i>Panax pseudoginseng</i>	Ginseng	500 per kg or prorate	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
13	<i>Paris polyphylla</i>	Dochu kewa serto chem/satuwa /thogsampa /girchungtsho mo	3000 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
14	<i>Podophyllum hexandrum</i>	Wolmosoe/ Bamarpo	250 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine

				amount
15	<i>Sorbuslingshiensis</i>			Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
16	<i>Aconitum violaceum</i> ⁷⁸	Tsendu (Dz)	50 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
17	<i>Androsace hemisphaerica</i> ⁷⁹		10 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
18	<i>Cymbopogon bhutanicus</i> ⁸⁰	Lemon grass/ Sorbang (Dz)	5 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
19	<i>Fritillaria cirrhosa</i> ⁸¹	Khalus	5 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
20	<i>Illicium griffithii</i> ⁸²	Star anise	10 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
21	<i>Neopicrorhiza minima</i> ⁸³	Putti shing (Dz)	100 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
22	<i>Onosma griersonii</i> ⁸⁴		5 per kg	Compensation and cost at

⁷⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁷⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

				market value equal to fine amount
23	<i>Rhodiola crenulata</i> ⁸⁵	Sro-lo-dmar-pa (Dz)	10 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
24	<i>Sorbus lingshiensis</i> ⁸⁶		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
25	<i>Trillium govonianum</i> ⁸⁷		20 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
26	<i>Trillium tschonoskii</i> ⁸⁸		20 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
27	Shilajit ⁸⁹		3000 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount
28	Any NWFP listed in Schedule II without fine prescribed at species level ⁹⁰		5 per kg	Compensation and cost at market value equal to fine amount

⁸⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁸⁹ New section as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

SCHEDULE III
MAMMAL

SI No	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Atherurus macrourus</i>	Asiatic Brush-tailed Porcupine	500	300	Confiscation of specimen
2	<i>Callosciurus erythraeus</i>	Pallas's Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
3	<i>Callosciurus pygerythrus</i>	Irrawaddy Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
4	<i>Canis aureus</i>	Common Jackal	1000	500	Confiscation of specimen
5	<i>Dremomys lokriah</i>	Orange-bellied Himalayan Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
6	<i>Funambulus pennantii</i>	Northern Palm Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
7	<i>Herpestes auropunctatus</i>	Small Indian Mongoose	1000	500	Confiscation of specimen
8	<i>Herpestes edwardsii</i>	Indian Grey Mongoose	1000	500	Confiscation of specimen
9	<i>Herpestes urva</i>	Crab-eating Mongoose	1000	500	Confiscation of specimen
10	<i>Hystrix brachyura</i>	Himalayan Crestless Porcupine	500	300	Confiscation of specimen
11	<i>Hystrix indica</i>	Indian Crested Porcupine	500	300	Confiscation of specimen
12	<i>Lepus nigricollis</i>	Indian Hare	200	100	Confiscation of specimen
13	<i>Lepus oiostolus</i>	Woolly Hare	200	100	Confiscation of specimen
14	<i>Macaca</i>	Assamese	500	300	Confiscation of

	<i>assamensis</i>	Macaque			specimen
15	<i>Macaca mulatta</i>	Rhesus Macaque	500	300	Confiscation of specimen
16	<i>Marmota himalayana</i>	Himalayan Marmot	200	100	Confiscation of specimen
17	<i>Martes flavigula</i>	Yellow-throated Marten	200	100	Confiscation of specimen
18	<i>Megaderma spasma</i>	Lesser False Vampire	200	100	Confiscation of specimen
19	<i>Melogale moschata</i>	Small-toothed Ferret Badger	500	300	Confiscation of specimen
20	<i>Melogale personata</i>	Large-toothed Ferret Badger	1000	500	Confiscation of specimen
21	<i>Miniopterus fuliginosus</i>	Schreiber's Bent-winged Bat	200	100	Confiscation of specimen
22	<i>Muntiacus muntjak</i>	Barking Deer	3000	1500	Confiscation of specimen
23	<i>Mustela altaica</i>	Altai Weasel	200	100	Confiscation of specimen
24	<i>Mustela kathiah</i>	Yellow-bellied Weasel	200	100	Confiscation of specimen
25	<i>Mustela sibirica</i>	Siberian Weasel	200	100	Confiscation of specimen
26	<i>Petaurista caniceps</i>	Spotted Giant Flying Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
27	<i>Petaurista magnificus</i>	Hodgson's Giant Flying Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
28	<i>Petaurista petaurista</i>	Red Giant Flying Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
29	<i>Ratufa bicolor</i>	Malayan Giant Squirrel	200	100	Confiscation of specimen
30	<i>Sus scrofa</i>	Wild pig	1000	500	Confiscation of specimen
31	<i>Tamiops maccllellandi</i>	Himalayan striped Squirrel	200	100	Confiscation of specimen

32	<i>Viverra zibetha</i>	Large Indian Civet	500	300	Confiscation of specimen
----	------------------------	--------------------	-----	-----	--------------------------

BIRDS

SI No	Scientific Name	Common Name	Kill, injuring, collecting, breeding	Possession	Trade
1	<i>Accipiter gentilis</i>	Northern Goshawk	1000	500	700
2	<i>Accipiter nisus</i>	Eurasian Sparrowhawk	500	250	350
3	<i>Accipiter trivirgatus</i>	Crested Goshawk	500	250	350
4	<i>Accipiter virgatus</i>	Besra	500	250	350
5	<i>Aegolius funereus</i>	Boreal Owl	500	250	350
6	<i>Aix galericulata</i>	Mandarin Duck	500	250	350
7	<i>Amaurornis phoenicurus</i>	White-breasted Waterhen	500	250	350
8	<i>Anas acuta</i>	Northern Pintail	500	250	350
9	<i>Anas clypeata</i>	Northern Shoveler	500	250	350
10	<i>Anas crecca</i>	Common Teal	500	250	350
11	<i>Anas falcata</i>	Falcated Duck	500	250	350
12	<i>Anas formosa</i>	Baikal Teal	500	250	350
13	<i>Anas penelope</i>	Eurasian Wigeon	500	250	350
14	<i>Anas platyrhynchos</i>	Mallard	500	250	350
15	<i>Anas poecilorhyncha</i>	Indian Spot-billed Duck	500	250	350

16	<i>Anas querquedula</i>	Garganey	500	250	350
17	<i>Anas strepera</i>	Gadwall	500	250	350
18	<i>Anastomus oscitans</i>	Asian Openbill	500	250	350
19	<i>Anser albifrons</i>	Greater White-fronted Goose	500	250	350
20	<i>Anser anser</i>	Greylag Goose	500	250	350
21	<i>Apus acuticauda</i>	Dark-rumped Swift	1000	500	700
22	<i>Arborophila rufogularis</i>	Rufous-throated Partridge	500	250	350
23	<i>Arborophila torqueola</i>	Hill Partridge	500	250	350
24	<i>Ardea cinerea</i>	Grey Heron	500	250	350
25	<i>Ardea purpurea</i>	Purple Heron	500	250	350
26	<i>Ardeola bacchus</i>	Chinese Pond Heron	500	250	350
27	<i>Ardeola grayii</i>	Indian Pond Heron	500	250	350
28	<i>Asio flammeus</i>	Short-eared Owl	500	250	350
29	<i>Asio otus</i>	Long-eared Owl	500	250	350
30	<i>Athene brama</i>	Spotted Owlet	500	250	350
31	<i>Athene noctua</i>	Little Owl	500	250	350
32	<i>Aviceda jerdoni</i>	Jerdon's Baza	500	250	350
33	<i>Aviceda leuphotes</i>	Black Baza	500	250	350
34	<i>Aythya ferina</i>	Common Pochard	1000	500	700
35	<i>Aythya fuligula</i>	Tufted Duck	500	250	350
36	<i>Aythya nyroca</i>	Ferruginous Duck	1000	500	700

37	<i>Batastur teesa</i>	White-eyed Buzzard	500	250	350
38	<i>Batrachostomus hodgsoni</i>	Hodgson's Frogmouth	500	250	350
39	<i>Botaurus stellaris</i>	Great Bittern	500	250	350
40	<i>Bubo (bubo) bengalensis</i>	Indian Eagle Owl	500	250	350
41	<i>Bubo bubo</i>	Eurasian Eagle Owl	500	250	350
42	<i>Bubo nipalensis</i>	Spot-bellied Eagle Owl	500	250	350
43	<i>Bucephala clangula</i>	Common Goldeneye	500	250	350
44	<i>Buteo (buteo) burmanicus</i>	Himalayan Buzzard	500	250	350
45	<i>Buteo hemilasius</i>	Upland Buzzard	500	250	350
46	<i>Buteo rufinus</i>	Long-legged Buzzard	500	250	350
47	<i>Butorides striata</i>	Striated Heron	500	250	350
48	<i>Cacomantis merulinus</i>	Plaintive Cuckoo	500	250	350
49	<i>Cacomantis passerinus</i>	Grey-bellied Cuckoo	500	250	350
50	<i>Cacomantis sonneratii</i>	Banded Bay Cuckoo	500	250	350
51	<i>Cairina scutulata</i>	White-winged Duck	500	250	350
52	<i>Calcarius lapponicus</i>	Lapland Longspur	500	250	350
53	<i>Calidris ferruginea</i>	Curlew Sandpiper	500	250	350
54	<i>Calinator jacobinus</i>	Jacobin Cuckoo	500	250	350

55	<i>Casmerodius albus</i>	Great Egret	500	250	350
56	<i>Ceryle rudis</i>	Pied Kingfisher	500	250	350
57	<i>Ceyx erithacus</i>	Oriental Dwarf Kingfisher	500	250	350
58	<i>Chalcophaps indica</i>	Emerald Dove	500	250	350
59	<i>Chrysococcyx maculatus</i>	Asian Emerald Cuckoo	500	250	350
60	<i>Chrysococcyx xanthorhynchus</i>	Violet Cuckoo	500	250	350
61	<i>Ciconia episcopus</i>	Woolly-necked Stork	1000	500	700
62	<i>Ciconia nigra</i>	Black Stork	500	250	350
63	<i>Circaetus gallicus</i>	Short-toed Snake Eagle	500	250	350
64	<i>Circus (aeruginosus) spilonotus</i>	Eastern Marsh Harrier	500	250	350
65	<i>Circus aeruginosus</i>	Eurasian Marsh Harrier	500	250	350
66	<i>Circus cyaneus</i>	Hen Harrier	500	250	350
67	<i>Circus macrourus</i>	Pallid Harrier	1000	500	700
68	<i>Circus melanoleucos</i>	Pied Harrier	500	250	350
69	<i>Clamator coromandus</i>	Chestnut-winged Cuckoo	500	250	350
70	<i>Clangula hyemalis</i>	Long-tailed Duck	1000	500	700
71	<i>Columba hodgsonii</i>	Speckled Wood Pigeon	500	250	350
72	<i>Columba leuconota</i>	Snow Pigeon	500	250	350

73	<i>Corvus (macrorhynchos) levaillantii</i>	Eastern Jungle Crow	500	250	350
74	<i>Corvus macrorhynchos</i>	Large-billed Crow	500	250	350
75	<i>Coturnix coturnix</i>	Common Quail	500	250	350
76	<i>Coturnix japonica</i>	Japanese Quail	1000	500	700
77	<i>Cuculus canorus</i>	Eurasian Cuckoo	500	250	350
78	<i>Cuculus micropterus</i>	Indian Cuckoo	500	250	350
79	<i>Cuculus poliocephalus</i>	Lesser Cuckoo	500	250	350
80	<i>Cuculus saturatus</i>	Oriental Cuckoo	500	250	350
81	<i>Dendrocygna bicolor</i>	Fulvous Whistling-duck	500	250	350
82	<i>Dendrocygna javanica</i>	Lesser Whistling-duck	500	250	350
83	<i>Elanus caeruleus</i>	Black-winged Kite	500	250	350
84	<i>Emberiza rustica</i>	Rustic Bunting	1000	500	700
85	<i>Ephippiorhynchus asiaticus</i>	Black-necked Stork	1000	500	700
86	<i>Eremophila alpestris</i>	Horned Lark	500	250	350
87	<i>Erpornis zantholeuca</i>	White-bellied Erpornis	500	250	350
88	<i>Esacus recurvirostris</i>	Great Thick-knee	1000	500	700
89	<i>Falco amurensis</i>	Amur Falcon	500	250	350

90	<i>Falco chicquera</i>	Red-necked Falcon	1000	500	700
91	<i>Falco columbarius</i>	Merlin	500	250	350
92	<i>Falco severus</i>	Oriental Hobby	500	250	350
93	<i>Falco subbuteo</i>	Eurasian Hobby	500	250	350
94	<i>Falco tinnunculus</i>	Common Kestrel	500	250	350
95	<i>Francolinus francolinus</i>	Black Francolin	500	250	350
96	<i>Fulica atra</i>	Eurasian Coot	500	250	350
97	<i>Gallicrex cinerea</i>	Watercock	500	250	350
98	<i>Gallinago nemoricola</i>	Wood Snipe	1000	500	700
99	<i>Gallinula chloropus</i>	Common Moorhen	500	250	350
100	<i>Gallus gallus</i>	Red Junglefowl	500	250	350
101	<i>Geokichla wardii</i>	Pied Thrush	500	250	350
102	<i>Glaucidium brodiei</i>	Collared Owlet	500	250	350
103	<i>Glaucidium cuculoides</i>	Asian Barred Owlet	500	250	350
104	<i>Glaucidium radiatum</i>	Jungle Owlet	500	250	350
105	<i>Gorsachius melanolophus</i>	Malayan Night Heron	500	250	350
106	<i>Gracupica contra</i>	Asian Pied Starling	500	250	350
107	<i>Halcyon coromanda</i>	Ruddy Kingfisher	500	250	350
108	<i>Halcyon pileata</i>	Black-capped Kingfisher	500	250	350

109	<i>Halcyon smyrnensis</i>	White-throated Kingfisher	500	250	350
110	<i>Haliastur indus</i>	Brahminy Kite	500	250	350
111	<i>Harpactes erythrocephalus</i>	Red-headed Trogon	500	250	350
112	<i>Hieraaetus fasciatus</i>	Bonelli's Eagle	500	250	350
113	<i>Hieraaetus kienerii</i>	Rufous-bellied Eagle	500	250	350
114	<i>Hieraaetus pennatus</i>	Booted Eagle	1000	500	700
115	<i>Hierococcyx fugax</i>	Hodgson's Hawk Cuckoo	500	250	350
116	<i>Hierococcyx sparverioides</i>	Large Hawk Cuckoo	500	250	350
117	<i>Hierococcyx varius</i>	Common Hawk Cuckoo	500	250	350
118	<i>Ibidorhyncha struthersii</i>	Ibisbill	500	250	350
119	<i>Ichthyaetus ichthyaetus</i>	Pallas's Gull	500	250	350
120	<i>Ichthyophaga humilis</i>	Lesser Fish Eagle	500	250	350
121	<i>Ictinaetus malayensis</i>	Black Eagle	1000	500	700
122	<i>Ithaginis cruentus</i>	Blood Pheasant	500	250	350
123	<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>	Cinnamon Bittern	500	250	350
124	<i>Jynx torquilla</i>	Eurasian Wryneck	500	250	350
125	<i>Ketupa zeylonensis</i>	Brown Fish Owl	500	250	350
126	<i>Larus (heuglini) barabensis</i>	Heuglin's Gull	500	250	350

127	<i>Larus (heuglini) barabensis</i>	Steppe Gull	500	250	350
128	<i>Larus canus</i>	Mew Gull	500	250	350
129	<i>Larus heuglini</i>	Heuglin's Gull	500	250	350
130	<i>Leptoptilos javanicus</i>	Lesser Adjutant	500	250	350
131	<i>Lerwa lerwa</i>	Snow Partridge	1000	500	700
132	<i>Lewinia striata</i>	Slaty-breasted Rail	500	250	350
133	<i>Lophura leucomelanos</i>	Kalij Pheasant	500	250	350
134	<i>Mergus merganser</i>	Goosander	500	250	350
135	<i>Metopidius indicus</i>	Bronze-winged Jacana	500	250	350
136	<i>Microhierax caecens</i>	Collared Falconet	500	250	350
137	<i>Microhierax melanoleucos</i>	Pied Falconet	500	250	350
138	<i>Milvus (migrans) lineatus</i>	Black-eared Kite	500	250	350
139	<i>Milvus migrans</i>	Black Kite	500	250	350
140	<i>Mulleripicus pulverulentus</i>	Great Slaty Woodpecker	1000	500	700
141	<i>Ninox scutulata</i>	Brown Hawk Owl	500	250	350
142	<i>Nisaetus nipalensis</i>	Mountain Hawk Eagle	500	250	350
143	<i>Numenius arquata</i>	Eurasian Curlew	1000	500	700
144	<i>Otus (bakkamoena) lettia</i>	Collared Scops Owl	500	250	350
145	<i>Otus spilocephalus</i>	Mountain Scops Owl	500	250	350

146	<i>Otus sunia</i>	Oriental Scops Owl	500	250	350
147	<i>Pandion haliaetus</i>	Osprey	500	250	350
148	<i>Pastor roseus</i>	Rosy Starling	500	250	350
149	<i>Pavo cristatus</i>	Indian Peafowl	500	250	350
150	<i>Pelargopsis capensis</i>	Stork-billed Kingfisher	500	250	350
151	<i>Pellorneum tickelli</i>	Buff-breasted Babbler	500	250	350
152	<i>Perdix hodgsoniae</i>	Tibetan Partridge	500	250	350
153	<i>Pernis ptilorhynchus</i>	Oriental Honey-buzzard	500	250	350
154	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Great Cormorant	500	250	350
155	<i>Phalacrocorax fuscicollis</i>	Indian Cormorant	500	250	350
156	<i>Phalacrocorax niger</i>	Little Cormorant	500	250	350
157	<i>Philomachus pugnax</i>	Ruff	500	250	350
158	<i>Phodilus badius</i>	Oriental Bay Owl	500	250	350
159	<i>Pitta brachyura</i>	Indian Pitta	500	250	350
160	<i>Pluvialis squatarola</i>	Grey Plover	500	250	350
161	<i>Podiceps cristatus</i>	Great Crested Grebe	500	250	350
162	<i>Podiceps nigricollis</i>	Black-necked Grebe	500	250	350
163	<i>Polyplectron bicalcaratum</i>	Grey Peacock Pheasant	1000	500	700
164	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Purple Swamphen	500	250	350
165	<i>Porzana bicolor</i>	Black-tailed Crake	500	250	350

166	<i>Porzana fusca</i>	Ruddy-breasted Crake	500	250	350
167	<i>Porzana parva</i>	Little Crake	500	250	350
168	<i>Prinia cinereocapilla</i>	Grey-crowned Prinia	1000	500	700
169	<i>Psittacula alexandri</i>	Red-breasted Parakeet	500	250	350
170	<i>Psittacula eupatria</i>	Alexandrine Parakeet	500	250	350
171	<i>Psittacula finschii</i>	Grey-headed Parakeet	500	250	350
172	<i>Psittacula roseata</i>	Blossom-headed Parakeet	500	250	350
173	<i>Pyrhcorax graculus</i>	Yellow-billed Chough	500	250	350
174	<i>Pyrhcorax pyrrhcorax</i>	Red-billed Chough	500	250	350
175	<i>Saxicola insignis</i>	White-throated Bushchat	1000	500	700
176	<i>Sitta formosa</i>	Beautiful Nuthatch	1000	500	700
177	<i>Spelaeornis caudatus</i>	Rufous-throated Wren Babbler	1000	500	700
178	<i>Sphenocichla humei</i>	Blackish-breasted Babbler	1000	500	700
179	<i>Sterna acuticauda</i>	Black-bellied Tern	2000	1000	1400
180	<i>Sterna aurantia</i>	River Tern	1000	500	700
181	<i>Strix (aluco) nivicola</i>	Himalayan Wood Owl	500	250	350
182	<i>Strix leptogrammica</i>	Brown Wood Owl	500	250	350
183	<i>Tadorna ferruginea</i>	Ruddy Shelduck	500	250	350
184	<i>Tadorna tadorna</i>	Common Shelduck	500	250	350

185	<i>Terpsiphone paradisi</i>	Asian Paradise-flycatcher	500	250	350
186	<i>Todiramphus chloris</i>	Collared Kingfisher	500	250	350
187	<i>Tyto alba</i>	Barn Owl	500	250	350
188	<i>Vanellus duvaucelii</i>	River Lapwing	1000	500	700
189	<i>Vanellus vanellus</i>	Northern Lapwing	1000	500	700

INSECT

SI No.	Scientific name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Dolichovespula spp.</i>	Hornets and Yellow Jackets	5000 Per kg or prorated	2500	Confiscation of specimen
2	<i>Provespa spp.</i>		1000 Per kg or prorated	500	Confiscation of specimen
3	<i>Vespa spp.</i>		1000 Per kg or prorated	500	Confiscation of specimen
4	<i>Vespula spp.</i>		1000 Per kg or prorated	500	Confiscation of specimen
5	<i>Coridius sp</i> ⁹¹	Stink River Bug, Hayhem (Dz), Nabu, Paa-dena (Lh)	500 per kg	300 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

⁹¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

REPTILE

SINo	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Calotes bhutanensis</i>	Bhutan-Schön echse	200	100	Confiscation of specimen
2	<i>Cyclemys gemeli</i>		200	100	Confiscation of specimen
3	<i>Daboia russelii</i>	Eastern Russell's Viper	200	100	Confiscation of specimen
4	<i>Eutropis quadratilobus</i>		200	100	Confiscation of specimen
5	<i>Varanus salvator</i>	Common Water Monitor	200	100	Confiscation of specimen
6	<i>Xenochrophis piscator</i>		200	100	Confiscation of specimen

AMPHIBIAN

SINo	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Hoplobatrachus tigerinus</i>		200	100	Confiscation of specimen

2	<i>Ingerana borealis</i>	Rotung Oriental Frog	200	100	Confiscation of specimen
3	<i>Nanorana arnoldi</i>		200	100	Confiscation of specimen
4	<i>Nanorana pleskei</i>	Tibetan Frog	200	100	Confiscation of specimen
5	<i>Philautus garo</i>	Garo Hills Bubble-nest Frog	200	100	Confiscation of specimen
6	<i>Rhacophorus aurantiventris</i>	Orange Bellied Tree Frog	200	100	Confiscation of specimen

TORTOISE AND TURTLE

SINo	Scientific Name	Common Name	Fine for killing, injury and destroying	Fine for capturing, collecting, breeding and raising	Confiscation
1	<i>Pangshura smithii</i>	Brown Roofed Turtle	200	100	Confiscation of specimen
2	<i>Cyclemys gemeli</i>	Assam Leaf Turtle	200	100	Confiscation of specimen
3	<i>Melanochelys trijuga</i>	Indian Black Turtle	200	100	Confiscation of specimen

PLANT (NON WOOD FOREST PRODUCE)

Sl No	Scientific name	Common Name	Fine	Compensation and cost at fair market value
1	<i>Androsace</i>		300 per kg	Compensation and cost at fair

	<i>hemisphaerica</i>			market value equal to fine amount
2	<i>Astilbe rivularis</i>	Bura Okhati (Lho)	300 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
3	<i>Astragalus paroensis</i>		300 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
4	<i>Bambusa clavata</i>		10 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
5	<i>Bistorta griersonii</i>		300 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
6	<i>Bryocarpum himalaicum</i>	Tshema Heontshe (Dz)	50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
7	<i>Calamus acanthospathus</i>	Minji (Sha)	20 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
8	<i>Calamus latifolius</i>		20 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
9	<i>Calatropis gigantea</i>		200 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
10	<i>Carex nigra</i> subsp. <i>drukyulensis</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
11	<i>Ceropegia</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair

	<i>bhutanica</i>			market value equal to fine amount
12	<i>Citronela spp.</i>	Sofi	300 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
13	<i>Corallodiscus cooperi</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
14	<i>Cymbopogon bhutanicus</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
15	<i>Daphne bholua</i>	Shogushing (Sha), Deyshing (Dz), Kagatey or Argeli (Lho)	250 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
16	<i>Delphinium brunonium</i>	Jagoidpoi (Med)	1250 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
17	<i>Dendrocalamus spp.</i>		20 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
18	<i>Dendrophthoe falcata</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
19	<i>Edgeworthia spp.</i>		250 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
20	<i>Hoya bhutanica</i>		20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

21	<i>Hypericum sherriffii</i>		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
22	<i>Illicium griffithii</i>		200 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
23	<i>Isodon atroruber</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
24	<i>Lycopodium spp.</i>		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
25	<i>Meconopsis superba</i>		500 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
26	<i>Neomicrocalamus andropogonifolius</i>		500 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
27	<i>Neopicrorhiza minima</i>		600 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
28	<i>Pedicularis griniformis</i>		2000 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
29	<i>Pedicularis sanguilimbata</i>		1500 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
30	<i>Phyllanthus embelica</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

31	<i>Pouzolzia spp.</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
32	<i>Piper nigra</i>		200 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
33	<i>Pleurospermum amabile</i>		400 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
34	<i>Polygonatum verticillatum</i>		150 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
35	<i>Sapindus spp.</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
36	<i>Rhus spp.</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
37	<i>Rubia cordifolia</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
38	<i>Saxifraga vacillans</i>		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
39	<i>Swertia chirayita</i>		200 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
40	<i>Terminalia bellerica</i>		150 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

41	<i>Terminalia chebula</i>		150 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
42	<i>Thysanolaena spp.</i>		100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
43	<i>Viscum album</i>	Ngeshitheup (Dz), Ngeyshing Jormu (Sha)	500 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
45	<i>Yushania sp.</i>	Deu Yangka (Dz)	50 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
46	<i>Zanthoxylum armatum</i>	Thingey (Dz)	500 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
47	<i>Abelmoschus spp.</i> ⁹²	So-ma-ra-za	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
48	<i>Aconitum laciniatum</i> ⁹³	Tsendu (Dz)	50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
49	<i>Acorus calamus</i> ⁹⁴	Chu-da-la	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
50	<i>Aegle marmaelous</i> ⁹⁵	Bil-ba	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

⁹² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

51	<i>Alpinia spp.</i> ⁹⁶		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
52	<i>Aristolochia griffithii</i> ⁹⁷	Balai-ka	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
53	<i>Aster neoelegans</i> ⁹⁸		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
54	<i>Aster stracheyi</i> ⁹⁹		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
55	<i>Baccaurea ramiflora</i> ¹⁰⁰	Burmese Grape, Kusum (Lh), Gotham (Sh)		Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
56	<i>Beaumontia grandiflora</i> ¹⁰¹	Gangla	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
57	<i>Butea parviflora</i> ¹⁰²	Ma-ru-tse	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
58	<i>Caltha palustris</i> ¹⁰³	Marsh marigold	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

⁹⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

⁹⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

59	<i>Cautleya spicata</i> ¹⁰⁴	Ga-cha	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
60	<i>Choenomeles lagenaria</i> ¹⁰⁵	Kho-Mang-chur po	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
61	<i>Chrysosplenium forrestii</i> ¹⁰⁶		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
62	<i>Cinnamomum tamala</i> ¹⁰⁷	Shing-tsha	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
63	<i>Corydalis crispa</i> ¹⁰⁸		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
64	<i>Cyananthus lobatus</i> ¹⁰⁹	Ngon-bu	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
65	<i>Daphne spp.</i> ¹¹⁰	Deynap	100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
66	<i>Docynia indica</i> ¹¹¹	Tong (Dz), Thung-churpu (Sh),	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹⁰⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁰⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

		Mael (Lh)		
67	<i>Drosera peltata</i> ¹¹²	Takngu	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
68	<i>Drynaria propinggua</i> ¹¹³	Fern	15 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
69	<i>Edgeworthia gardneri</i> ¹¹⁴	Deykap	100 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
70	<i>Entada rheedii</i> ¹¹⁵	Meyangkali	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
71	<i>Euphorbia wallichii</i> ¹¹⁶		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
72	<i>Euphorbia royleana</i> ¹¹⁷	She-ri-kanda	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
73	<i>Gentiana ornata</i> ¹¹⁸	Pangoen meto	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
74	<i>Hymenidium amabile</i> ¹¹⁹	Honglen	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹¹² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹¹⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

				amount
75	<i>Inula hookeri</i> ¹²⁰		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
76	<i>Jatropha curcas</i> ¹²¹	Den-rok	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
77	<i>Justicia adhatoda</i> ¹²²	Ba-sha-ka (Dz)	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
78	<i>Knema tenuinervia</i> ¹²³	Curka	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
79	<i>Leontopodium himalayanum</i> ¹²⁴	Himalayan Edelweiss, Trawa (Dz)	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
80	<i>Lepisorus contortus</i> ¹²⁵		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
81	<i>Ligularia amplexicaulis</i> ¹²⁶		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
82	<i>Lilium nanum</i> ¹²⁷		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹²⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

				amount
83	<i>Litsea cubeba</i> ¹²⁸	Mountain pepper	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
84	<i>Meconopsis horridula</i> ¹²⁹		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
85	<i>Meconopsis napaulensis</i> ¹³⁰		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
86	<i>Meconopsis simplicifolia</i> ¹³¹		50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
87	<i>Milletia pachycarpa</i> ¹³²	Ge-tang-ka	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
88	<i>Morina nepalensis</i> ¹³³		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
89	<i>Otochilus lancilabius</i> ¹³⁴	Bu-shel-tse	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
90	<i>Phlogacanthus thyriformis</i> ¹³⁵	Red Flame-Acanthus	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹²⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹²⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

		, Chuwaani (Lh)		amount
91	<i>Plectocomia himalayana</i> ¹³⁶	Patsha	100 per piece	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
92	<i>Rheum spp.</i> ¹³⁷	Chukhar meto	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
93	<i>Rhododendron spp.</i> ¹³⁸	Etho meto	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
94	<i>Rhus hookeri</i> ¹³⁹	Seyshing (Dz)	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
95	<i>Rhus spp.</i> ¹⁴⁰	Bam-seng	10 per ml	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
96	<i>Ricinus communis</i> ¹⁴¹	Castor plant	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
97	<i>Roscoea capitata</i> ¹⁴²	Ga-mar	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
98	<i>Saussurea gossypiphora</i> ¹⁴³	Yamichop	50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine

¹³⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹³⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

				amount
99	<i>Saussurea spp.</i> ¹⁴⁴		30 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
100	<i>Selaginella involvens</i> ¹⁴⁵	Chu-sen-demo (Dz)	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
101	<i>Strobilanthes spp.</i> ¹⁴⁶	Tshangja (Bumthapkha)	10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
102	<i>Symplocos spp.</i> ¹⁴⁷	Domshing (Dz)	10 per (seed/leaf)	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
103	<i>Syzygium cumini</i> ¹⁴⁸	Nyasi-shing (Dz)	5 per kg (fruit)	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
104	<i>Tacca integrifolia</i> ¹⁴⁹	White batflower	30 per kg (rhizome)	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
105	<i>Tanacetum spp.</i> ¹⁵⁰		10 per kg (whole plant)	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
106	<i>Terminalia spp.</i> ¹⁵¹	Aru and baru (Dz)	5 per kg (fruit)	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹⁴⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁸ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁴⁹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵⁰ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵¹ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

				amount
107	<i>Tinospora cordifolia</i> ¹⁵²	Heart-leaved moonseed, Saytri (Lh)	50 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
108	<i>Tinospora cordifolia</i> ¹⁵³	Shawgay Rabchu (Dz)	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
109	<i>Tupistra spp</i> ¹⁵⁴	Wangpem (Dz)	20 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
110	<i>Valeriana jatamansi</i> ¹⁵⁵		10 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
111	<i>Wallichia densifolia</i> ¹⁵⁶	Saytsem (hard broom)	5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
112	Any NWFP listed in Schedule III without fine prescribed at species level ¹⁵⁷		5 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹⁵² New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵³ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵⁴ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵⁵ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵⁶ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

¹⁵⁷ New item as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

FUNGI¹⁵⁸

Sl. no.	Scientific Name	Common Name	Fine (Nu)	Compensation and cost at fair market value
1.	<i>Exida spp.</i>	Seu-shamu (Dz)	10 per gram	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
2.	<i>Phellinus spp.</i>	Mulberry	2000 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
3.	<i>Tricholoma matsutake</i>	Sangay Shamu (Dz)	1000 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount
4.	<i>Fungi species</i>	Shamu rig	150 per kg	Compensation and cost at fair market value equal to fine amount

¹⁵⁸ New Table as inserted by Forest and Nature Conservation (Amendment) Rules and Regulations, 2025

Annexure XX
Certification of Origin for Harvesting and Movement of Forest Produce

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
 Department of Forests and Park Services

Certificate of Origin

Name of Permit Holder:

CID No: House No:.....

Village: Gewog:.....

Dzongkhag:

Approval Reference No. :

Source (From): Destination (To):

Vehicle No:

Driver Name:

Type of Forest Produce	Species	Measurement details	Quantity (specify)	Royalty Rate	Amount	Remarks
	Total					

Nu. (in word).....

Date of issue: Valid upto:

Issued by

Name and signature of Issuing Authority:

Designation:.....

Name of Division/Park:

Annexure XXI
Non Wood Forest Products Certificate

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests and Park Services

NWFPs Certificate No.:
NWFP Management Group Village Gewog
..... Dzongkhag.....

In accordance with the Forest and Nature Conservation Rules and Regulations, 2023; This Certificate is awarded to.....(Name of the Group) NWFP Management Group as described below with approved map and authorize the NWFP Management Group (membership list attached) to manage the designated forest area as per the approved Management Plan. This Certificate is subject to compliance with the management plan for the NWFP approved by the Department vide letter No. dated

- a) Location (GPS Co-ordinates):.....
- b) Boundaries:.....
- c) AreaHa.

Officials Awarding Certificate

Signature of Gup:

Gewog:.....

Date:.....

Signature of Chief Forestry Officer:

Division/Park:.....

Date:.....

Annexure XXII
Internal Movement Order for NWFP

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
 Department of Forests & Park Services

Name of the Division/Park:.....
 Name of the permit holder/buyer:.....
 CID No:.....
 Address:
 Source(From).....Destination(To):.....
 Vehicle Number:.....
 Ref; Certificate of Origin No:

Type of NWFP	Quantity/Volume	Unit	Remarks
TOTAL			

Royalty realized vide money receipt:.....date.....
 Date of Issue:.....

Name and Signature of Issuing Authority
Note: A copy of Certificate of Origin shall be attached.

Annexure XXIII
Export Transit Permit for Forest Produce

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
 Department of Forests & Park Services

Name:.....
 Address:.....

Source (From):..... Destination (to) :.....

SINo	Type of Produce	Species	Measurement Details	Quantity (Specify)
	TOTAL			

Date of issue:
 Vehicle Number:.....Name of driver:.....
 Contact No:

Name and Signature of Issuing Authority
 Designation.....

Annexure XXIV
Import Transit Permit for Forest Produce

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
 MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
 Department of Forests & Park Services

Import License/Authority reference:.....
 Name of the Importer:
 Address:
 Purpose of Import: Country of
 Origin:.....
 Phytosanitary Certificate No (only for live flora specimen):
 Invoice and Challan no.:..... Destination:

SINo	Type of Produce	Species	Measurement Details	Quantity (specify)
	Total			

Date of issue:

Vehicle Number:.....Name of driver:.....

Contact No:

Name and Signature of Issuing Authority

Designation:

Name of Division/Park:

Note: This permit should be accompanied by a copy of Phytosanitary certificate, Invoice and challan legal for movement of imported forest produce.

Annexure XXV
Certificate for Possession of Animal Trophy

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests & Park Services

Reference No:

Date:.....

This Certificate is issued to Dasho/Mr/Mrs.....CID
No.....

Village.....Geog.....Dzongkhag.....
.....for possession of the following wildlife parts:

1.
2.
3.
4.
5.

Total number of items.....

This Certificate is issued based on the verification done and authentication submitted videdated..... of the Range Officer, Division.

Chief Forestry Officer
Division/Park

Officer Seal

Annexure XXVI
Special Class Timber

ROYAL GOVERNMENT OF BHUTAN
MINISTRY OF ENERGY AND NATURAL RESOURCES
Department of Forests & Park Services

SINo	Scientific Name	Common Name
1	<i>Acacia catechu</i>	Toeja, Khair
2	<i>Aquilaria agalocha</i>	Agoor, Agarwood
3	<i>Carpinus viminea</i>	Rotoshing, Hornbeam
4	<i>Cupressus</i>	Tsendey, Cypress
5	<i>Dalbergia sissoo</i>	Jaseng, Sissoo
6	<i>Dalbergia latifolia</i>	Rosewood
7	<i>Juglans regia</i>	Ta-shing, Walnut
8	<i>Junipers spp.</i>	Shoop, Juniper
9	<i>Morus laevigata</i>	Tshende, Mulberry
10	<i>Shorea robusta</i>	Gotenshing, Sal
11	<i>Taxus baccata</i>	Hashing, Yew
12	<i>Tectona grandis</i>	Ha-shing, Teak

